

༩༩༩

ཐུལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབྲས།

ཐུལ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

ཨེང་ཁྱེན་པིག་ཨ་ཕྱོད་ཆེན་ཨོ་ཨི་ཨྲཱ་ཨྲཱིག་ཁད།

༼ཁ༽

༄༄། རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་དེན་ཆེན་གྱི་གསུང་
འབྲུམ་བཞུགས་སོ།།

མཇམ་མཁའ་འཕྲིན་ལྷན་ཁང་།

༡༩༩༩---༡༩༩༩

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆུང་མང་།

SJRB-0369

བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་པོའི་ཤིང་དཔར་གཞིར་བབྱང་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད།
མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྱི་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་རྩ་བཞོས།
མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམ་སྤྱོད་བྱས།
༢༠༢༢ ལྷ་དང་པོར་གསར་རྩ་བསྐྱེད་སྤྱོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་བྱ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

པར་རྒྱན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྟོང་མདོར་བསྟུས།	vi
ཞུ་སྟོན་པའི་གསལ་བཤད།	ix

༡༡། །ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་
སྤྱང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ། །

སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བ།

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	༩
བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།	༡༠
བརྗོད་བྲ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིར་བཤད་བ།	༡༧
མདོན་རྟོགས་བསྟུས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད།	༢༢
བྲང་སེམས་གིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྗོགས་པའི་དོན་བཤད་བ།	༢༡
ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	༢༢
མཁུན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་བ།	༢༤
སྤྱོར་བ་བཞེ་བཤད་བ།	༢༥
རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩ་བཤད་བ།	༢༦

ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ལོགས་བཤད་པ།	༡༩
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་བཤད་པ།	༡༩
ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།	༡༩
ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།	༡༩
གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དགུ་བཤད་པ།	༡༩
རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བཤད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།	༡༩
ཅེ་སྒྲོར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་བཤད་པ།	༡༩
མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བཤད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་བཤད་པ།	༡༩
སྐད་ཅིག་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།	༡༩
འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།	༡༩
མཁུན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༠༠
དོན་དུ་གཉེར་བྱ་རྣམ་མཁུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༠༡
ཐེག་ཆེན་ལེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།	༡༠༡
ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བཤད་པ།	༡༡༤
བདེན་པ་བཞི་བཤད་པ།	༡༡༩
ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ།	༡༡༩
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་བཤད་པ།	༡༢༠
སྐབས་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༢༡
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བླ་མ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།	༡༩༩
གཟུང་རྟོག་དང་འཇོན་རྟོག་གི་ཁྱད་བཤད་པ།	༡༩༩
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་བཤད་པ།	༢༠༩
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ།	༢༡༤

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།	༣༩༤
སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ།	༣༩༥
བསམ་པ་ཀྱི་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ་བཤད་བ།	༣༩༧
སྦྱོར་བ་ཀྱི་ཆེ་བ་འདུག་སྐྱབ་བཤད་བ།	༣༩༩
ཆོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཆོག་མ་སྐྱབ་བཤད་བ།	༣༥༦
ངེས་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་བཤད་བ།	༣༩༧

སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བ།

ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བསྟན་བ།	༣༩༧
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་བ།	༣༩༨
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	༣༩༨
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	༣༩༩
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	༣༩༩
མཐོང་ལམ་བཤད་བ།	༣༩༩
སྒྲོམ་ལམ་བཤད་བ།	༣༩༩

སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བ།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་བ།	༣༩༩
ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་བ།	༣༩༩
མི་མ་བྱུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་བཤད་བ།	༣༩༩
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་བ།	༣༩༩
སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་འགྲེལ་བ་བཤད་བ།	༣༩༩
མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྟེན་བ།	༣༩༩

སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ།

སྟོར་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	༤༠༣
རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་སྟེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༤༠༧
མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་བ།	༤༡༠
གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་བ།	༤༡༠
ཉོན་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་བ།	༤༡༤
ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་བ།	༤༡༧
རྣམ་མཐེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་བ།	༤༡༩
སྟོར་བ་དངོས་བཤད་བ།	༤༤༤
སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ།	༤༤༠
བློན་སོགས་བཞི་བཤད་བ།	༤༤༩
རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་བ།	༤༥༤
ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟོགས་བཤད་བ།	༤༥༩
ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་བཤད་བ།	༤༦༤
ལོངས་སྐྱའི་རྒྱ་ཞིང་དག་སྟོར་བ་བཤད་བ།	༤༦༤
སྤྱལ་སྐྱའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་བཤད་བ།	༤༦༤

སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ།

ཅེ་མོའི་སྟོར་བ་བཤད་བ།	༤༤༧
སྟོར་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཤད་བ།	༤༤༧
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཤད་བ།	༤༥༧
སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཤད་བ།	༤༧༠

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བཤད་པ།	༤༠༧
སྐབས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ།	
མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།	༤༡༧
སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ།	
སྐད་ཅིག་པའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།	༤༣༡
སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ།	
འབས་བྱ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་བར་བཤད་པ།	༤༣༩
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བཤད་པ།	༤༣༩
ལོངས་སྒྲོད་རྩོགས་པའི་སྐྱེ་བཤད་པ།	༤༥༥
མཆོག་གི་སྐྱེ་བཤད་པ།	༤༧༠
བར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་	༤༩༩

མཛད་པ་པོ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུན།

དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་
(གྱི་ལོ་ ༡༣༩༩)ལོར་གཙང་ཉང་སྟོན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལྷོན་པོ་ཟླ་ཡི་རིགས་རྒྱུད་ཏུ་དཔོན་པ་དང་།
ཡུམ་ཇོ་མོ་ཤེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས།

དགའ་ལོ་བརྒྱུ་པར་གནས་སྟོན་དུ་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
མཆོན་ལ་དར་མ་རིན་ཆེན་གསལ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་དགའ་དབལ་གྱི་བྱང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
སོགས་བསྐྱབས། བཀའ་བཞེས་པ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེ་དང་། རྗེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་གོས་
དང་། ཉ་དཔོན་པ་སོགས་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་རིགས་ཆོགས། མདོན་པ་གོང་ལོག །ཆད་མ་སྡེ་
བདུན། འདུལ་བ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་གསང་སྟགས་
ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ཡང་མཁས་པར་སྦྱངས། དགའ་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དབལ་
བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། རེད་འདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་གོས་ཀྱིས་ལས་སྟོབ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་
དགའ་དབལ་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་མཁན་སྟོབ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཆང་གི་དབུས་སུ་བསྟེན་
པར་རྫོགས། ས་སྦྱ་དང་། གསང་ཕྱ། ཅེད་ཐང་སོགས་སུ་དཀའ་བརྒྱའི་བྲ་སྟོར་མཛད་དེ་མཁས་
པའི་གྲགས་པ་རྒྱས་ཤིང་དཀའ་བརྒྱུ་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡང་ཐོགས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དཀའ་བརྒྱའི་
བྲ་སྟོར་མཛད་པའི་སྟོལ་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས།

འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་སྟན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་གསན་ཅིང་
དབུས་ཕྱོགས་སུ་བྲ་སྟོར་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཙོང་པ་དང་དོགས་པ་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྗེ་
ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་གཉལ་སྟོད་ར་གྲོང་དུ་སྟོབ་མའི་ཆོགས་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མ་ལ་བཀའ་ཆོས་གསུང་
བཞིན་པ་དང་དངོས་སུ་མཇལ་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལས་བརྒྱམས་པའི་བྲི་བ་དུ་མ་

ལུལ་བ་ལ་ཟླ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོས་དགའ་གནས་དོགས་སེལ་གྱི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བ་
དང་། རྗེ་མེས་པའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དཔགས་པར་དགའ་བས་ཡིད་དབང་
མེད་དུ་འཕྲོག་སྟེ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བྱག་བྲས། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སྟོབ་
མའི་གཙོ་བོར་གྱུར།

དེ་ནས་བརྒྱུ་ཉེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མདོ་སྟགས་གྱི་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་
མདོ་སྟགས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁས་པའི་དབང་བོར་གྱུར། རྗེའི་སྟོབ་
མ་མང་པོ་འདི་བའི་སྟོབ་མར་ཡང་གྱུར་ཅིང་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་དབུ་ཚད་སོགས་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱང་
མང་དུ་གནང་།

རྗེ་མེས་པའི་འཕྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་བྲག་འདེབས་མཛད་དུས་
ལས་ཁུངས་མཐའ་དག་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྲལ་བར་མཛད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཁར་བྱ་སྟོབ་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་གདན་འདྲེལ་པའི་
དབུས་སུ་རྗེ་འདི་ལ་དབུ་ལྷ་དང་སྟུ་ལེར་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་དགོས་པར་དོན་གྱིས་
གོ་བར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས་རྗེས་བྱ་སྟོབ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མཐིན་
གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག་(བྱི་
ལོ་༡༧༩༩)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་བསྐྱེད།

ཁྲི་ལ་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་པའི་རིང་གཞི་གསུམ་གྱི་བྲག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། མདོ་སྟོགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་དང་།
སྟགས་སྟོགས་སྟུ་དང་ཁྲད་པར་དུ་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་དཔྱེས་རྟོག་དུས་འཁོར་རྣམས་གྱི་
ཅ་བཤད། རིམ་གཉིས་གྱི་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་མེས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཁྱི་
མ་མེད་པའི་སྟོན་པ་འཆད་པར་མཛད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲད་པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་རྗེའི་
སྟོབ་མ་ཡོངས་གྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བར་སྟུ་བོའི་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བར་མཛད།

སེར་དང་འབྲས་སྤྱངས། གསང་ཕྱ། འོལ་ཁ། གནས་སྤྱིང་སོགས་སྤྱའང་ཐེབས་ཏེ་གཉུག་
མར་གནས་པ་དང་སྟོགས་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་འདུན་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱལ་བ་ལ་

ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ། དབྱ་མ་ཙ་འབྲུག། །འང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་སོགས་མདོ་བློགས་གཞུང་ཆེན་
མོ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་དོགས་གཅོད་མཛད། ཡི་དམ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་
གསུམ་གྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་རྩེས་གནང་སྟོལ་བར་མཛད་པ་སོགས་འཛམ་
མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་མཉེན་སོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོས་ལྷུང་བསྟན་པ་བཞིན་མཁས་བྱས་།
ཆོས་རྩེ་དགའ་ལྷན་གསལ་ཁྲིམ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་ཁིང་རང་ཉིད་ལྷུང་བཞུགས་ཀྱིས་ཟབ་ལམ་རིམ་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འཁྲུང་སོགས་སྤེལ་བ་ལ་ཆེ་བཞིག་ཏུ་གཞོལ་པར་མ་ངོད།

དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཚུ་གི་(ཁྱི་ལོ་༡༧༣༣)ལོའི་ཟླ་ལྷ་པར་ཅེ་
པོ་ཉ་ལར་དགོངས་པ་ནི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུ་ལ་བསྟན།

སློབ་མ་ཡང་མཁས་ལྷན་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་ཟེའི་དངོས་སློབ་པལ་ཆེ་བ་འདི་
པའི་སློབ་མར་ཡང་ལྷན་ཅིང་། མཁས་པ་རིན་ཆེན་པམྱུ་ལ། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་པ། རིན་ཆེན་
དཔལ། འདུལ་དཀར་པ་གྲགས་པ་དཔལ་ལྷན་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་དུ་བྱུང་།

[illegible]

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བརྒྱུས་བསྒྲིགས་བྱས། ༢༠༢༣།༠༧།༢༡ ལ།

ལྷ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུང་དང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྤྲེགས་བཅ་ཁྱིམ་གསལ་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མའི་ཉེས་སྟོང་གྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟེན་བ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉར་ཡོད་པར་བཞེན་དུས་རབས་འདྲིའི་ཐོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩིས་སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩིས་སྤྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེང་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་རྩིས་སྤྲིག་བྲས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྲབ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ལོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བསྐྱེད་དང་ལྷ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་བཙོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་སྤྲོད་པས་བསེས་ལྟོད་དང་བཟོ་བཙོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་བཙོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་རྩིས་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། བར་གཞི་ཆད་ལྡན་ཞིག་མ་བྱིར་བརྒྱུད་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩིས་སྤྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་བར་གཞི་མི་འབྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་རུས་ཤིག་སྤུར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་འོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱང་ན་བཙས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་ཤེལ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྐྱར་གྱི་དང་སྐབས་མཆན་འདེགས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱ་བ་ཡིག་གྲངས་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་བྱུང་བ་རེ་བྱང་བྱང་ཡོད་ན་འདྲིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ཞུས་པ་ནམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཙམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཙམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་སྒྲིག་སྐབས་རེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་དོ་སློང་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྒྲུས་སུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བརྟག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྒྲུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྒྲུས་སུ་རྟགས་"འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྐྱར་གྱི་དགོས་སའི་ཡི་གེ་འཕེལ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་མང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟ་སློང་གི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱར་དང་ཐད་སྒྱུར་སྐྱངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་ནམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་"འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྒྲིག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྒྲེ་དགེ་པར་མ་དང་། བརྟ་ཤིས་ལྷུང་པོ། ཞོལ། སྐྱེ་འབྲས། ཟླ་བྲང་པར་མ་ནམས། སྤྲེ། བརྟ། ཞོལ། སྐྱ། ཟླ། སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཅན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༩ནལ་ན། བསྐྱབ་ *བསྐྱབས་ སྤྱ། ༡༠ཉནལ་
ཟླ། ༡༡༠བཉན། བསྐྱབས་ ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གངས་
༩༩མདུན་ངོས། ཡིག་གེང་ལ་བ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས་ བྲི་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་ནོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ཐྱེབ་གངས་༡༠ཉམདུན་ངོས། ཡིག་གེང་ལ་བ་ན། ཟླ་བར་
བར་མའི་ཐྱེབ་གངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་གེང་ཉམ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཞོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདར་བར་འབྱུང་དེ་བ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟེགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྟོན་
རྣམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཁྱོགས་ངང་བར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲོས་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

བྱེ་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་མོ་ཆེས་༡༥ལ།

༡༡། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
 འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་
 སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྲ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བ།

༡༡། །རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
 དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆའ་ལོ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མན་
 ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་
 བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་ཀྱི་བྲ་བ། མཁས་མཆོག་གྲེ་བས་བསྐྱོད་པའི་ལམ། །པ་རོལ་
 སྤྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག་གཤམ་གྱི་རིན་གྱིས་གསལ་མཛད་བ། །རྩེ་བཙུན་སླ་མ་དེ་
 ལ་འདུད། །ཐུབ་བསྟན་རྩེ་གསལ་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །རི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་མངའ་
 བརྟེས་ནས། །འགྲོ་ལ་བཅེ་བས་འདོམས་མཛད་བ། །སླ་མའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་

༡ མ་ཕྱི། ༡ན་༡ན། ཞོལ། ༡ན་༡ན། སྤྱི་ལྷན་༡ན། ཅེས སྤྱི་ལྷན་༡ན། ཞེས

༢ མ་ཕྱི། ༡ན་༡ན། བསྟན ཞོལ། ༡ན་༡ན། བསྟན། སྤྱི་༡ན་༡ན། སྤྱི་༡ན་༡ན། བསྟན

འདུད། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་མྱ་ངེ་སྟེད་དོན། །མ་ལུས་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་མེད་གཞན་
དབང་གྲུལ། །ཀྱལ་ཚབ་དམ་པ་འཇམ་པའི་དབང་ས་ལ་སོགས། །བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་
རྣམས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །སྤྱི་ཡོད་མེས་པའི་མཆམས་སྦྱར་དང་། །ཙྰ་
བཤད་འབྱོར་ཙམ་^༡་སྟེང་པོར་བྱེད་པ་ཡིས། །ལུགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཙམ་རྟོགས་པར་
མ་མཐོང་ནས། །གཞུང་འདི་འབྲེད་ལ་ཅུང་ཟད་སྟོ་བ་སྦྱེས། །དེ་མེད་རིགས་པའི་མིག་
དང་མི་ལྡན་ཞིང་། །བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་བལ་བས། །ཀྱུན་མཁྱེན་
ཀྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་འདོད་ཀྱང་། །ལོག་པའི་ལམ་ནས་གྱི་ནར་འཇུག་པར་
ཟད། །ཟབ་མེད་ལམ་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ནའང་། །རང་ཉིད་ཆེ་རབས་ཀྱུན་ཏུ་
འདིས་བྱིར་དང་། །ལྟ་དང་སྒྲ་མའི་བྱས་ཤེས་གཟེད་ཆེད། །བཤད་པར་བྱ་ཡིས་ཅེ་
གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །

དེ་ལ་འདིར་འོ་སྟོལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་། རྟོག་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
པའི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀླན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལས་
ཁྱད་ཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་བྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟེས་
བྱའི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཞི་ལེགས་པར་མ་ཚུགས་པར་ཆེ་འདི་ཙམ་གྱི་
རྟོགས་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་བ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྦྱོན་བ་འཕྲར་
བ་དང་འབྲེན་ཞིང་། དུད་འབྲེད་ཀྱུན་སྦྱོད་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དལ་
འབྱོར་ལ་སྟེང་པོ་ལེགས་པར་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་པན་པར་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་

^༡ མ་ཕྱི ༡ན༡ན། འབྱོར་ཙམ ལོག། ༡ན༡ན། སྟོར་འཆམས། སྟུ། ༡ན༡ན། སྒྲ། ༡ན༡ན། འབྱོར་ཙམ

འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་ལས་དུས་
གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་དག་གི་
དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་གཞན་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
སློན་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་། དགེ་བའི་ཙ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ།
ད་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མགོན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་སློ་བྲོས་ཀྱི་མ་ཐུ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁྱད་བཞེས་པའི་སློན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་
མདོ་སྤེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་བ་དེས། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤེ་སྟོད་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་ལ་”འདོན་པོ་”ཕྱོགས་
བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཆོག་སྲ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་དཀའ་ན་དོན་
མཆོག་དུ་ཐབ་པ་ལྟ་ཅི་སློས་པར་གཟེགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་གློག་དུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས། ཐུབ་པའི་གསུང་གི་
གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གློག་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱན་མངའ་བ་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དེ་མཉམས་
པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་

༡ མ་ཕྱི། ༡བ༥ན། འདོན་པ། ཞོལ། ༡བ༥ན། སྐ། ༡ན༡ན། སྐ། ༡ན༡ན། འཕྱོན་པོ་

ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་
ལྷན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྩུང་བའི་ཆེད་དུ་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་གནང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་
རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་རྒྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་
པོ་ལྟེ། །དེ་ལ་སྤྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་
འབྲེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་སློ་བྱོམ་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་། ཉིང་
ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་དང་། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་
པར་འབྲེལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་
ངེས་པའི་དོན་དང་། གང་ཟག་དང་ཤུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆེག་དང་ཡི་གེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་
སྟོན་པ་བྱང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་ལ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་མས་ནི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་
དང་། ཐྱོགས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་བྱང་དོན་དང་། རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་ཆོགས་གསལ་བར་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ངེས་
པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུབ་ཀྱིས་
བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྲེད་པའི་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་ལེགས་པར་བྱེ་བས་མདོ་གཉིས་པ་

བྱང་པའི་དོན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱ་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་སྤྱི་མཐེན་བྱང་ངེས་འབྲེད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གཙོ་བོར་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲེད་སྒྲོབ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འབྲེལ་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྲང་
བའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་གཞི་ཆོས་དང་། གང་ལ་
དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་
ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དབྱས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལས་ནི། གཉིས་སྤྲང་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ། ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱ་ལས་ནི། གཉིས་སྤྲང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཟུགས་པར་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རང་
ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་
སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། གཞུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་
ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་དོན་དམ་པ་ཅན་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲོང་བའི་དོན་དམ་པ་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། །བསྟན་
བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་དུ་བྱང་ངེས་

༡ མ་ཕྱི། འབཅན། + པར་ ཞོལ། འབཅན། - པར་ སྟེ། ལྟན། ལྟེ། ལྟན། + པར་

འབྲེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་
པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་ཉིའི་སློལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང། ཟེག་པ་དམན་པའི་
སྡེ་སྡོད་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསེ་བུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དང། ཟེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
ཆོགས་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་དང། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་
ནས་སྒྲོར་ལམ་བོད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་བཟོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་
གི་སང་གསུངས་སོ། །

ཟེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་
ལ་གོམས་པས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་བྱིས་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང།
ཟེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་གི་བྱང་ཚུབ་དང། རང་སངས་རྒྱས་གི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ལ་
ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་
པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་དང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོས་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསལ་བར་
སྟོན་པར་འཆད་ལ། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས། དེའི་འབྲེལ་བར། དགོངས་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་པས་བྱང་ངེས་འབྲེད་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་
ཤིང་ཉིའི་སློལ་འབྲེད་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་ལས་ལོགས་སུ་བསམས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱི་
ཇེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱད་ལྔ་མ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་
དུ་བཀའ་བར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བ་དེར། མཐར་ཐུག་ཟེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱབས་ཤིང། ཉིད་ཉིད་བླ་མོ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་

དོ། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། རིགས་ཅན་
གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་ལ། རོ་བོ་ངེས་པ་དང་། བྱངས་ངེས་པ་དང་། གོ་
རིམ་ངེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངེ་ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྤྲས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་འདི་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། མཚན་
ཀྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཐུག་གི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་དོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་“བསྐྱར”¹བ་དང་། མཚན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་ལ། ཨ་རྟེན་ས་བྱི་
ཉིའི་བར་དོ། །དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཨ་རྟེན་ས་མ་ཡ་ནི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཨ་ལི་ཀ་ར་ནི་རྒྱལ། ཅ་མ་ནི་ཞེས་བྲ་བ། བརྟུ་པ་ར་མི་ཉ་ནི་ཤེར་
ཕྱིན། ལུ་པ་རྟེ་ཤ་ནི་མན་ངག། །ཤུ་ནི་བསྟན་བཅོས། སྤི་ཉི་ནི་འབྲེལ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ནི་རྩ་བའི་མདོ་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དབྱེ་བ་
དང་བཅས་པ་བསྟུས་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །མན་ངག་ནི་མདོའི་
དོན་བདེ་ཐླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་
པས་བསྟན་བཅོས། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་འཕམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མངོན་རྟོགས་
དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མངེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་
སོགས་པས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་ན་སྟེ།

¹ མ་ཕྱི། ༤བཙན། བསྐྱར། ཞོལ། ༤བཙན། རྒྱར། སྤྱ། ༥ནཏན། བྲ། ༥ནཏན། བསྐྱར།

བོ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་
བྱེད་གྱི་རྒྱན་དོན་བདུན་ཅུས་བཟ་བ། གསལ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤང་བས་ན།
མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དང་། མིང་དེ་སྐད་སློགས་པར་བྱེད་
པས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅ་བའི་དོན་འགྲེལ་པར་བྱེད་པས་འགྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བཅ་པོའི་གངས་དང་། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་པོ་།དང་པོ་ནི། བཅ་པོ་ཞེས་
པ་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའི་མིང་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་
རྒྱུ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཕྱག་གི་འདོད་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་དང་།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། འགྲེལ་
པ་ཅོམ་རིགས་པར་“བསྐྱབ་”པ་དང་། ཁེངས་སྐྱུང་ཞིང་སློ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

དང་པོ་ནི། གསུ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། གཞུང་སློམ་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འགྲུབ་མོད་གྱི་འདིར་ནི་
གསུམ་ག་བརྒྱུད་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་ན་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པ་དག་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲུར་བར་ནི་འགྲེལ་པ་འདིས་རྣམ་པར་

༡ མ་ཕྱི། ༥བ། བསྐྱབ་ ཞོལ་ ༥ན་༥ན། སྐྱུ་ ༥བ། སྐྱབ་ སྐྱུ་ ༥བ། སྐྱབ་ སྐྱུ་ ༥བ། སྐྱབ་

དབྱེ་ཕྱིར་ཏུ་ཤོ། །འབྲེལ་བ་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་བཤད་པར་དམ་བཅས་བ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་བྱས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་མ་འབྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དགོས་སོགས་བཞི་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་འབྲེལ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་
ཡོད་དེ། མདོ་དང་རྩ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བར་གོ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་
ནམ་མཁའ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིང་པོ་བསྐྱུ་བ་ནི། ཆོགས་བཅད་འདིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཤིང་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱུ་
པའི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་ཤིང་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱུ་པའི་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ན། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་
དགེ་འདུན་ཡང་སྐྱབས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་བས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱོབ་པའི་
རུས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་འཇིགས་པ་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བུའོ། །ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ནམས་ཀྱིས་
མཆོད་བརྗོད་ཐོག་མར་བཀོད་པར་ཤེས་པར་བུའོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟར་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བར་བར་དུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་དུ་

དེའི་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ལོགས་སུ་རྩོམ་པར་འདོད་པས་དེར་
བལྟ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་དང་ལྷན་
པར་སྐྱབ་པ་དང་། བྱང་གི་རྒྱུན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་ལྷན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་ན་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་
ལས། སློབ་དཔོན་སྡེ་མས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་དམ་ཅེད། ཡོད་ན་སྒྲོས་པར་
འགྱུར་ལ། མེད་ན་མན་ངག་ཅེད་པས་རྩོམ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། སློབ་དཔོན་སྡེ་མའི་
འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཡོད་ཅིང་། དུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱུན་དུ་འགྲེལ་པས་སྒྲོས་
པའི་སྒྲིན་ཡང་ཅེད་པ་ལ། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་ཅེད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་མཛད་
ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་མཛད་། གང་གི་ན་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་
མདོའི། གང་གིས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་ཅེད་ཀྱིས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་པ་
དུན་ཆོགས་སྤྱང་རྩེས་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་དུ་སྟེ། ལྷག་པར་ཆགས་
པར་མཛད་པ་དང་སྒྲོར་བ་དུན་ཆོགས་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་པས་སློབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་
པམ་མགོན་ལ་གསུང་ནས་ནིའོ། །ཐོགས་ཅེད་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་རྣམ་བཤད་
མཛད་རིགས་ཏེ། རྩེ་བཙུན་ལ་དུམ་གྱི་མདོའི་ཆོག་དོན་རྩོགས་པར་གསུང་ནས་
ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་བྱིད། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བུ་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པས་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་ཞིབ་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེག་གཉེན་གྱིས་བཀོལ་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བཀོལ་འོ། །གང་ན་

༡ མ་ཕྱི། ༥༦༣། བཀོལ། ཞོལ། ༥༦༣། བཀོལ། སྐ། ༥༦༣། སྐ། ༥༦༣། བཀོལ།

སྤར་ལྷར་རོ། །གང་གིས་ན། འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་
བས་དབྱིག་གི་གཉེན་དེས་སོ། །གང་དུ་ན་ཉི་མི་གཞུང་འགྲེལ་དུའོ། །རི་ལྷར་ན་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུའོ། །དེས་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནས་ཞེ་ན། གཉིས་
སྒྲིང་བདེན་གྲུབ་ལ་ཞེན་པས་རང་གི་མོས་པ་གཙོར་བྱེད་པས་ཡིན་གྱི་སྒྲིང་པོའི་དོན་
ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐའ་བྲལ་དབྱ་མར་གནས་པའོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་པས་བྲེ་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བྲེའོ། །གང་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་
རྒྱན་ནོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྲེའོ། །གང་གིས་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས།
འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྲེ་བས་སོ། །ཀྱང་ནི་
སྤར་གཉིས་སུ་མ་ཟད་པའོ། །གང་དུ་ན་ཉི་མི་འགྲེལ་བར་རོ། །རི་ལྷར་ན་སྒྲིང་པོའི་དོན་
མཐའ་བྲལ་དབྱ་མར་གནས་པ་ལ་དེ་ལྷར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པའི་ལྷོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ནས་དབྱ་མའི་ཚུལ་དུའོ། །དེ་ལྷར་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབྱིག་གཉེན་དེས་སྒྲིང་
པོའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་པ་བཞེད་པ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་བྱས་པ་མིན་
པར་མཐོང་ནས་སོ། །དཔོན་སློབ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱིའི་ལུས་
ལ་གངས་དང་གོ་རིམ་དང་སྤྱེ་ཚུལ་སོགས་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྲེའོ། །བཞེ་བ་
བཅུན་པ་གྲོལ་སྤེས་རྣམ་བཤད་བྲས་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་བྲས་སོ། །གང་གིས་ན་རྣམ་
གྲོལ་སྤེ་དང་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིས་སོ། །དུས་ནི་འཕགས་པས་
མཛད་པ་དེའི་འོག་ཏུའོ། །གང་དུ་ན་ཉི་མི་རྣམ་འགྲེལ་དུའོ། །རི་ལྷར་ན་བསྐྱན་བཅོས་
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་མཐའ་དག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཆང་

བར་སྟོན་པ་མ་རྟེན་པར་རང་གིས་དེ་ལྟར་རྟེན་པ་དང་མེས་སུ་མ་ཐུན་པར་ཉི་མེད་འབའ་
ཞིག་དང་སྤྱར་ནས་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་པ་བཞིས་ཆོག་དོན་ཅི་
རིགས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་དབྱིག་གཉིན་ལ་
སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་དགོངས་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་རྟེན་པའི་བསྟན་
བཅོས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་མཐའ་དག་འདི་སྟོང་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་མངོན་
བར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཆང་བར་སྟོན་ཅིང་དེ་ཉིད་རྒྱན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བདག་
གིས་རྟེན་པ་གང་དེ་ཡ་མཚན་ནོ་ཞེས་པ་རང་ཉིད་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་རབ་
བྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པའོ། །འདིས་ནི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་སྐྱོས་པའི་
སྟོན་སྤངས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་ཤིན་དུ་
རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཐབ་མའི་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི་
སྐལ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པས་བདག་དང་མཚུངས་པའི་མཁས་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་རིན་གཙོ་བའི་ཆེད་དུ་དབྱེ་བར་རིགས་
སོ། །སྟོབ་དཔོན་བཞིའི་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་དག་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་མ་རྟེན་ཀྱང་ཆ་ལ་ལ་འབྲེལ་བ་
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་

མཐུ་ལས་རྙེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྙེད་ནས་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞིས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་ཤེས་ཤིང་། ཆོག་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་བསྟན་ཏོ། །རྟེན་པ་ཐ་མ་བཞིས་འབྲེལ་པ་ཚོམ་པའི་བྱི་ནང་གི་རྒྱན་མ་ལུས་པ་ཆང་བས་འབྲེལ་པ་ཚོམ་རིགས་པའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདིས་འབྲེལ་པ་ཚོམ་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ཚོམ་པའི་བྱི་ནང་གི་རྒྱན་མ་ལུས་པ་ཆོགས་པའི་བྱིར་ཅེས་པའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཉན་བཤད་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིད་འཁུལ་རུས་པ་རེ་དང་། རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བྱུང་ན་ལྟ་བུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་མི་རུས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུས་རྙེད་པ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་ཤིང་བྱིན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་སེང་བཟང་བདག་གི་ནི་སྒྲིེ་སྟོད་ཡུལ་མིན་ཡང་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཚོམ་པ་ལ་སློབ་སྐྱེས་སོ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་བག་ཆགས་བཞག་ཅིང་བརྗེད་བྱུང་བྱ་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་

ཐུན་པ་གཞན་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་
འདོད་པས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ལ་པན་གདགས་ཅུས་ཏེ། འབྲེལ་བ་འདི་
ལྟ་བུ་ཚུལ་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དག་སྦྱབ་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་
རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྦྱིས་བུའི་དོན་ནི་རྫོང་བྱེད་དག་ཀྱི་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། མངོན་
མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་རྫོགས་པར་སྦྱོན་པའི་བསྐྱར་བཙུག་འདི་ལྟ་བུ་དོན་དེ་དག་
སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
རྣམས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་བྲངས་ནས་འབྲེལ་བ་འདི་མཛད་པ་ཡིན་
པས། ཆོག་ལྷ་མ་ནི་ཁེངས་སྐྱུང་བ་ལ་སྐྱུང་བ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་བརྗོད་དང་། རྒྱས་པ་ལ་
དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱུས་དོན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱུང་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པས་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་
རབ་ཏུ་སྦྱོན་པས་ཚུལ་པའི་བྱ་བ་རིམ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རེ་ཕྱིག་དང་པོར་
ཡུམ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ནི་རང་དོན་གྱི་དགོས་པའོ། །གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི་
གཏུལ་བྱ་གཞན་དག་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེའི་
དགོས་པ་ནི། ལྷགས་ཕྱིག་ཅེས་དངོས་སུ་མ་བསྐྱུལ་ཡང་དོན་གཉིར་ཤུགས་བྲག་པོ་
སྦྱིས་ནས་དོན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གང་ལ་དང་བ་སྦྱེ་ཞིང་འཇུག་ན་ཡོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡ན༡ན། ཞོལ། ༡ན༡ན། སྒྱ། ༡བ༡ན། དག། ཟ། ༡བ༡ན། དག།

ཏན་ཆེན་མེད་པ་མང་པོའི་འབྲུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་
 རིན་པོ་ཆེ་ཕྱལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྤྱབ་
 པའི་འབྲུང་གནས་ཏེ་རྒྱ་ལའོ། །རི་ལྷ་རྒྱལ། ཉེར་ཞིར་ཁྱིད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ནས་སོ། །དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པའི་དང་པོའི་
 རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཆད་མས་བྱུང་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
 དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དགོངས་པའོ། །ཆད་མ་གང་གིས་བྱུང་ན་
 འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་
 ཤིང་དེ་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་ངེས་མཛད་པ་བཟུང་ནས་སོ། །རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་
 དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་
 བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་
 ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐུ་དགོས་པར་མ་
 མཐོང་ན། རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་མི་རུས་ལ། དེ་མ་ལྟོག་
 ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་འབྱུང་ཏེ། རང་དོན་
 ཆོས་སྐུ་ལ་དོན་གཉེར་ས་བཙུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་
 རྒྱས་གྱི་སྐུ་ལ་རང་དོན་གྱི་སྐུ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་དགོས་པ་

༡ མ་ཕྱི། སུམ་ལ། མར། ཞོལ། སུམ་ལ། སྐུ། ལྷ་ལ། ལྷ། ལྷ་ལ། བར།

མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་འདིར་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་
དགོས་པ། དད་པ་སྡོན་འཕྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། དད་པའི་རྩ་བ་
རབ་བརྟན་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡོན་དུ་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དད་པ་ཤུགས་བྲག་པོ་ཡོད་
ན། དེས་འདུན་པ་ཤུགས་བྲག་བྲངས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལ་འཇུག་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དད་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་ན། འདིག་ཉེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་ཆེད་
དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སློ་རྒྱལ་མ་མི་སྤྱེ་བར་གཞིགས་ནས་ལམ་
ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཐའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་དང་། མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་རྣམས་ལ་ལྷོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟེ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོག་ནས་རྗེ་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ལ་དད་
སོགས་ལྷལ་ལྷ་ལ་མཁས་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་སོགས་
དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་སུ་འཕྲོ་
བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞུང་འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཆོག་དོན་བཤད་པ་གཙོ་བོར་མི་
བྱེད་ཀྱི། རྗེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། བརྒྱལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་

ལ། བསྟོད་པ་དང་། བྲག་འཆའ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་
ནས་བསྟོད་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་པས་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ཁྲིད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
བྲག་འཆའ་ལོ། གང་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་
ཉེ་བར་ཞི་བ་ཆོལ་ལ་རྣམས་སོ། །གང་གིས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གང་དུ་ན་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པར་མཛད་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། སྤྱོད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྲག་
འཆའ་ལོ། །ཉེན་གང་གིས་ན་འགྲོ་བ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་པ་སྤྱོད་
པར་བྱེད་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ལམ་གསུམ་
བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དོན་གང་སྤྱོད་ན། འཇིག་རྟེན་
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྤྱོད་པར་མཛད་པའོ། །རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་
ནི། གསུངས་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་སྤྱོད་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
བདག་མེད་པར་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་སོ། །འབྲས་
བུ་གང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་བརྟུན་བྱ་རྣམ་པ་ཀུན་དང་
ལྡན་པའི་མདོ་སྤེལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འདིའོ། །གང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡོན་ཡང་
མཁུན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟེན་པས་ཤུགས་
དང་། སྤྱོད་པའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བས་རྣམ་མཁུན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་འཕགས་པའི་

ཚོགས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་ཏེ་གྲུས་བས་འདུད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་དོན་སྲུང་
བཤད་ཅིན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ། གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་། ཡུམ་སྲས་གི་དོན་དང་།
བསྟོད་ཡུལ་གི་མཁེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་
སྟོན་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། མདོའི་སློང་གཞིའི་གོ་རིམ་ས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཚོད་བཟོད་དང་སློང་གཞི། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་
གཉིས་ཀས་མ་སྦྱར་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གིས་སློང་གཞིའི་བཤད་པ་གཞན་དུ་མཛད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་གི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་
དང་པོར་གཞི^༡ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་
ཅན་འབའ་ཞིག་ཡུམ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་སོགས་གིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་
ན་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་
པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་
དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་སྤིང་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་། དང་པོར་ཉན་ཐོས་གི་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་ལ། ཞི ཞོལ། ༡༠ན་ལ། སྒྱ། ༡༠བ་ལ། སྒྱ། ༡༡ན་ལ། གཞི

^༢ མ་ཕྱི། ༡༠བ་ལ། དེའི ཞོལ། ༡༠ན་ལ། འདིའི སྒྱ། ༡༠བ་ལ། སྒྱ། ༡༡ན་ལ། དེའི

ལམ་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་མཆོམས་སྤྱར་དུ་
མངོན་ཏོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོན་ས་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཉིད་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐབས་
གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གཏུན་ལ་པལ་པའི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསམ་
པ་ལེགས་པར་མ་སྤངས་ན་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་
དེ་ལྟ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སོགས་
ཀྱང་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་
གི་བསམ་པ་སྤྱང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། བར་བར་དུ་འཆད་ཅིང་རྒྱུ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོགས་སུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཙམ་
ཁོ་ནས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་བ་ཡང་མ་ཡིན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་འདོད་ཅིང་རང་གི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཐོག་མར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
པའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཁྱེན་པ་སྤྲུལ་ས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉེར་ཞི་ལ་སོགས་

སའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པས་ཡུམ་དང་སྲས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།

བསྐྱེད་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་པ་ནི། “གཞི”ཤེས་ཀྱང་འོག་ནས་མདོའི་བྲིས་ལན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་སྐབས་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་མཆོན་
ནས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འོག་དེ་མ་ཐག་དུ་མཁུན་པ་གསུམ་ཀ་ལ་
སྐྱེ་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་ལྷོག་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
ཏེ། མ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ནི་ཐབས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་
རྒྱ་དེ་ལ་མ་དང་། ཐབས་གྱི་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས། ཡུམ་
གྱི་ལྷོག་པ་ངོས་བཟུང་བཞེད་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་དང་མཁུན་པ་ལ་དེས་བྲུབ་པར་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། བསྐྱེས་པའི་དོན་དང་། དགོས་པའི་དོན། ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་།
ཆོག་གི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཡུམ་འདིའི་ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་བརྗོད་དེ། མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྐུ་ལ་
བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པའི་བྱེད་ཀཉིས་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ལ། དད་པ་སྐྱེ་ཆུ་ལ་དང་། དེ་ལས་དོན་གཉིད་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ནན། ཞི ཞོལ། ༡༡ནན། སྤྱ། ༡༡བཤ། སྤ། ༡༡བལ། གཞི

“ལས་^༡ བྱུགས་ནས་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དབང་རྒྱལ་དང་བ་སྐྱེ་
ཚུལ་དང་། དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཆིགས་བཅད་དེ་ཐོས་ནས་དུས་རེ་ཞིག་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དང་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དུམ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་ལོ། །ཡོན་ཏན་དེ་
ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྙམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྦྱར་དུ་དང་བ་བྱུགས་བྲག་པོ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་བ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཆིགས་བཅད་དེ་ཐོས་པས་རྒྱུན་བྲས་ནས་ཡུམ་དེ་ལ་
རབ་ཏུ་”དད་^༢”བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེས་རྒྱུན་བྲས་ནས་གཞི་དང་ལམ་དང་
རྣམ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྲའི་
དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་
ཆེ་དེ་འབྲ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་དད་བ་སྐྱེ་བས་སོ། །གོང་དུ་འདི་དང་
འདིར་དེ་ཞེས་སྟོས་བ་ནི། མཚོད་བརྗོད་ལ་ཉེ་རིང་གིས་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་བཤད་པ་
ཆིག་དོན་ལ་མ་བྱུགས་སོ། །དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་
གསུམ་པ་ཅན་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་སྲིད་དོ་ཞེས་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་བཞི་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་སྲིད་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་རྣམས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའོ། །དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་བ་
རྒྱ་མཚན་ལ་ལྟོས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཚོད་བརྗོད་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༡བའན། ཞོལ། ༡༡ནུལ། སྐ། ༡༡བུལ། ལས། སྐ། ༡༡ནུལ། ལ།

^༢ མ་ཕྱི། ༡༡བུལ། ཞོལ། ༡༡བའན། སྐ། ༡༡ནུལ། དང་། སྐ། ༡༡ནུལ། དང་།

གྱི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དབང་རྣོན་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་དག་ནས་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་སྐྱབས་འདིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་དབང་རྣོན་ལ་དང་''པ་'འི་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དང་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
རུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆེགས་བཅད་དེ་ཐོས་པས་རྒྱུན་བྱས་
ནས་དབང་རྣོན་དང་བ་མ་སྐྱེས་པའམ་འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དུ་སྐྱེས་པའམ་རྒྱ་རྒྱུན་
ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བསྟན་པ་གང་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། གཞུང་འདིའི་དོན་དང་འགལ་བ་
ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སྤོ། །དབང་རྣོན་གྱི་སྐྱབས་འདིར། གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་སྐྱེ་མེད་
དུ་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱུབ་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་གོམས་བྱའི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་
ཐྲངས་ན་ཡང་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟར། དང་བ་སྐྱེས་པ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། འོན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་
གཏན་ཆེགས་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁུབ་པ་བསྐྱབ་རུས་ཤིང་དམ་བཅའི་དོན་གོམས་
པ་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བ་སྐྱབ་རུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ལེགས་པར་
ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཆད་མ་གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། གཅིག་དང་དུ་
མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་བྱ་བ་དང་རྟོ་རྟེན་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་ལ་
སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མས་དང་ཐོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་
སུ་བྱུབ་ཅིང་། དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༩༩། བོ ཞོལ། ༡༩༩༩། སྐྱུ་ ༡༩༩༩། ལྷ། ༡༩༩༩། བ

འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །མཁུན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་ཀ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་
རྟོགས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་“གཞི”ཞེས་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཞེས་པ་ཞེས་
བཤད་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་ལྷོག་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་“གཟུང་”བར་བྱལོ། །འདི་དག་གིས་འབྲེལ་གཞི་བསྐྱེད་ནས།
“གཞི”ཞེས་དང་ལམ་ཞེས་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་ཀྱང་
སྤང་ལ། རང་གི་སྤྲེད་དུ་འགལ་བའི་ཁྱར་ཤིན་དུ་སྤྱི་བས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ནོན་པ་མི་
ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཆོག་རྒྱུ་སྤྱོད་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་“གཞི”ཞེས་ཐེག་དམན་པ་
འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། འདིར་བཤད་པ་དང་དོན་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་
བཞིན་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟོགས་ལས་གཞི་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་
འཆད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ལ་“ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དག་སྤང་ངོ། །དབུ་མ་པ་བཞེད་པའི་གཏན་
ཆོག་སུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཅམ་ཞིག་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཉིད་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྲེད་དུ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༣༣ན། ཞི ཞོལ། ༡༣ནལ། སྐ། ༡༣བལ། སྐ། ༡༣ནལ། གཞི

༢ མ་ཕྱི། ༡༣བལ། ཞོལ། ༡༣བལ། བཟུང་ སྐ། ༡༣ནལ། སྐ། ༡༣ནལ། གཟུང་

༣ མ་ཕྱི། ༡༣བལ། ཞི ཞོལ། ༡༣བལ། སྐ། ༡༣ནལ། སྐ། ༡༣ནལ། གཞི

༤ མ་ཕྱི། ༡༣བལ། ཞི ཞོལ། ༡༣བལ། སྐ། ༡༣ནལ། སྐ། ༡༣བལ། གཞི * བགྱིས་ལྷན་པར་མ་མགོ་
མཐུག་པར་གསུམ་དུ་གཞི་ཤེས་ལ་ཞི་ཤེས་ཞེས་བཞོད་འདུག་པར་མ་དཔེ་གཞན་ལྟར་བཅོས་ཡོད་ན་འང་མཆན་
མང་བར་དོགས་ནས་མཆོམས་རྟགས་ལས་འོག་མཆན་བཞོད་མེད་

༥ མ་ཕྱི། ༡༣བལ། ཐན ཞོལ། ༡༣བལ། སྐ། ༡༣ནལ། སྐ། ༡༣བལ། ཐན

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱི་མ་མཁན་གྱིས་སྤྱི་ལ་པའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུ་ཤིང་བྱ་སོགས་རྟ་སྒང་
དུ་སྤང་བ་ན། སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྒོ་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལྟ་
ཤིང་བྱ་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མས་བཞག་པའི་ལག་
རྩེས་སྤྱི་འགྱུར་བས། མིག་མ་བསྐྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་བཞིན་དུ་
གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཅིང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་
སོགས་སྤྱི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར། ཡུལ་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་ན། བདེན་པར་མེད་པས་བྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་
མར་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ།
བདེན་པའི་གཅིག་བྲུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དུ་བྲུལ་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཚྱོད་གཞི་བྲུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཉགས་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ལ། ཚྱོད་གཞི་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྟེང་དུ་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་འགོག་པའི་ཆོད་མ་
དང་། ཆ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་

བོ། །དེའི་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་། ཉགས་དང་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེ་བརྗོད་ན་ཆ་བཅས་ཀྱང་ཡིན།
བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཏུ་བྱུང་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་
གཉིས་སྒྲིབ་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲིབ་ཡང་སྟོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དགོས་
ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་ཆ་བཅས་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
ཏུ་སྒྲིབ་ཡང་སྟོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་དེ། ཟུན་པའི་སྟོད་ལུགས་ལ་མི་
འགལ་ཡང་བདེན་པར་བྱུང་བའི་སྟོད་ལུགས་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆ་ཅན་དེ་
དང་། ཆ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས། ཐ་དད་ཏུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། བྱུང་བའི་ཆ་དུ་མ་
དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆད་མས་གཞོད་དོ། །ཆ་
དུ་མ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་ཐལ། བྱུང་བའི་ཆ་ཅན་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་
ལ་དུ་མར་འཇུག་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མས་གཞོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་དུ་
མ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་མེད་པ་ཁྱེད་ལ། དེ་ཁྱེད་ལ་མཉམ་པའི་ཉགས་དེ་ཁྱེད་ལ་
ཤིང་། དེ་ཡང་ཡ་གྱུལ་བཀག་ན་ཆོགས་པ་ཁྱེད་ལ་ཡིན་པས་ཉགས་ཟུར་བྱི་མ་
ཁྱེད་ལ་མི་འཐད་ཅིང་། སྤྱི་མ་ཁྱེད་ལ་མཉམ་པའི་ཉགས་དེ་ཁྱེད་ལ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ མ་ཕྱི ༡༩༣༡ན། ཅུང ཞལ། ༡༩བཤན། ངོར སྐྱུ ༡༩ནལ། ལྷ་ ༡༩བཤན། ཅུང

གཉིས་པ་བདེན་པའི་དུ་བྱལ་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པའི་དུ་མར་མ་བྱལ་སྟེ། བདེན་བྱལ་གྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤར་བདེན་པའི་
གཅིག་དུ་མ་བྱལ་པ་བསྐྱབས་པས་འདྲིར་བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་
པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྟགས་འདིའི་བྲལ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་དེའི་རྟགས་ནི་ཆ་
མེད་ཁེགས་པ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྱལ་ན་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་དུ་བྱལ་དགོས་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྲལ་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་
དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་།
རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་སྤར་
མ་གཉིས་རྟགས་སྤར་བས་ཕྱི་མ་ནི། གཞི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་
པན་ཚུན་སྤར་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། གཅིག་དང་དུ་མའི་
སྤར་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟགས་པ་“ནི”། གཞི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་བྱལ་
གྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྤར་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟགས་པས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་
པའི་རྣམ་གཞག་མ་བྱང་བ་ཁ་ཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་དེས།
བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་བྲལ་པར་འཛིན་པའི་
སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །དེ་ལྟ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་པ་ངེས་
པའི་ཆད་མ་དེས། སྤར་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྲལ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་
དགོས་པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་

༡ མ་ཕྱི ༡༩ནལ་ན། ཅ ཞོལ་ ༡༩ནལ་ན། ཅི སྟུ ༡༩བལ་ན། སྟུ ༡༩ནལ་ན། ཅ

གཙོད་པར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་ལ་དད་པ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། ཡུམ་
དེ་ལ་རབ་རྩ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པ་
སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྒྱུ་གི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣེས་གཉིས་ཀ་
ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དང་དེ་བརྗོད་བྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་བྱེད་ཅིང་དོན་གཉེར་གི་འདུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཆོག་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
པའི་དོན་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི། དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པའི་མཆོག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དོན་གཉེར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་གིས་ནི་ལམ་གི་རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་འཁྱུངས་པའི་རྗེས་འགོ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྟོག་པ་ལྟགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལ་རབ་རྩ་དང་བའི་དད་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་གི་
ཆད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཙུམ་པའི་ཐོག་མར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་མཐའ་

དག་ལ་འཕམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲོར་བཞི་དང་ཆོས་སྒྲུབ་
མ་བསྟོད་བསམ། གངས་ཉུང་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གསུམ་པོ་གང་རུང་
ངས། གཙོ་བོ་རྣམ་མཁུན་གཅིག་ལ་ལ་བསྟོད་བསམ་ཆོག་གི། །གསུམ་ཆར་བསྟོད་པའི་
ཡུལ་དུ་སློབ་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གྲི་མ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་སྒྲ་མ་ཁས་ལེན་ལ། དེ་
ཡང་གསུམ་པོ་ཉིད་དངོས་སུ་སློབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་
བསམ། གངས་ཉུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་བསྟོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཇེ་བཅུན་དོན་བརྒྱད་ཀ་ལ་བསྟོད་བཞེད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ་བསྐྱུས་པ་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་རྩོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་སྒྲ་མ་གསུམ་དུ་བརྒྱད་འདུས་པས་བརྒྱད་པོ་
དེ་དག་ཀྱང་བསྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་བཞེད་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་བསྐྱུས་པ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་དང་།
བསྐྱུ་བྱའི་མཁུན་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་སོགས་ནི་རིགས་པས་དབྱེད་མི་བཟོད་
པས་རེ་ཤིག་བཞག་ལ། དོན་ནི། མཁུན་གསུམ་རྩོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་ན་དོན་

བརྒྱད་པོ་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་སྦངས་པར་འགྱུར་བས། མཁེན་པ་གསུམ་རྫོགས་པ་
འདྲིང་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དོན་བརྒྱད་ཀ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་
ཅིང་། མཁེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་བཞེད་ནས། དོན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་ལ་
བསྟོད་མི་བཞེད་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། མཁེན་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཆིག་གིས་ཟེན་པར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པར་བཞེད་པ་དག་
དེ་གསུམ་གྱི་ལམ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དོན་བསྐྱུས་ན།
མངོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ན། མཁེན་པ་གང་རུང་གཅིག་
གི་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པས་གསུམ་
གིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའོ། །

བཞི་པ་ལ། ཡོན་ཏན་སོ་སོའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བྲག་འཆོལ་
པའོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་ཐོབ་པར་
མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན། ཉན་ཐོས་དང་དེར་མ་ཟད་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་འབྲས་བུ་རང་དོན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདྲིང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སོ། །རང་རྒྱལ་ཆིག་གང་གིས་ངེ་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་
བསྐྱུན་ནས་བྲགས་ལ་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཛྲིད་པའི་
ཆིག་གི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་ནས་བསྟན་
ཡང་བྲད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་སྦྱ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན། གཟུང་རྟོག་སྤངས་
སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མན་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པ་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པ་རུང་
ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཐབས་གང་གིས་ན། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་

གི་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན།
ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་སྤྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྲུལ་གྱི་ཕུང་
པོ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་འདས་དང་། ཕུང་པོ་དེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་ན་ལས་
འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ལེས་རིག་རྒྱན་ཆད་པའི་
ཕུང་འདས་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་
དམན་པའི་ཕུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
ཕུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་
ལམ་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགོ་བ་
རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྦྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

གསུམ་པ་རྣམས་མཁྱེན་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱོར་བར་མཛད་
གང་གིས་ན། སངས་རྒྱུ་སྐྱོ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་
པའི་སྐྱེ་ཅན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་སྤྱག་ཉན་རང་དག་ལས་
ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་བཀའ་མངའ་བསྐྱུར་བས་
ན་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་ཆུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ལྡན་ན་སྟེ་དེ་
ཡིས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་

ལུས་པ་བརྗོད་བྱ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་
བཤོ། །དེ་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བཅད་
པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་།
དེའི་དབང་གིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་
རྒྱད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱེད་པས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སྒྲར་བསྐྱུས་
ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་བཤུམ་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་
ཐབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བ་ཀྱི་བའི་རིམ་བཤུམ་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་འཕགས་པ་
གསུངས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་མ་ར་^༡་
བྱང་སྲོང་སྤྱོད་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་
མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་མཐུན་པར་
འཛིག་ཉེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༨ན་༡ན། ཞེལ་ ༡༦བཤུན། ལྷ་མེར་ སྤྱི་ ༡༨བཤུན། རྒྱ་མེར་ སྤྱི་ ༡༩ན་༡ན། ལྷ་མེར་

འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྐྱ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ་བྲང་བའི་དོན་
 ཚྱོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་
 བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་
 བརྒྱལ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་
 པའི་རྣམ་པས། ཆེས་ངོ་མཚར་མད་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་
 ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྐྱ་ན་མཆིས་པ་
 སྐྱབས་མཆིས་པ་བྲང་བའི་དོན་ཚྱོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ས། སྐྱེ་བ་མ་
 མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ངོ་མཚར་
 མད་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྐྱ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་
 ལགས་ཏེ། ཚྱོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྤེལ་འདིའི་དོན་ལ་ཕིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ་
 སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་
 “གཟུང་”པའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཕིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་བ་ལྟར་ན། མདོ་སྤེལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༧ན། ཞོལ། ༡༥ན་ལ། བཟུང་། སྐྱ། ༡༥ན་ལ། ལྷ། ༡༥ན་ལ། གཟུང་།

འདི་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་རེས་འདི་ལྟར་བྱེ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་གཉིས་
པའི་མཚན་གཞི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་བྱང་བའི་དོན་དུ་
འཆད་ཚུལ་ནི། མདོ་འདིའི་གོང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་གྱིས། བྱང་རེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པས། གུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་མ་བྱལ་བ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱལ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་བྱལ་ལ། དེ་ཡང་གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་
སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་བྱལ་དོན་
དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་བཤད་དོ་ཞེས་^༡ གསུངས་པ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་དགོངས་གཞིར་བྱས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པས་ཡུམ་གྱི་མདོ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་བྱལ་གྱིས་
བསྟུས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མདོ་སྟེ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ནི་མདོ་སྟེ་གཞན་གྱིས་དགོངས་པ་བཀའ་
བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ཤིང་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་མི་
འཛིན་ནོ། །མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུས་དེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེ་ནས་བསྟན་
དགོས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྤྲ་མ་ལས་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༥བལ། ཞོལ། ༡༥བཤན། གསུང་སྐྱ། ༡༥ནལ། གསུངས་སྐྱ། ༡༥ནལ། གསུང་

དབང་པོ་དམན་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྱང་
 དེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཡང་། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཆན་གཞིར་
 བཞེད་པ་ལ་ནི་འདྲོ།

འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གང་ཡིན་
 དེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་མཆན་གཞིར། མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་
 མདོ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྐྱབ་པ་རང་དབང་པའི་རྟག་པ་དང་། གྲུ་
 བརྟགས་དང་གཞན་དབང་འབྲུལ་པའི་སྒྲོས་སྒྲོམས་ཏེ་བཞག་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་མ་ཉིད་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མདོས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་འདོད་པ་དག་ནི། མདོ་དང་དགོངས་
 འབྲེལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡང་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་འདི་
 ཉིད་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་
 སྤང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྤྱོད་ཞིང་བྱི་མ་སྒོ་བྱར་བ་
 ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མས་
 ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་རྒྱད་སྟེ་མའི་འབྲེལ་པར་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རང་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་བསྟན་ལ། སྤྱིང་
 པོའི་མདོ་ལས་དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་བསྟན་པ་རྒྱད་སྟེ་མས་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ཡང་

འགལ་འདྲ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་
གནས་སུ་སྒྲུང་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲོས་པའི་མཚན་གཞིར་
མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་རིལ་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་ས་བཅུའི་དབང་
ལྷག་གི་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའ་བཅུས། སྟོན་པ་ལ་བྱི་བ་མི་འབྲ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་
བྱིས་ལན་གཞན་ནམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་
རྒྱུ་མེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས། དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ལྷས་
པའི་ལན་སྟོན་པས་བཀའ་སྤུལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤང་དྲངས་པའི་མདོ་འདི་ནི། སྟོན་
པས་གསུངས་པའི་ལན་དེའི་དོན་བསྐྱུས་ན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གོའོ་ཞེས་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་ལྷས་པའོ། །འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་ཀྱི་དྲང་ངེས་
ཀྱི་ཐ་སྟོན་སོར་བཞག་བྱས་ནས་མདོའི་མཚན་གཞི་གོ་བསྒྲོག་པ་ནི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་དབྱེད་པ་ཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་གསལ་ལོ། །

སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་པར་བཀའ་བའི་
དོན་ལ་དབྱེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྒྲ་བ་
གྲགས་པས་སྟོབ་དཔོན་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལྟར་ན། དགོངས་འབྲེལ་ཉིད་
སྒྲ་རི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པ་དྲང་བའི་དོན་དང་། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་
ཡུམ་ཀྱི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཡང་མི་རྟག་སོགས་
བསྟན་པ་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་
མོ་བསྟན་པ་ནམས་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྟོར་བའི་ཆོ།

ལྷ་ལྷེ་དང་། ལྷ་བརྒྱད་ཁི་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་མེད་ལྷ་མོ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་བཞེད་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་དང་། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་པར་ཡང་།
ཐེག་པ་དམན་པའི་ལྷ་སྟོན་དུ་བདག་མེད་ལྷ་མོ་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དེ་
དག་གིས་ཀྱང་དབྱ་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་
བརྟན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་འབྲིས་པར་བྱས་ཤིང་།
རྒྱུད་སྟོན་པ་ན་དེ་མ་ཐག་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཟེར་རྫོང་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་བརྟན་ནས་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་བདག་མེད་
ལྷ་མོ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་དག་ནི། ལྷ་སྐྱེས་སྐྱེད་པོ་ཆེ་ལ་སྟོབས་འགྲན་པ་
དང་མཚུངས་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་
བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་ཡང་སྤར་དུ་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱང་
སྤྲོད་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་བའི་བྱིར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀླ་མ་ལ་གྲི་ལའི་ཞལ་སྤྲན་ནི། གཞན་གྱིས་གང་ཟག་
དང་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱུན་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ངོ་བོ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན།
ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་ཞར་ལ་ཞེགས་པས། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ།
མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེའི་གཞུང་བཙུགས་པར་བཞེད་དོ། །འཕགས་པ་གཟུངས་

ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མ་
གསུངས་ཀྱང་། འོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་འོར་བུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་དཔེར་སྤངས་ནས་
གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དེ། དང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་
དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོ་
བ་བསྐྱེད་ནས་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་
སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སློན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་མཛད་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྣ་
ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
པའོ། །འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སླིན་པར་
བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒོ་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྱི་བར་མཛད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་
ཡིན་ན་ཡང་། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སླིན་པར་བྱེད་པ་སྤར་དང་འབྲེལ། དེ་ནས་རིམ་
པ་གཉིས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དེ་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རིམ་
པ་གསུམ་པས་བསྟན་ཏོ། །

རིམ་པ་དང་པོའི་བདག་མེད་ནི་རགས་པའི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། རིམ་པ་གཉིས་

པས་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའོ། །འོན་དེ་རིམ་པ་གཉིས་པར་སྒྲོམ་པ་མི་འཐད་དེ།
 ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་འཁྲོད་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་
 བ་སྒྲིན་མེད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་
 ལྷོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་འཁྲོད་གོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་པ་འདི་ཡང་གཙུག་པོའི་གདུལ་
 བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྣང་པོའི་མདོ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་པ་འདིའི་མཆོན་གཞིར་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྔ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་མཐུག་དགོས་པ་སྟོན་པའི་
 གཞུང་གི་དོན་དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་
 དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོའི་
 ཚད་དང་། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པས་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་བཞེད་དོན་དེ་སྐབས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་
 བས་བརྟེན་བྱ་མཁེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མདོ་དང་རྒྱུ་པའི་
 སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

༡ མ་ཕྱི ༡༠ན་ལ། ལྷོན ཞོལ ༡༠ན་ལ། ལྷོན ལྷོ ༡༠ལ་ལ། ལྷོ ༡༡ལ་ལ། ལྷོན

བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཅི་ཙུང་པའི་དོན་འདི་དག་ཁས་ལེན་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་
མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུམ་གྱི་མདོའམ་
བསྟན་བཅོས་ལ་རྩོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། མདོ་ལས། མཁྱེན་བ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་བས་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནས་
སྟུམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་རྗོགས་པར་
མཐོང་ནས་སམ། འོན་ཏེ་མཆོད་བརྗོད་ཅུམ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
མཐོང་ན་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྲག་འཆའ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་ཤེས་མོད། ཅིའི་བྱིར་རྩོད་བ་བྱེད། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཅུམ་ཞིག་གིས་ཆར་མ་ཐག་དེ་
ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡུམ་
ལ་བསྟོད་པ་མཐོང་བ་ན་མཆོད་བརྗོད་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཡུམ་རྗོགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་
མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པར་རྟོགས་ཟིན་ནས་ཡང་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་
སྟུམ་པ་རྟོགས་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱི་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱལ་ལན་བསྟན་
བཅོས་འདིར་བྱེད་དོན་མེད་ལ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད་ཀྱང་། མཐའ་
གཞན་དུ་སྤིང་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་ན།
འབྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་བས། རི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། བརྒྱལ་བ་འདི་

གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། མཁུན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་པ་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངེས་བཞིན་དུ། གང་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ཅེས་འདྲི་བ་བྱིས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན། དེ་ལྟར་ཚོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན། མཁུན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ངེས་ནས་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་གསུམ་པོ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྟོག་ལྡན་གྱི་དྲི་བའི་ལན་འདེབས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པས། རྟོག་ལྡན་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རག་ལ་བརྟེན་ནས་དོགས་པ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བ་བཅད་པར་དཀའ་བས་དེས་ན་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁུན་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ན། མདོ་དང་རྣོས་པས། མདོན་རྟོགས་ཀྱི་བརྒྱུ་བཅས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་གཙོད་པ་ལ། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་འདྲི་ཉིད་ཡིན་པས་ཕྱོགས་སུ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསུ་བའི་དོན་དུ་གསལ་

༡ མ་ཕྱི ༡༡ནལ། ཞོལ ༡༡ནལ། སྤྱི ༡༡ནལ། འཆད རྒྱ ༡༡བལ། འཅད

ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན། འདིར་བཀལ་བའི་
སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སྲུང་འབྲེལ་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་པ་
ལྟར། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ཉེས་པ་འདི་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་ན་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཞེས་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་
གྲིས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཀལ་ལན་འདི་དག་མཆོད་བརྗོད་ལ་འཕྲོས་པ་ལ་བསམས་
ནས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚད་ལན་གྱི་དོན་ཆོད་དུ་སྤྱད་ཅིང་། སྤྱི་བོ་སྟོ་གྲིས་དམན་པ་
དག་ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཚད་ལན་ལ་འཆད་པ་ནི། དོན་ལེགས་པར་མ་
རྟོགས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བཅུམས་པ་དགོས་པ་ཡོད་
པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་མཐུན་གསུམ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་སྟོན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

ཚད་ལན་ལྟ་བུ་མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཆོད་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་
འཐད་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་བྲག་འཆོལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཚོམ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་
འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གཞི་དང་། མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་
གཉེན་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ནམ་པ་ནམས་ལས་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་བརྗོད་བྱུང་བསྐྱས་པ་མཇོད་བརྟགས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ།
སྤྱོད་པ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོམ་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་མངོན་པ་དང་སྟོན་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུ་འདི་ལས་ནི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་

མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅས་དག་ལས་མི་སྒྲོས་པའི་གཞི་
གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཐོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་
བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་
མ་བསྟུས་པས་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཐོགས་གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་དང་བཅས་ནས་སྟོན་ནས། གཞི་དང་
མ་འབྲེལ་བར་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་དང་སྒྲོས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་
ཡུལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་ཐལ། སྤང་
པོ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
བསྟན་བཅས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་པས་སོ། །འདོད་ན་
བསྟན་བཅས་འདི་བརྟེན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅས་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་རྟོག་ལྟར་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་
རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་
ཕྱིར་ན་བྱིད་ཀྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་འབེབས་ལ།

གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་འདོད་
 པས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
 རྣམ་ཐེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གོ་རིམ་རིམ་
 བ་བཞིན་དུ་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པས་ནའོ། །ཁ་ཅིག་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བརྗོད་
 བྱར་བསྟུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་
 གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རྗོད་བྱེད་སེལ་
 བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་བཞག་གོ། །གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་
 གསུམ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི། སྐབས་འདིར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་
 མཆོན་པར་བྱར་ཡོད་དོ། །ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་བསྟོམས་ན། གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་
 དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་པར་
 འགྱུར་ལ། སོ་སོར་སྤལ་ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཡང་འོག་གི་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་སོགས་ནས་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་སྟོན་གྱི་བོད་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་། གསུམ་ཀ་
 བརྗོད་བྱར་བསྟུས་ན། བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཙོད་པ།
 དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་ནས་འབྱུང་བ་དེ་མ་རྟོགས་པར། འདིར་དེའི་ཙོད་

༡ མ་ཕྱི ༡༡ན ༡ན། ཞོལ ༡༡ན ༡ན། གཅེས སྒྱ ༡༡བ ༡ན། ཤེས སྒྱ ༡༤བ ༡ན། ཅེས

ལན་ཤྱགས་ལ་བསྟན་པར་བསམས་ནས། གསུམ་ཀ་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་
གསུམ་དུ་ཐལ་ཞེས་པའི་ཚྙེད་པ་བཀོད་ནས། གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱེན་
སྟོན་པ་ཡིན་པས། ལུས་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། འོན་མཁུན་གསུམ་
གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་མདོན་རྟོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། གང་ཟག་གཅིག་གི་ཆ་རྒྱེན་
ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ཡང་། མཁུན་གསུམ་གང་ཟག་སོ་སོའི་མདོན་རྟོགས་
ཡིན་པ་འདི་ལྟར་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་ཚྙེད་པ་
སྤང་བ་པལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་ཀ་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་
དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཚྙེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་འགྲེལ་པ་འདིའི་ཤྱགས་བསྟན་
གྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚྙེད་སྤང་འདི་དག་ནི་བསྟན་
བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཅུམས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དུམ་བར་མ་དང་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྒྱས་པའི་
ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕང་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

མདོན་རྟོགས་བསྟུས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད།

དང་པོ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་རྒྱ་
མཆན། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་བར་མ་ལས་རབ་འབྱེད། ཞེས་པོས་ནས། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟོན་དང་། སྤྱི་བའི་རྟོན་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། ཉན་པོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་

མོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་བར་མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་
ནམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན་མོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་ནམ་གཞག་དང་སྦྱེ་བའི་རྟེན་
གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུང་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་མོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་ཤེས་
ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ནི། བསྟན་བཙུངས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། རི་སྐད་
དུ་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོང་སྟག་
བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་
པ་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན། གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་
དང་། གཞན་ཡང་གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྦྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
དང་། ཆོས་སྦྱའི་འབྲེལ་པར་ཡང་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ནམ་མཐུན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་ལམ་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས།
དེའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་
བར་བྱ་བ་དང་། འབྲེལ་རྒྱུད་འདིར་ཡང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉམས་སུ་བློང་བྱར་གསུངས་པས། ཁྱེད་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་
སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུང་
ངོ། །ཆོས་སྦྱའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་
དང་གི་སྒྲུལ། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་

ཕྱིར་རོ།

ཡང་སྡོན་གྱི་ཁ་ཅིག་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
ཤེས་གཉིས་ཀ་སྦྱེ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་
ག་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་སྦྱེ་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཁྱེན་པ་གཞན་གཉིས་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལམ་ཤེས་གྱིས་ལམ་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་
གྱིས་མི་ཤེས་ལ། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་གྱིས་གཞི་རྒྱུད་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་གྱིས་གཞི་དང་ལམ་རྒྱུད་པ་ཤེས་པས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཞི་མཛོགས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་
ཛོགས་པར་འགལ་ལ། གཞི་ཛོགས་ན་གཞི་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉམས་
སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དཀའ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སངས་
རྒྱུ་ལ་ཛོགས་པ་དང་ཛོགས་མེད་འབྱུང་པ་གང་ཡང་མི་མངའ་བས། སངས་རྒྱུ་གྱི་
ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཛོགས་མེད་མ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན།
གཞི་སྣང་བ་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཡང་སྣང་དགོས་ཤིང་། མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཡང་མི་
གཟེགས་པའི་སྒོ་སངས་རྒྱུ་ལ་མེད་དེ། འབྱུང་པའི་ས་བོན་མཐའ་དག་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་སེཌ་བཟང་པོས། སངས་རྒྱུ་གྱི་མིག་གི་ཤེས་
པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
སངས་རྒྱུ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཞག་པར་དཀའོ། །

སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་ནི་ལྟར་ཞེ་ན།
རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་ཞི་
ཙམ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས་ཤིང་། གཞི་ཤེས་ཙམ་ཀྱིས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཙམ་ཀྱིས་སྐྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་ངེས་པར་དགོས་པས་མཁྱེན་པ་སོ་སོའི་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐ་
དད་བཤོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་
བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་ཁྱུ་བཞི། བཙུག་ལྷན་འདས་རྒྱ་མཁོན་དང་དགོས་པ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་
ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
ལགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མེད། རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་
དང་ནང་གི་ཆོས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གཞི་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་མེད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདིས་ཉན་རང་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་དང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་
མཁྱེན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཞན་གཉིས་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་པ་རྩུང་

ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞུ་བ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ལམ་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་འཆའ་བ་ཉིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལགས་ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། ཆིག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པས་གདམས་པ་རབ་འབྱོར་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་
འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་
ཡིན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
པོར་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་
ཞིང་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལམ་ཀྱི་བྱ་བ་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་ཡང་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ལམ་གསུམ་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་
རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་ལ་ཐབས་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ཏེ། ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར།
ལམ་གསུམ་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་བྱའམ་ཞེ་ན། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ཞེས་བཏོན་ནས་གཞུང་མ་

དག་པ་ལ་བཤད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་དུ་མ་སྤང་ངོ། །

དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་ཞེ་ན། སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་
མེད་གྱིས་བདག་སངས་རྒྱ་བའི་ཞིང་དེར་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་
མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིང་དུ་བདག་འཁོར་མི་རྒྱལ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་དང་། འོངས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་འཁོར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པ་ཤ་ལྟག་འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་མ་རྫོགས་པ་
དེ་སྤིང་དུ་འཁོར་མི་རྒྱ་བར་དམ་བཅས་ཤིང་དེ་ལྟར་སློན་པའི་སློན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་ཞིང་གྲེ་བ་ཤག་བརྒྱར་སྤྱིའི་བཀོད་པ་
གངས་དེ་སྤྱེད་དང་། རེ་རེའི་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་འཕགས་པའི་
ལམ་ལ་འགོད་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྤྱེད་པ་དེ་སྤྱེད་ནག་སྤྱིན་པ་བཏོལ་བས་ཆོག་པ་ལྟ་
བུའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། འོངས་སྤྱིའི་ཞིང་དང་།
སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་སློན་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པར་ཞི་བའི་
དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །

སློན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་
འབད་མེད་ལྡན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྤྱི་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྤྱི་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་པར་འབྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། སེམས་ཅན་སྤྱིན་
པའི་ཆད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་སྤྱི་མ་དང་

འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱ་འབའ་ཞིག་གོ། ཡང་སངས་རྒྱུ་རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་འབའ་ཞིག་
གཟིགས་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཞིང་གཏུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་ནས་འཛོགས་སྐྱད་བྱེད་པ་
ནི་སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིན་མེད་
འཛོགས་ཤིག་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་
མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་ལོག་
པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་སྤང་
བ་མ་ཤར་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་ཤིང་
འབྲེལ་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་མེད་ངེས་སུ་འབྱུང་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྤང་བ་
ནི་སྤང་བ་ཤར་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བར་བ་ནི། ཞིང་གི་བ་ཐོག་བརྒྱུད་སྐྱེའི་བཀོད་པ་གངས་
དེ་སྟེད་དང་། སྐྱེའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་"ལ"^༡་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་ནི། ཇི་སྟེད་ཀྱང་
སྤོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་མི་ཀྱས་པས་དེ་འབྲེལ་དུས་གཅིག་དུ་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་
ཡང་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་དུ་"འབྱུང་"པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་
དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་གཏུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྟོན་
གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་
བར་འབྲེལ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་ཆོད་ཀྱང་། ཞིང་གང་ཡང་
རུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོངས་སྐྱེའི་ཞིང་དང་། སྐྱེལ་སྐྱེའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུབ་པའི་དགོ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥བ། ༡༣༡ -ལ། ཞོལ། ༡༥ན་ལ། སྐྱ། ༡༥བ། ༡༣༡ སྐྱ། ༡༥ན་ལ། +ལ།

༢ མ་ཕྱི། ༡༥བ། ༡༣༡ འབྱུང་། ཞོལ། ༡༥བ། ༡༣༡ འབྱུང་། སྐྱ། ༡༥བ། ༡༣༡ སྐྱ། ༡༥ན་ལ། འབྱུང་།

བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྩ་ལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་རྫོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་
བཤད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྩ་ལ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་བརྟུ་སྤྱོད་ཐེན་འབའ་ཞིག་གི་བརྟུ་
ཡིན་པས་ཤུགས་བསྟན་ལ་སྦྱིར་བ་མི་འཐད་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་
དབང་དུ་བྱེད་ན། དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་
བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་སྦྱིར་བཏང་ནས། ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱའམ་
སྟམ་ན། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དམིགས་
བསལ་ཏེ། དོགས་པའི་གནས་རྒྱུང་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྦྱོས་སོ། །

བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་རྫོགས་པའི་དོན་བཤད་
པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ཉན་རང་གི་རྫོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་
ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཤིང་། ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉོན་ཡིད་གནས་སྦྱར་བ་དང་། ཉོན་
སྦྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
ཆེན་དུ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་མཛད་ནས། དེ་
ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱིར་བའི་ཆོས་གྱི་

དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཟུང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ས་བཟུང་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་ཐྱིབ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་བཀག་ནས། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ལེན་པས་སོ། །དེས་ན་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོར་རྫོགས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བས་ནི། སྤང་གཉེན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྒོ་བ་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ས་བོན་མཐོང་ལམ་ནས་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་ཐྱིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་འགལ་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ལེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཉི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་

༡ མ་ཕྱི ༡༥བཤན། བ ཞོལ། ༡༥བཤན། པར སྐྱ ༡༥བཤན། ལྷ ༡༧བཤན། པ

རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་མཛད་ཅིང་ཉོན་སྤྱིབ་ཏུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་བས་ཆེས་འདི་དོ་མཆར་ཆེ། ས་
དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་"དཔྱད་"པའི་སྤང་བྱར་ཤེས་སྤྱིབ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་མ་སྤྱིས་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལྟར། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་སྟན་འབྲིན་པར་མི་བྱའོ། དེས་ན་ཉི་མེ་སྤང་
བར། གཞན་ཡང་རྒྱུ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་། སྤོང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

བཟོད་པ་གང་ཡིན་ཞེན། སྤྱལ་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་གང་
ལས་ཤེས་ཞེན། ལམ་གཞན་བྱང་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེགས་དང་དབང་པོ་དང་
ཆོགས་བྱང་ཞུགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་
བྱང་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བྱང་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཆད་
འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ལྟར་བཤད་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་སྤྱལ་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའི་བྱང་པར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་པ་མ་ལུས་
པ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་
པ་དེར་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་

༡ མ་ཕྱི ༡༥བཅུ། གཙོད ཞེལ ༡༥བཅུ། དཔྱད སྤྱ ༡༥བཅུ། སྤྱ ༡༥བཅུ། གཙོད

བ་མཐོང་ལམ་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཉན་
རང་གི་སྤངས་པ་དང་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀའམ། གང་རུང་རེ་རེ་ས་དང་པོར་རྫོགས་པ་
དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། ཉན་རང་ལྟར་ཉན་སླེབ་དང་ཤེས་སླེབ་གཟུང་
རྫོགས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱང་བསྟན་པ་དེ་ཟད་པར་སྤོང་
འདོད་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་བྱས་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་བྱེད་
པ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །

བྱས་པ་དེ་འབྲ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་ལམ་གཞན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
སྤོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་
ན། དེའི་སྤང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྟན་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྩོམ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློན་སྤྱོད་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་
ཞུགས་པའི་བྱེད་པོར་ཞེས་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པའོ། །

ལྷ་མ་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྷ་མའི་འགྲེལ་པར་རྣམ་པར་མི་རྫོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ས་བརྒྱུད་པར་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བར་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ས་བརྒྱུད་པར་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དུ་
ལྷུང་བའི་དོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱེད་པོ། འོན་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་

མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟོད་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ས་བརྒྱད་
པར་རྫོགས་པར་བཞེད་དོ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བའི་ལུང་འདིའི་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུས་ཉོན་སྤྱིབ་གྱི་ས་བོན་སྦྱང་བ་ལ་གཙུག་བོར་
འབད་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོད་^༡ དུ་ཉོན་སྤྱིབ་ཟད་པར་སྦྱང་བྱས་ཤིང་དེ་སྤངས་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བྱས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་
པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབད་ན་སྤང་བ་ཤེད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་
གྱི་ལམ་གྱི་བྱས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས། ཉོན་སྤྱིབ་གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་
དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡང་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་གང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ངེ་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་
དེ་ལ་སྤྲང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་བྱི་བྱལ་
གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱས་ནས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་
རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡བལ་ན། ཆོད ཞོལ། ༡༡བལ་ན། སྟུ། ༡༧བལ་ན། ལྷ། ༡༠བལ་ན། ཆོད

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༧ན་ན། བྱས ཞོལ། ༡༡བལ་ན། བྱེད སྟུ། ༡༠ན་ན། ལྷ། ༡༧ན་ན། བྱས

འགྲུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཆད་པའི་བྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྒྲིལ་^༡་
སྤངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་འཛོགས་པ་དང་། དེ་
བལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ཅུས་མི་ཅུས་གྱི་
བྱང་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ན་གདམས་
ངག་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་གདམས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་
གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་
ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་
པ་ནི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་བར་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། དེར་བྱིན་
ཆད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་དེའི་བར་
དུ་སྤྱ་གང་གིས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་མི་སྲིད་ན། སྐབས་
འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་
རྣམས་གྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་དགོས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྔལ་ཉེ་བར་

^༡ མ་ཕྱི ༡༩ན ༡ན། མིན ཞོལ། ༡༩ན ༡ན། སྤྱ ༡༠ན ༡ན། བྲ ༡༡ན ༡ན། སྒྲིན

“ཞི་བའི་”དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་
དེས་ཐུགས་སྟོགས་ནས་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ནས། སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱལ་
བའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་
ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཏུལ་བྱ་ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ནི། དང་པོ་ནས་སྤར་
བཤད་པའི་གདམས་པ་བྱིན་ན་དམན་པའི་རིགས་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་གང་ཟག་དེ་སྟོན་གོམས་པའི་འུགས་ཀྱིས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་དྲི་ཅས་
ཡང་མེད་པར་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་
སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉན་
ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ།
གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྟོམས་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱི་གཞུང་བླངས་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཞུ། +ཞི་བའི་ཞི་བའི་ ཞོ་ལ། ༡༧བཞུ། -ཞི་བའི་ སྐ། ༡༧བཞུ། ཟ། ༡༧བཞུ། +ཞི་བའི་
ཞི་བའི་

ནམས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཚེས་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་སྤང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་ནམས་གྱིས་ཚེས་གསུམ་སོ་མ་རྫོགས་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་སམ་མི་ཀུས། མངོན་དུ་བྱས་ན་ཆུལ་ཇི་ཉླ་བྱ་ཞེ་ན། མངོན་དུ་བྱེད་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་ཀྱིས་ན། ས་བརྒྱད་པ་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་“མངོན”་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཀླུ་པ་བ་ནམས་གྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཚེས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྤི། གལ་ཏེ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤང་དུ་བྱལ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྱགས་ལེགས་པར་བྲངས་ནས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་དོན་རྟོ། །དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞི་བ་དེས་སྤྱགས་སྟོགས་ནས་དེའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ནམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གོམས་པའི་དབང་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་དུས་ལུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གནས་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༠ནལ། རྟོན་ ཞོལ། ༡༠ནལ། སྤྱི་ ༡༡ནལ། སྤྱི་ ༡༡ནལ། མངོན་

དཀའ་བས་དཔྱིད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྤྱི་རིགས་པའི་སྐབས་དེར་ཐག་གཅོད་མི་
བྱ་བར་ལེགས་པར་དབྱད་པར་བྱ་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
གི་དང་པོ་ཞུ་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཞེས་
བོས་ནས། རྣམ་པ་ངོ་བོ་གང་དག་དང་། ཉགས་འབྲས་བྱ་གང་དག་དང་། མཚན་མ་རྒྱ་
གང་དག་གིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་
ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་སོགས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་
དེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུམ་བར་མ་ལས། མཁུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་
རྟོགས་བསྐྱུ་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་དུམ་ལ་བསྐྱབ་ཅེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པའི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཁུན་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱད་
པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བྱུག་གི་རྟེན་ཅན་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་
ཏུ་རྫོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཐབས་
ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་

འབྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་
 ཉེན་ཅན་གྱི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུས་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱུས་པ་སྤྱད་
 པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 བེ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དཔེགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་
 པ་མེད་པའི་ཉེན་ཅན་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་དང་། རང་དོན་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྤྲོད་མི་
 ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
 བསྐྱུས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་ཆོས་ཅན། འཕགས་བཞིའི་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་ཚོགས་པར་བསྐྱན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་
 བོ། །གཞི་དང་གཉེན་སོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པས་སོ། །གཉིས་པ། མདོ་དང་
 རྫོས་པའི་སྦྱོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ། དོགས་པ་བཞེད་ནས་མཆམས་
 སྤྲོད་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་ན། མཐུན་གསུམ་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པས་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བཅམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་རྩི་ཞེ་ན་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་
 སྦྱོང་བ། འདིར་དངོས་སུ་བཞེད་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བཅམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་

པར་ཅན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཐའ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་བོ་སྤྱོ་བྱོས་
དམན་པ་དག་གི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱམས་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་དོགས་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་”ཀྱང་¹མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་
དེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། མེད་དོ་སྟུང་དུ་འོ། །ལོག་པར་རྟོག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་རྒྱལ་བོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་
པར་བཞེད་པ་ཐུགས་མེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་མཐའ་
དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་ན། རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སོ། །དོན་གང་ན། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
རིམ་པའོ། །

ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་དགོས་འབྲེལ་ཀྱི་དག་བཞེད་པ་”ལ་¹དགོས་པ་ཡོད་དེ།
བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་འབྲེལ་
ཀྱི་དག་བཞེད་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་ཤས་
ཆེར་ཡོད་སྟུང་པའི་དོན་ལ་ཟེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་
པ་སྤྲ་མ་ནི། བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཤས་ཆེར་བྱོགས་པ་ཡིན་པས། ཟེ་ཆོམ་བསལ་ནས་ཟེ་

¹ མ་ཕྱི་ ༡༧བཤ། ཞོལ། ༡༧བཤ། ཡང་ སྤྱི་ ༡༣བཤ། ཀྱང་ སྤྱི་ ༡༣བཤ། ཡང་

² མ་ཕྱི་ ༡༣བཤ། -ལ་ ཞོལ། ༡༧བཤ། +ལ་ སྤྱི་ ༡༣བཤ། སྤྱི་ ༡༣བཤ། -ལ་

ཆོམ་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །མདོར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་
ལ་སྦྱེས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་པལ་ཆེར་
མེད་སྟུང་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱེས་བུའི་དོན་དུ་གཉེར་བུ་མ་ཡིན་སྟུང་པ་
དང་། དེ་ཡིན་ཡང་དགོས་པ་དེ་སྦྱབ་མི་ཉུང་སྟུང་པ་དང་། སྦྱིར་བསྦྱབ་ཉུང་ཀྱང་
འདིར་བསྟན་པའི་ཐབས་དང་མ་འབྲེལ་སྟུང་པའི་དོན་མི་འགྱུར་བའི་ཐེ་ཆོམ་དང་
འགལ་བ་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པའི་ཡན་
ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྒྲོས་པའི་སྟོན་
མེད་དེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བུ་བ་
བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་
རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྲིན་མཆོང་བྱེད་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་བ་ཅུའི་བདག་ཉིད་གྱི་མདོའི་དོན་སྒོ་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་གོམས་
པར་བྱས་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་རྟོགས་པར་བུ་བའི་དོན་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་བཞིད་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་ཤིང་། དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་ཆོས་བརྩམས་སྐབས་བརྒྱད་གྱིས་བྱེ་བ་
སྟོན་པས་ཡུམ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་

གང་ཡང་རུང་བས་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་
སོགས་གཞན་གྱིས་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བ་དང་སོ་གཉིས་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་
ངོ་བོ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང་།
ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །གསུམ་པ་
ལ། དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་དང་། བརྗོད་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གཞུང་བྱ་རྩམས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པ་ཞེན། ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བའི་མདོའི་དོན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་”སྒྲུབ”པ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་བཅུ་གཞིར་བྱས་ནས་མདོན་བར་རྫོགས་པ་བརྒྱུད་གྱི་རིམ་པར་
བྱེ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མདོན་བར་འདོད་པའི་དོན་ནི་
ཉིང་དགོས་སོ། །ཉིང་དགོས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གྱི་
དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་མདོན་བར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་
མཐའ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཕྲོབ་
པའི་ཕྱིར། ཉིང་དགོས་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་གང་ཞེན། དུན་པའི་ཤེས་པ་ལ་
ལེགས་པར་བཞག་ནས་བྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་བཞག་ན་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༣བཤན། ཞོལ་ ༡༣བཤན། བསྟན་ སྒྲ། ༡༤ནཏན། སྒྲུབ་ སྒྲ། ༡༤ནཏན། བསྟན་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཁྱེན་མཆོག་གེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་སྦྱོང་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། སྦྱོང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱབ་པའི་སྦྱོང་པ་དང་། རོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྐྱུས་
 པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱབས་བརྟུན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟུན་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྟེ་བཤོ། །ཐན་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་
 པས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་རི་ལྟར་འདོད་པར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་ཉམས་
 སུ་ཁྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ཐན་བཤོ། །གང་
 གིས་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ནས་མཐར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྲན་སུམ་ཆོགས་པ་
 "སྦྱབ"པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུག་ཅིང་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པས་ན་
 ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པར་ཆས་ཤིང་བརྩམས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཁྱོང་བར་འགྱུར། འདི་དག་
 གིས་སྐྱབས་གསུམ་པའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 སུ་འདོད་པ་ལེགས་^༡པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀླུ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་བསྟན་ན་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། རྒྱགས་ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་
 དང་། རིས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཐེག་པ་

^༡ མ་ཕྱི་འཁལ་ན། བསྐྱབ ཞོལ། འཁྱན་ན། སྦྱབ སྒྱ། འཕལ་ན། བསྐྱབ ལྷ། འཕལ་ན། སྦྱབ

^༢ མ་ཕྱི་འཁལ་ན། ལགས ཞོལ། འཁྱན་ན། སྒྱ། འཕལ་ན། ལྷ། འཕལ་ན། ལེགས

གསུམ་གྱི་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བརྗོད་བྱ་གང་ན། བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རྣམ་མཐུན་དུ་འཛོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པའི་བར་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་པ་ཆོས་བཙུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོ། །

བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། སེལྷེ་དང་། འཕྱོག་བྱེད་དང་། དབྱིག་གི་སྦྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་ཀྱིས་མ་ཐུངས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མ་ཐུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། “རྗོད”པར་བྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོད་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དམིགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཡང་བཤད་དོ། །དེས་ན་བརྗོད་བྱའི་རོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༤ན་མ། འོལ་ ༡༡བ་མ། བརྗོད་ སྟེ། ༡༤ན་མ། རྗོད་ སྟེ། ༡༤ན་མ། བརྗོད་

འབྲས་བྱ་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིས་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། དང་
པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ནི། རྣམས་མཁྱེན་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་
ལ་བྱའོ། །མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
བསྟུས་དོན་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསྟུས་དོན་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དག་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང་།
བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱས་པར་མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྩ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་དོགས་པ་བཅད་བཞེད་
ནས། ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམས་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཉན་པ་སོ་ལ་ལྟོས་
པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉན་པ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་
བདེ་ལྷག་དུ་ཉོག་པས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་སོ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་མདོ་ཅིམ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་མ་
འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་མཛད་པས་སོ། །ལུས་ཀྱི་
བསྟུས་དོན་ནི། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཀླང་གངས་སོ། །དང་པོ་ལ།
ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་
 བྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའོ། །གང་གིས་ནི་བསྐྱན་བཙུག་འདིས་སོ། །རྗེ་ལྷ་རྒྱལ། རྗེ་དབྱེང་
 སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དང་། བརྗེད་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
 དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྗེ་གསུམ་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ལོག་པར་བཤད་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྷ་རྒྱལ་དང་པོ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སློམ་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་རྟོགས་པའི་བྱིང་། པ་རོལ་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐར་འཁོ་བ་ཡིན་པས་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུག་
 ལྷན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་འཛོལ་བ་
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་
 ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་བྱ་
 དོན་དེ་དང་ལྷན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྲུལ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་བྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བས་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་
 ལས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་

བས་བྱང་ཚུབ་གསུམ་གཤི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་ཉན་
 རོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་བས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་མཉན་
 པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་
 དོན་ནི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་མཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་
 ན་ཤེས་བྱིན་དངོས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་བྱིན་དང་གཞུང་ཤེས་བྱིན་”བཏགས་”^༡་བ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་གཞུང་བླངས་
 པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་བཞེད་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་སློབ་སོ། །ཉན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཤེས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་བྱིན་
 གསུམ་ག་ཡང་ཤེས་བྱིན་ཉིད་དོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་ངེས་པར་བརྩམས་བ་
 ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་
 པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ནར་
 ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་གཏན་ལ་ཤབ་པ་མེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
 དང་ལམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས། བྱང་ཚུབ་གསུམ་གཤི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་པ་འདིས། ཤེས་
 བྱིན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེས་བྱིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟན་པར་འདོད་པ་
 ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༥ན་ན། བཏགས་ ཞོལ་ ༡༥ན་ན། སྒྱ། ༡༥བཏགས་ སྒྱ། ༡༥བཏགས་ བཏགས་

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༥ན་ན། ཞོལ་ ༡༡བཏགས་ བཏོད་ སྒྱ། ༡༥ན་ན། རྫོང་ སྒྱ། ༡༥ན་ན། བཏོད་

བ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་བཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་མི་རྟག་སོགས་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དེ་དག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བཤམ་བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གསུམ་ཤེར་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་གཞུང་དེས་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོར་བསྟན་བ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་མི་འབྱུང་བས་གསུམ་གའི་ལམ་སྟོན་ཏེ། གང་དུ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཐེག་བ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་པར་རོ། །གཞུང་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་"བཏགས་"¹ བ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཏགས་པའི་དགོས་བ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་བ་ནི། སྐྱབ་འདད་བ་དང་འཇུག་པའི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱུགས་རྒྱུད་གྱི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བ་སོགས་ལ་འདིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འདད་དུ་ཡོད་པའི་

¹ མ་ཕྱི་ ༡༥ན་༡ན། བཏགས་ ཞོལ་ ༡༥བ་༡ན། སྐྱ་ ༡༥ན་༡ན། སྒྲ་ ༡༥བ་༡ན། བཏགས་

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྫོད་བྱེད་གཞུང་གི་ཆོག་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་
ཐེན་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །འབྲས་བུའི་ཤེར་
ཕྱིན་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་ཆོས་བཞིས་བྱེད་པར་བྱ་བུས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། སློབ་དཔོན་སྤེལ་པའི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་
གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
ལ། སྤྱིར་བཞི་དང་ཆོས་སྤྱི་ནི་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཙམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་བྲབ་ཆེ་རྩེད་ཡོད་
པར་འདོད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་དང་འབྲ་བས་
ས་མཆོམས་མེད་ལ། སྤྱིར་བཞི་དང་ཆོས་སྤྱི་རལ་གྱི་ལག་ཏུ་རྒྱངས་པ་དང་འབྲ་བས་
ས་མཆོམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། སྤེལ་པས་བྱེད་པར་ཆེར་མེད་ལ།
ཡང་ཁ་ཅིག་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་
བྱ་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཞི་དང་ཆོས་སྤྱི་སྟོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཟེར་རྒྱས་ཐོངས་པ་ཁ་

ཅིག །སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བུ་སྟོན་ལ། བར་བ་བཞིས་སྟོན་པ་དང་སྟོང་པ་
སྟོན། ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ལམ་རྒྱུ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྲེན་ཆོགས་སྟོར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་བྱག་པའི་བར་
དང་གཞི་ཤེས་ས་བརྟན་དང་། སྟོར་བཞི་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་ལ།
ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉེན་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། རང་
སངས་རྒྱུ་གྱི་ལམ་དང་། སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོང་པ་བར་ཞུགས་ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་
སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་།
སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་པལ་ཆེར་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྲེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུད་
ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་། འདིར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན་ཡང་། འདི་ནི་དུས་གསུམ་
གའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །འདི་ནི་ད་ལྟར་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལམ་བསྟན་པའོ་ཞེས་སོ་སོར་
འབྱེད་པའི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྩུང་ཟེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྟོག་སྟེ་
གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་ན་ཡང་གཞོད་པ་བསྟན་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་སུའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ལ་ས་མཆོམས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དང་
 བོར་འདི་སྒྲོམ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་མི་ཤེས་པས། ལམ་
 འཆད་པ་བོ་དང་། ཉན་པ་བོ་ཀུན་ཚོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པ་
 བློ། རོས་བསམ་གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་པབ་ནས། བསྒྲོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་ཆེ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཞིག་བསྒྲོམ་པ་ནི། འིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲ་རྒྱག་
 པ་ལ་''སྒྱུས་''ཀྱིས་ས་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན། རོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་
 ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་རོས་བསམ་
 ཀྱིས་གཏན་ལ་མ་པབ་ན། སྒྲོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོན་མི་ཟ་
 པར་དེ་གཉིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་སོ་སོར་བསྟན་པ་དགོས་ན། སྐབས་ལྷག་མ་ལྷས་
 རོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྟོན་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྒྲོམས་པས་
 ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟོན་པར་ཁས་ཁྲུངས་ན་ཡང་། གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་རྒྱ་
 མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྱིར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྱུབ་པའི་བར་
 ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ན། སྒྱིར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འགལ་ལ། ལེན་ན་
 བློ། སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས། རོས་
 བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཞོད་པར་འིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༥༧༡ན། ཞོལ་ ༡༥ན་ ༡ན། སྒྱུས་ སྒྱ། ༡༥བ་ ༡ན། ལྷ། ༡༥བ་ ༡ན། དལུས་

རོ། །འདི་ནམས་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་སུ། མི་ཆེ་ཉིལ་པོ་ཕྱེ་
སྟོང་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ཞིག་ཀྱང་། ད་གདོད་སྐབ་པ་བྱེད་འདོད་སྦྱེས་པའི་ཆེ་
ཉམས་ལེན་བྱས་པར་མིང་བཏགས་པའི་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
མང་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཆགས་པ་ནམས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་བྱེད་
པའི་ཆེ་ན་ཡང་། ལམ་སློང་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་པ་སློང་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱས་
པའི་རྟགས་སུ་འཆད་པ་པོ་ནམས་ཀྱང་འཆད་པས་ཡིད་སྟན། ཉན་པ་པོ་ནམས་ཀྱང་
ཉན་པས་པལ་ཆེར་ཡིད་སྟན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་བཞི་བ་ནི། མི་འཐད་པ་
རྟོགས་པར་སྦྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་ཅུ་ཡང་མི་ཤེས་པར་གསལ་
ལོ། །ལྷགས་ལྔ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་འབྲེལ་དུ། དེ་རང་ལྷགས་སུ་བཞག་པ་
ལྟར་སྤང་ཡང་། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིར་དེ་ལ་དམིགས་སུ་ག་པའི་དགག་པ་འོག་
ནས་མཇད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་གོ་བར་
ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞེས་འཆད་པ་དག་ཀྱང་སྤང་རོ། །

ལྷགས་ཐ་མ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ངེས་པར་
དམན་པའི་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་
འདོད་པ་ཡིན་ན། དབང་པོ་རྟལ་པོ་འགའ་ཞིག་ནམ་མཁུན་དུ་བསྟོན་པའི་ལམ་ཉེ་བ་
པོར་ནས་ལམ་རིང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
པའི་གང་ཟག་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་དོར་ནས། འབྲེལ་མེད་གཞན་སྟོན་པ་མི་

རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་
ཟག་གི་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་བར་པ་བཞིས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་ཅིང་། ཐ་མས་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་
ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་
བ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཐོས་བསམ་
གྱིས་བློ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ས་བརྩ་
བཟོད་པར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡང་བསྟན་ལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་བརྒྱད་ཀས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་སྐབས་
བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད། ཅེས་ནས་མཐུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩ་པོ་
དེ་ཉིད་ལམ་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དམ་བཅས་པའི་
དོན་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། སྒྲིབ་པ་ཉམས་ལེན་ཅེས་ནས་
པར་བཞག་ཅིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཆེན་པོ་འབྲོད་གོས་ཤིང་། དེ་ལ་
སྟོན་དུ་སྐབས་གསུམ་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱ་གི་ལམ་སྟེས་

བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་བ་སྤྱད་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་
 སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱ་ལ། **སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་**
 འགོག་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་བ་ན། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བརྩོན་
 འབྲས་རྩོམ་བས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྟོན་སྤྱབ་བ་ཞེས་ཐ་སྟད་དུ་
 བྲལ། །“སྤྱབ”པ་དེ་ཉིད་མཐེན་བ་གསུམ་གའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་བར་སྟོམ་ཞིང་
 དེ་ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་བྱང་དུ་སྤྱེལ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་
 འཛུམས་བར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་
 དང་སྟོམ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་སྤྱར་བ་བཞིར་དབྲེལ། །

སྦྱར་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་“སྤྱབ”པ་ལ་བཞིར་དབྲེ་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་བ་ལ་བསམ་བ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་འབྲས་རྩོམ་བ་སྡོན་དུ་བྱང་
 དགོས་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། བསམ་སྦྱར་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གསལ་བྱས་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་གཤོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་མཐེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བྱས་པས་“སྤྱབ”པ་བཞིར་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༣༣། ཞོལ་ ༡༥བཅའ། བསྟུབ་ སྤྱི་ ༩༠ནུཅ། རྒྱབ་ རྒྱ་ ༩༡བཅའ། བསྟུབ་
 ༢ མ་ཕྱི་ ༡༩༣༣། ཞོལ་ ༡༥བཅའ། བསྟུབ་ སྤྱི་ ༩༠ནུཅ། རྒྱབ་ རྒྱ་ ༩༡བཅའ། བསྟུབ་
 ༣ མ་ཕྱི་ ༡༩༣༥། ཞོལ་ ༡༥བཅའ། བསྟུབ་ སྤྱི་ ༩༠ནུཅ། རྒྱབ་ རྒྱ་ ༩༡བཅའ། བསྟུབ་

དབྱེ་ལ། དེ་ལ་ཡང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་
དམིགས་བ་སྟོན་དུ་བཏང་དགོས་པས་སོ། །རིགས་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་སྐབས་དེར་བཤད་
ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་བ་
དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉན་ས་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་རིགས་གང་དང་ལྟན་ཉིག་པའི་ཐབས་
དང་། མདོ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་ནས་བཤད་བ་ལྟར་རིགས་སད་པའི་རྟགས་རྣམས་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་པས། གདུལ་བྱ་བ་གྱི་བའི་རིམ་པ་ལྟར་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་འཁྲིད་པའི་
སྤྱོད་ལ་ནས་རིགས་ནས་འཁྲིད་དགོས་སོ། །སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་
དོན་ཆེན་བཅུའི་ལྟོག་བ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་བ་མ་ལུས་པའི་གདམས་ངག་ནོད་དགོས་ལ། ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་
བ་ཉིད་གྱི་དོན་བསྟོམས་པས་དེ་སྟོམ་བྱུང་དུ་བྱུང་པའི་ཐོག་མའི་ས་མཆོམས་སྒྲིབ་
ལམ་བསྟན་ལ། དེ་ལ་དགོས་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡོད་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་ལོགས་
སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཅུང་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་བ་ལ། མཁྱེན་བ་གསུམ་དང་སྒྲིབ་བ་བཞི་དང་། ཆོས་གྱི་སྐུའོ། །

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས། འདིའི་
རྣམ་མཁྱེན་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་བཞག་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་

བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་རྣམ་མཁུན་དེའི་རྟོགས་བྱ་བ་སྤྲན་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་བྱ་ནི།
རྣམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆོན་གཞི་ནི། སྤྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་བཅུ་མངོན་
སུམ་དུ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འདྲིར་ནི་བྱི་མའོ། །ས་མཆོམས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཤེས་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་
ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག །ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་
བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་བསྐྱེད་པ་མི་
རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་
ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོབ་
ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་
ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་

མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་
སྤྱིང་རྩེ་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། ལམ་ཤེས་ལ་དེས་བྱུང་པར་འདོད་
པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆོན་གཞི་ནི།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གོ། །ས་
མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དོ། །

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཆོན་བྱ་ནི། དེ་ནས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཆོན་གཞི་ནི། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱ་ག་མངོན་
སུམ་རྟོགས་ཤིང་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མཐའ་དག་གོ། །གཞི་བདེན་སྤྱོད་སྟོས་བྲལ་
དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྣང་འདོགས་པ་
ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ན་ཡང་མེད་དོ། །ས་མཆོམས་ནི། འཕགས་
པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལའོ། །

སྟོར་བ་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
དོ། །མཆོན་བྱ་ནི། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཁྱེན་

གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ
གསུམ་ཡོད་དོ། །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་སྟོར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་
ལེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས། བཟེན་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་
བསྐྱས་ན་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སོ། །ས་མཆམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བློན་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། བཟེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
"བརྟན"་པ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཆོན་བྱ་
ནི། མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་སོ། །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལས་
ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་བར་རོ། །

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་སྟོར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྟོར་བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་
བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ། །མཆོན་བྱ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་
རྩོགས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི། ས་མཆམས་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། བཟེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཞེས་
སོ། །དབྱེ་ན་སྐྱེ་བཞི་ལོ། །ས་མཆམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་
ཀྱི་གྲངས་བསྐྱས་པ་ནི་དེ་རྣམས་བརྒྱད་ཅེས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི ༩༣༡ན། བརྟན ཞོལ ༩༠༧༡ན། བརྟན སྐྱ ༩༡ན་ལ། སྐ ༩༡བཟན། བརྟན

དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཐར་པ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་
 པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཀྱན་གྱིས་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
 གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་
 བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲོ་ནས་“སྒྲོམ”པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་ཅམ་གྱིས་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་
 བ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་དགོས་ཤིང་།
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཁུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་
 ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཛོལ་པ་དང་། འདིག་ཉེན་མཐའ་དག་གི་དོན་
 གྲུབ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་དགོས་ཤིང་དེ་མེད་ན་མི་རྒྱས་པ་དང་
 རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བ་ལ་རྣམ་མཁུན་ངེས་
 པར་དགོས་ཤིང་དེ་མེད་ན་མི་རྒྱས་པས། འཕགས་པ་བཞིའི་བཞེད་དོན་གྲུབ་པའི་ཆ་
 རས་ཀྱང་། མཁུན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བས་ཉམས་སུ་གྲང་
 བར་བྱ་བའི་མཁུན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་

༡ མ་ཕྱི ༩༧༥ན། ཞོལ ༩༠༧༥ན། བསྒྲོམ ༩༡༧༥ན། ལྷ་ ༩༩༧ན། སྒྲོམ

འཛོལ་པའི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ལས་ན། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་མེད་པ་
ལྟར་མངོན་ནོ། །

སྦྱོར་བ་བཞིའི་གངས་ངེས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་
པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཡང་གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྒྲིམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པས། “སྦྱོར”^༡་བ་དང་བོ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་སྦྱ་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་ལ། དེའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན། གཞན་
རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
ཡིད་ལྟལ་དུ་འཆར་བ་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྡོན་དུ་རྩོལ་བས་རིམ་ཅན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་
པ་དགོས་པས་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཡན་ལག་སྦྱོར་བ་བྱི་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། སྦྱོར་བ་
བཞིར་ངེས་སོ། དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་“ཆོས་”^༢་གྱི་སྦྱ་ཞེས་བྱའོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྦྱའི་
མཆོམས་སྦྱར་དུ། གང་གི་“ཆེ”^༣་སྦྱ་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་དུ་བཤད་པའི་རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་

^༡ མ་ཕྱི ༡༧༥ན། སྦྱར ཞོལ། ༡༧༥ན། སྦྱ། ༡༧༥ན། ལྷ། ༡༧༥ན། སྦྱོར

^༢ མ་ཕྱི ༡༧༥ན། ཆོས ཞོལ། ༡༧༥ན། སྦྱ། ༡༧༥ན། ལྷ། ༡༧༥ན། ཆོས

^༣ མ་ཕྱི ༡༧༥ན། ཆེ ཞོལ། ༡༧༥ན། ཆ སྦྱ། ༡༧༥ན། ལྷ། ༡༧༥ན། ཆེ

གྲིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྲིས་འབྲུག་པ་དང་། རྣམ་པ་
 ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
 རྫོགས་པས་སེམས་པ་དང་། མཐར་གྲིས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པས་འཇལ་བ་དང་།
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པས་ཉི་བར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་།
 ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྐུལ་པའི་སྐུའི་
 རང་གི་ངོ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཤད་པས། བཞུན་པ་གསུམ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་པ་ནི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་པའི་གང་ཟག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
 ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་
 རིམ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་
 ལང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། བཞུན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་འོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་བཞིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི།
 བཞུན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་ལ། དེ་སྐྱོམ་ཚུལ་སྦྱོར་བ་བཞིར་ངེས་ཤིང་། འབྲས་
 སུ་ཆོས་སྦྱར་ངེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བཞུན་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་བཤད་
 པ་དང་། སྦྱོར་བ་བཞིའི་ལུས་བཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐུའི་ལུས་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ།

ནམ་མཁེན་གྱི་ལུས་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་ལུས་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་ལུས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་བརྩེ་རང་བཞིན། དེས་ནམ་མཁེན་མཆོན་ཚུལ། གོ་རིམ་
དེས་པ། བསྟན་བཤད་སྤྱར་བའོ། །

ནམ་མཁེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩེ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། བསམ་པ་དམ་བཅའ་དང་། དེའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་
གདམས་ངག་དང་། དམ་བཅའ་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་འོ། །མཆོན་བྱེད། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
དབྱེ་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་སོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་རྩ་རྒྱུ་ནས་
སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་འོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉིས་བྱ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་མཐོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོད་བྱེད་འོ། །མཆོན་བྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་
དང་། དབྱེ་ན་བརྩེའོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་རྩ་མ་ཞུགས་པའི་སྤ་
རོལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་གཙོ་མོ་
ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་འོ། །གསུམ་པ་ལ། རྟོང་ཉིད་ཆོག་ལམ་པའི་སྟོན་བྱུང་གི་སྒྲུབ་
པ་ཐོག་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་སྤྱི་ལོ་ནམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་དེས་
འབྱེད་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

མངོན་རྟོགས་གང་མོས་སྤོད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའོ། །དབྱེན་ནམ་བཞི་དང་། གཉིས་པ་
ལ། སྐྱབ་པའི་རྟོན་དང་། བརྟོན་པ་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་
གཞི་བྱེད་པ། རྟོན་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འདིར་སྒོས་བཅུ་གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཆོགས་ལམ་མོ། །ས་མཆམས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བློད་ནས་དང་། སྐྱིར་
ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་།
ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་དེའི་མཆན་ཉིད་ནི། སྐྱབ་པའི་སྐྱོ་
འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །མཆོན་བྱ་དམིགས་པ་དག་དང་། དབྱེན་བཅུ་
གཅིག་གོ། །

ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་
མཐར་ཐུག །དབྱེན་ཆེན་པོ་གསུམ། ས་མཆམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །གཉིས་པ་
ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟོན་ནས་ཆེན་
པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བའོ། །

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་པར་བྱིན་ཅེ་ཅེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་བསྐྱས་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་བྱུག །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །འཇུག་པའི་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དགུ། ས་མཆམས་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་རོ། །ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྲིན་པའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་བརྩ་བདུན། ས་མཆམས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་རོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁེན་དུ་གདོན་མི་
བ་བར་ངེས་པར་འབྲིན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། དབྱེན་བརྒྱད། ས་མཆམས་དག་པ་
ས་གསུམ་ནསོ། །བཅས་རྣམས་ཞེས་པ་བརྩ་བོ་དེར་འདུས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་
ཀྱང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། དུལ་གྱིས་དུལ་ཅན་མཆོན་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་རྣམ་མཁེན་དེའི་རང་བཞིན་
ནི། ཆོས་བརྩ་བོ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ན། དེ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་ཡང་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྦྱབ་པ་བཞིའི་རིམ་པས་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་^༡ རྣམ་མཐར་ཆེན་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་པས།
རྣམ་མཁེན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བརྩ་བོ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྦྱིའི་ལུས་སྒོ་དུལ་དུ་ཤར་ནས། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་རང་
བཞིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགོས་པའི་དབང་གིས་སྦྱབ་པའི་རྟེན་བར་དུ་བསྟན་ཡང་། སྦྱོ་
རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་རིགས་སད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་

^༡ མ་ཕྱི ༡༡བཤན། མྱིང་ ཞོལ། ༡༡ནལ། བྱང་ སྒྱ། ༡༡ནལ། སྒྱ། ༡༡བཤན། མྱིང་

བསྐྱེད། སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཉན། གདམས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་མྱངས་པས་སྟོང་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་བྱང་གི་སྐྱབ་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་བཅུ་
གཅིག་ལ་དམིགས་ཤིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡང་སྐྱབ་པ་བཞིའི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་མྱངས་པས། ཆོས་བཅུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཟུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམ་ཀྱན་མཁུན་པ་ཉིད་
དོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་པ་དང་། བསྟན་བཤད་སྒྲུར་
བཤོ། །

ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་སོ། །དང་
པོ་ནི། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཤམས་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་འོད་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས། །འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་
པས་ང་རྒྱལ་སེལ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་སྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
རྒྱ་རིགས་དང་། རང་བཞིན་དང་། བྱེད་ལས་རྣམས་གྱིས་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དང་ངོ་མོ་
དང་འབྲས་བུ་རྣམས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སྟོན་མ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
གྱི་མཆོན་ཉིད་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་

པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་བསེ་རུའི་ལམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཞན་འདྲ་བ་ལ། གཟུང་བྱ་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་
དབེན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་
སྟུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདི་དང་
གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
མིན་ཞིག་ཉིས་ཀའི་“མཐའ་”འགོག་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་
བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐེག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་
དང་། ཐེག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དུམ་དོན་
གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སོ། །ས་མཆས་
ས་དང་པོ་ནས་བཟུ་བའི་བར་རོ། །དབྱེ་ན་ཉིར་བདུན། དེའི་པན་ཡོན། བསྟོད་དང་
བཀྱར་དང་བསྐྱུགས་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་མོས་
པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཆ་དེ་ནས་སྐྱགས་དབྱེས་པའི་ཆ་དང་། དངོས་
གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ། །གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་

༡ མ་ཕྱི ༤༤༡ན། མཐའ ཞོལ ༤༤༡ན། མཐའ སྟུ ༤༤༡ན། ལྷ ༤༥༡ན། མཐའ

ན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། དབྱེན་བཅུ་གཉིས། ས་མཆོམས་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
སོ། །དབྱེན་གཉིས། ས་མཆོམས་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་སྦྱབ་
བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
གང་། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད། དབྱེན་ལྔ། གཉིས་པ་འིན་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་གང་སྤངས་པ་མཐར་
ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད། དབྱེན་དགུ། གཉིས་ཀའི་ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་
ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་མཁས་རྣམས་གྱི་མངོན་
རྟོགས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད་རོ། །ལམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དང་། རོ་
བོའི་སྒྲོན་ས་མཆོན་པ་ཅི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་མཐུན་དུ་བཟོད་པའི་
ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་
དེའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཉི་ཆེ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་མཐུན་གྱི་
རྒྱར་འབྱར་ཡང་། རིང་བའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། གཞི་ཤེས་མཆོན་
བྱེད་གྱི་ཆོས་དང་། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །

གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚས་དགུ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། འབྲས་ལུས་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་
བ་དང་། མི་མཐུན་བ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་
བཤོ། །དང་པོ་ལ་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ནི། ཐབས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཐེན་
ཅིང་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྲིད་
ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་སྤར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་ཀྱི་ལམ་
སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ན། དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
སྟམ་བ་ལ་དོགས་བ་བཅད་ནས་མཚོན་བྱེད་དོན་གཞི་ཤེས་དང་། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་
གཉིས་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པས་སྙིང་རྩེ་སེམས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་
ཐེར་བ་ནི་ཐ་སྙད་ལོག་པར་སྤར་བཤོ། །སྙིང་རྩེ་སེམས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱན་རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། དེ་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ནས་
སོ། །ཤེས་པས་ཞེས་པ། སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤར་བ་མི་
འཐད་དེ། དེའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མཐོང་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོར་བའི་སྒྲོན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་
དམ་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱེད་པོ། །

གཉིས་བ་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་
སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའོ། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་གང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །མི་རྟག་
སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་
དབྱེ་བའི་སྒྲོན་མ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་
ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་།
དེས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་མ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་དག་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྡེ་མ་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་“ནི”རིགས་པའི་རྣམ་
གཞག་མི་ཤེས་ཤིང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པས་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། “རྟོག”པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་གསལ་སྒྲུང་མེད་པས། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པར་
འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ལོག་རྟོག་ཏུ་ཐལ། སྡེ་མ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཞེན་ཡུལ་
ལ་འཁྱུལ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཉམས་སུ་ཆང་བྱ་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་
དེ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་གྱི། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མ་མཛད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། འཛིན་སྒྲུངས་དང་འབྲས་
བུའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཀྱང་རྫོབ་པའི་སྟོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྟོད་ལྷགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་

༡ མ་ཕྱི ༤༦ན་༡ན། བ ཞོལ། ༤༤བ་༡ན། སྟེ ༤༢བ་༡ན། ཟླ ༤༡བ་༤ན། བྱི

༢ མ་ཕྱི ༤༦ན་༡ན། རྟོག ཞོལ། ༤༤བ་༡ན། རྟོགས སྟེ ༤༢བ་༡ན། ཟླ ༤༡བ་༤ན། རྟོག

པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། དབྱེན་བཅུ་
འདིར་བྱད་གཞིའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོར་ལམ་དང་སྦྲར་ཡང་། ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་མཚོན་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་
འགོག་པ་སྒྲོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འདྲིན་སྦྲངས་སོ། །སྒྲོག་པས་དབྱེན་བཞིའོ། །གསུམ་
པ་ནི། དངོས་བསྟན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་བདེན་པ་མདོན་རྟོགས། ཚོས་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད། དངོས་བསྟན་དང་འབྲེལ་བ་སྟན་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་
མཚོན་ནས་བསྟན་ལ། ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེའི་
འབྲེལ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
མདོན་རྟོགས་དང་། མདོན་དུ་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལམ་
གསུམ་ག་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་བ་ཅམ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་
ནས་འདའ་བའི་མདོན་རྟོགས་ནི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཐུ་མ་ནི། ཐར་བ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་
ངེས་པར་སྒྲོམ་མི་དགོས་ཤིང་། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ངེས་པར་སྒྲོམ་དགོས་པའི་
ལམ་རྣམས་ཉེ། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་
བ་ཅམ་དང་། བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མདོན་རྟོགས་སྟོན་ན་མཐོང་ལམ་བསྟན་
དགོས་ཀྱི་དེའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་པར་མི་རིགས་སོ། །ལམ་གང་མདོན་དུ་
བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་གཅོ་བོ་སྟོན་ན་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་
དགོས་ལ། དེའི་རྒྱར་མཐོང་ལམ་ཡང་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་དངོས་

སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་འདུང་དང་། རྟགས་ལ་བསྟན་པ་ནི་འདུང་བའི་མངོན་
རྟགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གཞག་གི་རྟོན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་
མངོན་རྟགས་དེ་འབྲུག་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་དབང་ལས་འདི་ལྟར་
བཤད་པར་ཟད་ཀྱི། མཐོང་ལམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཐ་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་དོན་ནི།
མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲུར་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་
སྦྱར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དང་། བསྟན་
བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དག་ཅ་གསོག་པའི་རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱིའི་
རྣམ་གཞག་དང་། དག་ཅ་སྤེན་པའི་རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱེད་སྒྲོམ་པའི་འཇིན་
སྤངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོན་ཡོན་
དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་འབྱེད་དུ་མཆོན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་ནི། དེའི་འཇིན་སྤངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། དབྱེ་ན་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མོ། །འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱར་བྱས་ནས་དེའི་མཆན་
ཉིད་ཁ་བསྐང་བ་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་

ནི་འཕགས་པའི་འབྲེལ་པར། གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་ཀྱི། ཆམ་པའི་
མཆན་ཉིད་དུ་མ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན། གཞི་དང་། གཉེན་པོ་དང་། ཆམ་པ་གསུམ་ག་
བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པའི་སྐབས་དོན་སྟོང་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྐྱོར་པའི་མཆན་ཉིད་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དང་། གཞི་ལམ་ཆམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྐྱོར་ལམ་བྱོང་
ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བསྟོམ་བྱ་རྣམ་པ་དང་། སྟོམ་བྱེད་སྐྱོར་བ་གཉིས་སུ་
བྱེ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྐྱོར་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་
གཞི་དམིགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོམ་པ་རྣམ་
རྟོགས་སྐྱོར་པའི་སྟོམ་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་བས་
རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་རང་གི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་ཤར་
བར་བྱས་ནས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྟོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་
དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །བཅས་རྣམས་
དང་ཞེས་པས། སྐྱོར་བ་སྟོམ་པ་དང་། དག་ཅ་གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བསྟན་
ཏོ། །སྐྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤར་དབྱེ་བ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་
དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལ་འདིར་སྐྱོར་ཞེས་པ་ནི། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ངེ་

སྟེང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཚོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་ལ་
 དམིགས་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་
 བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བན་ཡོན། དབྱེན་བཅུ་བཞི། སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བའམ་གནས་པའི་གོགས་ཤིང་དོ། །དབྱེན་ཞེ་བྱག་གོ། །བཞི་
 བ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་ཤིང་
 གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དགུ་བཅུ་ཙ་
 གཅིག་གོ། །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་
 བ་ལ། སྦྱོར་བ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སྦྱིན་པའི་སྐབས་དང་། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
 དང་། གང་ཟག་གི་སྐྱོམ་རིམ་སོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་
 བོ། རྣམ་མཁེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 མངོན་ཏོགས་སོ། །དབྱེན་ལྔ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་
 ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་ཏོགས། དབྱེན་བཅུ་
 གཉིས། གསུམ་པ་ནི། སྦོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དགེ་འདུན་
 གྱི་མཆན་ཉིད། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་སོགས་རྟགས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་
 སེམས་དཔའོ། །དབྱེན་གསུམ། ས་མཆམས་ཤོད་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །བཞི་བ་ལ་
 གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཆོས་སྒྱའི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། ཇེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་སྦྱེ་བའི་གོ་
 སྐབས་བཅོམ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉེས་པ་ཞིང་དག་པ་བྱ་བ་མེད་པའི་སྐྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། རང་གང་དུ་འཆང་
ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་ཚུལ་རྣམས་པ་
མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བའི་
མཆོན་ཉིད། འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒྲོན་ལ་འཕྲིན་ལས་སྐྱུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉེས་པ་ནི། ཆོས་བཙུག་ཅིག་པོ་དེ་དག་ནམ་གྲུན་མངོན་ཇོགས་རྟོགས་པའི་
སྐྱོར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་གྱི་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་གྲུན་ལ་སྐྱར་ནས་བཅས་བཙུབ་ཞིང་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲོངས་པ་ངོ་
མཆར་སྐྱེད་པའི་ནམ་གཞག་གོ།

ཅེ་སྐྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་བཤད་པ།

གཉེས་པ་ཅེ་སྐྱོར་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་ནི། ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་པ་དེའི་
རྟོགས་བཙུག་གཉེས་གང་དུང་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དང་། རྟོང་གསུམ་
གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་བས་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ནམ་འཕེལ་བཙུབ་ཀྱི་ཆར་བའི་གཉེས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་གསུམ་པ་དང་།
མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྤྲིན་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་གྲུན་
ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ངེས་ཆ་བཞི་པ་དང་། བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོང་ཅེ་སྐྱོར་

༡ མ་ཕྱི ༤༩ན་ལ། བ ཞོལ། ༤༦བཤ། སྤྱ ༥༠ན་ལ། སྤྱ ༥༡ན་ལ། བ

སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། “སྒྲོམ”པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྒྲུབ་
རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་།
སྒྲོམ་སྒྲུབ་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
སོ། །དབྱེ་ན་ལམ་གཉིས་པོ་སོ་སོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་
བཞི་དང་དོ། །བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་^༡ཅེ་སྒྲོར་ལོག་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའོ། །བར་
ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་
རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་། རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །བསལ་བྱ་
ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་
འདིར་བསྟན་པའི་བདེན་གཉིས་པོ་བོ་གཅིག་ལ་འདྲུང་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་
དང་མངོན་གྱུར་གང་རུང་། དབྱེ་ན་བཅུ་བྱུག་ །གཉིས་པ་ནི། ཅེ་མའི་མངོན་རྟོགས་
ཞེས་སོ། །

མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ། དང་པོ་མཐར་གྱིས་པ་ནི། བསྟན་བཤད་སྒྲུར་
བ་མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་སོགས་
རྣམ་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །

^༡ མ་གྲི། ༤༡བལྟ། ཞོལ། ༤༡ནལ། བསྒྲོམ་ སྒྲ། ༥༠བཀྟ། སྒྲོམ་ སྒྲ། ༥༡བཀྟ། བསྒྲོམ་

^༢ མ་གྲི། ༤༡ནལ། -པའི་ ཞོལ། ༤༡ནལ། +པའི་ སྒྲ། ༥༠བལྟ། སྒྲ། ༥༡བལྟ། -པའི་

སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་ལ། བསྟན་བཤད་སྐྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། རྫོགས་མཆོམས་མི་འབྲ་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་རོ་བོ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཐ་དད་པ་ནམ་པ་བཞིའོ། །ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ན་
ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་ལ། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ན་
ཡང་དུས་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མི་སྲིད་པས། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་
མཐའོ། །སྐྱོར་བ་ཐ་མ་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་དབྱད་ན་འདི་ལྟར་མངོན་ཏེ།
རྒྱ་མཐའི་སྤྱོད་ལ་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། མི་ཉག་
པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་ན། སྤྱོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
ཚོལ་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཚོལ་བ་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
ནམ་པ་མ་ལུས་པ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་
དུ་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱེམ་པའི་ཚོལ་བ་ཅུང་ཟད་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་མཐར་གྱིས་པའི་སྐྱོར་བས་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་དོན་པོར་བར་སེམས་ཏེ། ནམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་
གསུམ་ལ་གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིད། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཡང་རི་ལྟར་
རིགས་པའི་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྒྲོམ་དགོས་མོད་ཀྱི། བཅུ་གསུམ་པོ་ནི་པལ་ཆེར་
ནམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་
པ་བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོན་མཆོག་

གསུམ་རྗེས་སུ་བློ་བ་དང་། གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་དང་། སྤོང་བའི་སེམས་པ་ལ་
དམིགས་པ་སོགས་སོ། །སྐད་ཅིག་སྤྱོད་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་ལྟར་སྤྱེས་པའི་ཆོ་
ལུན་རྒྱུ། ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ན།
ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྤྱིམ་མི་དགོས་པར་དཀྲུས་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་མངོན་
སུམ་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་རྒྱུ་མཐའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་གྱི་ཆེ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱས་པ་མ་བྱ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྣམ་མཁྲེན་
སྐད་ཅིག་དང་པོར་འཕོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དེའི་ཆེ་ནི་སྒོ་ངོ་བོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་
སྤོང་བ་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་དེ་སྤྱིད་པར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ལ། དེ་
ཉིད་གྱི་ཆེ། ཤེས་བྱ་དེ་སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་མ་ཐད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཀྱན་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལུན་རིང་དུ་
མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱའི་ལུས་བཤད་པ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། དེས་པ་ལྡས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐྱ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དེས་པ་ལྡས་ཁྱད་པར་
དུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་མཐར་ཐུག་པ་མཆོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ནི་ཐོབ་བྱའི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་ནི། ཆོས་སྐྱེལ་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བའི་ཆོག་ཏུ་ཡང་མཛད་མོད་ཀྱི། འདིས་སྐྱེལ་བཞེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྒྱུན་མེད་པར་བཞེད་པས་དེའི་ལྟར་ན། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་གྱི་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པའོ། །མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཆོས་སྐྱེའི་ཆོས་རྣམས་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའོ། །

འོག་ནས་འདིའི་དོན་བསྐྱེའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་པའི་དོན། ཡེ་ཤེས་གྱི་སོགས་ཁོང་ནས་ཡེ་ཤེས་འདོན་པ་བཀག་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆཅན་ཉེར་གཅིག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་དང་། མཆན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྐྱེའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ལོངས་སྐྱུར་བཞག་ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་གཉིས་ཀས་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་གྱི་སྐྱེད་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྐང་གངས་ཅམ་དུ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཉིད་

ཀྱི་དོན་བདུན་ཅུའི་ཞང་གངས་ཅམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བཙོ་
ལུས་ལུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་ལྟར་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་རྒྱས་པར་མ་བཤོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བསྐྱས་པའི་དོན་གྱི་ཆིག་
ལེའུར་བྱས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་རྒྱས་པ་ཤད་འཆད་པའི་སྤོལ་ཏུ་
ཞིབ་ཏུ་རྣམ་པར་མ་བཤོལ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་བཤོལ་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་པ་ཤད་གྱི་
འབྲེལ་པ་དང་། རྫོས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་མ་བཤོལ་བའི་ཕྱིར། རྫོས་
པར་འགྱུར་ཉེ། བསྐྱར་བཙོས་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྐྱར་བཙོས་རྒྱས་པ་ཤད་གྱི་ཅ་
ཆིག་མཐའ་དག་གིས་ལུས་འདི་འཆད་པས་སོ། །བྱབ་སྟེ། རྒྱས་པ་ཤད་གྱི་ཅ་ཆིག་
མཐའ་དག་འཆད་ལ། དེ་དག་ རྣམ་པར་བཤད་པས་ལུས་འདི་བཤད་པར་བསམས་
པ་སྟེ། བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མདོར་བསྐྱར་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་རྫོས་སྟོན་
ཅི་བ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་ཅོད་སྟོང་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། དོན་མ་
ཉོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་པ་ཤད་གྱི་འབྲེལ་པ་ཅ་བ་དང་རྫོས་
པར་འགྱུར་ཉེ། དེས་ལུས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཅ་བའི་ཆིག་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོན་རྫོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུན་ལ་རྣམས་ལ་མི་དགོས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
མི་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆིག་དོན་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོར་བ་

བཞི་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱ་རྒྱུ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རོན་དུ་
གཉེར་བྱ་རྣམ་མཁུན་བཤད་པ་དང་། དེར་བཟོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། ལམ་
ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །

རོན་དུ་གཉེར་བྱ་རྣམ་མཁུན་རྒྱུ་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། ཆོས་བཙུ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་
བསྐྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱས་པའི་རོན་ཀུན་བསྟན་ནས། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་བཤད་པར་བཞེད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསུངས་ཞེས་
སོ། །རྣམ་མཁུན་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་
པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །དེ་དགོས་ཏེ། ཆེད་དུ་
གཉེར་བུའི་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བུའི་
གདུལ་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྦྱར་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སོ། །ཐོག་
མར་འཆད་རིགས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་གདམས་ངག་སོགས་ཙམ་ཞིག་བཤད་
པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་འཆད་པར་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་དེ་སྤྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོན་སྟུལ་གྱིས་ལུལ་ཅན་རྒྱུ་པར་མཆོན་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། མཆམས་སྦྱར་འདི་དང་འབྲ་བར་འོག་མ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་བྱེད་

བ་ནི། རྫོངས་བ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་མཁས་པས་འབད་བར་
མི་བྱ་སྟེ། བ་སྐང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དོན་ལྷག་པར་ག་འབྱུངས་བ་
དང་། མགིན་པར་བགས་བ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་བ་བྱེད་དགོས་པ་རེ་ཤིག་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པའི་བསམ་བ་དམ་བཅའ་
བཤད་པ་དང་། དམ་བཅའ་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་དང་།
གདམས་དོན་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་བཤད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཉོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་སྤྱི་བའི་རྟེན་དང་། རྒྱ་དང་། རོ་བོ་དང་། བན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོན་སེམས་སྤྱི་བའི་རྟེན་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་འདོད་པའི་ལྷ་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྤྱོདོ། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བྱང་ས་དང་། ལམ་སྟོན་དུ་དེའི་རྟེན་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། རྟེན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། འདོད་པའི་ལྷའི་རྟེན་དང་། གོང་མའི་རྟེན་
ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

༡ མ་ཕྱི ༥༡བཤ། བརྒྱབ ཞོལ ༥༡ནཤ། སྒྲ ༥༡བཤ། རྒྱབ ལྷ ༥༤བཤ། བརྒྱབ

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱམ་མཐོང་ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་
ན་སྟམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་མས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པ་མཐོང་ཐོས་སོགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཁུབ་པ་མ་བཟོད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བ་མ་བཟོད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཞི་
བཤད་ལ། རྒྱ་བཞི་དང་། རྟེན་བཞི་དང་། རྟོགས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་རྣམས་
ནི། རྒྱ་རྟེན་མཐའ་ཆོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་
དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅུ་ཞིག་ཡིན་མོད། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སྤྱོད་
པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་
པས། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མ་བཟོད་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྣང་
རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་དང་། སྟོན་འཇུག་གི་བྱང་བར་རོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱང་བར་ཅན་ནོ། །འདི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞན་དོན་
དོན་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་
རྗེ་བཙུན་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཇུག་པའི་མཛོན་པར་
རྫོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོན་རིམ་ལས་
འགོ་བ་དེ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་ཏུ་
གཉེར་བ་དེ་ནི། སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྟོན་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་

ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་མཛད་པ་ནི། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་
 པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།
 ཞེས་གྲོང་ཁྱེར་དེར་བསྟོད་པར་བྱའོ་སྟུང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གོམ་པ་འདོར་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ། སྟོད་པ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་ལྔ་
 མའི་ཡང་དོན་ཡིན་ལ། འཇུག་སྟོམ་སྒྲངས་ནས་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་སྟོན་སེམས་
 མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འཇུག་སྟོམ་བཟུང་
 བའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ལ་སྟོའི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟེལ་བའི་ནམ་པ་
 ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན། ནམ་མཁའ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བླ་འདུན་དུ་རེ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་
 ནི་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་
 དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །

དེས་ན་སྟོན་སེམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་
 པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མཛད་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཛད་སྟུང་དུ་
 ཆོགས་ཀྱང་། དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །འཇུག་སྟོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པ་
 བཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇུག་སེམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དོ། །འདི་བཤད་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་མེན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཅམ་ལ་སེམས་
བ་མེན་པར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲུ་ལ་ཡང་སེམས་བ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་
དམ་པའི་གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་གི་རྩ་ལ་དུ་སེམས་བ་ནི་ཕྱི་མ་
སྟེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་མེད་དོ། །

བཞི་བ་ནི། གནས་སྐབས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒར་བསགས་འདག་ཅིང་ཕྱི་མ་འཕྲོ་
འཆད་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་གསར་དུ་གསོག་ཅིང་སྒར་བསགས་པ་རྣམས་ཟད་པའི་
མཐའ་མེད་པ་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱིས་ཐུག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་
བ་དང་། མཐར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
དཀྱུས་མ་མཆོན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དམིགས་པའོ། །དང་
པོ་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ།
གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་མཆོན་བའོ། །སེམས་
ཅན་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཆོངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་མཆོན་ཉིད་
དོ། །འདིར་དོན་དངོས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྒྲས་
བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། མིང་འདི་ཅམ་གྱིས་འཕངས་

པའི་གཞན་དོན་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདིར་ཤུགས་ལ་
བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དགོས་པ་དང་། བྱང་
ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་
ངོ། །དེས་ན་འདོད་དོ། །གང་ན་ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། གཞན་
ཀྱི་དོན་དུ་འཇུག་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་
སྟོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་གཉེར་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་གོ་རིམ་ཕྱོག་ཉི་ལྔ་བསྐྱེད་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་སྤྱབ་ནས་
རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་སྤམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འདུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་དོན་གཉེར་ཀྱི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟ་བུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡུལ་སོ་
སོར་ངེས་པ་ནང་ཆེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་བོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
སེམས་གང་ཞིག་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོན་གཉིས་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་ནས་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཚྱོད་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་འཆེལ་
བ་དག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པར་བཞག་པ་ལ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་

བར་ཐལ་བ་འཕེན་བ་ཁས་ལེན་མེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྩྭ་དུ་པོའི་བསམ་བ་ལ་
ཡང་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པར་རྩྭ་དུ་པོ་མཆན་ཉིད་དེ་གང་
ལ་ཞུགས་པའི་མཆན་གཞི་འདོད་པ་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སྐྱེས་པ་རྟོག་
པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། འབྱུང་བས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། སློབ་དཔོན་
ཁས་ལེན་མེད་པའི་རྩྭ་དུ་པོ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་པ་"པོངས་^༡ནས་བསྟན་བཅས་
རྩྭ་དུ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བ་དེའི་ཁྲབ་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་
ལན་གྱི་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇས་ཐ་དད་དུ་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཆངས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་
རུས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་དོན་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། བྱང་ལྟབ་
འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་
ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་
ཆངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འབྱུང་ཏེ། དགོ་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་ལ་འདུན་
པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་དེས་པར་བྱང་

༡ མ་ཕྱི། ༥༤ནལ། པོངས། ཞོལ། ༥༡ནལ། བངས། སྒྱ། ༥༦ནལ། ལྷ། ༥༢ནལ། པོངས།

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་ལ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང། སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ལྷན་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

སྐབས་འདིར་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བྱང་ཚུབ་དོན་གཉེར་ལ་འཆད་པ་ནི། ས་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང།
འདིར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཏན་ལ་པལ་པས་ཅི་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱོད་པ་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་གསུང་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། གཤམ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོན་
པོ་ལ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
དུས་ཉིད་ནས་སྟོང་ཇེའི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་
བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཇེ་མཆན་
ཉིད་རྫོགས་པ་དེས་བྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་འདོད་དང་
གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་
འགྱུར་ཞིང། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཅིག་ལག་

༡ མ་ཕྱི ༥༥ནྟན། བྱི ཞོལ། ༥༩ནྟན། སྤྱི ༥༨ནྟན། གླ། ༥༩ནྟན། བ

མཐེལ་ཏུ་མཆིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་ཏུ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་
 བོ་གང་ཞེན་སྙིང་རྗེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མ་ཉམས་པར་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བ་ཡོད་
 བ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་མཁས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་འདིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་
 ཤེག་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་དོན་
 གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་
 གཞི་མཐུན་ཁས་སྤངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་^༡ འཆང་བའི་སྟོན་
 ལམ་ནི་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
 ཉིད་ཡིན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་གིས་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྟས་ལྟན་ཅིག་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་
 སྒྲར་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ལ་
 སྟོན་ལམ་བཤད་པ་དེ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་སྟོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་

^༡ མ་གྱི་ ༥༥ན་མ། -བ ཞོལ་ ༥༤བཤན། +བ སྒྱ། ༥༥ན་མ། གླ། ༥༥བཤན། -བ

སྤར་ལྟར་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། ཁྱི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ལ་འཕྲོས་པའི་
ཁྱི་བར་མ་ཟད། ཡང་འབྲས་བུ་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན་
ཞེས། གཉིས་པ་ལ། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ག་ལས་བསྐྱས་པ་དང་། རྒྱས་པའི་སློན་པ་བརྗོད་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། མདོ་བར་མ་ལས་བསྐྱན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་དོན་ཚང་
བར་བསྐྱན་པའི་བྱིས། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། འདིའི་
ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། འཕགས་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་འི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། ད་བྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གང་གི་
བྱིར་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
དོན་ཉི་ལྔ་བར་བསྐྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤར་བཤད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་སྐད་དུ་
ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། དེ་ལྟར་འི་སྐད་བཤད་ནམས་ཀྱི། །བརྒྱད་སྟོང་
འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། །འདིར་གཞུང་བསྐྱས་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །དོན་ནི་འི་སྐད་
གསུངས་དེ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པས་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལ་
ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་བར་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་
ཞེས་འབྲུང་བ་འདིའི་ཆོག་འགྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིས། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འཆད་པར་
འདོད་ན། སྟོང་པོ་བཞོད་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་བྱ་བ་ཟེན་

པར་བསྟན་པ་དང་། ཁུངས་གཞན་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡུམ་བར་མ་བཞིན་དུ་
རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་ཀྱང་བསྟན་པས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་
ཀྱང་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་ཀྱང་
སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཏེ་མཐུན་པར་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མ་ཆར་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ན་དེ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་མདོར་
བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་བསྟན་པའི་དོན་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
ཅན་གྱི་དག་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཡུམ་རྒྱས་པའི་དག་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས།
རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར།
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་གསུམ་ཆར་དང་མི་འགལ་བར་
བསྟན་ཅེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡུམ་བར་མའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ཞེས། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆར་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་

ཞེས་པ་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པར་བྱིན་བྱ་ག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་
དང་། སྤྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་
ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པ་འདད་ཀྱི་དོན་གཞན་གཉིས་ལས་བསྟན་པའོ། །

ཡུམ་བར་མའི་ཆོག་སྒྲ་བསྐྱས་པ་ལ་བཤད་དུ་བྱང་ཅས་སྒྲ་ཡང་། རོན་གྱི་སྒྲ་
བསྐྱས་པ་ལ་འགྲིག་གོ། ཆོས་ཀྱི་མདོན་པར་ཚོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐབས་སྤྱིར་ཤེར་བྱིན་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་ཀྱི་སློན་ས་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། པར་བྱིན་བྱ་ག་ག་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་
པའི་སློན་ས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་ཀྱི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གཞུང་གི་སྤྱི་བྱེ་
མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཡུང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བར་འདོད་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་
གཞུང་བར་མའི་མདོས་གཞན་དོན་ཐབས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་བསྐྱས་
པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པ་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་སེར་སྒྲ་ཅན་རྣམས་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དོན་ཐབས་ཀྱི་
སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དེའི་དོན་བསྐྱས་པ་ནི། སེར་སྒྲ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ལྟར་ལེན་པའི་དག་བསྟན་

བཅོས་ལ་བྱས་ནས། དེས་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅེས་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་
ཀྱི་ཆོག་སྟེ། དུས་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་བསྟན་
ཅེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་དང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱས་བཤད་རབ་དབྱེའི་
སྐབས་ལ་འཆད་པ་ནི། དེར་བཤད་མོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཡང་
བསྐྱུས་པ་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྩ་ཆོག་དང་། རྒྱས་པ་རབ་དབྱེའི་རྩ་ཆོག་ལ་འཆད་པ་
ནི། ཁ་གང་ཚུགས་ཚུགས་ཀྱི་བཤད་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་དོན་ནི་འདིར་གཞན་རྒྱད་
ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་ལ། དེ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་གྱི།

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་ལུལ་གཉིས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་^༡པའི་^༡བདག་
ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་གསུང་རབ་ལས་སྐབས་ཀྱི་དོན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ལུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
གསུངས་མོད་ཀྱི། འབྲེལ་པ་འདིར་ཁུངས་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་མ་བྱིས་སོ། །མདོར་
བསྐྱུས་པ་ཙམ་ཞིག་འཆད་པར་འདོད་ལ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དུས་ནམ་གཞག་གི་དུས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་
འཕྲོས་དོན་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱབས་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
པ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་བཤད་དེ། ཉིར་གཉིས་

^༡ མ་ཕྱི། ༥༨ནྟན། བ ཞོལ། ༥༨ནྟན། པའི་ སྒྱ། ༥༨ནྟན། བ སྒྱ། ༥༨ནྟན། པའི་

དཔེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་གྱིས་
བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ། དཔེ་ཉེར་གཉིས་གྱིས་དོན་ཉེར་གཉིས་མཆོན་པའི་
ཀླུ་དང་། ས་མཆམས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཀླུ་ས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་
འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་སྟེ་ལམ་
ཐམས་ཅད་འདྲེན་པས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་པ་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཀླུ་ས་
བཤད་བཞིན་ནོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བན་པ་
ཉེར་གཞག་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་མི་ཉམས་པར་རྣམས་པར་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར། མདོ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་
སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་སྒོམ་
པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྒྲིབ་
པའི་བྱད་ཤིང་མདོན་གྱུར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་རྣམས་པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པས། ཞེས་སོ། །སྒྲིན་
པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཏར་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡོངས་སྒྲིད་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་
པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་སོ། །ཀླུ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་
ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་འདྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པའི་བྱིར།

མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྱིམས་འཆལ་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །བཙོང་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་མེ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་
པས་མི་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གཞོད་སེམས་ཅན་སོགས་སོ། །བཙོན་འབྲུས་
དང་ལྷན་པ་ནི་རྩོམ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་
མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ལེ་ལོ་ཅན་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ལྷན་པ་ནི་
རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟན་པས་དམིགས་པའི་ནམ་བུ་གཡེང་
བས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པས་སོགས་
སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྲོད་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་
དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་
འཆལ་བ་སོགས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་འདོར་བའི་ཐབས་ཆ་དཔེ་བཞེས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དགེ་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཅེས་ཡང་ཐབས་མཁས་པས་སོགས་སོ། །

སྒྲོན་ལམ་དང་ལྷན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཐབས་མདོན་ཤེས་ལུས་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལས། བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱ་སྦྱབ་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །སྦྱོབས་དང་ལྷན་པ་
ནི་ཉི་མ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞེས་གཏུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐས་སྒྲོམ་གོས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པར་བྱ་བ་སོགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲད་བྱངས་སྟོན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་སྟོབ་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །མདོན་
པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། རྟོགས་པ་ཐོབ་ཐིག་ཚུད་མི་ཟ་
བའི་མ་ཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་ཀྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འདའ་བ་སོགས་
སོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི་བར་མཛོད་དང་འབྲས་སྟེ། ལྷ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཉི་བར་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བརྩའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་ཐོས་
དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་
དང་འབྲས་སྟེ། དུས་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་དེ་ནས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་
སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་དུས་གསུམ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སོགས་སོ། །སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི་
བཞོན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། འཁོར་བ་དང་སྤྲངན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟང་བས་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆུ་འབྲིན་ཅིང་མི་ཟད་པ་
བཀོད་མའི་ཆུ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཇིན་པས་མི་ཟད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་

བ་དང་གསུང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཟུངས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད།
སྒྲོབས་པས་ཟད་མི་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞིའི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་
ནི། སྐྱ་སྟན་པ་དང་འབྲས་མེ། ཐར་བ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
བྱེད་པའི་སྟན་པ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
བར་ཐུན་པ་ཐུན་གནག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱས་ནས། དེར་སྐྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ཐོས་པར་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་
སོ། །བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚུ་བོའི་རྒྱུན་དང་འབྲས་མེ། གདུལ་བྱ་
ཀྱན་ཐུན་མོང་དུ་འདུལ་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེར་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་
སེམས་ཅན་ལོང་བ་དང་འོན་པ་དང་སྒྲོན་པ་དང་། གཅེར་བྱ་དང་། བཤེས་པ་དང་།
སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྤུལ་ནས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། སྤྱན་ལྟ་བུ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འཕོས་ནས་
ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པར་
རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྒྲོད་ལམ་སྟོན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩྭ་བ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབེས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དབེས་མཆོན་པར་བྱ་
བའི་དོན་དང་། ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཕངས་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ས་

མཆམས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཀུན་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་སས་
བསྐྱུས་སོ། །ཆོགས་ལམ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་
བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་
འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སྟེ། ཟེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྐྱུས་ཏེ་རིམ་བ་
བཞིན་དུ། ས་བཅུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དག་པ་ས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་སྒྲོར་
བ་དང་དངོས་དང་འཇུག་གི་སྒྲོན་ས་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་
བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་གོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར།

ཟེག་ཆེན་གདམས་ངག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གདམས་ངག་གི་དོན་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆམས་སྐྱུར་བ་
དང་། དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཀྱུས་མའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པས་མཆན་
ཉིད་དང་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་སྟེ། རྟོན་
པ་པོ་ནི་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་ཅན། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་འདོམས་
པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སྤར་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞེ་ལྷག་སོགས་འབྲུབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བའི་
དོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཛོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་
ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་ལས་དངོས་
སུ་གདམས་ངག་ཉན་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྦྱིར་ནི་ལམ་དུ་མ་
ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་བྱས་ན། ཆོགས་
ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་ཡོད་པ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོན་པ་པོའི་ཁྲད་པར་ནི།
གདམས་ངག་ཉན་པའི་དུས་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའོ། །གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། ལམ་འོག་མ་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་སྦྱིབ་བྱེད་
རགས་པ་པལ་ཆེར་སྐྱངས་ནས། མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་ལས་གདམས་ངག་དངོས་
སུ་ཉན་པའི་བྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །དེའི་རྒྱར་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེགས་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐོས་པ་མང་བ་དང་།

རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པ་ལ་ཆེར་སྤངས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་ལོ་དབྱེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཞད་
པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བལོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ནི་ཆོས་ཅན། བཅུ་ལྔ་བཅུ་གཉིད་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་པའི་བར་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ། བྱང་གཞི་དང་། བྱང་
ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། སྐྱབ་དང་བདེན་པ་
རྣམས་ལ་གདམས་པ་ལོ། །བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་མི་མ་བླན་ཕྱོགས་སེལ་བར་གདམས་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལོ། །མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ལ། སྐྱབ་པ་བརྟན་པ་
དང་། འཕེལ་བ་དང་། མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་མ་ཞེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་
ངལ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་གདམས་པ་ལོ། །སྐྱབ་པ་ལ་
རང་དབང་ཏུ་འཕྲུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱར་ཏུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་སྐྱུན་ལྡ་
དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱུག་ལ་གདམས་པ་ལོ། །སྤང་བའི་ས་བོན་སེལ་བ་
མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། བརྟེན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་
གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་
གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་
པ་ལ་གདམས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ་ལོ། །གང་སྐྱབ་ན། བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་སྒྲོར་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་
ཇི་སྐད་བཤད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ན། སྐྱབ་པ་པོ་ཉེན་གྱི་
གང་ཟག་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་བཤད་
པ་བཞིན་དུ་ཆོད་མས་སྐྱབ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་དང་། ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མའོན་པར་འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོས་བཞི་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སློབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་རྩུབ་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་
བཤད་ན་སྤར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། སེམས་
བསྐྱེད་དང་དེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ནམས་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར། ཤུ་རིའི་
བྱ་གལ་ཏེ་འཇམ་བུ་གླིང་འདི། དགེ་སློང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་
རང་གི་ངོ་བོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། །རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་
དོན་དུ་ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མིང་དོན་དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་
བ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་
ནི། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེས་གཉིས་སྤང་བ་ལྟུང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །སྤྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་
པའོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་
གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་སློན་སུམ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་དམ་པ་མ་འབྲུལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་
གཟིགས་ངོར་གནས་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སློ་ཐ་སྤྲད་
པའི་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་གྱི། གནས་ཚད་ལ་རྒྱབ་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་
ཞེས་དང་། ཡང་སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་པ་འདི་དབང་
ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་གནས་པས་ཀྱང་སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་། དེའི་ངོར་བདེན་པའི་
སྤྱ་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ངོ་
བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དོན་དམ་ལ་ནི་རྣམ་གངས་པའི་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་
རྗེས་དཔག་དང་། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ། དོན་དམ་གཟིགས་པའི་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་གོ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། བདེན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་
ཉེས་པ་བཞིར་འགྱུར་ལ། རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་

བཞིར་འབྱུང་བས། རོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
འཕགས་པའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་
ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཀག་པས་ཞེས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་
བཤད་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐད་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བས་བལྟས་
ནས་འདའ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། གཞོན་ལུང་ས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཞེས་
གསུངས་པས། མཐོང་ནས་འདའ་བ་དང་། གནས་ནས་འདའ་བ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་ས་ལ་མཐོང་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ལས་འདའ་བའི་དོན་ནི། ས་
བརྒྱད་པར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་
ན། དེ་མ་ཐག་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུ་བཅད་ནས། ཐག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་
པར་འབྱུག་པར་འབྱུང་བས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་
རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ཀྱང་། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལས་འདའ་བའི་དོན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་
བྱངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མའོ། །

བདེན་པ་བཞི་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི།

འཁོར་བ་དང་སྤངས་པ་ལས་འདས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འཛིང་གྲེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཅིངས་པ་སྤྲུག་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །རྣམ་བྱང་ལ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་གྲེད་པའི་ཐབས། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱ་འབྲས་བཞིར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀྱན་འབྱུང་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤྲུག་བསྐྱུས་དང་འགོག་པ་བྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམས་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ། ཐོག་མར་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཆོ་བསྐྱེད་པར་གྲེད་དགོས་ཏེ། དེ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་ན་དེའི་རྒྱ་ལ་སྒྲོང་འདོད་སྐྱེ་བ་མི་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྲུག་བསྐྱུས་ལ་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་འདི་དང་འབྲལ་བར་གྲེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། འདི་ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྟོག་པར་གྲེད་དེ། སྤྲུག་བསྐྱུས་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེར་མ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་ལ་སྒྲོང་འདོད་ཀྱི་ཆོ་སྐྱེ་བས་ཀྱན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྒྲོང་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་ན། སྤྲུག་བསྐྱུས་འགོག་རྒྱས་སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་སྤྲུག་བསྐྱུས་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱས་སུ་

མཐོང་བས་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་བསྟན་ཅིང་གོམས་བར་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་བར་
 མཐོང་བས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དུས་བཞི་བར་བསྟན་ནོ། །གལ་ཏེ་དུས་དང་པོ་སྟུག་
 བསྐལ་འགོག་རྒྱས་སུ་མཐོང་ན། སྟུག་བསྐལ་འགགས་པ་སྟོན་དུ་བྱ་རྒྱས་སུ་མཐོང་
 བས་ཁྱབ་པས་འགོག་པ་དུས་གཉིས་བར་བསྟན་རིགས་ལ། ཡང་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་
 རྒྱས་སུ་མཐོང་ནས། སྟུག་བསྐལ་འགོག་རྒྱས་སུ་མཐོང་དགོས་པས། ཀུན་འབྱུང་
 སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྤར་བསྟན་བར་རིགས་སོ། ཀུན་འབྱུང་སྟོང་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་བདག་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་བས། ཐོག་མར་དེ་ཉིད་བསྟན་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རི་
 རྒྱུད་བཞད་པའི་བདེན་བཞིའི་གོ་“རིམ”མ་དེས་སོ། །ཞེན། བཞད་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་བྱ་
 བ་གང་ལ་ཡང་དེ་ལ་འབྱུག་པ་ལ་བན་ཡོན་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལ་སྟུག་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་
 མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་བས། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་
 འཁོར་བ་ལ་མའི་དོང་རྩ་བྱུར་མཐོང་ནས་དེ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་ཙམ་ཞིག་དང་པོར་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་སུ་གོ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་དུས་གཉིས་བར་ཀུན་འབྱུང་
 སྟོང་རྒྱས་སུ་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱས་སུ་
 མཐོང་བས། ཀུན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པ་དང་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་རིགས་
 སོ། །ལམ་ཐ་མར་བསྟན་བར་བྱ་བ་ནི་སྤར་རྩུར་ལོ། །དེས་ན་ནུས་འཕྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་
 བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྟེ་བན་ཡང་། གོ་རིམས་དེ་དག་དང་མཐུན་
 བར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

7 མ་བྱི་ ༤༡ན་ཀྱི་ རིམས་ རྒྱལ་ ༤༡ན་ཀྱི་ རིམ་ རྒྱ་ ༤༤བ་ཀྱི་ རྒྱ་ ༤༦ན་ཀྱི་ རིམས་

གསུམ་པ་ནི། ད་ལྟར་མཁལ་མའི་ཟུག་ཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྱག་པར་སྟེད་ནས་རོ་སྤྱང་བའི་
ཚོར་བ་སོགས་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་
ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉེ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་འགགས་པའི་བྲལ་
བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །བཞི་པ་ལ། འོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་དང་
འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་བསྐྱང་བ་ལོ། །

འོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་འོག་པར་ཞུགས་པ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཉག་
པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་འོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་
བསྐྱལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མ་སྦྱོར་པའི་རྒྱར་འཛིན་པ་གཉིས། །ཕྱི་མ་ལའང་།
རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་སྤྱག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒོ་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་
བར་འཛིན་པ་ལོ། །འགོག་པ་ལ་འོག་ཞུགས་ནི། ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་
བཅས་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་
འགའ་ཞིག་གྲའོ་མ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཟད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཡང་

ལྷོག་པར་འཛིན་པའོ། །ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་།
བདག་མེད་གོམས་པ་ལམ་དུ་མི་རིགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་
པར་འགའ་ཞིག་ཙམ་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཙན་དུ་
བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ལྷག་བསྐལ་ཆོས་ཙན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཙན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷོང་པ་ཡིན་ཏེ་དབང་སྐྱུར་བ་པོའི་བདག་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་པོའི་བདག་གི་དོ་བོར་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། གུན་འབྱུང་གི་
རྣམ་པ་ནི། ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་མེད་པ་ཆོས་ཙན། རྒྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་འབྲས་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཙན་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་ཐག་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། སྤིང་པའི་མེད་པ་ཆོས་ཙན། རྒྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ལྷག་བསྐལ་
གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ལྷག་བསྐལ་གཏན་ཐད་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུ་ལོ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཐར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཙན་གྱི་
ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། བདག་མེད་མཛོན་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆོས་ཙན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པར་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་པའི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་སྦྲར་མི་
སྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་
འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་
ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཤེས་བྱ་བདེན་ཞེན་
དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དག་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་
ནི། གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ། འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་རྒྱུས་བསྐྱས་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གསར་དུ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་ཡང་འགོག་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། དེར་བདེན་པར་མ་བྱུང་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤང་
བྱར་བདེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་སྐྱེ་མི་

འགག་ཅིང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་
འགོག་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོང་བ་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དང་བལ་བ་དེ། འདུས་
བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་དང་སྤང་གཉེན་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་གནས་སྐབས་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དང་བལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་བྱད་ཆོས་བདེན་པ་བགང་
དུ་ཡང་མ་བྱུབ་པོ་ཞེས་གདམས་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་མ་བྱུབ་པར་ཐལ།
དོན་དམ་པར་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་བྱད་པར་མ་རིག་པ་
སྟེ་བ་ཡང་མེད་རྣམ་བྱང་གི་སྤྱི་མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། བྱད་པར་རྟོགས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། སྤངས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལས་བདེན་ལ་འདོམས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་
པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་པའམ། མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ལས་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་བསྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་དུ་
བདེན་པར་མ་བྱུབ་པས་ལྷན་པ་མ་ཡིན། བགག་པ་བདེན་པར་མ་བྱུབ་པས་མི་ལྷན་པ་
མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། ཉོང་བ་ཉིད་ལ་ཉོང་བ་
ཉིད་གྱིས་སྟོར་བར་མི་བྱེད་དེ། ཉོང་བ་ཉིད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོགས་རིགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཉིང་པོ་འཛིན་དང་། ཕྱི་ཡུལ་ཉོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་

གསུམ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཅིང་། བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་
དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སྡོན་གྱི་མཐའ་སྡོར་བར་མི་བྱེད་འབྱེད་པར་
མི་བྱེད་"དོ། །ཞེས་སོགས་ངེས་འབྱིན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་འཁོར་
བ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་སྡོང་འདས་དག་པན་ཚུན་གང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེར་ལྡན་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པོ་ཞེས་
འདོམས་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྟེན་བྱུང་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་
པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཉིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱབས་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་དང་།
ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྔ་མར། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྲུབ། །གཞན་གྱི་སྤྱོད་
གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྣམ་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅས་པ་ལྟར། དོན་གཉིས་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་

༡ མ་ཕྱི ༦༥བཅན། དེ ཞོལ ༦༥བཅན། དོ སྐྱེ ༦༥བཅན། ལྟ་ ༦༥བཅན། དེ

པ། དག་གསལ་གཉིན་པོའི་ཚྭ་གས་ཉིད་ཀྱི། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་
པ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། ཇི་བཞིན་ཇི་སྟེད་ནང་
གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་
མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། ཅེས་པ་ལྟར། རིག་ཁྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་
འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ། དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

སྐྱབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་གསུམ་
པ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ནི་སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས།
སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་དང་། བྱ་བ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་དང་། བཀུར་སྟེ་སོགས་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་བྱ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ། གཞན་གྱི་སྤྱི་ལ་
མི་སྟོས་པར་བྱང་འདས་རང་རྒྱུད་ལ་དོན་བྱ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་

དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་ལ་མཆོག་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
 བོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྤྱིད་པ་ཐམས་པའི་ཆེ། གཞན་ཀྱི་སྤྱིའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོབ་པའི་ཐུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
 སྐྱབས་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་མཆོག་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 བཞག་བོ། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱེད་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཡང་། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་
 ཚོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྱུང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཁོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུའི་སྐྱབས་གསུམ་དང་། འབྲས་
 བུའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་
 སྐྱབས་གསུམ་སྤྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་བྱིར་སྤྱོད་པའི་ཚོས་ཅན་བྱིར། ཁེད་བྱིར་
 འཛིགས་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཚོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། གཏན་
 ཀྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
 པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ལྟར། རང་གི་བསམ་ངོར་འཁོར་བའི་
 སྤྱག་བསུལ་ཞི་བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་ལས་གོང་དུ་བཟོད་མི་དགོས་པར་
 འཛིན་ཅིང་། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་མཐར་མ་སྤྱག་པའི་སྐྱབས་
 དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། བསམ་ངོར་ཡང་བཟོད་པ་མཐར་སྤྱག་པར་འཛིན་ཅིང་།

དོན་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི། ལུང་གི་ཆོས་ལ་
སོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་གང་ཟག་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཤེས་
འདོད་མེད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཆོས་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ།
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་“བསྟན”པར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ན། དེ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་དགོས་
པས་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་ཡང་སྤྱིའི་མཐའ་གཅོད་པ་བྱུང་བ་
སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གཟིགས་
ངོར་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། དེ་མ་མཐའ་དག་མ་ཟད་པ་དང་། རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་དེ་མའི་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ལ་དེ་མ་མཐའ་དག་མ་ཟད་པས་དེར་
སྤང་དང་། དེས་སྟོང་ཆོགས་པ་རྩུབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་
སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་
བྱུང་བ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་བཤེད་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་ནམ་པ་
གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
ལ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཆུལ་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ལུང་འདས་ནི་
དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་ཀྱན་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར།

༡ མ་ཕྱི ༦༨ན་ཉན། བཞེན ཞོལ ༦༩ན་ཉན། བསྟན སྐྱ ༦༩ན་ཉན། ལྷ ༧༠ན་ཉན། བཞེན

དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ཟད་པ་འཁེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པ་ཁ་
 ཅིག །རང་ལུགས་ལ་དེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐྱབས་
 སུ་བབ་པ་དོར་ནས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་ཅིང་། རྟགས་བསལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ཁས་
 ལེན་ལ་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ན་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་དང་།
 མེད་དགག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགོད་པ་སོགས་ནི། དོན་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་
 གཞག་བྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་
 བཞག་ན་མཛེས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་
 པའི་ཚུལ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་མ་ཡིན་ལ། མར་མེ་ཤི་བའི་དབེ་
 ཡང་ཉན་ཐོས་ནི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཁྱེད་པ་ན། གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དམིགས་
 པའི་སྤང་བ་ཡང་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་བཅ་རིག་རྒྱུན་
 ཆད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་མ་ལ་
 གཤེད་མས་རལ་གྱི་གདེངས་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེས་
 བ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་
 མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་བ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་སོགས་ནས་གསུངས་
 པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རང་ཉིད་སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་

དང་། བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་འདིགས་པ་
བན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་
ཤེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་
སྒོ་སྟོན་འཆང་བའི་སྐབས་འགྲོ་ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ཞིང་།
སྐབས་འགྲོའི་བསྐབས་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐབས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱལ་བའི་
ཐུགས་རྗེ་ཞུགས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། དལ་
འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལོན་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འགྲོ་ཡིད་འཁུལ་རྣམས་པ་རེ་ཡང་
མེད་པར། རོས་བསམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་བ་སྐྱད་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཚུང་
ངོ་། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་
གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་པ། འོག་ནས་སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་།
ཞེས་པའི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི།
བྱང་མེམས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་སྦྱོར་བར་མི་
བྱེད་དེ། གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་གྲིས་སངས་
རྒྱས་ལ་བདེན་ཞེན་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་
དམིགས་པར་བྱེད་པ་བདེན་པས་སྦྱོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གོ་ཞེས་འདོམས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་དང་། དབྱིངས་དང་རིག་པར་དོན་དམ་པར་མི་

སྒྱུར་ཞིང་སྒྱུར་ནས་ཞེན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་ལ་
གདམས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གདམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་སུ་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་དོན་དམ་པར་
མི་དམིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་
མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་
བྱ་བར་མི་སྒྱུར། དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་
གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བསྐྱས་པའི་
གཞི་དང་གཉེན་སོ་དང་རྣམ་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པ་དག་གིས་བསྐྱས་
ཤིང་བསྐྱེམས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་འདུན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་སྒོ་བ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འབྱུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུང་འབོགས་པ་དགེ་འདུན་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་ལས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་
འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན། འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་ཞུགས་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་
སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱུད་སོ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་དབྱེར་བྱང་སྟེ། དབང་པོ་རྒྱལ་

མོ་ལ་སོགས་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་ཤར་“འཆད་”པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་གནས་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱ་བཙམ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱབས་སུ་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལམ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ནི། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མ་ཞེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་བསྟན་པའི་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གདམས་པར་རིགས་ཏེ། སྦོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་སྦྱོར་བས་བཙོན་འགྲུས་བཙམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་དབང་རྒྱལ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྦོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གང་ལས་ན། བྱ་བ་པལ་པ་ལ་ཆགས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིར་བྱག་

༡ མ་ཕྱི། ༤༩ནྟན། ཆད ཞོལ། ༤༩ནྟན། -ཆད་པ སྤྱི། ༥༩ནྟན། ཆད སྤྱི། ༥༩ནྟན། ཆད

ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། གཞུགས་སུ་མི་ཆོ་མ། ཆོར་བར་མི་ཆོ་མ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་
 གྱེད་པའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཅས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་བར་ལ་བདེན་པར་ཆོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་^༡ "བསྟན" པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 གདམས་རིགས་ཏེ་^༢ "སྐྱབ" པ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་རི་ལྟར་
 འཆོམ་པའི་འདོད་པའི་དོན་མ་བྱུང་ན་དབང་^༣ "པོའི" རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དབང་རྒྱལ་ལ་
 ལ་ཡོངས་སུ་སྟོབར་འགྱུར་བས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེག་དམན་དུ་
 མི་ལྟར་བའི་ཀླུ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཤ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ལེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་
 པས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གརྒྱ་ལྟར་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 གདམས་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལས་
 དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཏུ་ལམ་གྱི་ལུང་ནོད་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་ག་ལ་རུས་སྟམ་དུ་
 སེམས་ཞུས་པར་འགྱུར་བས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། "སྐྱབ" པ་ལ་
 རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་ཀླུ་སྟུན་ལ་གདམས་པ་དང་། "སྐྱབ" པ་སྟུང་དུ་རྫོགས་
 པའི་ཀླུ་མངོན་ཤེས་བྱུག་ལ་གདམས་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༤༧བཟླ། བསྟན ཞོལ། ༤༤བཟླ། སྐྱ། ༡༡བཟླ། ལྟ། ༡༡བཟླ། བསྟན
 ༢ མ་ཕྱི། ༤༧བཟླ། ཞོལ། ༤༤བཟླ། བསྐྱབ སྐྱ། ༡༡བཟླ། ལྟ། ལྟ། ༡༡བཟླ། བསྐྱབ
 ༣ མ་ཕྱི། ༤༧བཟླ། བའི ཞོལ། ༤༤བཟླ། པོའི སྐྱ། ༡༡བཟླ། ལྟ། ༡༡བཟླ། བའི
 ༤ མ་ཕྱི། ༤༧བཟླ། ཞོལ། ༤༤བཟླ། བསྐྱབ སྐྱ། ༡༡བཟླ། ལྟ། ལྟ། ༡༤བཟླ། བསྐྱབ
 ༥ མ་ཕྱི། ༤༧བཟླ། ཞོལ། ༤༤བཟླ། བསྐྱབ སྐྱ། ༡༡བཟླ། ལྟ། ལྟ། ༡༤བཟླ། བསྐྱབ

དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལྟེ་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོགས་ནས་བརྟམས་ཏེ། སྤྱན་ལྷ་ལ་གདམས་པ་བརྟན་ཏེ། སྤྱན་ལྷའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱན་ལྷའི་ཡུལ་གཟིགས་པའི་རུས་མཐུ་བརྟན་ནས། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ལྟེ་སྤྱན་གངས་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་རྣམས་མཐོང་བ་དང་། སྟོན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱན་པ་ལས་བྱང་པའི་ལྷའི་སྤྱན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་འབགས་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣེས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་གངས་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ལོ། །ལྟེ་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྟོང་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ། །སྤྱན་ལྷ་པོ་འདི་དང་ལྷན་ན། ལྟེ་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་པ་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་། གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཤི་འཕོས་ཤིང་སྐྱེས་པ་དང་། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་པའི་ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་

ཤིང་། བཞི་བས་གྲོགས་དང་ཚོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་བྲེ་བྲག་
རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུ་བ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཙམ་ཐོབ་ན་ཡང་ཤེས་བྱ་རྗེ་
སྟོད་པ་པལ་ཆེར་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐྱལ་ཞིང་། གཞན་གྱི་རིང་མི་
འཛིག་པར་རང་དབང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
འཛོལ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་སོ་རྣམས་ཐ་
སྟོད་དུ་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་པར་གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་
ཤེས་པ་ནི། མཐུ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ་ས་གཡོ་བ་དང་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞིང་མང་དུ་
སྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཏེ་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་
ཤེས་པ་ནི་མཐུ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
པའི་སྐྱ་རྩུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་སོ་ཐོས་པ་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ། བདག་རྒྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་སེམས་ཤེས་
པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་
ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི།

རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྡུ་མ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྟོང་བའི་སྟོབས་
གིས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྟོམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སྟེའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་པའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་
ཅད་མངོང་བ་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་
གཟུགས་ཅན་དང་བཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ། །

ཐག་པ་ཐད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐུ་བྱེད་པ་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་
དུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་
སྤྲ་སྤྲ་རགས་ནམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ཤིང་། ཆེ་རབས་སྡུ་མ་ནས་སྟོན་པ་དང་
གདུལ་བྱ་གང་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་དང་། ད་ལྟ་གང་ན་ཡོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་ཤིང་། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལེགས་པར་འདུན་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སྟོང་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཐར་
བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནམས་བསྟན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་“སྤྱབ་”པ་
སྤྱར་དུ་རྫོགས་པར་འཕྱུར་ཞིང་། དེ་རྫོགས་པས་ནམ་མཁའ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལྷན་སྦྲེས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱུར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་

༡ མ་ཕྱི་ཤ་ཉན་པ། ཞོལ་ཤ་ཉན་པ། བསྐྱབ་སྤྱི་ཤ་ཉབ་ཉན། སྤྱབ་སྤྱི་ཤ་ཉབ་ཉན། བསྐྱབ་

དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྩམས་ཏེ་སློབས་པ་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་བས་
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཀྱན་
བརྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་བྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་གང་ན་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྟུས་
པ་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན། རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མཛོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ལུས་ཅན་དེས་སྟོམ་པར་བྱེད་
དོ། །མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་
འདིར་ཉི་སྤང་དུ། རབ་འབྱོར་མཐོང་ལམ་སྟོན་པར་བཀའ་སྩལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔའི་སྟོན་སྟོམ་པའི་ལམ་
ལ་འདོམས་པ་སྟེ་སྟོམ་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤང་བྱ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོའི་
གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བསྟོམ་བྱ་
ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཚད་སྤང་ངོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ལས་རིགས་ཐ་དང་
པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཆོས་
ཉིད་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དག་རིགས་ཐ་དང་

དུ་གྱུར་བ་མེད་པས་སོ། །རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་མེད་དེ། འདུས་བྱས་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་དེ་དེ་མའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་
དག་ཏུ་བོ་ཐ་དད་ན་དེ་མ་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་ཚུན་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་སྒྲོམ་
ལམ་དེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་པ་རྣམས་པ་
མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ལམ་སྤྱི་
ལ་ཡང་། ངོ་བོའི་སྒྲོན་པ་རྣམས་པ་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་བདེན་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་པར་བཅད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་ཀས་མངོན་སུམ་དུ་
དམིགས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་གཅོད་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།
འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་ལམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་
ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོགས་སྒྲིན་སྤང་བ་མ་
བྱས་པར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་རྩུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལམ་དེ་གཉིས་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་ན། སྤང་བྱ་སྤྱོད་བའི་
 ལུས་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མེད་
 མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བའི་ལུས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྤྱ་
 མས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ས་བོན་མི་སྤྱོད་ཡང་། ལམ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་སྤྱ་མ་ལས་གོམས་པ་ཆེས་
 བསྐངས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་སྦྲེས་
 ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་ལུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཆད་མས།
 སྤྱ་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་རྟགས་ཀྱང་། གུན་བརྟགས་མཛོན་
 གྱུར་ལ་གཞོད་ཀྱི་ལྷན་སྦྲེས་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གདམས་ངག་ནི་འདིར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་
 བཅུར་ངེས་པའོ། །བཅུ་བོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཏེ།
 བཅུ་བོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉིད་ཀྱི་སྦྲེས་བྱའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་
 ཡུན་སྙམ་ཆོགས་ཏེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འོག་ནས་འཆད་པའི་ལམ་གཞན་
 དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མི་གཟུང་སྟེ། འདིར་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་འདིར་མ་བསྟན་
 པས་གཞན་ལས་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པར་མ་འདུས་པའི་དངོས་པོ་མི་
 སྲིད་ཀྱང་། བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བསྟན་མི་དགོས་པ་བཞིན་
 ནོ། །ལམ་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་འཕངས་ཤིང་ཟེན་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་བས་བསྟུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སློམ་ཚུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཡུན་མོང་

མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་མི་དམིགས་པ་དང་། “སྐྱབ་”པ་དེའི་
 དམིགས་པ་ཞེས་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཞེས་དང་། “སྐྱབ་”པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་
 དུ་ཞེས་དང་། “སྐྱབ་”པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་མི་ལྟོག་པར་ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་
 ཉམས་ནས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་ཞེས་དང་། “སྐྱབ་”པ་ལ་རང་དབང་དུ་
 འཇུག་པས་གཞན་གྱི་ཞེས་དང་། ཆོག་སྐྱབ་དུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཅེས་དང་། སྐྱབ་གཉིས་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྐོན་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་
 གང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དང་སྐོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དག་སྟེ་བཅུ་ལོ།

གདམས་ངག་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་
 གདམས་པ་ནི། སྐྱབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་ཤེས་རབ་དེས་ཐེན་དགོས་
 པར་བསྟན་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཆོག་སྐྱབ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཀུན་རྩོམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་“སྐྱབ་”པ་རྣམས་པལ་ཆེར་རྗེས་ཐོབ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མཉམ་གཞག་དུ་བསྐོམས་
 པས། འོག་ནས་འཆད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྐོམ་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

- ༡ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་
- ༢ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་
- ༣ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་
- ༤ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་
- ༥ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་
- ༦ མ་ཕྱི་ཤ་འན་ཤ་ན། ཞོལ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་སྐྱུ་ཤ་འན་ཤ་ན། ལྷུབ་ལྷུ་ཤ་འན་ཤ་ན། བསྐྱབ་

དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བླ་མ་ལ་འདྲ་བ་ལྟར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བླ་མ་ལ་འདྲ་བ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་དང་། མཆོན་བྱེད་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ། སྤངས་པ་རྣམས་ནི་བླ་མ་འབྲས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བླ་མ་ལས་འབྲས་བུ་བཞེར་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། དེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྤང་བྱ་གསུམ་སྟེ། ཐར་བ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་"སྦྱོར"གསུམ་དང་། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་དང་། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་པལ་ཆེར་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་སྤངས་པས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་དང་། མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སེམས་རྟེན་སྡེ་མ་དང་འབྲལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནོ། །འབྲས་བུ་བཞེ་བ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་བསམ་

༡ མ་ཕྱི་མཁའ་ན། སྦྱོར ཞེས། མཁའ་ལྟ། སྤྱི་མཁའ་ན། སྤྱི་མཁའ་ན། སྦྱོར

གཏན་ས་བྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ཐོབ་ན་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དོ།

མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་
ཁོ་ནས་ཐོབ་ལ། བར་པ་གཉིས་མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སྒྲོམ་ལམ་དང་། བལ་ཆེར་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་
ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པོ། །འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ།
སྲིད་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་བར་སྤངས་པས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་ཐོབ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་
འདས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། བར་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། གལ་
ཏེ་གང་ཟག་དེ་ཞིག་ནས་ཤས་ཆེར་སྒྲོད་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་
གའི་རྟེན་ལ་འཐོབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཞུགས་གནས་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་གོ། །དབྱེ་ན་དང་པོའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་གཉིས་ཡོད་དོ། །ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་

༡ མ་ཕྱི་ཤེན་ཤུན། རོ་ ཞོལ་ཤེན་ཤུན། སྤྱི་ཤེན་ཤུན། སྤྱི་ཤེན་ཤུན། བ

གནས་ལ་མཐར་གྱིས་བ་དང་། ཅིག་ཅར་བཤོ། །དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། ཀླུ་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་''ཆམས་''ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀླུ་སྐྱོར་གསུམ་ནི། འཛིག་ལྟ་དང་། བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། རེ་ཆོམ་མོ། །དབྱེན། དབང་པོས་བྱེ་བ་དང་མོས་བ་དང་། མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང་། སྐྱོར་བས་བྱེ་བ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མི་བཙོན་བ་དང་བཙོན་པའོ། །དབང་པོས་བྱེ་བ་དང་། སྐྱོར་བས་བྱེ་བ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱེན་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་བ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སོ། །ས་མཆོམས་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་བ་ནས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་དུག་པ་སྐྱོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་བ་ཅིག་ཅར་བ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་གང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆམས་ཆམ་བས་ཅིག་ཅར་སྐྱོང་བའོ། །ཉོན་མོངས་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་ཆམས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་སྐྱོང་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་ལམ་ཁོ་ནས་སྐྱོང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེའི་སྒོམ་སྤངས་སྐྱོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོང་ཚུལ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་

༡ མ་ཕྱི་ཤེན་པའ། ཆམ་པས ཞོལ་ཤམ་པའ། ཆམས སྐྱེ་ཤམ་པའ། སྐྱེ་ཤམ་པས ཆམ་པས

ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ནས་རྩེ་དུའི་རྩེ་དུ་དགུ་ཅིར་ཅར་སྤོང་བའི་རྩེ་ལྷིས་སོ། །དེ་
ལྟར་རྩེ་ལའི་རྩེ་མཆོད་ཡང་གཞན་ལས་འདི་དབང་པོ་རྣོ་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
གཟུགས་སོགས་ལྷང་པོ་རྣམས་ཁམས་དང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་འདི་ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་སྟག་བསྐལ་བདག་མེད་དེ། ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐུས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་
སོ། །འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་བ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་དྲག་པ་
སྤོང་བའི་ཆེ་སྤིང་ཆེ་སྤོམ་སྤངས་དྲག་པ་དང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་བའི་ཆེ་སྤིང་
ཆེ་འདྲུག་པ་སྤོང་བ་མི་སྤིང་པས། འབྲས་བྱ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་གོ། །དབྱེ་
ན། རྒྱལ་ཁྲུག་ལྷས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་དང་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ལས། བྱི་མ་དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཁྲུག་པ་པོ། །ས་མཆོམས་ནི། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲག་པ་ནས་སྤོམ་སྤངས་རྩེ་དུའི་རྩེ་དུ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་གྱི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱིར་འོང་ལ། ཁྲུག་པ་གནས་གཉིས་གྱི་དང་པོའི་མཆོད་ཉིད་པལ་ཆེར་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་རྩེ་ལྷིས་ལྷི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་
བྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་གོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཐོད་ཀལ་བའི་བྱིར་
འོང་ཁྲུག་པ་གཉིས་སོ། །ས་མཆོམས་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་ཁྲུག་པ་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་མེས་སུ་འདོད་པའི་སྤོམ་སྤངས་། དང་པོ་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཙོན་པ་ནས། དྲག་
པ་སྤོང་བའི་བར་རོ། །ཐོད་ཀལ་བའི་ཁྲུག་པ་ནི་རྒྱལ་ཁྲུག་ལྟར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྟོན་དུ་སྤོམ་སྤངས་དྲག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་ནི་བྱད་པར་
རོ། །གཉིས་པ་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆོད་ཉིད། པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་།དེ་བུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་སྤྱེན་མཐར་གྱིས་བ་དང་། ཐོད་ཀྲལ་བ་གཉིས་
ཡོད་དོ། །ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་བར་ཅན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི། འདོད་ཉོན་
བདུན་ནམ་བུ་དྲ་སྤངས་ཤིང་། དགུ་བ་མ་སྤངས་བ་སྦྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་ཕྱང་ན་
ལས་འདའ་བ། སྤང་བུ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་དབང་པོ་ཐོབ་པ་ལོ། །

ས་མཆོམས་ནི། ཐོད་ཀྲལ་བ་བདེན་བ་མཛོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་བ་ནས་
དང་། མཐར་གྱིས་བ་བྱུག་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས། འདོད་པའི་སྦྱོམ་སྤང་
དགུ་བ་སྦྱོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་རོ། །

གསུམ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ར་མའི་
ཆ་མ་ཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་
བཙོན་པའི་གང་ཟག་།དེ་བུ་ཕྱིར་འོང་དང་འབྲ། ས་མཆོམས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་
གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བ་དང་འབྲ་
ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་པའི་དགུ་བ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དགུ་བའི་བར་གང་
རུང་སྤངས་པ་ནི་ཁྲད་བར་རོ། །མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་
སུ་འདོད་ཉོན་བདུན་བ་སྦྱོང་བ་ལ་བཙོན་བ་ནས་དགུ་བ་སྦྱོང་བ་ལ་བཙོན་པའི་བར་
རོ། །གཉིས་བ་འབྲས་གནས་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། ར་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་
ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་། ར་མའི་ཆ་མ་ཐུན་
ལྔ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་བ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ། །དེ་བུ་
བ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་སྤྱེན་མཐར་གྱིས་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་

ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། འཕགས་ཆོས་བསྟེན་ཚུལ་གྱིས་བྲེལ། འདྲི་བར་ཆེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བ་དང་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདྲི་བར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་
བ་བརྒྱད་མར་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་
ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཟུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་བ་སྟེ། དེ་ལ་
གཟུགས་སུ་ཉིར་འགྲོ། གཟུགས་མེད་ཉིར་འགྲོ། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་
རྣམས་སོ། །དང་པོའི་མཆན་ཉིད། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གང་། གཟུགས་སུ་ཉིར་མཆན་སྦྱོར་བ། དབྱེ་བ་ལ་ལྡེའི་དང་པོ། བར་དོར་
འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་བར་འབྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་
མ་སྤངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའོ། །གཉིས་བ་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་སྤིད་བྱུང་ཅིང་། ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །

གསུམ་བ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འདའ་བ་ནི། གཞན་འབྲ་བ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་
ཆེན་པོས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། བཞི་བ་འདུ་བྱེད་མེད་
པས་འདའ་བ་ནི། གོམས་པའི་དབང་གིས་འབད་ཚེ་ལ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ལམ་མངོན་དུ་
བྱས་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །ལྷ་བ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། ཐ་མའི་ཆ་
མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྲེ་བའི་འབྲས་གནས་གང་། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་
ནས། འོག་མིན་དང་སྤིད་ཅེའི་རྟེན་གང་རུང་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཅན།

དབྱེ་བ་ནི། འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ཅན་དང་། སྲིད་ཅིའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ཅན་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་། འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཞུགས་གྱི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀླུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་མ་བསྐྱེམས་པས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་སུ་མི་སྤྱེལ། སྤེལ་མ་སྐྱེམ་པའི་གང་ཟག་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རོ་"སྤྱིར་"གི་སྤྱིབ་པ་ཐག་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣོན་པོ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེམ་པར་བྱེད་ལ། དང་པོ་ནི། གནས་གཙང་མར་སྤྱེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེམ་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེམ་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གཞན་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྤྱིར་བ་གཅིག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཟག་མེད་ལ་སྐྱེམས་པར་འབྱུག །དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་དེ། ཆུང་དུ་གསུམ་སྤེལ་ལོ། །ཚུལ་དེས་རྒྱག་དང་། དགྲ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། བཙུ་ལྔ་སྤེལ་བ་ནི་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་། ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེས་ལིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྟེ་བཙུ་ལྔ་སྤེལ་བའོ། །སྤྱིར་སོ་སྤྱེའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དག་པ་བ་བསྐྱེམས་པས། གནས་གཙང་མར་སྤྱེལ་བའི་རྒྱར་"སྤྱིར་"པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ནས་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༤ན་༤ན། བྱང་ ཞོལ། ༡༥བལ། སྤྱིར་ སྤྱི། ༡༦བལ། ལྷ། ༡༧ན་༡ན། བྱང་

༢ མ་ཕྱི། ༡༤བལ། ཞོལ། ༡༦ན་༡ན། བསྐྱར་ སྤྱི། ༡༧ན་༡ན། སྤྱིར་ ལྷ། ༡༧ན་༡ན། བསྐྱར་

དུ་གསོག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་
ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གང་། གཟུགས་སུ་སྒྲེ་བ་མ་སྤངས་པར། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ཉིན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་བར་དོར་
འདལ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། །བཞི་པ་ཕྱིར་མི་འོང་
ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་ནཱ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དོ། །ས་
མཆམས་ནི། མཐར་གྱིས་པ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ནཱ་གྲོལ་ལམ་ནས་སྤིང་
ཅེའི་དགུ་པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། ཐོད་ཀྲལ་བ་ནི།
བདེན་པ་མངོན་ཏོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་དོ། །བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་
སྟོང་ལ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། བོང་མའི་ཆ་མ་སྤུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བཙོན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག །དབྱེ་
བ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱིར་མི་
འོང་ཡིན་ན། སྟོམ་སྤངས་ལྷག་མ་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ནས། སྤིང་ཅེའི་དགུ་
པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་དོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཡིན་ན། ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་
ཞུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲ་བར་ས་མཆམས་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད་ནི། བོང་མའི་ཆ་མ་སྤུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །བོང་མའི་ཆ་མ་སྤུན་ལྟ་ནི།
གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོན་པ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་

བ་ནམས་སོ། དབྱེ་བཞི། སྤང་བ་སྤོང་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་ན། མཐར་གྱིས་བ་དང་། ཅིག་
ཅར་བའི་དགྲ་བཙུན་བ་གཉིས། དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བྱེ་ན་དུག་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་
བའི་ཆོས་ཅན། བདག་གསོད་བའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་བ་
ལས་མི་བསྐྱོད་བའི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་བའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
ནམས་སོ། །

ས་མཆམས་ནི། ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་བ་ནས་སོ། །གཉིས་བ་མཆོན་བྱའི་དོན་ལ་དབྱེ་
གཞི་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་འཕགས་བ་སྟོབ་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་བ་ཙམ་སོ། །དེ་ལ་
ཉི་ཤུར་བྱེ་ཚུལ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་བས་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་བའི་འོག་
མིན་འགྲོ་ནས། སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་བར་ལྔ་པོ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་ཉི་ཤུའི་ཡ་
གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བས། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བྱིན་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་བ་
དང་། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་གཉིས། དགྲ་བཙུན་ཞུགས་བ་དང་།
བཞི་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་འཆད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྟོར་ལ་དངོས་
སུ་བྱིན་བ་བཞི་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ལྔ་དང་།
བྱིར་འོང་གི་སྟོར་ལ་དངོས་སུ་བྱིན་བ་གཉིས། བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ཁ་
བསྐྱང་ནས་གསུམ་དང་། བྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་བ་དངོས་སུ་བྱིན་བ་དང་། འདའ་བ་
བཞི་སྟེ་ལྔ་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་དངོས་སུ་བྱིན་ཡང་། དབྱེ་གཞིར་མཛད་ནས་དེ་ལ་བྱེ་
བའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་དང་། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
བཙུན་བ་སྤིང་བའི་ཅེ་མོར་འགྲོ་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མཛོད་
སུམ་དུ་བྱེད་བ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འགྱུར་གསར་འདི་ལྟར་ན། སྤིང་ཅེའི་མཐར་

ཐུག་འཁྲོད་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དངོས་སུ་ཟིན་ཡང་། བྱངས་ཀྱིས་ཡ་གྱལ་
དུ་མི་བགྱང་བར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་དབྱེ་གཞིར་མཛད་དོ། །མཐོང་ཆོས་ཞི་
དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཁ་བསྐྱང་སྟེ། གཞུང་
གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་བཅུ་བདུན་དང་། གསུམ་ཁ་བསྐྱང་ནས་ཉི་ཤུ་མཛད་དོ། །དང་
མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་གྱངས་སུ་མི་བགྱང་བར་དེས་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཀའི་
ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

འདི་དག་རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་མཆན་ཉིད་པར་འདོད་པ་དང་། བཏགས་པ་བར་
འདོད་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མའི་ལུགས་འཛིན་པར་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཅིག །སུན་འབྲིན་ལྟར་
སྤང་འབའ་ཞིག་འཕེན་ཞིང་། རང་གི་མགོ་གས་པ་མི་ཆོར་བར་གཞན་གྱི་སྒྲོ་སོལ་^༡་
ཅུང་ཟད་ལ་བཞད་གང་བྱེད་པ་དག་སྤང་བ་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་
བཤད་པར་བྱའོ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ན། ཉན་མོངས་སྟོང་པའི་རིམ་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ལ་སྦྱར་བ་མི་
འཐད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་པའི་ཅེ་མོར་འཁྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མི་འཐད་པ་དང་། ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་རིམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་
གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱུ་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་
མི་འཐད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣེ་ཞིང་ཐབས་མཁས་པས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྒྱུ་དུ་ཅུང་དུ་དགྲ་ཡང་ཅིག་ཅར་སྟོང་བས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་
མོངས་འབའ་ཞིག་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་མི་སྟོང་པའི་བྱར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། “འབེན་^༢་གང་

^༡ མ་ཕྱི་མ་འདྲ་ན། སྟོལ་ ཞོལ་ མ་འདྲ་ན། སྟོལ་ སྟུ། འཕྲ་ན། སྟོལ་ སྟུ།

^༢ མ་ཕྱི་མ་འདྲ་ན། འཕེན་ ཞོལ་ མ་འདྲ་ན། སྟུ། འཕྲ་ན། སྟུ། འཕེན་

ཡིན་མ་མཐོང་བར་མདའ་འཕེན་པ་ལྟར་མ་སོང་ན་ལེགས་སོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་མང་སྟེ། རྣམ་དཔྱད་དང་བཙུན་པ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པར་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པ་ལ་འབྲུག་པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་འདོད་པས་མ་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་།
འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐུའཕྲིན་ལས་མང་དུ་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐུའཕྲིན་གྱི་
ཆོག་གསུ་བཅད་པ་གཉིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལེ་བརྒྱུད་མ་ལས། གཞུང་གིས་ཐེན་པ་ཉི་ཤུ་དང་། བརྒྱུད་པ་དང་།
འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་དང་། དག་བཙུན་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་བརྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཙུན་ལྟར་འདས་གང་ཞིག་ཤེས་
ཕྱིན་གྱིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་ལགས།
འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་། ཞེས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འབྲང་
གཉིས་ལ་ཡང་མདོ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་
སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྟོན་པོ་དག་
ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་
གཅིག་དང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་
གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པས་བསྟན་པ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅན་

གྲིས་མིང་ཅན་དང་། བྱད་པར་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ་བར་དོ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་འདུ་
བྱེད་མིན་པར་འདུལ་བའི་མིང་ཅན་བཞི་དང་འོག་མིན་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་ལ་འཕར་
གསུམ་དང་། སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོར་བཏགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་
དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་དང་།
བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །

གསུམ་བ་ནི། སྐབས་གཉིས་བ་ནས། འཆད་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་
གྲིས་བསྟུས་བ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་ནུམ་བ་གཉིས་སོ། །ཁྱོད་ལ་
དེའི་མིང་ཅན་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར་རོ། །མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་
པ་ཞུགས་པ་དང་། བཅུ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པ་འབྲས་གནས་སུ་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་
བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
བྱུག་རིམ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
སྐྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་བཞེད་པ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་གཟུ་“ལུམ”འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་རྟོགས་བྱེད་པ་

༡ མ་ཕྱི་ལ་ལྟན་ལྟ། རྒྱལ་མ་ལོ་ལ་ལྟན་ལྟ། སྐྱ་ལ་ལྟན་ལྟ། ལྟ་ལ་ལྟན་ལྟ། ལུམ་
༢ མ་ཕྱི་ལ་ལྟན་ལྟ། ལྟ་ལོ་ལ་ལྟན་ལྟ། ལྟ་ལ་ལྟན་ལྟ། ལྟ་ལ་ལྟན་ལྟ།

རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འོག་ནས་དེ་ལ་
སྒོས་སུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་འདི་དག་རྒྱན་
ཞུགས་སོགས་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་གི་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། རང་གིས་རང་ལ་ཙོ་འབྲི་བ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་པ་རོལ་དང་མཐུན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་ནས་
པ་རོལ་ལ་སུན་འབྲིན་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་
པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་སོ། །ཐེ་
ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འདྲིན་ཟད་ཀྱང་། འདིག་ལྷ་མ་ཟད་
ཅིང་། འདིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཀུན་སྦྱོར་དུ་ཡང་བཤད་པས། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ཟད་
ཅེས་མི་བྱའོ། །དེའི་འོག་དུ་དེ་ཉིད་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་
མའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེའི་འོག་དུ་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྒོམ་ལམ་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་ཚོན་པོ་དང་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་ཉི་ཤུའི་
བྲངས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་
མིང་ཅན་གཅིག་གོ། །

དེའི་ཨོག་ཏུ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་འདོད་པར་ལན་ཅིག་
ཕྱིར་ཁོང་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཨོག་ཏུ་ཕྱིར་ཁོང་གི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོམ་སྤངས་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་པས་གཞན་བར་ཆད་
གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཨོག་ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་ལམ་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་ཏུ་དད་པ་དང་
མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ནི་ཉི་ཤུའི་གངས་གཅིག་ཏུ་བགང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་
གཟུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཅིག་ཡིན་ནོ། དེའི་ཨོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ཁོང་
བ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཉོན་
སྤྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་བར་མ་དོར་འདའ་བ་དང་གཟུགས་
སུ་སྤྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། འབད་ཚོལ་གྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཉོན་སྤྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཐོབ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བའི་
ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་པར་འབྱུང་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་བའི་ཀུན་
སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་སྐབས་འདྲིར་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་དང་སྤྱི་སྤྱིད་ཏུ་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་
རྒྱ་སོར་བཞག་ནས་”ཀྱང་”ཀྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པའོ་ཞེས་སྤྲ་བ་ནི། འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ཁོང་”བཏགས་”པ་བར་བྱས་ནས། བ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྔ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༤ན། ཡང་ ཞོལ། ༡༧བཏགས། ཀྱང་ སྤྱི། ༡༣བཏགས། ལྟ། ༡༤བཏགས། ཡང་

༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༤ན། བཏགས་ ཞོལ། ༡༧བཏགས། སྤྱི། ༡༣བཏགས། ལྟ། ༡༤ན་༤ན། བཏགས་

སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགོ་སྤྲོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་རང་ལུགས་
སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་རང་གིས་ཙུང་འདྲི་བའི་ཆེད་དུ། བཞོང་གསུམ་ག་ཁས་
ལེན་པའོ། །ཡང་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་དེ། མངོན་གྱུར་ཅན་མཉམ་ས་
ལོན་སྤངས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་པ་དག་གྱུར་འདི་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་དགོ་འདུན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འགལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
ས་ལོན་ལ་ཐུང་ན་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོམ་སྤངས་དགུ་པའི་ས་ལོན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་སྤོང་བར་སྒོམ་དཔོན་བཞེད་པས་ལུགས་འདི་ལས་ཕྱིར་ལ་
ཏུ་གྱུར་པའོ། །

[illegible]

ཁ་ཕྱི་ འཕགས། ཞོལ། རེལ་ལོ། རིགས། རྒྱ་ འཕགས། རྒྱ་ འཕགས། རིགས།

7 མ་ཕྱི་ ༡༠བལྟ་། ཞོལ་ ༡༠ནཏ་། རིགས་ ལྷ་ ༡༡ནཏ་། ལྷ་ ༡༥ནལ་། རིས་

གྲིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་མདོའི་སྐྱས་ཟེན་ཅམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ན། བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་ལས་
ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཞེས་བཤད་པས།
བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ཀྱང་། བསམ་གཏན་དག་པ་པོའི་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་དེའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིང་ཐེ་དང་སློན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་ཡིན་ལ། མདོའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་། ཐ་སྙད་མ་ཐུན་
པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་
པའི་ཆེད་དང་། ཁ་ཅིག་ཞུགས་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མེད་པས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་གཤམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དང་།
ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་པ་དག་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ཅམ་
གྲིས་ཐོབ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
དག་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བགྱི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་སྲིད་
པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཉན་ཐོངས་

ཅི་རིགས་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་གཅིག་ལ་
བཏགས་པ་སྟེ། སྤྱི་ཅེད་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བྱུག་པ་
བ་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་འཁྲུག་འཛིན་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་
ལ་ཞི་བ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྟེ་བ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་
རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བྱིར་ཏུ་བཙོན་
པའི་ས་བཅུ་བ་བ་དེ་ཉིད་དབྱ་བཙོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་
གངས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་གངས་ཉི་ཤུ་ལོ། །

གཉིས་པ་གདམས་རག་གི་དོན་བསྟོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་
བྱང་སྟེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ།
རྟོན་དང་། རོ་པོ་དང་། སྒྲོ་རིགས་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྟོན། སྤྱིང་གསུམ་ཀྱི་
སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་འདོད་ལྟ་དང་བཅས་་་པའི་ལུས་ཀྱི་རྟོན་ཡིན་ལ། ཆོས་མཆོག་
དངོས་སུ་སྟེ་བའི་རྟོན་མ་ཡིན་ཡང་། རྟོན་དང་ཅི་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་ཡང་སྟེ་བར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྟེ་ཚུལ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
རྟོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་སོ། །སྟོམ་བྱང་འབའ་ཞིག་ཏུ་

༡ མ་ཕྱུ། ༡༡བཞག། བ ཞོལ། ༡༠བཅག། པའི་ སྟུ། ༡༩ནག། སྟུ། ༡༦ནག། བ

ཟད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་བ་དང་བསམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། ར་
བོའི་དབྱེ་བ་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཁུན་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རིགས་
མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཆད་ཉིད་ཆང་བ་
ཡོད་ཅིང་། མི་རྟག་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་། མི་སྤྲུག་བ་
བསྒྲོམ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཐོག་མར་ནམ་སྐྱེས་བ་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་ཁྱད་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
བདེན་པའི་སྒྲོམ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ། རྩོམ་བ་དང་། བསམ་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལེགས་¹་བར་ཤར་ཡང་།
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཉིས་སྤང་བའི་དུ་རགས་བ་དང་བཅས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་བ་
ལྟ་བུར་སྤང་ལ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆེ་ནི། གཉིས་སྤང་ཡོད་
ཀྱང་སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྤང་རགས་བ་ལོག་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱག་བ་ལྟར་སྤང་
ཞིང་། ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་ལ་²་ཁད་³་བ་ལྟར་སྤང་བས། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ། ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་ཞེས་བྱའི། རྟག་བྲལ་གྱི་
གསལ་སྤང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་སྟོང་
བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡ན་༡ན། ལགས། ཞོལ། ༡༡ན་༥ན། སྐ། ༡༥བ་༡ན། གླ། ༡༥བ་༥ན། ལེགས།

² མ་ཕྱི། ༡༡ན་༥ན། ཞོལ། ༡༡ན་༥ན། ཁད། སྐ། ༡༥བ་༡ན། ཁད། གླ། ༡༥བ་༥ན། ཁད།

དུ་སྤྱངས་པའི་བདེ་བ་འབྲེན་ཏུ་ས་པའི་མཆམས་དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྲལ། ཞེ་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
ཅམ་ཞིག་ནི་ཆོགས་ལམ་དང་། སྤྱི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱལ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཆོགས་པའི་ཞེ་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་ན་སྦྱོར་
ལམ་བོད་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྲལ། དེའི་ཆེ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་ཡང་
གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཏུ་ས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་
སོགས་ཀྱི་ཆོ། དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཏུ་ས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་གཉིས་སྤང་བྱུ་བ་པ་ལྟར་
སྤང་གི་གཉིས་སྤང་བྱུ་བ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

བཞི་བ་ནི། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། གསལ་སྤང་ཚུང་
དུ་འབྲིང་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་དང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྤང་རྫོགས་
པའི་སྟོན་སྤྱད་པར་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
ཅིང་། དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་པོར་ཤར་བ་ལ་ཡང་འབྲུད་པར་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་སྟོང་
པའི་ཏུ་ས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲུད་པར་དུ་གྱུར་ནས། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སྐྱེས་པའི་
ཆེ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་གྱི་ཡང་ཏུ་ས་པ་རགས་པ་ཉམས་པར་
བྱས་པས་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བྱའི་
ཆོས་ལྷམས་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྤང་པའི་སྤྱི་ལེགས་པར་ཤར་བ་
དང་། ཆོས་མཆོག་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤང་

བ་ཡིན་ལ། དེམ་བ་དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ཡང་གཟུང་བྱ་དང་། འཛིན་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤང་
དཀའ་སྤེའི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་
པར་གཡེང་བ་དེ་སྤོང་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་འབྲུག་ཐོགས་སྤྱ་འཛིན་
པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་། ཞེས་སྤངས་པའི་ངོས་ནས་བཞག་པ་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་གསལ་སྤང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་སྐྱད་བྱེད་པ་ནི། ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་
གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ། ཆོས་ཉིད་ལ་
སྤོན་འབྲེན་བྱང་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་དགས་ཏེ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་
ཆོས་ཉིད་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། དེ་འབྲེན་ཐེད་ཀྱིས་སྟོག་གྱུར་འཇལ་བ་མི་
སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་སྦྱོ་འདོགས་མདོན་གྱུར་སེལ་བ་
ཡང་མི་འཐད་ཏེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་འབྲུལ་ན། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་
ས་བོན་ཡང་སྤངས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི། སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོམ་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས། སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་
སྦྱི་གསལ་བར་སྤང་བ་དཔྱོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
དབྱེ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་
འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
མཆམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པས་ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་

ཐོབ་པས་གངས་པ་གི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་
དེའི་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་
ལག་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲུལ་ཟེན་ཆོད་ལྟར་ན། ཀླང་པ་བར་པ་བཞི་བྱད་གཞི་དང་། དང་པོ་
གཉིས་བྱད་ཆོས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གང་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་བཟླན་
ལ། འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དོན་གྱིས་ཆེ་འབྲིང་གི་བྱད་པར་ཡང་བྱད་ཆོས་སུ་བཟླན་
ཅིང་། སྤྲོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པ་ཡི་བློད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་བསེ་བུ་ལྟ་བུ་དང་
བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། གང་གིས་ན། དམིགས་པ་དང་
ནི་ནམ་པ་དང་། ལྷ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས་དང་། བདག་ཉིད་རི་བཞིན་དུ་ནམ་
རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནམས་གྱིས་བྱད་
པར་འཕགས་པའི་བྱེད་ལྟར་། ལྷ་དང་འབྲིང་བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ལྷ་མཆན་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབེལ་ཞིང་གོམས་པར་
བྱེད་པ་ནི་བྱད་ཆོས་སྒྲན་མེད་པའོ། །འགྲེལ་པའི་སྤྲུལ་ཟེན་ལྟར་ན། ཀླང་པ་བྱུག་པ་
བྱད་གཞིར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ལྷག་མ་ནམས་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་
པོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།
དམིགས་ཚུལ་བཙུག་གཉིས་བཞིར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱད་པར་འཕགས་
ཚུལ་དང་། དེའི་ལྷ་མཆན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་

བ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་ཆོས་རྒྱག་གས་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་གཞི་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་རྒྱ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཕྱིར་པ་ཐོབ་པ་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དད་པའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མ་
ལུས་པ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པས། དད་སོགས་ཡུལ་ལ་མཁུས་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པས་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་བྱུང་བར་ཅན་དང་བཅས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་
པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་བྱུང་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཉིད་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་རྩོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས་
རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་དང་
མོར་ཐོབ་པས་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱད་གཅིག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བས་སམ། རྒྱད་ཐ་དད་པའི་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་བོ་རྩལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་
བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་བྱུང་བར་འཕགས་སོ། །

ཡང་ན་བྱུང་ཆོས་སུ་སྐྱར་ལ་བཤད་དོ། །གང་གིས་བྱུང་བར་འཕགས་ན། འོག་

ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་
དངོས་པོ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྐོར་འདོགས་གཙུག་པའི་གཞིར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་བདེན་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཟུང་
འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚོས་སུ་བལྟ་བའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །འབྲས་བུ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་རྩ་པ་མ་སྤྱ་ཅན་ཡིན་པས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་བྱད་པར་
ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་བྱད་པར་ཅན་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱད་པར་ཅན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
དངོས་སུ་རྫེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཅེ་མོས་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་བ་དང་“སྒྲོམ་”པས་སྤང་
བར་བྱ་བ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་ཏེ། བཞི་པོ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་
དུ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་མ་སྤྱན་པ་འདི་
དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྫོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།

སྐབས་འདི་ནས་བསྟན་པའི་རྟོག་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱིས་སྒྲོང་བར་
གསུངས་པས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དག་སའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་
འཆད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་རྟོག་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོར་ལྡན་པ་སོགས་སུ་
འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ། །དྲོད་སོགས་བཞི་ལ་རྟོག་པ་བཞི་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ས་བོན་དང་རིམ་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་གྲུང་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོང་བའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་
དེ། སྒྲོར་ལམ་བོད་ཀྱི་དུས་ན་རྟོག་པ་བཞི་གའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་ན་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ངོ་བོ་གཅིག་
པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། བདེན་སྒྲོང་དུ་རྟོགས་པ་
གཉིས་དམིགས་ལུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། དུས་མཉམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་པ་རྩལ་ཐ་དད་མངོན་དུ་གྲུང་
པ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་
རྒྱད་དུ་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མི་མཉམ་ན་ཡང་། སྒྲོར་ལམ་བཞི་ལ་རྟོག་པ་
བཞི་སོ་སོར་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་
བོད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། གཟུང་བ་འབའ་ཞིག་བདེན་སྒྲོང་དུ་རྟོགས་ན་ཉི་ཆེ་བའི་སྒྲོང་
པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉིས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་

པའི་སྒྲོལ་བ་སྤྲ་རགས་རྫོགས་པར་ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པ་ལ་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཉིད་
 རྫོགས་མ་རྫོགས་སུ་འཛོག་གི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་མི་འཛོག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་
 བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
 ཉེ། ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུང་འཛིན་
 དུ་རྫོག་པ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་བར་རྫོག་པ་དང་འཛིན་
 པར་རྫོག་ཅེས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་བཤད་གྱི། རྫོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོར་ལམ་བཞིས་རྫོག་པ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོར་བ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། སྒྲོར་ལམ་བྱོད་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པ་ན།
 གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ལ། འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་མི་གཅོད་
 པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲོར་ལམ་དང་འདིའི་རྫོག་པ་མངོན་དུ་
 རྒྱ་རོ་བོ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་
 སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལ་དངོས་སུ་པན་པ་དང་། གནོད་པ་
 གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་གཟུང་
 འཛིན་བདེན་ཞེན་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་
 གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་ཆེད་
 དུ་གཏན་ནས་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོགས་མཐའ་
 ཡས་པས་བརྒྱན་ནས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 འབད་ནས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ན་བར་མི་འོང་བའི་ཆིག་གོ།

ཀླུ་ལ་འོ་མ་འདྲེས་པ་དང་བས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟར། རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་སོ་སོར་

དབྱེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཁྱས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་།
སྤྲུལ་ཉལ་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། སྤྲུལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མཛོན་གྱུར་རོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་དོན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས། སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ས་བོན་དང་ལྡན་
པ་ལ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པས་ངེས་ཅན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཉེར་ཞི་ཅས་
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཉོན་སྤྱིབ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྒོང་བར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་
འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་མི་ཐོབ་པས་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཆེད་དུ་གཏད་
ནས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁུན་མི་ཐོབ་
པས། དེའི་དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་བཤད་
པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དེའི་རྣམ་རྟོག་ཉོན་མོངས་སུ་མི་འཐད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་གཞན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྤང་དཀའ་སྤྱའི་
གནད་ཀྱིས་ཤོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་སྤང་པ་ཅུམ་
དུ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་སྒྲིང་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། གོམས་པ་ཡུན་རིང་སྤང་གིས་དབང་
དང་། ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་གནས་སྐབས་དེ་བཞིར་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པའི་རིམ་གྱིས་ཤས་ཆུང་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་གྱུར་སྤང་བར་ཚུལ་
དེས་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ཉིད་དམན་པའི་སྒྲུབ་ལམ་ལས་བྱུང་
བར་འབགས་ཏེ། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ཐོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས་
ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་སུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་སྐྱབ་ཀྱན་དག་པ་བ་དང་། འགོག་ལམ་དག་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་
བའི་གཉེན་པོ་ཅམ་གྲེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་
དང་། མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཉན་ཐོས་རང་གི་ཐེག་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དང་། ཐབས་ཤེས་རྟོགས་
པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་སྤང་གཉེན་དུ་མི་ལྷན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་
རོ། །བྱུང་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤངས་པའི་འགོག་ལམ་དག་པ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་
སྐྱབ་ཀྱན་གྱི་མཚན་གཞི་དག་པ་བ་ཤེས་བྱ་དང་། སྤང་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་དེའི་
རྗེས་སུ་སྐྱབ་ཀྱན་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་གྲེད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཅམ་ཞིག་
ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་བསྐྱལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱ་བྱས་དང་། དེ་གྲེད་པ་ལ་ལམ་བདེན་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བས་སྤང་རྟོགས་པའི་འགོག་ལམ་བྱུང་གཞིར་བྱས་ཏེ། བྱུང་

ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི།
དངོས་དང་། རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒྲིག་པ་དམིགས་པ་དང་། དེ་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྒྲིག་
པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་རྩི་སྤང་སྤྱོད་པ་བཞིན་བདེན་པ་
བཞིན་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རྩོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཐབས་
མཁས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྒྲོན་པ།
ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་པ། བཟོད་པ་ཆུང་
དུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གཞན་དགའའི་
གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོན་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རྩིས་ཐོབ་ཏུ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་
གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །གནས་སྐབས་སོ་སོར་བཞག་པ་ནི་
གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་
ཅད་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་བཞིན་དུ་མི་ཉག་སོགས་རྣམ་པ་
གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀྱན་ཏུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྐབས་དེར་ཉན་མོངས་པའི་དཔལ་གཞུང་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་
བསྐྱེད་པ་དང་། དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྩིས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་
བསམ་པ་ལེགས་པར་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དམིགས་ཚུལ་དེ་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྒྲིམ་སོ། །མདོར་བསྡུས་ཏེ།
ཙ་བའི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་བཀོལ་བ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ། རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པས་དམིགས་ན། ཆོས་མངོན་
པ་ལས། ཤི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བདེན་བཞིའི་
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མི་སྒྲིམ་པའི་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྐབས་
འདིར་མ་ཟད་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན།
བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འདི་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྤོང་ཆད་མར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྡེ་མ་ལས་གཞན་ཁོ་
ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བྱད་ཆོས་སྡེ་མ་གསུམ་བཤད་པ་དང་།
རྟོག་པའི་བྱད་ཆོས་དང་། ཡོངས་འཛིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་མཆོམས་
སྦྱར། སོ་སའི་དོན་བཤད། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བདེན་བཞིའི་དང་པོ་རྗོད་གྱི་
དམིགས་རྣམ་རྒྱུའི་བྱད་པར་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། ཙ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་རྗོད་ཚུང་དུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྦྱོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལྷག་མ་ཀྱུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བདེན་
པ་བཞི་པོ་དེ་ཡི་ནི་བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷག་
པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་རྗོད་ཚུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྗོད་ཚུང་
དུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྦྱོ་འདོགས་པ་

འགྲོག་པའི་ཐོད་རྒྱུ་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་ལྷག་མ་ནམས་
ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་པའི་ཆེ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་
དང་སྦྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་སྦྱོང་བ་དང་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་
ལྷག་པར་གནས་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་^༡མི་མཐུན་པའི་སྤང་
བ་སྟེ་སྦྱོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དེ། ཐེག་པ་
གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་ནམས་ལ་
ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་
ཕྱིན་འདི་ཉིད་མཉན་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་འདུ་འགྲོད་བདེན་པ་དང་བྲལ་
བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཐོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་། མིང་རྒྱུ་
གནས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གནས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་
པ་དང་། གཟུགས་སོགས་བརྒྱུ་བརྒྱུགས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཐོད་ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པའོ། །མདོ་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་བ་དང་འགྲོད་པ་
མ་འཆོལ་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་དང་། མིང་དེ་ཡང་གནས་
པ་ཡང་མ་ལགས་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་
བྱང་སེམས་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུ་བརྒྱུགས་པ་དང་། ཆོས་སུ་བརྟགས་པ་གང་ལགས་པ་
འདི་ཡང་ཞེས་དང་། ཡུང་པོ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གང་གིས་

^༡ མ་ཕྱི ༡༡ན་ལ། -མི ཞོལ ༡༢ན་ལ། +མི སྒྱ། ༧༠ན་ལ། སྒྱ། ༧༡ན་ལ། -མི

ཀྱང་བརྗོད་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །དོན་ཚུང་དུ་དེའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དང་པོར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པར་སྤྱག་པར་དམིགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་མཚན་བཟུང་ནས་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་དོན་ཚུང་དུ་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་པ་འཛོལ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་དག་དོན་དམ་པར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་གངས་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་མ་མཐོང་བ་དོན་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་མིང་གི་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་དང་རིགས་རྒྱན་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཅ་བ་ལྟར་དོ། །གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདར་བཏགས་པའི་ཆོས་མིང་གི་ཐ་སྙད་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་དགོ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཐོག་
མ་ཡིན་པས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སྟེག་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ལ། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་དཔོན་འབགས་པས་ཅེ་མོ་རྩུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་ལ་བདེན་པ་
རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་
པར་མི་གནས་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྲད་པར་དུ་
བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་གི་རང་
བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་། མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱི་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
སྒྲིང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་གཟུགས་མ་ལགས་སོ། །སྒྲིང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་
གཟུགས་མ་མཆིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
དེ་རྣམས་དེའི་ངོ་བོས་སྒྲིང་བས་དོན་དམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་གནས་པས་
ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་། མི་རྟོག་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་
གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་
པ་དེའི་ཆོ་དེས་གཟུགས་མི་རྟོག་ཅེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བགྱི་ཞེས་པ་ནས་
གཟུགས་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བྱ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་མི་རྟོག་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་མི་རྟོག་པ་མ་ལགས། མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་
ན་ཡང་སྒྲིང་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་མཚན་མར་མི་འཛིན་པ་གང་

ཡིན་པ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་བདེན་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བར་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་འབྲིང་གི་རྣམ་པའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་
མཚན་མར་བརྒྱང་བར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ་ཞེས་དང་། དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱང་བའོ། །འདི་ལྟར་དེས་ཤེས་པ་དེ་ལ་
ནང་གི་ཐོབ་པ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་
སོ། །དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་བརྟགས་པས་ཁྲད་
པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དམིགས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་བདེན་
པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་གང་།
གང་གི་ཅི་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བགྱིའོ་
ཞེས་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་
མེད་ཅིང་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲད་པར་
དུ་བྱས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བུལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་

སྟེ། རོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་
པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་
ཉིད་དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་
པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
རོན་དམ་པར་རང་གི་མི་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་
པ་ཡིན་ནོ། །རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
རོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བ་ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་
པས་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟག་བྱར་བདེན་པར་མེད་དེ། དེ་
ལྟར་རོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐོད་མན་ཆད་དུ་ལོག་ལྟས་དག་ཅ་གཅོད་སྤྱིད་པས་དག་
པའི་ཅ་བ་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཐོབ་ནས་དེ་མི་སྤྱིད་པས་དེ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་གཡོ་
པའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་
དང་། རོན་དམ་པར་དེ་མེད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཆུང་དུ་འཛིན་པ་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་

དམིགས་པ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་”བསྐྱོམས་”པས་ལུས་
 སོགས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་དང་། དེ་དག་མཆན་མ་མེད་
 པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྟོན་དམ་པར་དེའི་མཆན་མར་མི་བརྟེན་
 པས་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མོས་པ་མིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་
 རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་
 བར་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་མཆན་ཉིད་ཀྱང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །ངོ་བོ་
 ཡང་ངོ་བོའི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའམ། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་
 ཞེས་དང་། རྣམ་མཐེན་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷ་རི་ལྷར་རྣམ་མཐེན་དང་ཉེ་བར་གྱུར་
 པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་དང་མཆན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་
 སེམས་མི་སྐྱེད་ཅིང་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་
 པས་གཟུགས་ལ་སྟོད་པ་ན་མཆན་མ་ལ་སྟོད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
 སྟོད་པ་ན་གཟུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་
 ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
 པར་དུ་བྱས་པ་བཟོད་པ་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་དེ།
 འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འདི་མཆོན་པར་བྱ་བ་ངོ་བོ་

༡ མ་ཕྱི། ༧༠བཅུ། རྟོམས། ཞོལ། ༤༧བཅུ། སྐྱུ། ༧༡བཅུ། སྒྲ། ༧༥བཅུ། བསྐྱོམས།

ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་དོན་དམ་པར་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་
རྟོགས་པ་ཚུངས་ཏེ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
འཁོར་བ་ཡང་མེད་ཟུངས་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་དམ་པར་འཁོར་ཟུང་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནས་
གོམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སྒོ་གསུམ་དང་། མཆན་བཟང་པོ་དང་
ཞིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་རྟོགས་
པའི་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་རང་སྤྱིའི་
མཆན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་དམིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །མཆན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བདེན་པ་བ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆན་མར་མི་མོས་ཤིང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆན་མར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་
སྤྱིའི་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དོན་
དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཚུངས་དུ་ཐོབ་ཅིང་། རན་འགྲོར་

སྐྱེ་བ་ལ་སོ་སོར་བཏགས་མེན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་ངན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་
 མོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱག་པ་མངོན་གྱུར་དང་བུལ་བས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འབྲེལ་
 ཆེན་དུ། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོང་མི་ལྟར། ཞེས་བཤད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲོས་གྱི་གསུངས་
 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱིས་
 བཟོད་པ་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ལས་གྱི་དབང་གིས་སྤྲུལ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་
 དོ། འདི་ནི་ངེས་པར་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་བཀའ་
 ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཛེས་དགའ་བྱེད་ཏེ་དཔུལ་བ་རྒྱུར་སོང་ངོ་ཞེས་ཕྱོགས་
 གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་
 སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་ལུགས་
 མཛད་ཅ་འབྲེལ་དུ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་བསེ་དུ་ལྟ་བུའི་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྦྱོར་ལམ་རྟོན་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་
 བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྦྱང་རྒྱུ་ཆེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་
 ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་ལ། བྱང་པར་བཟོད་པ་
 ཐོབ་ནས་ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཟད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་ངན་སོང་
 དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་ཡང་མི་
 འགལ་བ་ནི། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།

༡ མ་ཕྱི། ༩༡བཅན། ཞོལ། ༩༠བཅན། བཏགས་སྐྱ། ༩༧བཅན། གླ། ༩༧བཅན། བརྟགས་

གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་མ་
ཟད། འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་མངེས་དགའ་བྱེད་ཏེ་དཔྱལ་བ་རྒྱར་སོང་
ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དྲིད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་བྱ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཉིད་
དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ལ།
ཙ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྐྱེམ་བྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པའི་གསུངས་པ་དང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་སྟུན་གྱུབ་ཏུ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དང་། རྟོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པའི་
རྒྱ་བྱང་པར་ཅན་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་དང་། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་རྫོམ་པ་རགས་པ་ཟད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་ངོ་
བོ་གཅིག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་གང་དུ་
ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམ་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་
གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་
གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་
དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཉིང་ངེ་
འཛིན་འདི་དག་གིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་

༡ མ་ཕྱི། ༩༡བཤན། -རིའི ཞོལ། ༩༡བཤན། +རིའི སྟེ། ༩༡བཤན། -རིའི སྟེ། ༩༡བཤན། +རིའི

ཀྱང་ཁྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་
 ཇེས་སུ་མི་མཛོང་ངོ། །བདག་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །བདག་གིས་མཉམ་པར་བཞག་
 པར་བྱའོ། །བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཆོས་སེམས་སུ་གྱུར་པ་
 མེད་དོ་ཞེས་དང་། ལྷ་འཁོར་གྱི་ཕྱོད་ལྷ་ཡང་གཞན་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་གཞན་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དམ། སྤྲུལ་བ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་
 འཁོར་གྱི་ཕྱོད་ལྷ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་པ་འདི་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་
 པར་བྱ་ལ། རྒྱུའི་བྱང་པར་བྱོང་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་། ཆོག་ཆོགས་སྤྱར་བའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ངོ་བོ་དབྱེད་མེད་པའི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ཆོས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏུགས་བྱའི་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོད་ལྷ་
 ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏོ། །འཕྲིན་ལས་སྤྱར་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱེ། རྩོམ་རང་གི་སྟོན་ལམ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༩༧བཅུ། -ཟིའི་ ཞོལ། ༩༧ནཏུ། +ཟིའི་ སྐྱུ། ༩༧བཅུ། -ཟིའི་ ལྷ། ༩༧བཅུ། +ཟིའི་
 ༢ མ་ཕྱི། ༩༧བཅུ། ཞོལ། ༩༧ནཏུ། སྐྱུ། ༩༧བཅུ། ལྷ། ༩༧བཅུ། ཡང་
 ༣ མ་ཕྱི། ༩༧ནཏུ། -ཟིའི་ ཞོལ། ༩༧ནཏུ། +ཟིའི་ སྐྱུ། ༩༧ནཏུ། -ཟིའི་ ལྷ། ༩༧བཅུ། +ཟིའི་

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནུམ་
བར་དག་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །གཟུང་འཛིན་རང་
བཞིན་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡང་དག་བར་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་ནུམ་
འབྱོར་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ནུམས་ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
འདི་ནི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས། ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཁྲད་པར་ཅན་དང་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་
དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཚོས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རང་གི་རོ་བོ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ། བདག་ནི་ད་ལྟ་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་སྟུམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཆེ་བདེན་འཛིན་གྱི་ནུམ་པར་རྟོག་པ་མཛད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་
སོ། །འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚོས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནུམ་
པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་དང་བསྐྱོམ་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དོན་གསུམ་པན་ཚུན་རོ་བོ་
གཅིག་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཚོས་ཅན། ཚོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་
དམ་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ནུམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་
པར་རྟོགས་པའི་ཚོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེའི་ནུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
དམིགས་པའི་ཁྲད་ཚོས་ལ་ལོག་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པའི་ཚོས་
མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ནར་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བརྟག་བྱར་མ་

ཐུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་འདིག་
ཉེན་པའི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་བཞི་པོ་འདི་དག་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་མཐུན་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱད་པར་གྱི་
ཆོས་སྤང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་དགོས་པས། དེ་ཉིད་སྤྲས་སྟོན་པའི་ཆེ་ན་
ཡང་། བདེན་བཞི་དམིགས་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྟངས་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་
མ་བསྟན་ན་མི་རྟོགས་པས། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྟོན་རིགས་པ་ལ། རྫོད་ཚུང་དུ་འི་
དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཉེན་ཅན། ཞེས་
བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན། བྱད་པར་
ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
དམིགས་པ་བྱད་པར་ཅན་”^༡ དང་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟངས་དུ་ཆོས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
རིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྟེ་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དངོས་སུ་ཚུད་པའི་གཞུང་དུ་མ་
སྤྲུང་ཡང་། དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འགའ་བ་མེད་དོ། །

སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་ཤོད་ཚུང་དུ་འི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས། རྫོད་ཚུང་དུ་འི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་ནི་ཞེས་
པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
དུ་འཕངས་པས་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་

^༡ མ་ཕྱི། ༧ན་༡ན། +གྱི་ཆོས་ཅན་ ཞོལ། ༧ན་༤ན། -གྱི་ཆོས་ཅན་ སྤྱ། ༧ན་༤ན། ཟ། ༧ན་༡ན། +གྱི་
ཆོས་ཅན་

ཞེས་པ་ཚྲོད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་བརྟུན་
པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུན་པ་ནི་ཞེས་འབྱུང་བ་མི་དེགས་པར་ཐལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱ་
གཉིས་ཀས་བརྟུན་པར་ཚྲོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྤྱན་འབྲིན་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཡང་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་སྤྱས། དམིགས་
པ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་ཀུན་དེའི་ཆོས་སུ་བརྟུན་དེགས་པ་ལ་
དེ་ལྟར་མ་བརྟུན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་བརྟུན་གྱི་སྤྱས་བརྟུན་པས་ཆོས་ཅན་མི་གོ་
བའི་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་དང་། སྤྱ་གཉིས་བརྟུན་བྱ་བ་དང་མེད་པས་ཆོས་
ཅན་གོ་བའི་ལན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོམས་ཤིག །སྤྱ་གཉིས་བརྟུན་བྱ་བ་
དང་མེད་ན། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་སྟོན་པའི་སྤྱས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྟུན་གྱི། ཆོས་
ཅན་མ་བརྟུན་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་སྤྱ་ལ་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་
པར་འདོད་པ་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྟུན་པའི་ཆོ། རྟག་པའི་སྤྱས་སྟོན་པ་གཞན་
བཅད་ནས། མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཆོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གཞན་སྤངས་པ་
དང་། ཆོས་བརྟུན་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྤྱ་གཉིས་གྱི་ཚུལ་ལ་སྟོ་ཁ་ཅུང་ཟད་
ཡང་མ་སྟོགས་བཞིན་དུ། རྟག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྤང་ནས་སྤྱ་བར་
གསལ་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་
བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བརྟུན་པས་དེར་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་
དངོས་སུ་མ་བརྟུན་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་
བརྟུན་ཡང་། །དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་

སྟོས་པའི་ཚོས་དང་། ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྲ་གཉིས་ལ་བྱང་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་།
 མི་སྟོང་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་དོན་གྱི་བྱང་པར་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
 ཤེད་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཆི་གྱའི་ལུས་དག་གཅན་
 གྱི་མགོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ལུས་དང་མགོ་བྱང་གཞི་དང་། འཆི་གྱ་དང་དག་ཅན་བྱང་
 པར་གྱི་ཚོས་སྤྱ་གོ་བར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བྱས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས། བྱས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་གཟུགས་བྱང་གཞི་
 དང་། བྱས་པ་བྱང་ཚོས་སྤྱ་གོ་བར་བྱེད་དེ། གཟུགས་མངོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གང་
 གི་སྤྲ་པའི་དོགས་པ་སྤྲེས་པ་ན། བྱས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཐོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲ་དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྲ་མི་
 ཏྲག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྤྲ་དེ་བྱང་གཞི་དང་། མི་ཏྲག་པ་བྱང་ཚོས་སྤྱ་གོ་བར་བྱེད་
 ལ། སྤྲའི་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། མི་ཏྲག་པ་བྱང་གཞི་དང་། སྤྲ་བྱང་ཚོས་སྤྱ་གོ་
 བར་བྱེད་པས། སྤྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲ་སྤྲ་བྱི་གཉིས་ཀས་སྤྲའི་ཐོག་པ་གཅིག་པུ་བརྗོད་
 པར་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། རྫོ་ལུས་དུ་བྱང་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་ཚོས་
 དང་ཚོས་ཅན་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲའི་མི་ཏྲག་ཅེས་བརྗོད་
 པའི་ཆོ། མི་ཏྲག་པ་བྱང་ཚོས་སྤྲ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་གང་གི་
 ཡང་དོན་མ་ཏྲགས་པར་གསལ་ལོ། །འདིར་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་མེད་ལ།
 ཅོད་པར་གསལ་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཡང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུག་བསྐལ་མི་ཏྲག་པ་སོགས་དངོས་

སྤྱབ་སྟན་མ་བསྟན་ལ་ཚོད་ན། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་སྤྱབ་དེན་པའི་
རྣམ་པ་དངོས་སྤྱབ་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་སྐབས་སྤྱབ་དངོས་སྤྱབ་སྟན་
པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་ལན་འབྱུང་རིགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བློ་ཆུང་དུའི་རྣམ་པར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་བདེན་
བཞི་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷག་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་
དང་ལྷན་པ་དག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བློ་ཆུང་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བློ་ཆུང་གི་དམིགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་བདེན་པ་བཞི། བློ་ཆུང་གི་དམིགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བློ་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་དམིགས་པ་འོག་མ་ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅིག་སྐབས་འོག་མའི་སྒྱུར་ལམ་ལ་སྒྱུར་བ་དོན་མིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་
རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སྤྱེལ་མ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་
ན། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དོགས་པ་ཆོད་པ་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་སྐབས་འོག་མར་
བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྫོང་
བྱེད་སེལ་བས་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་དངོས་སྤྱབ་སྟན་པ་འདི་ནི་
རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ །ཅེས་དང་། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགྲོད་བྲལ་
ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཡིན་རོ། །དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཉེན་ཆོས་ཅན་བདེན་

བཞི་ལ་བརྟེན་པར་བྱུང་ཀྱང་། བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་སྒྲགས་ནམས་ལ་དངོས་སུ་
མི་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྲི་ཆོག་ལེ་ཕྱར་བྱས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོར་བརྟེན་
ཚུ་ལ་ཐད་དང་པར་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་ནི་འགལ་བ་མེད་པར་སྤྱད་པའི་
ཆོག་གོ། གཉིས་པ་རྟེན་པའི་བྱང་ཆོས་ལ། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་
སྤྱི་འོས་འཛིན་དང་། དགག་སྤྱབ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་། བྱང་ཆོས་
སུ་འགྱུར་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྟེན་པ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་
རྟེན་དང་། སེམས་ཅིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འཕྲེང་རུང་འཛིན་པའི་རྟེན་པ་ལས་
འདིར་ནི་ཕྱི་མཛོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །དགག་རྟེན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་
འདི་དང་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྤྱབ་རྟེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
སྤྱབ་རྟེན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཟུང་
འཛིན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟེན་པའི་གཙོ་བོ་ཀྱན་འདི་དང་། སྐབས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བསྟན་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །འདིར་བསྟན་པའི་རྟེན་པ་དགག་རྟེན་ཡིན་ན་རྣམ་པའི་བྱང་ཆོས་དང་རྫོས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འདིར་བསྟན་དགག་རྟེན་གང་ཡིན་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་
དུ་རྟེན་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སྤང་བུ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ།
གཟུང་འཛིན་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་དགག་རྟེན་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་
བར་རྟེན་པ་དང་འཛིན་པར་རྟེན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་བྱེད་

བ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྤངས་དེ་དང་འབྲ་བར་ཟད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་། འདིར་བསྟན་པའི་
སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །

དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་ནས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཡང་
དག་ཏུན་བཀག་མེད་གསལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་
དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྟོག་
རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་མཆོན་ནས་དགག་སྒྲུབ་གྱི་རྟོག་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་སྤང་བྱ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་
པ་རྟོགས་པར་སྒྲའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པས་གཟུང་བའི་རྟོག་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་
གང་ཡིན་པ་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྟོག་པར་བྱ་
གཟུང་བ་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པར་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་
ལ་རྟོག་པར་བྱ་གཟུང་རྟོག་གིས་བྱུང་བར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་
པའོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རྟོན་ཅན་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གི་བྱུང་བཤད་པ།

དེ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་དང་། འཛིན་
རྟོག་གི་བྱུང་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་ལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲ་མ་ལོ་རྩལ་བ་ཆེན་
པོ་བཞེད་པ་ལྟར། འོངས་སྤྱད་བྱ་གཟུང་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་བྱེད་ལ་འཛིན་པར་
བྱས་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། རྣམ་བུར་
གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གིས་བསྐྱས་པ་དང་། ཤེས་
རིག་གིས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ལས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟངས་དགུ་དགུར་
དབྱེད། །དེས་ན་འོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་
པར་ཞེན་པ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཏེ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དང་། སྐྱེས་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཅི། རང་
ཀྱི་སྐབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དང་། སྤང་པའི་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་ན་
ནི། དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་མི་
འཐད་ལ། ཕྱི་མ་ནི་འཛིན་པ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་པས། སྤང་བྱ་རྟོག་
པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་ཟག་དོན་བྱེད་རུས་པ་དང་མི་རུས་པ་ལ་རྣམས་ཡོད་
དང་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱེད་ན་སྤྲ་མའི་འཛིན་པ་དགག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བཞག་ན་
སྤྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མའི་འཛིན་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ཀྱང་
ཞེགས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པས་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་གང་ཟག་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དང་བདེན་སྟོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམས་བཏགས་སུ་
བྱེད་ན། འདིར་བསྟན་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་མི་སྤྱི་དཔར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྣམས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམས་འཛིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་

ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་སྤྱི་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའོ། །ཕྱི་
མའི་ཞེན་ཡུལ་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ལ་མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལ་
ཡོད་པས། རྣམས་འཛིན་སོ་སྤྱིའི་རྟེན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་
དུ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱིར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་
འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་མངོན་གྱུར་ནི། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ལ་སྤྱིས་བྱར་བཏགས་པའི་
འཛིན་པ་ནི། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ནམས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་གང་ཟག་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་ལྷའི། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
དམིགས་ནས་ཁོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གང་ཟག་རྣམས་འཛིན་དང་
སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ལ་སྤྱིས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲ་མ་ལྟར་ཞེན་པ་ནི།
སྤྱིས་བྱར་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །སྤྱིས་བྱར་བདེན་སྟོང་སྤྱི་མ་ལྟར་ལ་དམིགས་ནས།
ཁོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྤྱིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་དམིགས་
པའི་སྟོན་མ་འབྲེད་ན་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་
ཁོངས་བྱེད་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་འདི་དག་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྤོང་རྒྱས་ན། ལམ་དེའི་བྱང་པར་འཕགས་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་ཡང་འགྱུར་མོད། རྟོག་
པ་འདི་དག་སྤང་བྱར་ལྟན་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ། དེས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་
པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེགས་པ་ལྟར་སྤང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཆེ་བ་དེས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བ་ནམས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་

ཁྱད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་རྟོག་པ་འདི་དག་སྒྲོང་ན། སྤང་བྱ་
གཉིས་སུ་གངས་མ་དེས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་མཉམ་
གཞག་དེས་འདིར་བསྟན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲོང་ངམ་མི་སྒྲོང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སྒྲོ་
མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས། སྒྲོ་རྟོག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་
སུ་གངས་མ་དེས་པར་ཐལ་བ་རང་ཉིད་ལ་འགྱུར་རོ། །ས་བོན་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་
གཉིས་སུ་དེས་པས་སྒྲིར་སྤང་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོར་ལམ་གྱིས་ས་བོན་
སྒྲོང་རོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་སྒྲུས་སོ། །

དེས་ན་རང་གི་འདོད་བྱའི་བྱང་ཚུབ་འགྲུབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདི་དག་ཡིན་
ལ། འདི་དག་གི་ས་བོན་ནི་ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་ཞིང་། སྐབས་འདིར་
མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པ་འབད་པས་སྤངས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའོ། །དོན་དུ་ན། སྤྱིའི་ནམ་གཞག་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་
པའི་ཁྱད་ཚུལ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། ས་བོན་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲེན་
ཞིང་། མངོན་གྱུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་རུས་པས། ལམ་རང་གི་ངོ་བོའི་རུས་པའི་
ཁྱད་པར་རོ། །རྟོག་པ་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་སྒྲོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་ལྡན་མི་ལྡན་
དཔྱེད་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཚུང་ལ། དེམ་པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པར་བཤད་པའི་དོན་
ནི་སྤང་བཤད་ཟེན་ཏོ། །རྟོག་པའི་ཁྱད་ཚུལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནམ་པའི་ཁྱད་ཚུལ་དང་།
ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི། སྒྲོ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྒྲོ་ཁྱད་ཚུལ་སུ་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་རྟོག་པ་ལ་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་སུ་བྱེ་

ནས། ས་བོན་མཉམ་གཤག་ཏུ་ལྷན་ཞིང་མངོན་གྱུར་ཟེས་ཐོབ་ཏུ་ལྷན་པར་ཁས་ལེན་
བཞིན་དུ། སྦྱོར་ལམ་དང་པན་ཚུན་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྣམ་པ་འགལ་བ་
འགོད་པ་ནི། འགལ་བར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སྦྲ་བས། དེ་འགོག་པའི་འབད་པ་མ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྦྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་
བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་བཞི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་
ལྷན་པ་ཡང་། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་
པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་བཤད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་བཤད་པ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞི་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་ཅན་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །གཉིས་པོ་
དེ་ནི་དབྱེ་གཞི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། མོངས་པ་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་ཕྱང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞིའི་རྟོན་ཅན་དང་། གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རེ་
རེ་ཡང་རྣམ་པ་དགུའོ། །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཅ་བ་ནི། འཛིན་
པར་རྟོག་པའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། གང་ཟག་དང་སྦྱེས་བྲུ་ཟུ་
དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པོ་དེ་ལའང་དགུ་དགུ་ཡོད་

དེ། རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་སོགས་ཉེན་དགུ་ཡོད་
པ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བ་ནམ་པ་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་
པས་སོ། །རྒྱས་པར་ན་སོ་སོར་གཟུང་རྟོག་དེ་ལྟར་ནམ་པ་དགུ་ཡོ། །བདག་རང་དབང་
ཅན་དང་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་
སྤྱར་བ་དང་། སོ་སའི་དོན་རྟོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་སོ་སྤྱག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་བཤད་ན་འདི་
ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། མོངས་སྤྱད་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་
ཡོད་དེ། ལྷག་ཀྱང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ། དམིགས་པའི་སློན་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་སློན་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་སྤང་བོ་ལ་མོངས་སྤྱད་བྱའི་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།
ཤུ་རིའི་བྱ་ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སའི་སྤྱི་བོས་ངེ་ལྟར་མདོན་པར་ཆགས་པར་
བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤུ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྲེད་པ་དམིགས་པར་བྱས་པ་དང་། ཉག་ཆད་ཀྱི་
མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྲེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དོར་བྱ་དང་སྦྱང་བྱར་མི་ཤེས་པ་མ་དད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་སྒྲོ་བའི་རྩལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ལེ་ལོ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་
མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་བརྟགས་ནས་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་དང་།
ཆོས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དག་ཏུ་རྟོག་པར་
བྱེད་ཅེས་དང་། གཟུགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་གཟུགས་
རྣམ་པར་བྱང་བའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་། དེ་དག་གནས་པ་མ་ཡིན་རི་
ལྟར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེན། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
སོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་
དམིགས་པ་རྣམ་སྤྲིན་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་རྟོན་བདག་དང་གཞན་
ལ་སོགས་པ་དང་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན། དེས་ཡིད་འབྱུང་ནས་
རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་ན། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། དེར་བཟོད་པའི་ལམ་འཁོར་པར་བྱེད་པས་སོ། །མདོ་ནི་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཤེར་ཕྱིན་མི་དམིགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་བ་ཅེས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བདག་མི་དམིགས་

ཤིང་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ནི་སྤྲེ་བ་མེད་པ་མ་
བྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ག་ཟུང་བར་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་
ཡོད་དེ། རྟེན་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ལྔ་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་
དང་། རོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྟེན་བྱང་
གི་བྱུང་པོ་དང་བདག་རྟེན་སྤྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤྲེ་བའི་སྒོ་དང་ཉིར་ལེན་ཁམས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རིགས་དང་རྟེན་བྱང་གི་སྤྲེ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྟོག་ །ཤེས་བྱ་རི་
སྟེད་པས་བསྐྱུས་པ་བཞི་དང་། རི་ལྷ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤར་ལྷར་ཞེན་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཏོ་ནི་དེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་ག་ཟུགས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། མིག་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། མིག་
དང་ག་ཟུགས་དང་མིག་གི་རྟེན་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་
དང་། མ་རིག་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་
ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་ཞེས་སོ། །རྟགས་པར་བ་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་དམིགས་
ནས་དེ་ལྷར་ཞེན་པའི་བྱིར། བཏོ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་
ཞེས་སོ། །རྟགས་བྱི་མ་བྱུང་སྟེ། རྟེན་བྱང་གི་རོ་བོ་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་
པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར།
བཏོ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་
དང་། དེ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། ག་ཟུགས་

མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཏུ་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བདག་ས་འཛིན་རྟོག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་བྱེད་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དབྱ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་རྩས་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་དང་། ཞེན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་བྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར། རང་དབང་ཅན་ནི། དམིགས་ཡུལ་རྩས་འཛིན་དེའི་འཛིན་སྐངས་ཡིན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྐངས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །མདོ་ནི། ལྷ་འོ་འོ་འོ་བྱ་བདག་ཉེ་བར་མི་དམིགས་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་། ཞེས་སོ། །རྟགས་བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་རྩས་འཛིན་སྒྲིབ་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གཅིག་སུ་དང་། རྒྱ་དང་། ལྷ་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེམ་པ་བཞིན་དུ། དུང་པོ་དང་སྟེད་མཆེད་དང་། ཁམས་ལ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དམིགས་པར་བྱས་པ་གསུམ་མོ། །

མདོ་ནི་འཇམ་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་འོ་འོ་འོ་བྱ་གཟུགས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་ཞེས་པ་ནས་ནམ་ཤེས་གྱི་བར་དུ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་ཞེས་དང་། མིག་མི་དམིགས་དེ་བཞིན་དུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༡ན་ཉན། -འི་འོ། ༡༠༠ན་ཉན། +འི་འོ། ༡༠༤བ་ཉན། -འི་འོ། ༡༠༥ན་ཉན། +འི་འོ།
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠༡ན་ཉན། -འི་འོ། ༡༠༠ན་ཉན། +འི་འོ། ༡༠༤བ་ཉན། -འི་འོ། ༡༠༥ན་ཉན། +འི་འོ།

ཡིད་ཀྱི་བར་དང་ཞེས་དང་། མིག་དང་གཟུགས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་
དམིགས་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
རང་དབང་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་
མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་དོན་བྱས་པའི་རྟེན་སྟོབས་སོགས་ལ་རང་དབང་པའི་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞེན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་ཞེས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་སོ་མི་དམིགས། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་
མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། འབགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་།
རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་དང་མཐར་གཏས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་།
སྟོབས་བཅུ་མི་དམིགས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
དགུ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཡུལ་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་། བྱེ་
བྲག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་སོ་དང་སྤྱི་མཆེད་
དང་ཁམས་རྣམས་སྤྱིས་བྱར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞེན་དུ་
རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས་གཟུགས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་
སྟམ་མཁ། ཞེས་དང་། མིག་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཁ་ཞེས་
དང་། མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་
གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཁ་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་

ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་དང་ནམ་པར་བྱང་བ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། མཛོང་བ་
དང་བསྐྱོམ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་སྦྱེས་བྱར་འཛིན་བ་
ལ་དམིགས་ནས། ཁོངས་སྟོང་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་རིམ་
བ་བཞིན། སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་
སྟུང་མཇུག་ཞེས་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱ་
མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཇུག་ཞེས་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་བ་དང་
སྟོན་བ་མེད་བ་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཇུག་ཞེས་དང་། སྦྱ་མ་
ཡང་གཞན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ཀྱང་གཞན་ནམ་
ཞེས་དང་། སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནམ། ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་བཙོ་
བརྒྱད་གྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཇུག་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་རྟོག་བ་བཞི་དང་། དེས་པར་
འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་བ་བཞི་པོ་གངས་བཞིན་དུ་རྩས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་
སྤང་གཉེན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་བཤད་བ་ལ་གསུམ། གོ་རིམ་
གཞན་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱས་བཤད་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕྱིས་འཆད་བ་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་རྟོག་པའི་སྤང་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱར་སྦྱ་བ་དང་
མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་དུ། སྤང་གསུངས་ན་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་

ཡང་རྟོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་གསུངས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་སྐད་བཤད་པ་བཞི་ག་
ཁྲད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྲེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་
འབྲལ་ཞིང་། སྒྱུར་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་
དང་། བདེན་ཞེན་ཅི་རིགས་བོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་བྱང་སེམས་
སྒྱུར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དེའི་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ་རྣམ་མཁྲེན་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་དེ་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ་རྣམ་མཁྲེན་
དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་ཞིང་དམིགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་དགེ་
བཤེས་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་བདུད་དང་། སྒྲིག་སྟོགས་སོགས་བོར་བའི་ལམ་སྟོན་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྱུ་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་དེའི་བདག་
རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཀྱི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། གང་དེ་ལ་གཟུགས་མི་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བར་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་མཁྲེན་ཉིད་མ་

གཏོགས་པར་ཉན་རང་གིས་སར་བསྐྱོར་མི་འཇུག་ཅེས་དང་། བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྲིག་པའི་
ཐོགས་པོ་ནི་ཤེར་བྱིན་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྤྲུག་པ་ཤི་བ་བརྟུན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དུ་ཟབ་མོའི་
དོན་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བགྱི་བའི་
ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གང་
ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་
དང་། སྤྱོད་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྲུག་སྟོན་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་སྤོང་དུ་
འཇུག་པ་སྤྲིག་ཐོགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། བྱིན་བྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱི་བྱང་སེམས་སྤྱོར་ལམ་
པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྩོགས་པར་སྟོན་པའི་
དགེ་བཤེས་ཡིན་པས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གདམས་དོན་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་“སྐྱབ”^༡་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྐྱབ་པའི་
རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་རོ་བོའོ། །སྐྱབ་པའི་རྟེན་
བཤད་པ། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་།
དབྱེ་བ་དང་། ཆོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེགས་ནས་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཞོད་ནས་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༠༡ན་ལ། ཞེལ་ ༡༠༡ན་ལ། བསྐྱབ་ སྤྱི་ ༡༠༤བ་ལ། སྐྱབ་ བྲ་ ༡༠དབ་ལ། བསྐྱབ་

ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྦྱེ་མཆེད་
བྱལ་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ཀུན་གཞི་མ་བཞག་
ན་ནང་སྦྱེ་མཆེད་བྱལ་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་དང་མད་ན།
ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་རུང་གི་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་
བཞག་ན་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཉིད་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་
བཏབ་ན། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
གསོས་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུར་བ་ནི། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལོ། །དེ་ཉིད་ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་།
གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་མན་ཆད་ཅམ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ངེས་པ་
ངེས་པའི་རིགས་དང་། རྒྱུན་གྱིས་ཐེག་པ་གང་རུང་གི་རྒྱུར་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་མ་ངེས་
པའི་རིགས་དང་། ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོར་མི་རུང་བ་རིགས་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་
བལོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ། རང་
བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུབ་
སྟེ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་རྒྱུན་གྱིས་
ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། །

ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་“བཏགས་”པ་བ་
ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཉིད་པ་རིགས་སུ་བྱེད་པ་དང་། རོན་མི་གཅིག་གོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། དེའི་རོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས། རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ཙམ་ཞིག་རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་བཅས་
འདིར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་
རིགས་སུ་སྟོན་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཆད་པ་ཡིན་པས། ཐག་པ་མེད་པའི་ས་མོན་
འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་
ཐ་སྙད་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་འདིར་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ན་
བཏགས་མིང་གི་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱ་མ་རང་གི་ལྷགས་ལ་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་དང་།
 རྒྱུ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་སྤྱང་བའི་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
 སྤྱང་གནས་འཁྱུང་རུང་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་
 བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་སྤྱང་པའི་ཆོས་སྤྱུ་ཡང་ངེ་མ་མཐའ་དག་གིས་
 དཔེན་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གནས་སྤྱང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཁྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ངེ་མ་འབྲལ་རུང་དང་། འཕགས་པའི་
 རྟོག་པ་སྟེ་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་རིགས་པས་གྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་

ཧ་མ་ཕྱི། ༡༠༩ན་འན། བརྟགས། རོ་ལ། ༡༠༡བཤན། རྒྱ། ༡༠༡བཤན། ལྷ། ༡༠༩ན་འན། བརྟགས།

བཞག་ཅིང་། རོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བྱུང་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་
འགྱུར་བྱུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་སུ་བཞག་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
བཏགས་པ་བ་དང་། ཀུས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རྟོགས་པའི་
རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གང་གི་ཡང་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་
ནས་རིགས་ཆད་པ་ནི་མི་འདོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་འགྲེལ་བར་མདོ་
བྲངས་ནས་རིགས་ཆད་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། འདི་སྐད་དུ་ལོག་སྟེ་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་
སྟེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལྟོག་པའི་དོན་
དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་པར་ནི་འོས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྱུར་
གྱང་ཐ་མ་དང་ལྟན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། ཐོག་མེད་སྐབས་
ཀྱིས་བྱི་བསྐྱབས་མི་མཐོང་སྟེ། །ཅི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱབས་པ་བཞིན།

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རིགས་ཆད་བཤད་པའི་དགོངས་གཞི་དང་།
དགོས་པ་དང་། སྤྲི་བ་ཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ནི། དུས་ལུན་རིང་པོ་བསྐལ་བ་གངས་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཐར་པའི་
ལས་རྒྱད་ལ་མི་སྤྱེ་བ་ལ་དགོངས་ལ། གཉིས་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ།
ལོག་སྟེད་ཅན་དུས་རིང་པོར་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ནི་མ་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་མཐོང་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བསྐལ་བ་ཅན་དུ་སྤྱེས་པ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ལ། མངོན་མཐོ་ལན་ཅིག་ཀྱང་ཐོབ་མ་སྟོང་པའི་
སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ནི་མ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་སེམས་ཅན་
འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ནི་མ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རམ། མི་རྟག་ཀྱང་དེ་འདྲོམས་པའི་ཐབས་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྲིད་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡོད་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དེ་ལ་དོན་གཉེར་སྤྱེ་མི་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་
ཀྱང་བཅེ་བས་དེ་རྗེས་སུ་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཐག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ།
སེམས་ཅན་དམན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྤྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རམ། དེ་སྤྱེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་ལུལ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་
མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་ནི། ནི་མ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གཉེན་པོ་

སྐྱེར་མི་རུང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྤང་རུང་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
སྐྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་
རིགས་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་
གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། མཐར་ཐུག་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་འགྲེལ་བས་སེམས་ཅན་
པའི་ལུགས་ཅན་ཞིག་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་འཆོམ་སྟེ། དེའི་རྣམ་བཤད་
དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་དེར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ། ཐོག་
མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པས་ན་
འགྲོ་ཀྱན་དང་། སྤྱང་ན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་གཞན་དུ། ཆོགས་བྱག་ལས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རིགས་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་
བའི་བྱིར་དོ། །

ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོ་ཅན་དུ་འདོད་
ཀྱང་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་སེམས་ཅན་པས་མི་འདོད་དོ། ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི། རང་གི་དེ་ཉིད་
སྟོན་པ་ལ་ཆས་པ་ཅན་དུ་ཟད་དོ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་། ཁ་

འདྲེས་གསལ་བར་འབྲེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། །མ་བརྟགས་གཟུ་ལུ་མས་^༡་རང་དགར་
འབྲུག་པ་དག །གཞུང་མཆོག་འབྲེད་ལ་བཏང་སྟོམས་བྱས་ན་མཛེས། །

གཉིས་པ་ནི། རིགས་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
རིགས་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་དང་། སྐབ་པའི་རྟེན་མ་སྟན་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་
གསུམ་མོ། །ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུག་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་
བསྟོམས་པས། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ། དེ་ཉིད་ལ་གོམས་
པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་བྱུང་བ་ན། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་
ཡང་རྒྱས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་དུ་འགྱུར་བས་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་པའི་རིགས་
ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་བ་དང་། དེས་པར་
འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་པས། དང་
པོ་ཁོ་ནར་རིགས་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་
ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དང་པོ་འབྲས་བྱ་བཤད་
ནས། རྒྱ་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བཤད་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་
དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དང་པོར་རིགས་སད་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་སྐྱེད་
པར་བྲེད་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐར་བ་ཆ་
མཐུན་སོགས་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་པ་ན་རང་རྒྱད་ལ་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པས།

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠༦ནུན། ཞོལ། ༡༠༧བུན། སྤྱ། ༡༡༠ནུན། ལྷམས ལྷ། ༡༡༡ནུན། ལུམས

འདིར་བཤད་པ་ནི་རིམ་པ་དེའི་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་ན། མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲོན་ཡང་
རིགས་ལྡན་གྱི་སྒོག་ཆགས་མཐའ་ཡས་པ་ད་དུང་སྤང་ལས་མ་འདས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་གྲོགས་ངན་པས་ཟེན་པ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་
སོགས་པས་ཐོངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རིགས་གྱི་ཉེས་
དམིགས་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཉེན་ནས་
སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ནི། རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་དམིགས་ནས་གོམས་
པས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་བདག་པོར་འགྱུར་བས། སྦྱོར་ལམ་ནས་རྣམ་པར་
བཞག་གོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་དེ་མོས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ཉན་ཐོས་
གྱི་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤྲེ་སྒྲོན་རྣམས་ཐོས་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་
ལ་ཁྲིད་པ་ན། དབང་པོའི་རིམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་བསག་སྤང་གི་ཁྲད་
པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། སྤྲེས་བྱ་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
སྒྲོན་པ་ཁྲིད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་སྤྲེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་
ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ལམ་སྤྲེ་བའི་གོགས་གྱི་ཉེས་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་
ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲ་རོལ་ནས། སྤྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་ལ་
དགའ་བ་དང་། སྤྲིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱུང་བ་
དང་། བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཐོག་

མར་རྟེན་པའི་ཆེ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱེས་བུ་
ཆུང་བྱ་དང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་གཉིད་ཚུགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མར་གཞན་དོན་
དོན་གཉེར་དང་། གླེན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་
ནས་བརྟན་པ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་ཀྱས་མི་ཀུས་བརྟགས་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོམ་པ་དང་འགལ་བའི་རྩ་བའི་ལྷང་བས་མི་གོས་པར་བསྦྱང་ཀྱས་
པར་མཐོང་ན་འཇུག་པའི་སྦྱོམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤར་ཆེ་རབས་དུ་མར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་
ཤིང་། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེས་ནས་
ཐོག་མར་དེ་ཞི་བ་ལ་དོན་གཉེར་དག་པོ་སྐྱེས་ནས། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་ལ་རེ་ཤིག་བཀྱིར་མི་རུང་བར་སྤང་ན་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་འབྲིང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ལམ་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐོག་མར་ལམ་དེ་དང་དེའི་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ནམས་བསྟན་དགོས་པས་ཐོག་མར་རིགས་ནས་འབྲིང་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ནི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་བྱ་དང་འབྲིང་གི་ལམ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་སད་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། རིགས་སད་ནས་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་གཉིས་ཀའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གྱི་དོན་ལ། རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཚྱོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་

ལ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་བྱས་པ་མེད་ན། སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་ལ་མི་འདུག་ཅིང་། ལྷགས་ཀྱང་མི་བརྟན་པས་རིགས་སད་པ་དགོས་ལ།
“སྐྱབ་”པ་འབྱུང་བྱུང་གི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
རི་སྐད་བཤད་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་
ཡང་འབྱུང་བས། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་འཆད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ཡང་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་མོད་གྱི། རིགས་གོང་ནས་གོང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། རིགས་གྱི་ཉིས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བ་མེད་པས་མ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་གི་རྟེན་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་
ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་གྱི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་ཤོད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
ཅེ་མོ་དང་། སྐྱ་མའི་སྐྱེ་བྱའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
བཟོད་པ་དང་། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བྱའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་
མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གཟུགས་ལ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༨བཤམ། ཞོལ། ༡༠༩ནུན། བསྐྱབ་ སྐྱ། ༡༡༡བཤམ། སྐྱབ་ བླ། ༡༡༢བཤམ། བསྐྱབ་

སོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བསྟན་ཏོ། །གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིམ་བ་ལ་
མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། སྤང་བའི་ས་བོན་ལགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤོང་བ་དང་། སྤང་བུ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྤིང་
ཞིའི་མཐའ་འཕོག་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱང་བཅུང་བཅས་པ་དང་། སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་སྒྲུབ^༡་པ་དང་། ཤེས་བྱ་
རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྦྱང་བ་གཉིས་ལ་ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་
རིགས་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་མངོན་པར་འཆར་པའི་ཆེ་ཐུན་
པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདུ་
བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། ཉི་མ་དང་ཁྲ་བའི་
འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་།
གཟའ་དང་སྐར་མ་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྒྲོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་
ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་། བོ་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠༩ན་ཅ། ཞེལ། ༡༠༧བཅ། བསྐྱུབ། སྒྱ། ༡༡༩ན་ཅ། སྐྱབ། ལ། ༡༡༩བཅ། བསྐྱུབ།

རིམས་དང་། གངས་ངེས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པས་རེ་ཤིག་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་
འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་རང་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དེའི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
གྱིས་གསུང་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
སྟོམ་པའི་ལམ་དག་གི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །དེས་བདུན་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་སྟོམ་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་བསམ་སྟེ། སྟོམ་པའི་ལམ་ཙམ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྟོང་བའི་ཚུལ་
སྟོན་པ་ནི། མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་ངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཟད་པ་དུས་མཉམ་པའི་^༡ རྒྱུ་པོ་བྱུང་བ་
དང་སྟོབས་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ལ། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་བ་
ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དག་གོ། །འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱུད་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟོར་བ་འཐད་པར་མི་སེམས་སོ། །

བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་དཔེར་བཞིན་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་པའི་དུས་ན་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༠༩ན་ ༡ན། པ་ནི་ ཞོལ་ ༡༠༡ན་ ༥ན། པའི་ སྟུ་ ༡༡ན་ ༡ན། སྟུ་ ༡༡ན་ ༡ན། པ་ནི་

དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མཐོང་སྤང་གི་ས་ཐོན་དེ་འགགས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་བ་དང་། དེ་འགག་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྤར་
རིགས་འབྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིན་
ཆད་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོའི་ལག་རྩེས་ཀྱིས་སྐྱེར་
མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་ཐོག་མ་དེ་ལ་ནམ་
གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཀྱི་དུས་ན་དོས་སྐལ་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ཡང་། རྒྱན་མ་ཆང་བས་ཡིན་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལ་དཔགས་ནས་ས་བརྩུ་རྒྱུན་ཀྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་ན་གནས་ངན་
ལེན་ཀྱི་བྱི་མ་སྤྲོ་ལྟུང་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དངོས་
གཉེན་ཀྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །

ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མེད་པར་
ཁས་སྤངས་ནས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་བྱི་
མ་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་གིས་སྤོང་བ་དང་། འགག་འབྱུང་གིས་སྤོང་
པའི་བྱུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་བ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁུན་རྟེན་ཅིག་དང་པོ་དེའི་
དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་གཉེན་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་
མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་གྱུར་ལ་སྤོང་ཚུལ་

གསུམ་པོ་མི་འཐད་ཀྱང་། སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་
 གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྤང་ཐུན་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 དེའི་དཔེར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་
 སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་རང་དུས་ན་འདས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་ལ། རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་འཕྱལ་བ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 བོ། །མངོ་སྤྱེལ་གཡང་ལ་“སྐྱར”བ་ལྟར་རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གོམས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་
 འབྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་
 འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སློན་སྤང་བྱ་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་
 གནོད་པ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུང་འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱ་
 སྤོང་ཚུལ་ལ་འཆད་པ་དོན་དུ་མ་མཐོང་ངོ་། །རྒྱན་པོ་ཕྱིར་སྤྱད་བ་དང་། སློ་པར་བཅད་པ་
 དུས་མི་མཉམ་པར་བསམས་ནས། འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་བདེན་པར་མི་
 དམིགས་པ་གོམས་པས་སྤང་གཉེན་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལྷུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་
 ལྷན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཉོན་ཆོས་ཉིད་ལ་

༡ མ་ཕྱི ༡༡༠ན༡ན། ཞོལ ༡༠༥ན༥ན། སྐྱར *སྐྱར སྐྱ། ༡༡༥ན༡ན། སྐྱ། ༡༡༥ན༡ན། སྐྱར

རིགས་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པའི་
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སྟེན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱངས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་ཐུངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མིག་ནས་པའི་
མཚན་ཉིད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་ཉིན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་
བོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་ཤེས་དེ་དག་སྦྱེས་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ས་
དགུ་པ་ནས་ཐོབ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱ་པ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་
གྱི་སྦྱབ་པ་དང་ལྟན་ཏེ། གཤུལ་བྱའི་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་དུ་གཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་
ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྟོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་སྟོན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
ལ་འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་གཞན་དོན་སྟོན་གྱིས་བྱུང་བ། སངས་རྒྱུས་དང་མཉམ་པ་
ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། དགོངས་
པ་ཅན་དང་། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་བྱེད་པར་བོ། །

དང་པོ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་བྱངས་ཏེ། བཤད་མི་དགོས་
པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་བྱངས་ནས་བཤད་དགོས་
པ་འདུས་བྱས་མི་ཉག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་དང་། སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་བརྒྱུང་དུ་མི་
རུང་བའི་མདོ་དེ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཏོ། །ཕྱི་མ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞེད། །མཚན་
ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། མདོ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་

བདེན་པར་བྱལ་མ་བྱལ་གྱི་བྱང་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུག་པ་ལ་ལྗེས་པོར་
དགོངས་པ་ནི། གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་གི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ།
མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་སུ་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། བ་
དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་དང་། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོ་
ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བར་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་
གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་
འཇིན་པའི་གཉེན་པོར་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྲད་ནས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལ་བསྡུགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །བསྐྱར་བ་ལ་ལྗེས་པོའི་དགོངས་པ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་དན་པ་མ་
གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་པོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། སྤང་བོ་མེད་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས།
ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་དགོངས་པའི་གཞི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལྗེས་དགོངས་སོ། །དྲང་བ་
དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོབ་ཟུང་
གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་གྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འབད་ཙོལ་གྱི་
མཚན་མ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱལ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུན་པ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ཉེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་སྐྱབ་པའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་ནམ་
མཁའ་དོན་གཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བརྗོད་གསུང་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གྲངས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་ཞེས་བསྟན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ནི་སྐད་
དུ་བཤད་པའི་སྐབས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བཅུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་བྱུང་སྟེ། སྐབས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་
གསུམ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །བཅུ་གསུམ་བྱེད་ལས་ལ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་
སློན་པ་བཞག་ཀྱང་བཅུ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྤྲུལ་འབྲེལ་དང་། ཅ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཐལ་བ་དགོད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་དེའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
ཆོས་ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
རིགས་ཡིན་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་པ་འོ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ་པ་དང་། རིགས་
ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་

གང་ཟག་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱམ་པའི་སྤྱི་
བོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།
རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་སློབ་ལམ་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལན་ལ། དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ལན་དང་། དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཆིག་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་བཞག་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་ལ་ལྷ་བ་རབ་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་དང་། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྷ་བ་འབྲིང་སེམས་ཅན་
པའི་ལྷ་བ་དང་། ཐེག་ཆུང་ལ་ལྷ་བ་ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱན་མོང་པའི་ལྷ་བ་
བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་མ་ངེས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་”ལྷ་བ་གསུམ་ག་ཡོད་པ་ལྷར་ནའང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱིར་དུ་གཏིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤངས་དབང་པོའི་རིམ་པ་
གསུམ་མི་འགལ་ལོ། །ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་དམན་པའི་བྱང་པར་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་གོང་ན་ལྷ་བ་ཡོད་པ་རྟོགས་རྒྱས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
སེམས་ཅན་དུ་བཤད་དུ་མི་བྱུང་ངོ་། །ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེས།
སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་
མཛད་དེ། ཉི་ཁྱི་སྤངས་བ་ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ལ། +ཀྱི ཞལ། ༡༡ཅན་ལ། -ཀྱི སྐ། ༡༡ཅན་ལ། སྐ། ༡༡ཅན་ལ། +ཀྱི

མཆན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཆན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པས་གཟུང་བ་
ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟོང་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ནི་ཐམས་ཅད་
ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་དེ། རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་
ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམ་པའོ། །

དེའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་
ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་བསྟོན་པ་ན། འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོ། རིགས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་
བ་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་བརྟེན་
པའི་ཆོས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སྟོན་
ཏོ། །རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་
ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སྟོང་ར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཤ། གྱི ཞོལ། ༡༡༠བཤ། ཉི སྐ། ༡༡༡ནམ། སྐ། ༡༡༡བཤ། གྱི

འབྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་བྱུང་སྒྲོ་རྩེ་མ་བཅད་པར་བདེན་སྒྲོ་རྩེ་རྩེ་མི་འབྲུབ་ཅིང་།
དེ་མ་བྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་སྒྲོ་རྩེ་མི་འབྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་
སྒྲོ་རྩེ་མི་འབྲུབ་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་བྱི་ནང་གི་ཆོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་
ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་
ཀླུ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་ཀླུ་ལ་ཤེས་པ་ལ་
བདེན་ཞེན་སྒྲོ་རྩེ་མི་བྱས་པས་མ་བྲུབ་པོ། །ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
རྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མི་ཚོད་ཀྱི། རིགས་
བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཚོད་པ་ཡིན་སྟུང་ན་འདྲེ་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཁྱི་སྒྲོང་བར་
རི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་
དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲོད་དང་སྒྲོད་མ་ཡིན་པར་
གདགས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེན། ཞེས་མདོ་གཞན་ལས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་
དབྱེ་བ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོད་དང་སྒྲོད་མ་ཡིན་པར་རི་ལྟར་བརྟག་ཅེས་གསུངས་
པ་དང་། འདི་འདྲ་བས་སྤར་ལྟར་ཚོད་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་བཅུ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོད་དང་སྒྲོད་མ་ཡིན་པར་ཚོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་མཛད་པ་
འདིས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་དེ། ལན་གྱི་གཞུང་འདི་
ཡང་ཉི་སྒྲོང་གི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པའི་ལན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཉི་
ཁྱི་སྒྲོང་བ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་
འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཐག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་

ཏུ་ཕྱེ་བར་གསུངས་པ་བྲངས་ལ། དེ་ནི་དོན་གཙོ་བོ་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་དང་དེས་
བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དོན་ནི་ཐེག་པ་
ཆེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་
དམ་འདུས་མ་བྱས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་གཞག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །

ཡང་མགོ་འཇུག་པལ་ཆེར་གྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་
རྗེས་སུ་བཟུང་རྒྱུ་འཕྲུལ་དམན་ལ་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་
ན་རྒྱུད་སྤྱར་བོར་སླིན་ནས་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་བས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་
མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་གཉིས་ཀའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པའང་
མང་ངོ་། །དཔེར་ན་དབྱ་མའི་ལྷ་བའི་རྒྱུད་སླིན་བྱེད་དུ་སེམས་ཅོམ་པའི་ལྷ་བ་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞེད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་
ཡང་དེས་པར་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་
པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་གོང་ལོག་ཀྱང་ཏུ་
ཉན་ཐོས་ལ་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མི་འབྲིག་བཞིན་དུ་
སླིག་པ་དང་། ཡང་རང་ཉིད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་མཉམས་པར་མ་བྱས་ལ།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་བད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་
གནས་པ་འབྱེད་པའི་སློའི་མ་ཐུ་དང་ནི་བྲལ། ཆེ་འདིའི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་

ཐགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་ལ་ཐ་ན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དུ་མ་
བྱུང་སྟངས་ལ་ཉི་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་འདི་ལ་བག་
དང་ལྷན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗེ་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་
ན། རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་
པ་ཆོགས་དང་དབང་པོའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ། རི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རང་རང་གི་
འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དམིགས་པས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱུའི་
དམིགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སློན་པ་གང་ཐག་གསུམ་རང་རང་གི་
རིགས་ལ་གནས་པ་དང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྟོང་
འདོགས་སོ། །དག་དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཐག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
དམིགས་ཤིང་། རྗེ་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་སུ་བཞག་པ་ལ། རིགས་
ཅན་སོ་སོ་གསུམ་དང་། རིགས་སོ་སོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྟོན་མེད་པར་
ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གསུམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཆོགས་དང་དབང་པོའི་བྱད་
པར་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་
རིགས་ཅན་གསུམ་དང་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པར་འདིར་
བདག་མེད་ལྷ་རགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་འབྱེད་པ་ནི། ཚད་པའི་ལན་གྱི་

སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པའོ། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་།
འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞེས་སོ། བློ་དང་གསལ་བྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱས་པར་
མེད་ན། རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་དེའི་དབྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཅིང་གྲགས་པ་
ལྟར་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་འཛིན་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་བྱུབ་ཅིང་
རྒྱན་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོད་
གཅིག་ཉིད་བརྟེན་པ་སྤང་ཅི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་བཅུད་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་
སྟོད་ཉིད་ཀྱིས་སྟོད་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་
རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོད་གཅིག་ཡིན་ན་བཅུད་མི་འདྲ་བའི་སྟོད་
དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི། ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་འཛིག་མི་ཤེས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་
རྟོག་འབའ་ཞིག་སྟེད་པར་མངོན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་།

འགྲེལ་བཤོ།

དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཉེན་གྱི་ཉེན་ཆོས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་
དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྒྲུང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་སྟོན་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་།
ལམ་དང་། སྒྲུང་གཉེན་དང་། བདེན་པ་དང་འབྲས་བུའི་སྟོན་སྒྲིབ་བསྟན་དོ། །དེ་
དག་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟག་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ་སྟེན་དུ་
སེམས་པ་དེ་དག་གིས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོང་ནས་གོང་དུ་
རྣམ་པར་དག་པ་བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ། རྩ་ཁམས་གསེར་དང་
ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས། དེ་ལྟ་
ན་ནི་དག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལོ་ཞེས་གཉེན་པོའི་སྟོགས་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མ་སྦྱན་པའི་སྟོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་གྱིས་
འཕངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་ན་མི་མ་སྦྱན་པ་དང་གཉེན་པོའི་སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་སྤངས་པ་མེད་པས་སྟོགས་གཅིག་པའི་དག་པར་ཐལ་བར་འཇུག་པོ། །ཁྱེད་ཀྱི་
སྟོགས་ལྟར་ན་ཡང་རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བས་དམིགས་པ་དག་པ་མཐར་སྦྱག་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེས། ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་

པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་པས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་
པར་དག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིའི་དོན་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་མི་འཐད་པ་
དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཏོད་པ་པ་རོལ་པོའི་འདོད་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་མི་འཐད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་པས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་འབའ་ཞིག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པར་ཁས་སྦྲངས་པས་དེ་
འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི། གཞན་དབང་དམིགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་
རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་པར་བྱས་ནས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་
ཀྱིས་སྟོང་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་སེམས་
ཅན་པས་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ལུགས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྒྲུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྡེ་བདུན་དུ་རྣམས་པར་རིག་པའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་
དང་། གཞོད་བྱ་སྟོ་འདོགས་གཉིས་གཞི་དམིགས་པ་མཆུང་ས་པར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དབང་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པར་སྤང་ཞིང་སྤང་
བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཤེས་རྟོག་པའི་དོན་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་དེ་
ལྟར་སྤང་མོད་ཀྱི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་རོན་གཞན་དབང་མི་སྤང་

བས། གཞན་དབང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེ་ན། འོན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྟུ་གུ་
བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོན་སྟུ་གུ་སྤང་
བའམ། སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར། བདེན་སྟོང་འབའ་ཞིག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་ངོར་སྟུ་གུ་སྤང་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་བདེན་
སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་སྟོང་འདོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ་འོག་ཏུ་
འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཅན་སྤང་བར་ཁས་ལེན་བས། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཉེས་པ་མི་
མཚུངས་སོ་སྟུ་མ་ན། དབུ་མ་པའི་བཞེད་པར་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། སྟུག་བསྐལ་བདེན་
སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་དེ་སྤང་ན། ཚུ་
ལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུ་ལ་དུ་སྤང་ངམ་གཉིས་སུ་སྤང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པར་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་བདེན་སྟོང་
དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་ཡང་དེ་ལྟར་སྤང་དགོས་པས། མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་རང་ལས་
རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་སྟུག་བསྐལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་
ཞིང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུ་ལ་དུ་སྤང་ངམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལུགས་ལ་རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གཅིག་གི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་བ་གཉིས་སྤང་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བར་
སྤང་བ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་ཏེ་གཞན་དུ་ན། སྐབས་དེར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་

ཐོབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་
པ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་དངོས་རྟོགས་དེ་གང་ཡིན། ཆོས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་དེ་ཉིད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་བ་དེ་བས་ཀྱང་ལྷོག་ཏུ་མེད་
དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་
སྤང་བར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །འོག་ཏུ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་ཞེས་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
མཉམ་གཞག་ཉིད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་
སྐབས་དུ་མར་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ནི། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་
བའི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཀུན་གཞན་དབང་དུ་ཁས་ལེན་ལ། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་གཟུང་
འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ལ། སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་གཟིགས་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་དོན་དབང་ཤེས་མི་སྤང་ཞིང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུ་ལ་དུ་སྤང་བར་འདོད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་
གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་འདོད་ཅིང་མ་གཟིགས་པ་མི་འདོད་པས། ཆོས་
དབྱིངས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་
བཞེད་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་ཆོས་
འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་དབྱ་མ་པས་
དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་གཞན་དབང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྩིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཆོ། །འགྲེལ་སྤང་དང་གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་

འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གས་རྩེ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་ཆུལ་གྱིས་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 བྱུང་བར་དུ་འགྱོར་མེད་པར་ཐལ། འབྲུལ་སྤང་དང་རྣམ་རྟོག་སྤར་ནས་གཞན་དབང་
 བའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཤིང་། ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱལ་ལ། བདེན་བྱལ་ལ་
 གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགྱོར་མེད་པའི་བྱིར། ཅེས་བའོ། །མཉམ་གཞག་ལ་དག་
 པ་བྱུང་བར་དུ་འགྱོར་མེད་པ་ནི། ས་བོན་རྩེ་དག་དུ་འགྱོར་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །

དེ་ལ་རྣམ་རིག་པ་ན་རེ། ཆུ་དང་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། རང་བཞིན་གྱིས་
 དག་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་དང་གཡའ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
 དུ། སྤྱི་མ་ཡང་གཉེན་པོས་རིམ་གྱིས་དག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་མི་
 འཐད་དེ། དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་བ་དེ། བདེན་པར་
 བྱལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྤང་
 བའི་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཤིང་། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་
 བྱལ་བར་ཁས་སྐྱངས་པས་དེ་ལྟ་ན། གཞན་དབང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུང་འཛིན་
 རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་དེ། སྤང་བ་ལྟར་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤང་བ་གང་ཞིག །བདེན་
 པར་བྱལ་བའི་བྱིར། བྱལ་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་པས་འབྲུད་པ་བདེན་བྱལ་དུ་གནས་པའི་
 སྐབས་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱེད་ཤེས་སློབ་དུ་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་
 དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེན་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་སྒོ་
 སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་བྱལ་དུ་
 ཁས་སྐྱང་ན། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་དོན་གྱིས་ཁས་སྐྱང་
 དགོས་པས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁས་སྐྱང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་རང་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་ཁས་
ཐུངས་པས། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་
"དཔྱོད"པའི་རིགས་རྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་ཐུངས། འདོད་ནས་བཤད་
པའི་ཉེས་པ་བྱེད་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཐུབ་པ་ཡོད་དེ། མྱོད་ན་དམ་པ་དེའི་རྩེ་
ཡོད་ན། དོན་དམ་པར་དེར་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེན་
ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་རིགས་རྩེ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་སྟོང་རྩོན་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་དུ་ནི་བཀག་མེད་
གསལ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱང་། དོན་
དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། ཡང་དག་ཀུན་རྩོད་ཏུ་འདོད་ཀྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་
འདོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །འདི་དག་གི་འཕྲོས་ཆོགས་སྒྲིབ་ཀྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས་འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས།
གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་ཆེ་
ཆུང་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན་དང་མ་བྲལ་བར། བར་སྦྱེ་མཆེད་
དུག་བདེན་པས་སྟོང་པར་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་
གྱི། ཆོས་ཅན་སྤངས་པ་མི་རུང་ལ། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧བཅུ། ཐྱོད ཞེལ། ༡༡༥བཅུ། སྒྱ། ༡༡༣ནལ། ལྷ། ༡༡༣བཅུ། དཔྱོད

བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པར་འགྱུར་
བའི་དོན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དམིགས་པ་
བརྟུ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་དམིགས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རེ་ཕྱིག་དང་པོར་སྤྱིར་ཆོས་འདི་
རྣམས་ལས་སྒྲང་བྱ་དགེ་བ་དང་དོར་བྱ་མི་དགེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་གང་ཞེས་ཐོག་མར་དཔྱད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་
དཔྱད་པ་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཙུག་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་
བྱ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་སྒོ་འདོགས་གཙུག་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་སྤྱིར་རྟོགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དམིགས་པ་ལྷག་མ་
རྣམས་ལ་དཔྱད་པར་བྱེད་དེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དབྱེ་གཞིར་
བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་ཟུང་བཞི་ཉིད་གྱིས་
སོ། །དེ་ཡང་གངས་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་འཁོར་བར་འབྲིས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་མཁའ་བཞི་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་གཉིན་པོ་འཁོར་བར་མ་འབྲིས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་ནི་གང་། གཉེན་པོ་
ཟག་མེད་ནི་གང་ཞེས་རྟོག་ལ། བརྟགས་པ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན།
ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་ཉེ་
བར་བཞག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤང་བའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྲུམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཟག་མེད་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
ཆ་གཉིས་སུ་བྲེན་ནས་དཔྱོད་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་པས་པ་འདོད་
པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་ཆ་ཡིན་ཏེ།
འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤང་
བའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཆ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་འབྲས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྲུམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཐོབ་བའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེས་
དཔྱོད་པ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་
ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བརྩུ་ཆོས་ཅན།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱད་ཁོན་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་རྟེན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྩེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་
གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་ན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བརྩུ་གཅིག་གོ། །སྤྲུམ་

ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་རིམ་ཅན་དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་མ་མཛད་པར་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་ཤེས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་རང་བྱུང་གི་མིང་བཏགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་འོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། རང་དོན་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་ཡོད་དེ་ཐོབ་བྱ་མཐར་སྐྱབ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་བྱིར། གསུམ་པོ་གང་ན་སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་འདོད་པའོ། །སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱགས་ཇི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་སྤངས་པ་མཐར་སྐྱབ་སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩས་མཆོན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་

ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པ་ནི། རྒྱལ་
པོ་གཡུལ་དུ་འདུག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་
པ་དང་། རོབ་བྱ་མ་ལུས་པ་རོབ་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ།

བཞི་པ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་སྤྱི་འཛིན་པ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་
བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོན་ཆུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་
གཞིའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རོས་བསམ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་“སྐྱབ་”པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱིས་“སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་ལ་གཙོ་
བོར་སྤྱོད་པའི་“སྐྱབ་པ་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་“སྐྱབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རོས་
བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་སྤྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་
ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐྱབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་ན། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་
པའི་སྤར་ནས་ཀྱང་ཡོད་པས། དེ་བ་འདིའི་ལན་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་ལ། གཏན་ལ་པབ་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསམ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདིས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ལ་བརྗོད་ན།
དེར་སྤྱིན་སོགས་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༠༣༡ན། བསྐྱབ ཞོལ། ༡༩༢༤ན། སྒྱ། ༡༩༤༡ན། ལྷ། ༡༩༥༣ན། སྐྱབ་ * འདི་ལྟ་བུའི་མི་
མཐུན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་མཚན་མང་བར་དོགས་ནས་མཚམས་ཞུགས་ལས་འོག་མཚན་བཏོད་མེད།

ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ། ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དང་། སྒྲོར་བ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོད་བུའི་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྲོར་བ་ཡང་ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་བར་གྱིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྒྲོད་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོར་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཁུན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ།

ཡང་སྒྲོར་བ་བཞི་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དང་། མཁུན་བ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲོད་བུའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་སྒྲུར་ཡོད། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྒྲོར་བ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་བཞི་ལ་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་མིག་ལེགས་པར་བྱིས་ལ་“རྟོགས་ཤིག་”འོག་ནས་རྒྱན་གྱི་དོན་བྲག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཉིད་ལ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ།

ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། སྟོན་སོགས་པར་བྱིན་བྲག་གི་མགོ་མིག་“གཏོད་མ་གཏོད་”ཀྱི་དང་། པར་བྱིན་བྲག་སོ་སོར་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་བ་དང་མ་ཟིན་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་། དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། པར་བྱིན་བྲག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་ན། “སྐྱབ་བ་དང་པོ་འདི་ཚོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་

༡ མ་ཕྱི་༡༣༠བཟ། རྟོགས་ཤིག ཞོལ། ༡༡༥ནཟ། རྟོགས་ཤིང ཟླ། ༡༣༥ནཟ། རྟོགས་ཤིག ཟླ། ༡༣༥བཟ། རྟོགས་ཤིག
༢ མ་ཕྱི་༡༣༠བཟ། གཏོད་མ་གཏོད ཞོལ། ༡༡༥ནཟ། གཏོད་མ་གཏོད ཟླ། ༡༣༥ནཟ། ཟླ། ༡༣༥བཟ། གཏོད་མ་གཏོད

“སྐབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གོ་ཆའི་”སྐབ་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནས། པར་ཕྱིན་བྱག་ལ་
དམིགས་པའི་བསམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབ་པའི་ངོ་
ཐོག་པ་ཡིན་ཀྱིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་འགལ། སྐྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བྱག་རྒྱད་
ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད་ན། སྦྱོར་བ་བཞི་”སྐབ་པ་ཕྱི་མར་བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པ་ལ་ཆེད་གྱི་སྤྱི་བརྗོད་རྒྱལ་ལ་པ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
འགལ་བར་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ། །དེས་ན་
དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་”སྐབ་པ་ཡིན་ན།
མཐེན་པ་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་”སྐབ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་གྱི། སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་དོན་གྱི་
གནས་ཆོད་དང་རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་རོངས་སོ། །

འོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐེན་པ་གསུམ་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབ་པ་བསྟན་མོད་གྱི། མཐེན་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
སྐབས་རེ་རེ་ཞིང་པར་ཕྱིན་བྱག་ལྟན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ནི་གོ་ཆའི་
སྐབ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གསལ་བར་མ་བསྟན་ནོ། །སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་ནས་
བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ཀྱང་། མཐེན་པ་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་”སྐབ་པ་ཡིན་མོད་གྱི།
སྦྱོར་བ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་པར་ཕྱིན་བྱག་ལྟན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསལ་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་སྦྱོད་པས། ཞེས་
དང་། སྤྱི་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། ཞེས་དང་། སྤྱི་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་

དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །ལོ་ཆའི་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི།
“སྦྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ལན་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞི། དེ་ལྟར་སྦྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དང་དམིགས་པ་
དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་”སྦྱབ་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་
ལན་ནི། རྗོད་བྱེད་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་རེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་གོ་ཆ་མ་གཏོགས་པར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་གྱི་སྟོན་ས་གསལ་བར་མ་
བསྟན་པར་སྦྱིར་མཁུན་པས་བསྐྱས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་དུ་
བསྟན་པའི་”སྦྱབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྗོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་
ཞིང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་”སྦྱབ་པ་
སྟེ་གཉིས་སོ། །སྦྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྟོན་ཚུལ་མི་འབྲ་བའི་སྟོན་ས་
མཁུན་གསུམ་སྦྱིར་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་”སྦྱབ་པ་དང་། བར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་དུ་བསྟན་
པའི་”སྦྱབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་”སྦྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁུན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བའི་”སྦྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་དུ་བསམས་སྦྱོར་ཅི་
རིགས་བསམ་བཞིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། “སྦྱབ་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་པའི་དོན་དང་། “སྦྱབ་པ་

བཞིའི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་དེ་ནས་ནི། ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་
སྒྱུར་བའི་བཙུན་འབྲས་དང་། །མ་ཞུམ་མི་འབྲས་ཆོག་མི་ཤེས་བཙུན་འབྲས། ཞེས་
བཤད་པས་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་དང་། སྒྱུར་བ་ལག་ལེན་ལ་ཞུགས་པའི་བཙུན་
འབྲས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མ་ཞུམ་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱིས་མ་འབྲས་པའི་བཙུན་འབྲས་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙུན་འབྲས་སོ། །དེ་
ལྟར་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱང་"སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབད་པས་བཙུན་འབྲས་ཚོམ་པ་
མེད་ན་བསམ་པ་བཟང་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི། གླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས་
པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་པའི་ངོ་པོ་ཡིན་ན་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་
ནི་མི་རུང་སྟེ། ཆོའི་སྐུ་རིས་མི་འབྲ་བ་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདེས་པར་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་ན་"སྐྱབ་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འོང་དོན་མེད་པས། ཕྱི་སྒྲོན་ལ་མང་དུ་སྐྱུངས་པ་དང་། ཅི་
ཡང་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གཉིས། ད་གཤོད་"བསྐྱབ་པ་བྱེད་འདོད་སྐྱེས་པའི་ཆེ།
ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་པའི་ལུགས་ངན་པ་ནམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བསམ་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས། སྒྱུར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ།
བསམ་སྒྱུར་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པར་འབྱུང་ལ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁུན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བས། རྣམ་མཁུན་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་“སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཞི་དགོས་”ཀྱི། དེ་བས་མང་བ་མི་དགོས་
པས་“སྐྱབ་”པ་བཞིར་ངེས་སོ། །

འདི་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་དགོས་པ་ནི། སྐྱིན་
སོགས་སྟོད་ལུལ་བཙོན་འབྱས་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དང་
པོར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་མཐའ་
ན་ཡང་ཡོད་པས། གོ་ཆའི་“སྐྱབ་”པ་ཆོགས་ལམ་ནས་དེའི་བར་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱལོ། །གཞུང་འདིས་“སྐྱབ་པ་བཞིའི་ས་མཆོམས་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་
མི་འགྲིག་སྟེ། དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས་གཞན་ན་ཡོད་པ་མ་བཞག་པས་ས་
མཆོམས་བདེ་ལྷག་ཏུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐའི་ས་མཆོམས་བསྟན་པར་
འདོད་ན་ཡང་། སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འཆད་དགོས་ཀྱི། ས་མཆོམས་དང་སྐྱར་
བ་མི་འགྲིག་གོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་དང་སྐྱར་
ཏེ། བཤད་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་བྱུང་ཡང་། དེ་ལྟར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་
འགྲིག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ལ་བརྒྱན་ནས་སྟོར་
བ་ཆོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གོ་ཆ་དང་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་དངོས་སུ་སྟོར་བ་སྟོར་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྲུག་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོར་བ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་བཙེ་བ་ནས་གཞུངས་ཀྱི་བར་གྱི་“སྐྱབ་པ་དང་། ས་དང་པོས་
བསྐྱེད་པའི་“སྐྱབ་པ་སོགས་ཆོགས་”སྐྱབ་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་“སྐྱབ་པ་ངེས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༧༧ན། བསྐྱབ། ཞོལ། ༡༡༧བལ། སྐྱ། ༡༡༧ནཏ། ལྷ། ༡༡༧ནལ། སྐྱབ

༢ མ་ཕྱི། ༡༡༧༧ན། བསྐྱབ། ཞོལ། ༡༡༧ནཏ། སྐྱ། ༡༡༧ནལ། སྐྱབ ལྷ། ༡༡༧ནལ། བསྐྱབ

འབྲུང་“སྐབ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་”སྐབ་པ་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པར་བྱཏོ། །

དེ་ལྟར་རིམ་པ་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་“སྐབ་པ་ཆོས་ཅན། གོ་ཆའི་“སྐབ་པ་ཡིན་ཏེ། པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་“སྐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་“སྐབ་^༡་པ་ནི་འཇུག་པའི་“སྐབ་^༢་པ་ཡིན་ཏེ། པར་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་བཙུན་འབྲུས་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་“སྐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོགས་གྱི་“སྐབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་བཙུན་འབྲུས་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་“སྐབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཁྲད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་“སྐབ་^༣་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེས་པར་འབྲུང་བའི་“སྐབ་^༤་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྲེན་དུ་གཤོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དག་པ་སའི་རྣམ་འབྱོར་རྟོ། །

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐབ་པཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་“སྐབ། སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་“སྐབ། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོགས་“སྐབ། རྣམ་མཁྲེན་དུ་གཤོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་བྱེད་

༡ མ་ཕྱི་༡༩༩༣ན། རོལ། ༡༩༠༥ན། བསྐྱབ སྤྱ། ༡༩༡༧ན། ཟླ། ༡༩༡༧ན། སྐབ

༢ མ་ཕྱི་༡༩༩༣ན། རོལ། ༡༩༠༧ན། བསྐྱབ སྤྱ། ༡༩༡༧ན། སྐབ ཟླ། ༡༩༡༧ན། བསྐྱབ

༣ མ་ཕྱི་༡༩༩༣ན། རོལ། ༡༩༠༧ན། སྤྱ། ༡༩༡༧ན། སྐབ ཟླ། ༡༩༡༣ན། བསྐྱབ

༤ མ་ཕྱི་༡༩༩༣ན། རོལ། ༡༩༠༧ན། བསྐྱབ སྤྱ། ༡༩༡༧ན། སྐབ ཟླ། ༡༩༡༣ན། བསྐྱབ

དེས་འབྲུང་“སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བཞི། “སྐྱབ་པ་
དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོ་ཆའི་“སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ་བཤད་དོ། །རི་ལྷོ་ན་འུག་ཆོན་འུག་
གིས་མདོ་རི་བཞེན་དུའོ། །འུག་ཆོན་འུག་ཏུ་དབྱེ་བྱང་སྟེ། གོ་ཆའི་“བསྐྱབ་པ་འུག་པོ་
དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་འུག་འུག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིས་སོ། །མདོ་ནི།
བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་དག་རྣམས་མཁུན་ཡིད་
ལ་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་
སྙན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྦྱོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ཞེས་
སོ། །

གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།
གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྷོ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་
དང་། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ནི་
སྦྱིན་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ན་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་རྩེ་ལ་བྲིམས་
དང་། སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྙན་པར་སྐྱབ་པ་བཟོད་པ་སོགས་བཟོད་པ་གསུམ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་འདུན་པ་སྦྱོད་པའི་བཙུན་འབྲུས་དང་།
ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བ། ༡༡༡ན། ཞེལ། ༡༡༠བ། ༡༡༡བ། སྐྱབ་ སྐྱ། ༡༡༡ན། སྐྱབ་ སྐྱ། ༡༡༡ན། བསྐྱབ་

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནམས་གོ་
རིམས་བཞིན་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་ཏུ་བདེན་པར་མི་
དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡི་སྒྲོན་ས་སྦྱིན་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་
ཡང་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། བར་བྱིན་དུག་ལྡན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་
སོགས་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟོག་པས་པར་བྱིན་དུག་ཆོན་དུག་གིས་གོ་ཆ་ནམ་པ་སུམ་
ཅུ་ཅ་དུག་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རེ་རེའི་ནང་ཏུ་སོ་སོར་
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་དུག་བསྐྱུས་པ་ནའོ། །ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་
ཀྱི་གོ་ཆའི་“སྒྲུབ་པ་ནམ་པ་དུག་གོ། སྦྱིན་པའི་གོ་“སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་པའི་སྦྱིན་པ་
ལ་སོགས་པ་དུག་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིད། ཁ་ཅིག་སྦྱིན་པ་དུག་སྦྱིན་
པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས། ཤེས་རབ་དུག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་ཏུ་བྱེད་
པ་ནི། སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། གོ་ཆའི་“སྒྲུབ་པ་དུག་ཏུ་ངེས་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་བྱེད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་སྦྱིན་པ་དུག་བསྐྱུས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྦྱིན་པའི་གོ་“སྒྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ནི་སྦྱིན་པའི་
གོ་“སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང་། སྦྱིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསམས་
པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་ཉིད་འབང་
ཞིག་གི་ཆེད་ཏུ་ཐར་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ཡང་འགོག་པའི་སྤྱོད་པའི་སེམས་པ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་ནི། གཞན་

གཞོད་གཞི་བཅས་སྒོར་བའི་སེམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། བར་ཕྱིན་
དུག་ལས་དང་པོ་ལས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་
པའི་སྒྲོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

སྒྲོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་སྐྱབ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྒྲོར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་སྒྲོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
འཇུག་པ་འབྱུང་བས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དུལ་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྣམས་པ་དགྲུང་དབྱེའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་
གཏན་གཟུགས་མེད་དང་། སྤྱིན་སོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་བརྒྱད་དང་། འབྲས་
བུས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་འཇུག་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་
བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལ་འཛེག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུས་
བསྐྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པའི་“སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མཛད་ལས། སྤྱ་རིའི་བུས་སྐྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་རི་ཅོམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་
ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་འཛེག་པ་ཡིན། གང་པོས་སྐྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་
པ་སྤྱ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྤྱིན་པའི་བར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་ཅིང་འདོད་བས་དཔེན།
སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་གྱིས་དཔེན། རྟོག་པ་དང་བཅས། དབྱེད་པ་དང་བཅས།
དཔེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་

“བསྐྱབས”ཉེ་གནས་ཞེས་སྟོ། །གསུམ་པ་ལ། སོ་སོའི་དོན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་
བྱལ་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་
གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་“སྐྱབ་བ་དགུ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་”སྐྱབ་བ་
རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
རྟོན་ཐེག་ཆེན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་བསམ་གཏན་ནས་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་དང་། འཛིག་རྟོན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། བར་བ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་སྤྱན་ཆོགས་
ཐོབ་བྱེད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བ་ཐོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་། སྤངས་པ་སྤྱན་ཆོགས་
ཐོབ་བྱེད་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་གཞན་དོན་འབྲུག་པའི་ཐབས་བྱམས་
སོགས་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཞན་དོན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མི་
དམིགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཆོས་
གསུམ་ཡོད་དེ། བར་བྱིན་བྱུག་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་བྱ་བྱེད་བདེན་པས་
སྦྱོར་པར་རྟོགས་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། དགེ་ཙམ་མེད་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་བསྡེ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཆོགས་སྦྱར་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐབས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༧༥ལ། བསྐྱབས ཞེས་ ༡༩༩༥ལ། བསྐྱབ ཟུ་ ༡༩༧༥ལ། ཟུ་ ༡༩༧༥ལ། བསྐྱབས

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་
གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་རོ་ཐོ་འབྲས་
བྱའོ། །དང་ཐོ་ནི། ཐོག་མར་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམས་དང་། རོ་ཐོ་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པས། ཐོག་མར་དེ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞི་
གནས་མཚན་ཉིད་པ་བྱུང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་སྔ་
རོལ་ཏུ་ནི་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉེན་མོངས་
རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བྱ་ཞེས་པ་དང་།
དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཐོབ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྟོམ་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། སྟོམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས། ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་བསྟོམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དང་ཐོར་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། བྱིས་
ཐོབ་ཐེན་ནས། ལྷག་མཐོང་སྟོན་ཏུ་བསྟོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཞི་གནས་སྟོམ་
པར་བྱེད་པས་ངེས་པ་མེད་དོ། །

དང་ཐོ་གསར་དུ་སྤྱིབ་པའི་ཆེ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་
ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་བསྤང་བར་

ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི།
 ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་
 རོ། །“དེ་ལྷར་”གསུངས་པ་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་”ལྷག་མཐོང་”ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱུས་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་
 དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་
 ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་འདྲི་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་
 རོ། །དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་
 ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞི་
 གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོར་
 བའི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་ཤེས་པར་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིགས་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་འདྲིན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྐྱུབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༣ན། ༡༣། ཞེས་ ཞོལ། ༡༣ན། ༡༣། དེ་ལྷར་ སྤྱ། ༡༣ན། ༣༣། སྤྱ། ༡༣ན། ༣༣། ཞེས་

༢ མ་ཕྱི། ༡༣ན། ༡༣། ཞི་གནས་ ཞོལ། ༡༣ན། ༡༣། ལྷག་མཐོང་ སྤྱ། ༡༣ན། ༣༣། སྤྱ། ༡༣ན། ༣༣། ཞི་གནས་

ཡོད་པ་ལ་སློབ་མ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་
བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་
དང་བཅས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་མ་ཉོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་
གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སྦྱབ་པའི་ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་པ་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་
དེ་ཡིན་ལ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རྗེས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཅེ་གཅིག་དུ་བྱ་
བ་ཉིད་ལ་ཇི་སྲིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རག་
གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱིར་བའི་ལས་དང་པོ་
བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྤྱིར་བར་འདོད་པའི་
མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྒྱུམས་ཤིང་ལེན་པ་ལ་
གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་ཡང་དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བཙོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་པོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་
ན། སྤྲས་པ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་
དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིར་བ་
མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྤྱིར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཐོག་མར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
བསྐྱབས་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་སྦྱིས་པ་ནས། ཞི་གནས་

མཆན་ཉིད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་
མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་བྱེད་
དང་པོ་དེས་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་
བལྟས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་བྱངས་ནས། ལྷག་མཐོང་ཐོག་
མར་ཐོབ་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་འབྲིང་གསུམ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་པལ་ཆེར་སྤངས་པས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་
ན། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་སམ་སྦྱམ་པ་འབྱུང་བས། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་
སྤངས་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་སྦྱེ་བའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་
རྟོག་པ་ནི་དབྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་དོ། །ཅུང་ཟད་མ་སྤངས་པར་ཤེས་པ་ན། གཉེན་པོ་
གོམས་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་གསུམ་སྤྱོད་པའི་དངོས་གཉེན་ནི། སྤྱོད་
པའི་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་ཞི་གནས་མཆན་
ཉིད་པ་དེ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་པ་མཛད་པའི་སྤོབ་དཔོན་འདི་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་པོ་ཐ་

དང་པའི་ཀླན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷར་ན། བསམ་གཏན་དང་མེད་
ཉེར་བསྒྲུགས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
འཛོམས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅུ་པར། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་འོ་
ཞེས་བཤད་པས། ཉོན་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་སས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གནས་
སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་མངོན་གྱུར་མི་འགག་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་
ལ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསམ་གཏན་ལ། རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་
སྟོན་མོག་ས་ལས་འདའ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྟོམ་པའི་རྣམ་
སྟོན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་སྟེ་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ནི། དམིགས་པའི་སྟོན་མོག་ས་ལས་འདའ་བའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་
ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་སྟོམ་པའི་རྣམ་སྟོན་ནས། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་སྟེ།
གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་གོང་མས་འོག་མའི་ཡན་ལག་རགས་པ་དག་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས། ཡན་ལག་གིས་
འདའ་བ་ཞེས་པའོ། །གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱི། དམིགས་

བ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འོག་མ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེགས་པས་འདའ་
བ་ཞེས་བྲོའོ།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་དང་། གཟུགས་མེད་
ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་སོགས་བཞིའོ། །ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་
གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྲིད་ཅེ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་
མེད་དེ། དཔེགས་རྣམ་མི་གསལ་བས་འིན་ཏུ་གསལ་བའི་འདས་ལམ་གྱི་ཉེན་དུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འདོད་སེམས་དང་
སྲིད་ཅེ་ལ་བཞེན་པ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ལ་དག་པ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དག་པ་འབའ་
ཞིག་ཡོད་དོ། ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་དེ། དེས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཟག་མེད་
ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་བཞེན་ནས་འདས་ལམ་བསྐྱེད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བཞེན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འོག་
ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བྲལ་བར་
བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་
གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་གོང་སའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་

མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལས་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་། དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔྱད་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི། རང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར། རང་སའི་ཡན་ལག་ཁ་ཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཙམ་པོ་དང་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་མེད་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི། རང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་རྟོག་དཔྱད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། གྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་ཞིང་། དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། གྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་ཞིང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱིས་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའོ། །

གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱི་མཆེད་ནི། གཟུགས་དང་

ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས། འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུ་པར་
བཤེག་ཅིང་ནུམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་པའི་འདུ་ཤེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་
པར་བྱས་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །རྒྱུ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ནི་ནུམ་མཁའ་ཡས་
སོ་སྟུང་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་དགག་བྱར་བལྟས་ནས། ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་
སོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ནི་
དེའི་འོག་ཏུ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྟེ་མཆེད་ནི། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་
ཟུའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་མོངས་པའོ། །འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནི།
ཞི་བ་གྲ་ཞོམ་པའོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀུས་པའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་
གཏན་རྒྱུ་ལ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་རོ་ལྷང་བའི་སྲིད་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐར་
ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་
གཏན་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པ་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། རང་གིས་ཐོབ་པ་དེ་ཐར་ལམ་
ཡིན་ནམ་མིན་སྟུང་པ་ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའོ། །

དག་པ་བ་ནི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱད་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། གནས་པ་ཆ་མཐུན་
དང་། བྱེད་པར་ཆ་མཐུན་དང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞིའོ། །དེ་ཡང་དག་པ་པའི་
བསམ་གཏན་གང་། མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སའམ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྟེ་བ་དང་།

རྗེས་སུ་མ་སྐྱོན་པ་དང་། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དག་པ་བ་ས་པ་གཞན་འདྲེན་པ་དང་།
ས་གོང་མའི་དག་པ་བ་འདྲེན་པ་དང་། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལས་འདྲེན་པར་
བྱེད་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ཅེ་ལ་ནི་བྱེད་པར་
ཆ་མ་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་མོང་བ་ལྟར་ན་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མ་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། སྤྱི་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སེམས་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ་རྟོག་དཔྱད་དང་། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་། སེམས་
ཅེ་གཅིག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་སྐྱེས་པའི་
དགའ་བདེ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། དན་ཤེས་བཞིན་བཏང་
སྟོམས་དང་། བདེ་བ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དན་
པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པའོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་གཞོད་པ་སྤོང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་།
པན་པ་བསྐྱབ་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་
གོ། །གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་ཞིང་
དེའི་ངང་དུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ། །བསམ་
གཏན་པ་རྣམས་ནི། བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་མཛོན་གྱུར་ཕྱ་རགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་

༡ མ་ཕྱི་༡༩༧༧ན། པ་བ ཞོལ་༡༩༧༩ན། པ་ས སྐྱ་༡༩༧༧ན། ལྷ་༡༩༧༩ན། པ་བ

༢ མ་ཕྱི་༡༩༧༧ན། ཞོལ་༡༩༧༩ན། སྐྱ་༡༩༧༧ན། ནས ལྷ་༡༩༧༩ན། ན

བ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཀྱི། བཏང་སྟོམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོལ་བར་མི་བྱེད་དེ། སོ་
སོ་སྐྱེ་པོ་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་རགས་པ་ཡིད་མི་བདེ་དང་།
སྤ་བ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། བདེ་བའི་ཆོར་བ་རགས་པ་ཡིད་
བདེ་བ་དང་། སྤ་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རིམ་
བས་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདྲུ་ཤེས་མངོན་
གྱུར་ལ་ཡང་སྤ་རགས་བཞི་ལས་བྱི་རོལ་ག་ཟུགས་ཀྱི་འདྲུ་ཤེས་དང་། ཉང་རྣམ་ཤེས་
ལ་བཟ་བར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་ག་ཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདྲུ་ཤེས་
དང་། གཉེན་པོ་ནམ་མཁའི་འདྲུ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བཟ་འཛིན་ལ་ཡང་། མི་མ་ཐུན་
ཚྭ་གས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདྲུ་ཤེས་བཞི་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རིམ་བས། ག་ཟུགས་མེད་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་གོ།

ག་སྤུམ་པ་འབྲས་བྱ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
བསྟོམ་པ་ལས། དང་པོའི་གནས་གཞན་ག་སྤུམ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་།
ག་སྤུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྣམས། རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པས། འོད་
རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེ་བ་འབྱུབ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ག་ཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བསྟོམས་པས་གང་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་ཚྭ་གས་དེར་མིང་བཞིའི་
ཡུང་པོ་འབྱུབ་པས་སོ། །གནས་གཞན་གོང་འོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཏུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྟོམ་པ་ལས་ག་ཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་
དང་། ངན་པ་དང་། བཟང་པོ་ཅི་རིགས་འབྱུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུད་ཏུ་ནི། རྒྱུན་

དུ་སྒྲོར་བ་དང་། གུས་པར་སྒྲོར་བ། གཉིས་ཀ་སྒྲོབས་ཅན་མེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི་གང་
དུང་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་ཀ་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་ལོ། །མཐོ་དམའ་
དང་བཟང་ངན་ནི། ཆེ་རིང་སྤང་། ཉན་མོངས་མང་ཉུང་སོགས་སོ། །ཆད་མེད་པ་བཞི་
ནི་རྟོགས་པར་སྒྲི་ལ། སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བསམ་
གཏན་འདི་དག་གི་རིམ་པའི་སྒྲོན་ས་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡོད་ན་ནི། གཞན་དུ་
བཤའ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོགས་སྐྱབ་བཤའ་བ།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། ཆོགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤའ་བལོ། །དང་
པོ་ལ། མཚམས་སྒྲར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱད་ལ་གཞོན་པའི་འདུག་པ་བྲས་པ་ལ་
ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་“སྐྱབ”པ་ཡི་རིམ་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །གང་ཞེ་ན། སྐྱོད་པ་རྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་ཆེས་
དང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཅིང་དམིགས་པ་འཛིན་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་གྱི་ཅིང་སྐྱབ་པ་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བཅེ་བ་སོགས་བཅུ་བདུན་
ལོ། །གསུམ་པ་ལ། སོ་སའི་རོ་བོ་དང་། ཆོགས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བྲངས་
ངེས་སོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་ནས། བཅེ་བ་ནས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་བར་བཅུ་ནི། གོ་“སྐྱབ”

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡༣༡ན། ཞོ་ལ། ༡༩༡༤༡ན། བསྐྱབ ཟླ། ༡༩༡༥༡ན། ཟླབ ཟླ། ༡༩༡༦༡ན། བསྐྱབ

ལས་འཕྲོས་ནས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་རི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་བགོས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ།
གོ་ཆའི་སྐྱེ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་དོ། །ཐབས་མཁས་མན་ཆད་བདུན་
འི། འདུག་སྐྱབ་ལས་འཕྲོས་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་
ལགས། རི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་
པར་བགྱི་ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་འབྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་གནས་
པར་འབྱུང་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུང་ལགས། ཞེས་ཞུས་
པའི་ལན་དུ། ཤེས་རབ་དང་སྦྱིང་རྩེའི་སྦྱོར་བ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་མི་དད་པ་དང་།
མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་འདས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ངེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རི་
བ་ལྗེའི་ལན་ཉི་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལ་ཐབས་མཁས་ནས་གསུངས་ཀྱི་བར་ལྗེ། རི་བ་དང་པོའི་ལན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པས་གསུངས་ལ། སའི་ཆོགས་ནི། རི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དང་། གཉེན་
པོའི་ཆོགས་ནི། རི་བ་ཐ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལན་གྱིས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་
ལུན་སྦྱོར་ཆོགས་པས་བསྟུས་པ་ཆོགས་བདུན་ནི། པར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་གོ་བགོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟེ། ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་
སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན།
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེ་དང་། རྣམ་པའི་བྱེད་པར་འདུ་བ་ལ། བདག་མེད་

རགས་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་
པ་དང་། སྟོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་
པར་བྱས་པ། ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཇེའོ། །

སྟོང་ཇེ་ཐ་མས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི། སྟོང་ཇེའི་དམིགས་རྣམ་ལ་མི་
མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཇེས་ཡིད་གདུངས་པ་རྣམས་ནི། སྦྱིན་པ་བཏང་ནས་ཆེ་
འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་
པ་དང་། བཟོད་པ་དང་བཙོན་འབྲུས་དང་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
བདེ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན་སྟེ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མུང་འདས་ལ་བཀོད་ནས་གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པས་གཞན་ཇེས་སུ་
འཛིན་ཏོ། །མཉམ་གཞག་དང་ཇེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་བཞི་ལས་མཉམ་གཞག་ནི།
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་བསྟན་ཏེ།
དེ་ཡང་དེའི་དོན་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་མདོ་
ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་ཞི་གནས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
ནི་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །ཞི་གནས་ནི་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་དོན་
ལ་དཔྱོད་པའི་སྟོན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤང་བ་སྟེ་བས། སྤང་བ་སྟེས་པས་སུན་པ་སེལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྟོབ་པ་སྟོང་བ་ཡིན་

གྱི། ཞི་གནས་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་མེད་ན། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པ་ཡང་སྤོང་མི་
རུས་པས། ཞི་ལྷག་གཉིས་མིག་དང་སྤང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལུས་པ་འབྲུག་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་ཐུན་ལྟར་
མི་མ་ཐུན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་དང་ལྷན་པ་ནི། རྣམ་མཁུན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆོགས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
མཉམ་རྗེས་གྱི་ལམ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
གྱི་ཆོགས་དང་ལྷན་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོགས་དང་ལྷན་པས་ཆིག་དང་དོན་བསྐྱེལ་པ་
མང་པོར་མི་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཆིག་ལ་སོགས་པའི་
གཟུངས་གྱི་ཆོགས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུངས་གྱི་ངོ་མོ་ནི། ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྷན་
གྱི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། གསང་སྤྲགས་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པའོ། །དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། གསང་སྤྲགས་གྱི་གཟུངས་དང་།
ཆིག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཨ་ར་བ་ཅ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཞི་གཉིས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ནས།
ཨ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅས་ཡི་གེའི་གནས་ལུགས་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་པས་དེ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྐྱེས་
པ་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཏེ། སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྟོབ་པར་རུས་
པའི་གསང་སྤྲགས་ཚོམ་པར་རུས་པ་ནས་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་གཟུང་ཐོབ་ལ། དེ་ཡང་

སྒྲིབ་ལས་བཟོད་པ་ནས་དང་། བྱད་པར་ཅན་མཐོང་ལས་ཐོབ་ནས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་
ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་བཟོད་པར་འཛིན་ཅུས་
བའོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་ཡན་ཆད་ནས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་བྱེད་པས་ས་དང་།
མི་མཐུན་བྱོགས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོའི་ཆོགས་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བདུན་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆེན་
འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་བཅུ་བདུན་
པོ་འདི་དག་གིས་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་
བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་འབྲས་བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་
དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
པས་ཀུན་རྗེ་གྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱ་ཆེ་བས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པས་སོ། །དོན་བསྐྱས་ན། བཅུ་བདུན་
པོ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམས་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བཅུ་
བདུན་པོ་འདི་དག་རྣམས་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་ལ་མང་ཉུང་གི་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱའི་
ཆོགས་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་།
སའི་ཆོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་
གཞིའི་དབྱེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། དུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་འདིར་སྐྱས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམས་
དང་ནི་རྒྱ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་དབང་ཉེན་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཕྱི་
དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པས་
སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་པ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་དག་གིས་སྲིད་ཞི་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དགག་པའོ། །རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་
འདུས་བྱས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་བདེན་པས་སྟོང་
པ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐས་སྟོང་པ་དང་ལྔ་
ཕྱི་དང་དབྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མཐའ་
དང་ཁྲ་དོར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་
མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་ན་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱིན་སོགས་དོར་བྱར་མེད་པ་སྟོང་གཞིར་
བྱའོ། །གནས་ལུགས་དང་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་རང་
བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་བདེན་
པས་སྟོང་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ལུན་
ཅིང་ཆོགས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ལྷུང་པོ་ལྷའི་རོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དངོས་པོ་མེད་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ། བདེན་པས་སྟོང་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་རོ་བོ་སྟོང་པ་

ཉིད་དང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དེ། དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་སྟོང་གཞི་ཉི་ཤུ་
རང་རང་བདེན་པར་བྱུང་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་བྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད་
དོ། །འདི་ནི་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བསྐྱུས་ན་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མ་བཅུ་དྲུག་ བྱི་མ་
བཞིར་འདུས་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་བྱས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་ནི་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་
སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་མཐོང་གིས་གསུང་དུ་བྱས་སམ་སྦྲུམ་པ་དགག་པ་རང་བཞིན་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་བྱུང་བམ་སྦྲུམ་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་
གྱིས་བྱས་སམ་སྦྲུམ་པ་དགག་པ་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་དང་། ས་བཅུ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནང་དང་བྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི། ལོངས་སྟོད་པ་པོ་དང་སྟོད་བྱ་དང་།
དེའི་རྟེན་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ཆོགས་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ལ་བཞག་གོ།

འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལོངས་སྟོད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་སྟོར་ལམ་
དང་པོ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་བཞག་ན་རུང་བ་ཅམ་སྣང་མོད་ཀྱི། དང་
པོ་གསུམ་ཆོགས་ལམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཞག་ན་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྟོང་པ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་

སྒྲིང་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཆེན་པོ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་དོན་དམ་བ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་ཏུ་
འགྲོ་བར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕེན་བྱེད་
ཡིན་པས། ས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་བཞག་གོ། །འདུས་བྱས་སྒྲིང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་
པའོ། །འདུས་མ་བྱས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ས་
གསུམ་བ་དང་བཞི་བ་ལ་བཞག་གོ། །མཐའ་ལས་འདས་བ་དང་། རོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་
བ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཀྱན་བྱང་
མེད་པའི་དོན་སྒྲིང་བར་རྟོགས་པ་འཕེན་པས། ས་ལྔ་བ་དང་དྲུག་བ་ལ་བཞག་གོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དོར་བ་མེད་པ་སྒྲིང་བས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས། ས་བདུན་བ་དང་
རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ས་
བརྒྱད་བ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་བ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ས་དགུ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་སྒྲིང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ས་བརྒྱ་བ་ལ་བཞག་ཅིང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །

ཐ་མ་གསུམ་ནི། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྟེན་
ཡིན་པ་དང་། རང་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞག་གི། །དང་

སོ་བཅུ་བདུན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་
ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་ལ་བཞག་གོ། སྤང་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་
སྤྲོང་བས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕངས་ལ། དེ་ས་དང་པོ་ལ་
བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་ལ་གང་གི་ཆེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་
བསྐྱོམས་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྟོགས་སུ་ཐིན་ཀྱང་། དེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་
ཏུ་གསལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི།
ཆོས་དབྱིངས་ཆ་མེད་དུ་གསུངས་པ་སྤྱོད་པར་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་
སོ་སོར་མི་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆར་དབྱེར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཅན་ངི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་
རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་
ཁྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ངེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་
བཤད་པ་ནི། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྱུང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བྱང་པར་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་
ཅུང་དང་། དེས་པ་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མར་

སྤང་བའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤས་རེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡང་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་
དམིགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ལུགས་གཉིས་
དགོད་པ་དང་། ལུགས་སྤྱི་མ་འཐད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲོན་ཀ་སྤང་
བ་དང་། ལུགས་སྤྱི་མ་དགག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ན་རེ། གཞན་དབང་
གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གི་གཞལ་བྱར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་བ་
རྟོགས་པར་འདོད་དོ། །ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་སྟོང་
ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས།
དམིགས་པ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཛོང་རབ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར། ཞེས་པས་
ཡུལ་དམིགས་པ་དེ་མ་དམིགས་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཛོང་བས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྦྱི་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འགོག་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་
ཡང་ཆོས་ཙན། བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་

གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ། ཁྱེད་གནས་ལུགས་སུ་
འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། ཉེས་
པ་མེད་དེ། གསལ་བྱ་ལྟ་སྦྱིན་དང་། གསོད་བྱེད་མཆོད་སྦྱིན་དེ་ཉིད་ལྟ་སྦྱིན་བསལ་
པའི་ཆ་ཡིན་ན། དེ་བསལ་པས་ལྟ་སྦྱིན་སྦྲར་འབྱུང་རིགས་ན་ཡང་། གསོད་བྱེད་དེ་
ཉིད་གསལ་བྱ་བསལ་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་སྦྱིན་སྦྲར་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཁྱེད་
སྦྲར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ། གསོད་བྱེད་དང་
འབྲ་བའི་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་ཉིད། བདེན་སྟོང་
བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཀག་པས། དགག་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
གྲུབ་སྦྲར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དེ་བདེན་སྟོང་དེའི་
ཁྱབ་བྱེད་དང་། བདག་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་
ཞེས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་མངོན་སྲུང་
ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་རྩུན་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བདེན་གྲུབ་རྩུན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་གཅིག་གམ་
ཐ་དད་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པས། དངོས་
པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དབང་དང་ཡང་

རྩམ་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་དབང་དང་འབྲེལ་བ་
མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡན་གར་བའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས། གཞན་དབང་ལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་སྟོང་འདོགས་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩམ་གཅིག་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འདུས་
བྱས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པའི་ས་བོན་སྟོང་
མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་རྟེན་འབྱུང་རྩུབ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། དབྱ་
མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
བཞེད་པ་ལོག་པར་འཆད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྟོང་བའི་རྣམ་གཞག་མི་
ཤེས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ནི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་གཞན་འདིར་མ་བཤད་
པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བའི་སྤྱིའི་གྲངས་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
གཞན་མཐའ་ཡས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་དོན་ངེས་པའི་གོགས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་བ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
ཀྱང་། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྟག་དངོས་སུ་
འདོད་པ་དང་། རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྱུ་ནམ་མཁའ་དང་ལག་མཐིལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་

དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་ཚེས་དང་། འཕོ་ཚུལ་དང་། མིང་
དོན་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ལ་
ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ས་དང་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྤང་བྱ་སེལ་པའི་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་སོ་སོ་སོ་
སོར་རིམ་གྱིས་བྱེ་བའི་ལྷ་ཕྱིའི་རིམ་པས་ས་བཅུའོ། །གསུམ་པ་ལ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་
དང་། སྤང་བྱའི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་། དེ་དག་
གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཤེས། ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག །འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་། བརྒྱར་འགོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད།
སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས། དེ་དག་གི་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐར་
འཇུག །ཆོས་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད། ལུས་བརྒྱ་སྟོན། ལུས་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་འཁོར་
བརྒྱ་སྤག་རེ་སྟོན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྤག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ།
ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་སྤག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བ་དང་། ཁྱི་མ་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་དང་། ལམ་བསྟོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་
དུ་འཕེལ་བ་དང་། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལྷག་པ་སོགས་པར་བྱིན་ལྷག་པའི་
ཁྱད་པར་དང་། ས་དང་པོར་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་གླིང་བཞི་
ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
ཁྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སམ་བསྐྱུས་པའི་
ཉོན་སྤྱིའི་ཀུན་བརྟགས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ཤེས་སྤྱིའི་ཀུན་
བརྟགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དང་
བོན་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་ས་བོན་དང་། སྒྲོམ་
སྤངས་ཤེས་སྤྱིའི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་ཤེས་བར་
བྱའོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་བར་རྟོགས་པ་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བརྟེན་པ། བར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཆོས་སོ་སོ་ཇི་སྲིད་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་
ཡིན་ལ། རྟོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་བར་བྱའོ། །

ལྔ་པ་ནི། སའི་སྐད་དོད། ལྷ་མི་ཞེས་པ་ལ། ཡི་གེ་བསྐྱར་པའི་ངེས་ཆོག་གིས་
བཤད་ན། འབྲུང་པོ་དཔག་མེད་འཛིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་སམ། ཡོན་ཏན་
དཔག་མེད་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བས་ས་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་
གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སའི་རྟོགས་ལས་གང་གི་སྒྲིན་ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་སྒྲི་
ནས་ཡོངས་སུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལྷའི་ས་དགྲ་དང་། འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་དགྲའི་དང་པོ། ས་དང་པོ་ལ་ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཆོས། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་

ཐོབ་འགྲུར་ཏེ། བསམ་དང་ཞེས་སོ། །རི་ལྷར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་བརྩ་བོ་འདི་
དག་སྤྱོད་ཇི་ཆེན་པོ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་སོ། །མདོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
པ་གང་ལགས། ཞེས་པ་ནས། རི་སྐད་སྤྲུམ་པ་དེ་ལྷར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་བདེན་པའི་
ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཤོ། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བའི་རིམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་།
དགེ་བའི་རྩ་བ་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་གྲུ་གྲུར་མེད་པའི་
བསམ་པ་ས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་
ཆོས་ཅན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་ཤིང་
ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་དོན་ཆེ་ཆེར་བྱས་ཏེ་རང་དང་
གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་པན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་གྱི་
བསམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཉིད་དང་ས་འདིར་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལྷག་པས། ལྷས་དང་
ཡོངས་སྤྱོད་དང་། དགེ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལ་
སེར་སྤྱའི་ཀླན་འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྟེ་བ་དང་། ལྷོ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་
དམིགས་པ་དང་། ཁྱིམ་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མཛོན་

པར་མི་དགའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་སྒྲན་མེད་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་བ་དང་། ཆོས་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཚུད་དང་མེར་སྐྱ་
མེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་བ་དང་། དམ་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པས་བདེན་པར་སྒྲུབ་ཉིད་ཅེས་བྲ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་བརྩས་ས་དང་པོ་རབ་
ཏུ་དགའ་བ་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །བཙུ་པོ་དེས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་
ལུས་པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱའི་བྱེད་པར་བཙུ་པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་
རྫོགས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དག་ཁོ་ནས་
སོ། །གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་ལ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་ལུས་ཏེ།
དེའི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་འཛོམས་ཤིང་གཉིན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར། ས་
གཉིས་པར། མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངེ་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དེ་ཅམ་དུ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་སོགས་མི་ལྷན་པས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པ་ཞེས་བྲའི། ས་དེར་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ནམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་གང་ཞེན། ཉན་རང་གི་སེམས་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། ལས་གཞན་མེད་པར་པར་ཕྱིན་ནམས་ཆོལ་བ་སྟེ། འདི་
ནི་པར་ཕྱིན་ནམས་ལ་བཙོན་ཞིང་ཆོལ་བའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་དུ་
བྱེད་པ་ནི། དག་པོའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནུམ་
པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་པན་པ་བྱས་པ་དྲན་པ་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་གཞོན་
པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་པ་གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྟུམ་
ཞིང་། སྤྱག་བསྐལ་དང་དུ་མེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་རྟོག་གི་བཟོད་པ་དང་ལྷན་
པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་སྟོབ་དང་ལྷན་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ནུམ་ཡང་མི་འདོར་བ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་གོང་མ་མཁན་
པོ་ལ་སོགས་པ་འདུད་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་
གསུངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་དམ་པ་སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱག་ལ་སྟོབ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་
སྡུ་བ་བཞིན་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པའི་སྟོན་པ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་བྱད་པར་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་
ལ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་གསུམ་པ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་སོགས་ལྷས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ།
དེའི་སྟོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་སོ། །བྱང་ཆེན་ས་གསུམ་པ་ལ་
གནས་པས་ཆོས་ལྡན་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྡན་ཞེས་མང་དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་
ཤིང་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། དུས་ནུམ་ཡང་མི་འདོར་བ་དང་།
རྟོན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་དང་། བྲགས་པ་སོགས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་གཞན་ལ་ཆོས་
སྟོན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་གཉིས་དང་། རྟོན་དང་བརྟེན་པའི་ཞིང་སྦྱོང་བའི་རྒྱར་

ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་པོ་སྐྱབ་པ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་དང་། ས་གསུམ་པར་
བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པས། གདུལ་བྱའི་ལོག་སྐྱབ་བཟོད་ཅིང་། བཟོད་པ་གཞན་
གཉིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་པན་བཏགས་པའི་ཞེས་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་ཉེས་
སྦྱོད་ལ་འཛེམ་པ་རོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་རྫོགས་པས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ལྟ་བོ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པས་ཟེན་ནས་ཡོངས་སུ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ས་བཞི་པ་
འོད་འཕྲོ་བ་ལ། རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དབེན་པས་ནགས་ན་གནས་པ་དང་།
འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་དམ་བརྟན་པས་
སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྟོས་རྟེན་སོགས་བཅུས་ས་བཞི་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་སྟེ། དེའི་སྟོན་
སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་
གནས་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ་དགོན་པ་ན་གནས་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་འཛིན་དབེན་ཞིང་གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་འཕགས་པའི་
དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མཛོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་འདོད་པ་
ཚུང་བ་དང་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དེ་ལས་བཟང་བ་དང་མང་བ་སོགས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་མེད་པ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་
ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡི་དམ་བརྟན་པས་ཡང་དག་པར་བསྟོམས་པ་དང་། ཉེས་ལྷུང་
གིས་མ་གོས་པ་བསྐྱབ་པ་སྦྱངས་པ་ཞེས་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རང་གི་རོ་བོའི་

སྒོ་ནས་སྟེད་པ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པས་འདོད་པའི་ཞེས་དང་། གདུལ་
བྱ་དང་འཆམས་པར་ཐར་པ་ལ་འགོད་པས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། བྱི་ནང་གི་བདོག་པ་ཞེས་དང་། ས་བཞི་པར་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་
རྫོགས་པས་རང་ལ་དགེ་བ་མཐའ་དག་སྦྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། དགེ་
བ་བསྦྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུས་པ་དང་། ཅི་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་མངོན་ཞེན་གྱིས་མི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་སྡེ་མ་ལྟ་བུ་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམས་བརྩམས་ཞེས་
སོ། །ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་ལ། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲིས་དང་ཞེས་སོགས། བརྩ་པོ་དེ་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། ས་ལྷ་པ་ནི་
ཡང་དག་པར་འཛོལ་སྟེ་དེའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་
བཀྲར་ལ་སྟེད་པས་རྟེན་པ་ཞེས་དང་། བྲིས་ལ་སྟེད་པས་གཞན་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་
བྲིས་ཞེས་དང་། འདུ་འཇི་ལྷག་པར་འདོད་པས་སྦྱེ་བོ་མང་བོ་གྲོང་ལ་སོགས་པར་
གནས་པ་དང་། རྟེན་བཀྲར་གྱི་ཆེད་དུ་བདག་ལ་ཞེས་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལམ་བཟུ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། རང་ཁེངས་ཤིང་གཞན་ཁྱད་
དུ་གསོད་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་དང་། ལྷང་དོར་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པས་
དགེ་བ་དང་ཞེས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བྲོས་རན་པ་
དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱོགས་པར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྩམས་པར་སྟོང་ཞིང་ལོག་པའི་ཆོས་
གཉིན་པོ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཤེས་རབ་

ཀྱིས་ཟིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞེས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྤྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ས་
དང་པོ་ནས་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་ཟིན་པས། དུས་དེར་འཁོར་དེར་
གནས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་པའམ། ཡང་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་“ལྟ་བ་ཆད་”¹ དུ་འཛིན་
པའི་མཐར་ལྟ་ལ་ལོག་ལྟར་བཏགས་པའོ། །དེས་པར་ལོག་ལྟ་ལ་འཆད་ན་རྒྱང་རིང་དུ་
ཐག་བསྐངས་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱེས་པ་ལ་བྱའོ། །འདིར་བསྟན་པའི་“སྤྱང་”² བྱ་གཞན་
ནམས་ཀྱང་མདོན་གྱུར་པལ་ཆེར་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱི། ས་དེར་འདི་དག་གི་ས་པོན་ཅི་
རིགས་སྤངས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ནམ་པར་བཞག་པའོ། །བྱག་པ་ས་བྱག་པ་མདོན་
དུ་གྱུར་པ་ལ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིན་དང་ཞེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱག་རྫོགས་ཤིང་། སྤྱིན་བྱག་སྤངས་
པས་ས་ནི་བྱག་པ་ཡང་དག་པར་འཛོལ་སྟེ། དེའི་སྤྱིན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་
སྟོན་པ་འཛོལ་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། ས་བྱག་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བྱག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱག་གོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་བྱག་
ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བྱག་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བ་རོལ་བྱིན་པ་བྱག་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་བྱག་སྤྱོད་སྟེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྤངས་པ་དང་། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྤྲག་པ་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་

¹ མ་ཕྱི། ༡༤༠བཟུ། ལྟ་བ་ཆད་ ཞོལ། ༡༡༥བཟུ། ལྟ་བ་ཆད་ སྟེ། ༡༤༥བཟུ། གླེ། ༡༤༥ནུལ། ཉག་ཆད

² མ་ཕྱི། ༡༤༠བཟུ། སྤྱང་ ཞོལ། ༡༡༥བཟུ། སྤྱང་ སྟེ། ༡༤༥བཟུ། གླེ། ༡༤༥ནུལ། སྤང་

རྫོགས་པས་སྤོང་བ་པོའི་སྤྱོད་པོས་སྤངས་ན་ཞུས་པ་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སྤོང་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རང་གིས་གཏོང་
བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྤོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་རང་
ཉིད་བཞུགས་ཡང་སྤོང་བ་པོའི་སྤྱོད་པོས་སྤོང་བའི་སེམས་སྤོང་བ་སྟེ། གཉེན་པོ་བྱུག་རྫོགས་
པ་དང་། སྤང་བྱ་བྱུག་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་
སོ། །ཡང་ན་པར་ཕྱིན་བྱུག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐེན་པས་ཉེས་པ་དང་པོ་གསུམ་
སྤངས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་རྫོགས་པས་ཐ་མ་གསུམ་སྤངས་པའོ། །ས་ལྟ་བར་བསམ་
གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་འདིར་ཤེས་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་སྤྱན་མོང་བའི་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་
མཐོང་ཐོབ་པའི་རིས་པ་ལྟར་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་
འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །བདུན་པ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་གླུར་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྤོང་
བ་དང་། གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་བསྟེན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་སོགས་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་
པར་ཆད་པ་དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོས་ཉི་ཤུ་རྫོགས་པའི་སྒོ་
ནས་འཐོབ་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་
འབྱུང་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེན། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མྱོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་
ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་བཙུགས་ཅན། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་
སྤངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྤོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བསྐྱལ་བ་མང་

པོའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ།
གཉེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཙྰ་ད་བ་སྟོང་ཉིད་
དངོས་པོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་བ་དང་ཀྱན་རྩོལ་འགལ་བར་བརྩོན་པ་
འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་དེ་ཉྱ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བལ་ནས་སྟོག་པའི་ཆོས་
གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་།
ཙྰ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉི་ཤུ་སྤངས་བྱར་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོས་གཉེན་པོ་དེ་
ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ཤེས་པ་སོགས་ཉི་ཤུ་སྤངས་བརྟན་པ་ཡོངས་
སུ་སྦྱོར་སྟེ། དེའི་སྟོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ནི། བྱང་ཆེན་ས་བརྟན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྟོང་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་
སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་བརྟན་པ་བ་དེས་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བ་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་མངོན་
གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེམ་པ་བཞིན་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །སྟོག་
གཙུག་སྟོང་བ་སོགས་དགེ་བ་བརྩེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་གསལ་པར་བྱ་བ་སོགས་འཁོར་
གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་རང་དབང་བའི་

གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་གདུངས་
 པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་བཅེ་བ་དང་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་ཆད་
 པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་བྱང་བ་
 ལས་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་།
 འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲང་དོར་
 གྱི་མཆན་མ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་སྐྱག་པ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་མཐར་སྐྱག་པའི་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་
 དུ་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པས་ཕྱང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་
 ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པས་ཁམས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་
 དང་། སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་
 གས་ག་ཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཁམས་གསུམ་ལ་གནས་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་
 མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བ་
 གསུམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྟོང་བ་དང་། ཞི་གནས་
 བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱེམས་པས་ནི། བོང་མའི་
 བྱད་པར་ཐོབ་མི་རུས་སྟུང་དུ་སེམས་ཞུམ་པ་སྟོང་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་

པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་
བྱེད་པས། སངས་རྒྱུ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པར་ལྟ་བུའི་
ཁེངས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་
བས་ཆོས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་རིམ་ལྔ་བ་དང་རིམ་ལྔ་བའི་
བསྐྱུ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་དགེ་
འདུན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བ་དང་། གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བུའི་བདེན་ཞེན་སྤོང་བ་
དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་རིམ་ལྔ་བའི་དོན་པ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་
དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པས། སྤོང་བ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་ལ་དབང་
བསྐྱུར་ཐོབ་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ནི། སྤོང་བ་དང་རྟེན་འབྲུང་འགལ་བར་བརྟེན་པའི་
འཛིན་པ་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྤྲ་མ་བཞིན་
དུ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་པས་བདུན་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ། ཅུ་བ་དང་།
འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་སྟག་གཉིས་གང་ཡང་
རུང་བས་ས་བརྒྱད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་

ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་
ཡང་ཆོས་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆགས་བཅས་དང་
ཆགས་བྲལ་སོགས་སེམས་གཅིག་གིས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་པ་བཅུ་དེ་
འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཛོད་པར་ཤེས་པས་བཅེ་བ་
དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཉེན་གསེར་དང་བྱི་རྒྱུ་
ལ་སོགས་པའི་རོ་བོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པས་ཉེ། དེའི་ཆེད་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་
བྱེད་པ་དང་སྒྲོབས་བཅུ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་དང་གཙོ་བོར་ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པས་དབང་པོ་
མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་། རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འབྱར་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བསྐྱེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། ལྷང་འབྲུག་
ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་གནས་པ་དང་། གང་དུ་གང་གི་སྒྲིབ་བ་བཟུང་ན། སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བས་སྒྲིབ་པོ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་ཞེས་སོ། །ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་བྲོས་ལ། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་ལྟ་སྟེ་སྒྲོན་པ་འབྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་པ་སོགས་
བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དགུ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་སྒྲོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་
ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡༧༡ན། ༥ ཞོལ། ༡༩༩ན། སྐ། ༡༩༩༧༡ན། སྐ། ༡༩༧ན། ༥

ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། པར་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པས་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་འབྲུབ་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཆོགས་ཤེས་པའི་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་ཐོབ་པས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་ཟབ་མོ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་སྟོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་ཐོབ་པས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྟོབས་པ་རྩ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསུགས་པའི་མའི་མངལ་དུ་འཕྱག་པ་དང་། རིགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་བྲལ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་། རུས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཉི་མ་དང་བྱ་རམ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་རུས་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉེན་དམ་པ་བརྒྱད་མར་བྱུང་བའི་ཆོ་འབྲང་དང་། རང་གིས་བཀྱུ་ཏེ་བྱང་རྩལ་ལ་བཞག་པ་རང་དབང་བའི་འཁོར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། མིའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་གནས་གཙང་མའི་ལྷས་བྱ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེལ་ཏེ། བྱིས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དང་འབྲུ་བའི་བྱང་རྩལ་གྱི་ཤིང་སྟོན་པ་འདིའི་ཨྲ་ཤུད་ཐ་དང་། བྲམས་པའི་ལྷ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སྤྱིང་བོ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་

བྱའི་བུན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པོ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་སྔ་
མ་བཞེན་དུ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱང་ཉིད་ཆོག་པ་པོ་འཕེལ་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་
པའི་སྒྲོན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་
གྲོས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བྱའི་ས་བཅུ་པ་ལ། མཆན་པ་སྤྲུང་བ་
དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀླུའི་ས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྤྲུང་བ་འདད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་
པར་བསྟན་ནས་འབྲས་བྱ་ས་བཅུ་པའི་མཆན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ཆོག་པ་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྤྱོད་པའི་སྒོ་
ནས་སོ། །ས་བཅུ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒྲོན་པ་མི་འཆད་པའི་ཀླུ་མཆན་ཡོད་དེ། འབྲས་
བྱའི་ས་བཅུ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་
བཤད་པ་ཅེས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་གོ་བྱས་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕེལ་པར་བྱའོ། །གང་ན། དམན་པ་ས་བརྒྱད་དང་། ཀླུའི་ས་དགུ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ས་དགུ། སྔ་མ་འཕེལ་མཐོང་དང་།
ཕྱི་མ་ལ་གནས་ནས་འདས་ནས། ཡེ་འཕེལ་ནི་གང་གིས་མདོ་ལས་འདའ་བྱས་དགུ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་འཕེལ་པར་
བྱའོ། །གང་དུ་འཕེལ་པར་བྱ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པར་འཕེལ་པར་
བྱའོ། །མདོ་ལས། འདའ་བྱས་དགུའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་དེ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་གང་ཞིག །ཁྱེད་ལ་གནས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་

བརྗོད་པར་བྱའི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་
བའི་བྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ས་བརྩ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་པར་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ། དེགས་ཀྱི་ས་དང་ཞེས་པ་ནས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་
ས་དགྲུ་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བརྩ་བའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། འདའ་བྲ་ས་དགྲུ་
བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འདས་པ་ས་བརྩ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེགས་
ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེགས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་
དམན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་དེགས་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་སོ་སྦྱེའི་རྟོགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེགས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལས་སྤང་མི་
ལྟོག་པར་མ་དེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དེགས་ཀྱི་ས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དེགས་ཀྱི་སའི་སྦྱེའི་མཆན་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་ལོ། །

མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆོས་
ཅན། བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཟུང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དང་པོའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་
གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བའི་

རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་མི་འོང་བའི་
རྟོགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡ་སྤངས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་དབྱ་བ་ཅོམ་པ་ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡ་སྤངས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འདོད་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེས་བྱ་བ་བྱུག་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྷག་མ་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་ཞུགས་ལྷག་མའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་རྒྱུན་མཆོད་ཡོད་དེ། འདིར་བལྟས་ནས་འདའ་བ་
དང་། གནས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་
ནས་དེ་ལས་འདས་པ་ས་བཅུ་པའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པར་དགོངས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ནི་
ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་འབྲིང་གི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྤར་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ནི།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་འདའ་བྱ་ས་དགུའི་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་འདའ་བྱ་ས་དགུའི་
གནས་ནས་འདའ་བའི་ས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ས་དགུ་འདས་ནས་བསྐྱུན་མ་ཐག་པ་མངོན་པར་
ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་དབང་བའི་སྟོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་

ལ་གནས་པ་རྗེས་”ཐོག་’དེ་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ས་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ས་བརྩ་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཆུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྟོལ་
བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་བ་ཉིད། །ཅེས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་འབད་ཚོལ་
རགས་བ་ཞི་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ཅམ་དུ་སངས་
རྒྱས་དང་མཉམ་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་དང་། མཚན་མའི་སྟོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཀྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་ཐད་བར་མ་
སྤངས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་ཅན་བ་དང་བདེ་བ་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། རྟག་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་པས་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བྱའོ། །སྟོན་ལམ་ཞེས་
པ་ནི། དབང་བརྩ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་སྟེ། ཆོས་སྐྱ་མཛོད་དུ་མཛད་བཞིན་ན་དབང་
བསྐྱར་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚམས་
སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིན་པོའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་དང་གོམས་
པའི་ལམ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་གཞུང་

’ མ་ཕྱི། ༡༩༦༣ལ། ཐོགས ཞོལ། ༡༩༡༣ལ། ཐོབ སྐྱ། ༡༩༡༣ལ། སྒྲ། ༡༩༠༣ལ། ཐོགས

དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་སྒངས་ཀྱིས་བརྒྱད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་འབྱུང་
བར་འབྱུང་། ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་
འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞིང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
གང་ན་བདེར་གནས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་སྒང་བྱ་
སེལ་བའི་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། སྒང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །མཐོང་སྒངས་དང་སྒྲོམ་སྒངས་ཀྱི་གཉེན་པོ། མདོ་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། དེས་བར་འབྱུང་ས་
འབྱུང་བྱེད་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་
སྒངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པར་དེ་བཞག་པ་དོན་དམ་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་སྒངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་
རུང་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་
ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སོ་སོར་རིམ་པ་བཞེན་མཐོང་བའི་
ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོང་བས་སོ། །

དེས་པར་འབྲུང་བའི་སྐྱབ་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དེས་པར་འབྲུང་བའི་“སྐྱབ”པ་ལ། མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་།
འབྲེལ་བའོ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་བ་དང་སྒྲོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་དབྱང་གི་ཆོགས་
བསགས་བ་ནི་ནམ་མཁུན་དུ་དེས་པར་འབྲུང་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་པར་
འབྲུང་ས་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་དེས་འབྲུང་
“སྐྱབ”པ་ཡིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྲུང་ས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་སྐྱིད་དང་བྲེ་བག་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་བཅས་པའི་འདིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་
མཁན་ནས་འབྲུང་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེས་པར་འབྲུང་བའི་“སྐྱབ”པ་ནི་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེས་
པར་འབྲུང་ས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པར་རྟོགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་དེས་པར་འབྲུང་བར་བྱ་བ་ནམ་པ་བརྒྱད་དུ་དེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །དེས་པར་འབྲུང་ས་བརྒྱད་དུ་དེས་ཏེ། བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་དེས་པར་འབྲུང་བར་
བྱ་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྷ་བྱ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་
པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པོ་གང་ཞེན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་སྟོན་བཤད་པ་དང་།
ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྲུ་འཆད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་
པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

༡ མ་གྱི་ ༡༩༡ན༡ན། ཞོལ། ༡༩༡ན༤ན། བསྐྱབ སྟེ། ༡༥༡ན༡ན། སྐྱབ ལྟེ། ༡༩༡ན༤ན། བསྐྱབ

༢ མ་གྱི་ ༡༩༡ན༡ན། ཞོལ། ༡༩༡ན༤ན། བསྐྱབ སྟེ། ༡༥༡ན༡ན། སྐྱབ ལྟེ། ༡༩༡ན༡ན། སྐྱབ

༣ མ་གྱི་ ༡༩༡ན༤ན། ཞོལ། ༡༩༡ན༡ན། བསྐྱབ སྟེ། ༡༥༡ན༤ན། ལྟེ། ༡༩༡ན༡ན། སྐྱབ

གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བསལ་བྱར་མཉམ་པར་མཁྱེན་པའི་སྤྱགས་རྗེས་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་
 ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོར་པའི་སྦྱོན་ས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཏེ། མཐའ་ཡས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པར་རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྤྱིན་ཆངས་པ་དང་། ཞེས་
 སོགས་ལྟར། རྟོག་པ་དང་ཚོལ་པའི་མཆན་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་
 གཞན་དོན་སྦྱོན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་གསུམ་ནི་སེམས་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་རྟོ། །སྤྱི་ཞིའི་
 མཐའ་སྤངས་པས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་པའི་ངོ་བོའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྤངས་བྱ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་བྱེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རྟོགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་གཉིས་ནི། སྤངས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་དང་།
 རི་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་
 དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱས་ན། དེས་འབྱུང་
 "སྦྱབ"པ་ཡང་དེ་ནས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཅས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་
 པོའི་རྒྱུ་ཅས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་འབྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །སྐབས་འདིར།
 འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་
 གྱིས། སྦྱོད་པར་བྱུང་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བཤུ། ཞོལ། ༡༩༡ན། ༡ན། བསྐྱབ། སྐ། ༡༩༩ན། སྐ། ༡༩༡ན། སྐབ

སོགས་པའི་རང་བཞིན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་བརྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུང་འདིའི་ལེ་ཏུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བས་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་
ཅན་མཆོན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བུའི་རྣམ་མཁེན་དེ།
སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་བ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱབ་བ་བཞི་ཡང་རིམ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་ནས་ད་ལྟ་ཆོས་བཅུ་གམངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་
བའོ། །ཞེས་རྣམ་མཁེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྒྱས་ཏེ་བརྗོད་
བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤོགས་ཐམས་ཅད་དུ་
དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གྱུར་ཅིག ། །

སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བ།

ཐཱ་མ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཤད་ནས། གཉིས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དེར་བཟོད་པའི་
ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། ཚོས་བཙུ་གཅིག་
གིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བསྟར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་
ནི་དེར་བཟོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་
ན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མེད་པས་སྦྱར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་
ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་དོ། །

འགྲེལ་ཆེན་དུ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་
ཀྱང་དེར་སྒྲོས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་
བྱ་མ་ལུས་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་པའི་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་
དེ་ལས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་

ལ་ལོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དོན་ནི། སྤར་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་
གྱི་ལམ་བསྐྱེད་མོད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྐྱེད་པ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལུ་བསྒྲོམས་
པས་ཆོག་གི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟེ་རྣམ་པའི་
ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཅས་
གྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་སྟེ་པ་དང་། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་
བསྒྲོམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཛེས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་བཞུགས་དགོས་པས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་རྣམ་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྤར་བཤད་པའི་ཆོས་བཅུའི་ནང་
ནས་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ལམ་གསུམ་
པོ་འདི་དག་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གྲངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ལམ་ཉི་ཆེ་བ་ལས་འབྲས་སུ་ཡང་ཉི་ཆེ་བ་ལས་མི་
འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལེ་ལུ་ལོགས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟ་སུ་
སྤར་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྐད་ཟེར་ཞིང་། ལམ་ཐུན་མོང་བའི་
ཀླད་གྲངས་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དག་དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བཙུ་གཅིག་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་
པོ་ལ། རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་
བཅོམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཚོག་ཚོག་པོར་མཛད་པ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གོང་མའི་བྱུང་བར་དོན་དུ་མི་གཉེར་
བའི་ར་རྒྱལ་བཅོམ་བ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་ཀྱི་བྱུང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ལས་བྱུང་བའི་འོད་ནི་ལྷན་ནི་མ་ཡིན། ལྷང་ངེ་མ་ཡིན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་
འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་
གང་ཡིན་ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་
རྩོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་མཁས་པ་ལ་ནི། དེའི་རྩོན་དུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། འོན་ཀྱང་
གང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་
རྩིས་སྤྲུལ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་ལ་ལམ་

ཤེས་སྒྲིང་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་བྱིར།

འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱཏོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་
ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱད་
ཀྱི་མཆམས་བཅད་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཉན་
ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྒྲིན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞིང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་འགོག་པས་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཅོད་པཏོ། །འདིར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་མ་དེས་པའི་
རིགས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཐེན་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་
དུཏོ། །འདིའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས། མདོ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་
དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་
གསུམ་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས། མདོ་འདི་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཀོད་
པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྐྱ་བའི་གིང་རྟའི་སྒོལ་བྱེ་
བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཉིད་སེམས་ཅམ་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱད་སྒྲ་མའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་

བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་། ཟེག་བསྐྱས་དང་། ས་སྡེ་
སོགས་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་འདྲ་བར། དབུ་མའི་ལུགས་སུ་གསལ་བར་བཀྲལ་ལ།
དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཞིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་བྱུང་འཕགས་ཏེ། ཉན་མོངས་
གཙོ་བོར་མི་སྟོང་བར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ་
ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་ལས་དེའི་ལས་ཀྱང་བྱུང་འཕགས་ཏེ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྤྲིན་ཅིང་གོལ་བའི་བྱེད་
ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟའི།
གོགས་དང་བྲལ་བའི་ཉེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་
ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་
མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙུང་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་སྟེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཕྱིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙུང་པའི་རྒྱད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཉེགས་པ་སྟེ་འོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་ཆོག་
ཟུར་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྟེ་བའི་ཉེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ང་རྒྱལ་
བཙུང་པའི་རྒྱད་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་སྟེ་བར་བསྐྱན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷན་གཅིག་

བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི། ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་
སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་བར་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་
ལམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་
བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་
བྱས་པས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་ཐབས་སུ་ལམ་གསུམ་
བསྐྱོམ་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་རྩི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབྱེ་བ་ལ་མི་
མཁས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་སྦྲུལ་དུ་
ཐོབ་པར་འདོད་ན་ལམ་གསུམ་གཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་བསྟན་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་
བསྟན་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པལོ། །

དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་
པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།
རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི་
དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཅི་བཞེན་པའི་ངེས་དོན་མཆན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་
དགོད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་དང་། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་གང་ནས་འཕྲུག་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལུང་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་གྱི་
ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། བསྐྱ་དཀར་པོ་ལས། བྱང་སྤོང་
ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། རྣམ་འབྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། །བསྟོ་བའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་
ལས། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་
པར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་ཀྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་ན། དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར། མདོན་པར་ཞེན་པའི་
ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཆེ་བར་ཡང་འགྱུར། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པར་
ཡང་འགྱུར། ཆོས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁུད་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྒྱ་མཚན་ལྟས་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱིས་བརྟེས་པའི་གོ་འཕང་ལ་
འགོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དག་པ་བདེན་པའི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

མེད་ལ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྲུལ་འཛིན་ལྟར་རྩ་བ་
མི་བརྟན་པ་སེམས་རྒྱད་ལ་སྒྲོ་བྱར་བྱ་བྱུང་བ་གཉེན་པོས་འབྲལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མ་འབྲལ་བྱུང་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དབྱེ་བཙུག་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་པ་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
སྤང་བྱ་མི་བྱུང་བ་དང་། དེ་སྒོར་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འདོར་
བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། འོག་ནས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་
ནམས་སོ། །འོན་མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནམས་དང་འགལ་ལོ་ཞིན།
སྟོན་མེད་དེ་དཔེར་ན་“དེད”དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པའི་
འགོན་པོ་ནམས་དབྱུགས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་དུ་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲུལ་པས་
དབྱུགས་ཕྱིན་པ་དང་། སྤང་ཡང་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱིང་དུ་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར།
འཁོར་བའི་ལམ་གྱིས་དུབ་སྟེ། དང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མི་འདོད་
པ་ནམས་ལ། སྒྲུལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འབྲུག་པའི་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་བསྟེ་བའི་
དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངས་འགྲེལ་
ལ་སོགས་པ་ནམས་ལས་མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་། དེ་ཤིག་ཟབ་མོའི་ལམ་བསྟན་དུ་མི་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་༡ན། དད ཞེལ། ༡༤༩བཤ། སྒྲ། ༡༥༩ན་༤ན། ལ། ༡༥༩ན་༡ན། དད

ནམས་བྱང་བའི་དོན་དུ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པའི་གཞི་ནི། གནས་
སྐབས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཁམས་མི་འདྲ་བ་ནམས་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་ནས་
འཁྲིད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
བ་བདེན་བར་བྱུབ་པ་མ་བཞག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་སོའི་ལམ་ལ་བཀྱི་བར་བྱ་བའི་རིགས་
ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སྐྱས་ཐེན་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནམས་དང་། འོག་ནས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་
རིགས་པ་ནམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ནམ་བར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྐྱབ་ནམས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་
འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མཛད་ལ། དེ་
ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་
བྱུབ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དུ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་དུ་བཀྱིར་རུང་བའི་ཐག་པ་
མེད་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་
སོར་ངེས་པ་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་མོས་པ་དང་བསམ་པ་ཅུང་
ཟད་བསྐྱར་དུ་རུང་ཡང་། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་ངེས་པས་མཐར་ཐུག་
པའི་ཐེག་པ་ཡང་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལུགས་འདི་ལ་ནི། གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་བཞད་
པ་ཡང་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞད་པ་ཡང་
སྐྱེ་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་དུ་མཛད་དེ། དགོངས་གཞི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནས་མཁའ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཐག་

ནམས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། སྤྱག་ཀྱན་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་
མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་
རྒྱ་བར་འཁྱུར་བས་རིགས་ཐ་དད་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་དང་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་སྦྱད་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཤིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་སྦྱད་ནས་མཐར་དེ་
བཟང་སྟེ་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྡོན་བདག་གིས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་སྦྱད་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བདག་སྡོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་སྦྱད་པས་སངས་རྒྱ་བར་
འཁྱུར་རོ་སྤམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཅོམ་ཆེད་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་ཉན་
ཐོས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ལན་དུ་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་སྤངན་ལས་འདའ་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་ནམས་ཐེག་ཆེན་དུ་
"བྱང་"བར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་མ་ངེས་པ་ནམས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟང་བར་རྗེས་
སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཐོག་ལ་གཞོད་བྱེད་ལུང་ནི་མདོ་དགོངས་
འགྲེལ་སོགས་དང་། རིགས་པ་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་བསྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་ནམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པ་སྲིད་ན། སངས་རྒྱས་བྱི་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཉུང་ཤས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཅོམ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༡ན་ལ། དང ཞོལ། ༡༤༡ན་ལ། སྤྱ། ༡༥༧བ་ལ། སྤ། ༡༥༡ན་ལ། བྱང

བྱེད་དགོས་པས་གཞན་དོན་ཉི་མོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་
 ལུ་རྫོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན།
 སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཡང་དོན་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མི་
 སྲིད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་
 གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བཞེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྤོངས་པར་
 དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅན་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་ལུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་
 འགོད་ན། ཆོས་ལ་དཔེ་མཐུད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་ལྷ་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
 ཐོབ་ཀྱས་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་བྱུང་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་
 འབད་མེད་དུ་བྱུང་ལ། ཐར་པ་ཅན་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན། དེ་སྤྱི་
 བཞེན་པ་མིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་
 "བསྐྱབས་པའི་པ་དང་འགལ་བས་རི་ལྟར་ཡིན་བཞིན་དགོས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་

༡ མ་ཕྱི ༡༥༩ནལ། ཆད ཞོལ ༡༤༩ནལ། སྤྱ ༡༥༩བལ། ལྷ ༡༥༩ནལ། ཆད

༢ མ་ཕྱི ༡༥༩བལ། ལྷ ཞོལ ༡༤༩ནལ། ལྷ སྤྱ ༡༥༩བལ། ལྷ ༡༥༩ནལ། ལྷ

༣ མ་ཕྱི ༡༥༩བལ། ཞོལ ༡༤༩བལ། བསྐྱབས སྤྱ ༡༥༩ནལ། བསྐྱབས ལྷ ༡༥༩བལ། བསྐྱབ

བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རྟོ། །ཞེན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་
ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལྟ་
ཞོག། འཆང་རྒྱ་རུང་ཅམ་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱའི་
ཆོགས་པ་ཆང་བ་རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་ན་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་རྟོ། །རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་རྒྱ་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
འཁོར་བ་ཡོད་ལ་འདི་པན་ཆད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་ཡང་མེད་
དོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དམ་བཅའ་རིགས་
པས་བྱུང་བར་མི་མངོན་ཏེ། རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་གི་བྱུང་བར་
ངེས་པ་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་ཡིན་ན་རྒྱའི་ཆོགས་
པ་ཆང་བས་བྱུང་བ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་ཀྱི་ལྷ་བུ་སྟེ་རུང་ཡང་ཆོགས་པ་ཆང་བར་མི་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་
རུང་ངམ་མི་རུང་དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བར་ཐལ།
འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ་ཞིང་། ཐལ་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་
རྟགས་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྱངས་ཤིང་། ཐལ་བ་ཕྱི་མའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་
 དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ན་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ཡང་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་དག་
 བ་རེ། འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ལ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་
 པས་བྲལ་པར་འདོད་ན། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཆད་མ་དང་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་
 བ་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་ན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྲིད་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་མེད་
 པ་མི་སྲིད་ན། དངོས་སོ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
 ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་སོ་ཡོད་ཀྱི། འདི་པན་ཆད་དུ་དངོས་སོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། དེའི་དོན། དེ་པན་ཆད་དངོས་སོ་མི་སྲིད་
 པར་ཐལ་པའི་དོན་ཡིན་ན། འོན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྟོན་སོ་ཡོད་ལ། འདི་པན་ཆད་དུ་
 སྟོན་སོ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱས་པར་ཐལ། སྟོན་སོ་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་མ་གྲལ་
 བ། ཉག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྤྱེས་ནས་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་ཡང་། ཐལ་བ་དེར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་པའི་ཕྱིར།

ཅེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤི་ཟེན་པས་བྲབ་པར་ཐལ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། ལྷོ་གྲོས་ཤིན་
ཏུ་ཅིང་བར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་ཟེན་པས་བྲབ་པར་ཐལ། ཞེས་པར་འདུག་གས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ཞེས་པར་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འཆོང་རྒྱ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་
རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། བྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱལ་སྤྲ་བའི་ངེས་ཤིང་བྲོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འོངས་སམ་མ་འོངས། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ངེས་སུ་
ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
བྲབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་
ན། བྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྤྲ་བའི་ངེས་ཤིང་ཞེན་ཡུལ་
ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། བྲོད་ཀྱི་ལྷོས་འཆོང་རྒྱལ་སྤྲ་ངེས་ལ། དོན་གྱི་
གནས་ཆོད་ལ་སངས་རྒྱ་བའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེས་
དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འགལ་
རྒྱུན་གྱིས་གོགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་འབྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། །གོགས་ཕྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་ན། སངས་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་པས་སོ། །ཞེ་ན། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དེ་ལ་ཡང་མེས་

དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན། དུ་བ་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་
ལ་ཆད་མས་མ་ངེས་ན་དམ་བཅའི་དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་འཆའ་བའི་ཁོ་
པོའི་དམ་བཅའ་གང་བཞག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་རང་ཉིད་
ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པར་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱ་
ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆོང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་སྤིང་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས་སྦངས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་
འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
ཡིན་ན། རྩམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་
གོགས་སྤིང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་སྤིང་ཀྱང་། དེ་མི་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྟོབས་པའི་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་དེ་བྱེད་རང་གི་ཆད་མའི་སྟོབས་
ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ན། བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྟོབས་དམ་
འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་སྟོབས་པའི་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་
མ་ཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བ་དེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་མེད་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མེད་དོ་
ཞེས་སྐྱར་བ་གདབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཞན་ལ་
ཡང་རིགས་པ་མཚུངས་པས་ལྟོག་གྱུར་མཐའ་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་དང་། མོངས་པའི་བྱང་པར་ནི་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་
པའི་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་
པའི་བྱང་པར་རྟོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་སངས་རྒྱ་
བ་ཡོད་དེས་མ་ཡིན་ན། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་དེས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། སངས་རྒྱ་བར་ཡོད་དེས་ཡིན་ནས་སངས་རྒྱ་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་
བ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུན་ཀྱི་
ངོས་ནས་སངས་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཚོད་དམ་མ་ཚོད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁས་སྐྱེས་
འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཚོད་ན་ཁས་སྐྱེས་འགལ་ལ། རྒྱ་
བར་ཐག་ཚོད་ན་སངས་རྒྱ་བ་མ་དེས་པར་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་ཚུན་ཀྱི་
ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་མ་ཚོད་ན། སངས་རྒྱ་བར་བྱེད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ་དེ་འབྲེལ་
བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མེད་རིགས་ལམ་འབྲེད་པའི་མ་ཐུ་མེད་ཅིང་། །གསུང་རབ་
གདམས་པར་འཆར་པའི་མན་ངག་མེད། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་
བ། །སངས་རྒྱ་བ་བསྟན་ལ་བཏང་སྟོམས་བྱས་ན་མཛེས། །

གཉིས་པ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱ་བར་ཁས་སྐྱེས་ནས་འཆར་རྒྱ་
དེས་སྒྲ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་པར་བཤད་ཟིན་ལ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་དབྱེད་མི་བཟོད་
དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ན།
ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཚོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་ཏུ་

མེད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་
བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་དུ་སློབ་བྱར་བར་
རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། གཞན་དུ་ན་མུ་སྟེགས་^༡སློབ་པ་བ་ལྟར། དྲི་
མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྲུལ་འབྲལ་
རུང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དྲི་མ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་རུང་དུ་མ་གྲུབ་
བོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་ལ་
དོན་གཉེར་དུས་ནམ་ཡང་སྦྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྲིད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་པའི་
གང་ཟག་གིས་བརྟེ་བས་ཀྱན་ནས་^༢བསྐྱངས་^༣ནས་ཐབས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟན་ཡང་ཐབས་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་གྲང་།

དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལས། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོན་
མཐོ་ལ་དོན་གཉེར་མ་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ལེགས་ལ་
དོན་གཉེར་རེ་ཤིག་མ་སྦྱེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༥༥༧ན། ཞོལ་ ༡༥༡ན། སློབ་ སྤྱི་ ༡༥༡ན། དཔྱོད་ སྤྱི་ ༡༥༧༥ན། སློབ་

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༥༥༧ན། ཞོལ་ ༡༥༡ན། བསྐྱངས་ སྤྱི་ ༡༥༡༧ན། བསྐྱངས་ སྤྱི་ ༡༥༡༧ན། བསྐྱངས་

གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
དགོད་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་རེ་ཞིག་ཅིག་ན་འཁོར་བའི་
ཡིད་འབྱུང་དང་མྱང་འདས་ལ་དོན་གཉེར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་དབྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་རང་གི་དོས་ནས་དོན་གཉེར་སྦྱེས་པའི་
ཆེ་སངས་རྒྱས་བཙུམས་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་
བརྟེན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རེ་ཞིག་གི་ཆེན་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཅད་ནས་རིགས་སད་
པར་འགྱུར་བ། རྒྱུད་སྒྲ་ཙུང་འགྲེལ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་སེམས་
ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱ་ཡང་རྒྱ་རེས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཁས་སྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །དོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་
ནི། མི་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དོན་སེམས་ཅན་ནམ་ཡང་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་
སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་མེད་པར་འགྲེལ་ལོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་
བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་སོ་གཏན་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ནམས་
ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། སྤར་ལྟར་

རོ། །སངས་རྒྱུ་གི་དོན་བྱ་ཡུལ་གི་སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འོན་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་སྟོབས་མཚུངས་པས་གསུམ་ག་
ཁས་ལྔངས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད། སངས་རྒྱུ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་
མིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་བསམས་མ་བསམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག། དེ་ཡང་ཞིག་ཏུ་
བརྟགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་པ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱུ་པ་ཡོད་ན། དེ་གང་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གི་ཆེ་ཡོད་ཅེ་ན། འོན་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་གི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་པའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་དེ་གང་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གི་ཆེ་ཡོད། རང་ཉིད་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆེ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུ་ལ་དེའི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱུ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་
དུས་མི་མཉམ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུས་པ་ལ་མི་རིགས་པ་
ཅི་ཞིག་ཡོད། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་
ལ་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། འཁོར་བ་^༡སྤྱི་ཙམ་ལ་བྱི་མཐའ་
མེད་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བྱི་མཐའ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ནི་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་
ལ་མི་སྲིད་པའི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པ་འགལ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༤ན་༡ན། ཅི ཞོལ། ༡༥༤ན་༡ན། སྒྲ། ༡༥༤ན། སྒྲ། ༡༥༤ན། སྤྱི

བཀ་གང་ལ་ཡང་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་ལ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མི་
མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དུས་འདི་ཙམ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ལ། དེ་
པན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསམ་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྤྱི་མཐའ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་བའི་ཁྱར་འབའ་ཞིག་གོ་སྟོས་པས་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་
བཞེངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལས་
ནས་འཇུག་པའམ། འོན་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག་ཏེ་ན། འདི་ལ་གཞན་
ཀྱི་འདོད་པ་སྤྱད་དབྱུང་བ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམས་པར་བཞག་པའོ།

དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་དུ་འཇུག་པ་མི་རིགས་ཏེ།
སྟོང་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཐེན་
གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བོ། །“དེ”ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་
ནས་འཇུག་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་”པ་^༡ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་།
དེའི་རྒྱར་སྟོམ་བྱུང་གིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་པའི་སྤྱིར་ལམ་བསྐྱེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥བཀྲ། དེའི་ ཞོལ། ༡༥༡ནཀ། དེ་ སྟུ། ༡༥༥ནཀ། སྟུ། ༡༥༡བཀྲ། དེའི་
༢ མ་ཕྱི། ༡༥༥བཀྲ། པའི་ ཞོལ། ༡༥༡ནཀ། པ་ སྟུ། ༡༥༥ནཀ། སྟུ། ༡༥༡བཀྲ། པའི་

དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལས་ལམ་ནས་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ནོ། །

དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་
འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་
ཐལ། བདག་མེད་སྤར་མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པས་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྲིམ་ན་
ལན་ཅི་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བདག་མེད་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་
རྟོགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་
རྟོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་
ན། འོ་ན་ལུགས་སྤར་མ་ལྟར་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ངེས་པར་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོག་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ལས་ཀྱིས་
བལྟས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུར་ཆོག་ལས་
སྟོར་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་སྤར་མ་ལྟར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་
བལྟས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ལས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་
སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་
པོར་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འབྲུག་རིགས་པར་ཐལ། བཙུག་འགྲུས་འབར་བས་
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པའི་འགྲུས་བྱ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཐོབ་ཀྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་བྱག་པ་

མན་ཆད་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ས་བདུན་བ་ནས་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲུར་ལ་ཡང་བསྐྱེལ་བ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་གཅིག་
གི་བར་དུ་ཆོགས་བསག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་
དག་བཙུངས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྒྲུར་མན་ཆད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པ་དང་། ས་
བརྒྱད་པ་མ་མཐར་བུས་ནས་དེ་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཉན་རང་དག་བཙུངས་པས་བདག་མེད་པ་སྤྲོ་ལོ་གཉིས་ཀ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བུས་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི།
ཆོགས་ལམ་ནས་ངེས་པར་འཇུག་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་ནས་དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པའི་བར་དུ་
གོམས་པར་བུས་པ་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་
བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཆོགས་སྒྲུར་ལ་གནས་
པའི་ཆེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་སྤྲང་ལྟོག་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་
རུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་
ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་དང་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་སོགས་ནི་རི་རབ་དང་ཡུངས་
འབྱུང་ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་འདོད་
ཀྱང་རུང་སྟེ། རེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་འབྱུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་རེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ངེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་
ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་ལམ་ནས་འབྱུག་པ་གཉིས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པ་ལ། རེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དེ་ཉིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱལ་བའི་བྱང་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རིགས་པའི་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་བྱས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་
ནས་མ་བྲིས་སོ། །འདིའི་རྩོད་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་བ་བཟོད་པག་ཅིག་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་རྒྱ་བའི་
ཤེས་བྱེད་དུ་མཐར་ཐུག་རེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཡང་སྤར་ལྟར་འབྲེལ་བ་བྱུབ་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འབད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱང་པར་འཕགས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ངེ་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་
ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཟག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མུང་དང་
འགྲེལ་ཆེན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་
སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་
མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བཙུགས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ནོ། །དེ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲིང་རྩེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རི་
ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་རྒྱས་པར། ཉོན་མོངས་པ་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་
ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མི་བཞེད་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་ཁར་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་
པའི་འདྲིམས་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་ཉིང་
མཆོམས་སྒྲོར་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་
དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དང་འགལ་ཞིང་།
གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་ཉོན་མོངས་དགོས་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་སྤངས་པས་གཞན་དོན་ལྟ་ཅེ་སྒྲོས། རང་གི་དོན་ཡང་
རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་མི་རྒྱས་པས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཆེ་མ་ལས།
འཕགས་པས་ན་དང་ཀ་བ་དང་། འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་
མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་
ལོ། །སྤར་བཤད་པའི་ལུང་དེའི་དོན་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷིང་རྩེ་

དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཀླུ་པོ་སོགས་གྱི་ལུས་བཟུང་
ནས་བྱ་སྟོང་བསྐྱེད་པ་སོགས་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ན་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་གྱི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམས་པ་ཟད་པས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་
དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན་སྲིད་པའི་ཟག་པ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལོག་
ལྷ་སོགས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། མཐོང་
སྤངས་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་
བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་བྱེད་ལས་འབྲེལ་བས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དེ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྟོང་ངམ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་འདིར་དབྱད་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་
གྱི་ལམ་གྱིས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བརྟགས་པ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མ་སྤངས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་བྱད་ཞུགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ནི་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་
པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་

བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་པས་ཀྱང་། འབད་པས་བསྐྱབས་ན་མ་རིག་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་རྒྱས་མོད་
ཀྱི། ངམ་ངམ་ཤྱགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི། ཉན་རང་དབྱ་བཙམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་བྱེད་ལས་ནི། རང་བཞིན་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་
གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་པ་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྫོགས་སྒྲིན་མ་སྦྱངས་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་།
སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་སོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་ཇེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ།
ནམ་མཁའ་ཉན་ཐོས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
དག་གི་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག །སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྟོན་བ་དང་། བདེན་པར་མི་དམིགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་
བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀའི་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རམ། ལམ་ཤེས་སུ་རྩི་
ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆོས་གསུམ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་ནམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དམིགས་པར་བྱས་ནས། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྟོམ་
པའི་ཆ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱང་
ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྐས་སྟོན་པའི་ཆེ་འདིར་ནི་བྱང་ཆོས་གསུམ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་གསུམ་པར་ནི། ཤེས་མཐོང་གིས་
བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ལྟོག་པ་ནས་
བསྟན་ཏོ། །ལམ་འདི་ཡང་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་ཀྱི། སྟོམ་ལམ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ།

ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི།
ཀླུ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སམ་མི་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀླུ་བ་བཙུ་
བྱུག་གི་ངོ་བོ་དང་། ཀླུ་གྲངས་ཅི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་འདིར་འགྲེལ་བས་
འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཀླུ་བ་དང་། འཁོག་བདེན་གྱི་ཀླུ་བ་དང་། ལམ་
བདེན་གྱི་ཀླུ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱག་ཀུན་སོ་སོའི་ཀླུ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་ཀླུ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཀླུ་བ་ནི། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པའི་ཀླུ་བ་བཞི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པས་མི་རྟག་པ་དང་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། རོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྒྲོང་པས་
སྒྲོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་པས་བདག་མེད་པ་སྟེ། བདག་མེད་པ་དེ་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་པས་ཞི་བའི་ཀླུ་བ་བཞི་དག་དང་། དེ་དག་
དངོས་སུ་ཟིན་པ་དམ་བཅར་བྱས་ནས་དོན་བཤད་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་བྱའོ། །མདོའི་
དངོས་ཟིན་ལ་ཀླུ་བ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀླུ་གྲངས་ཀྱི་ཀླུ་བས་བསྟན་པས། དེ་ལྟར་ན་
སྒྲོང་པའི་མཆོན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཞི་བའི་ཀླུ་བ་ཞེས་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཀླུ་བ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་ཀླུ་བ་མདོ་ལས་
ཀླུ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་སྦྱར་བ་ནི། མེད་པ་ཆོས་ཅན། བད་དང་འབྲུག་བར་རྒྱུའི་
ཀླུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འབྲས་དང་འབྲུག་བར་ཀུན་
འབྱུང་བའི་ཀླུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུག་རྩ་

དང་འབྲེལ་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷགས་བྲག་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། སྤྱག་པའི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤིང་ཕྱི་མའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན།
སྤྱག་ཀུན་སོ་སོར་ཡིད་འབྱུང་བ་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཕྱི་རྒྱལ་བས་པ་རོལ་དག་ལྟ་བུ་
དང་གཞོད་བྱེད་གྱིས་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་དག་ཏུ་དམིགས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤྱོད་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་རོ་བོ་དུས་
གཉིས་པར་མི་སྤོད་པས་གཡོ་བ་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་
འཛིག་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་
རང་གི་རོ་བོ་གཞོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་འཛིགས་པ་དང་སྤིང་བོ་སོགས་གྱིས་
སྤྲགས་ཐོད་པས་ནད་འགོ་བ་དང་ཐོག་འབབ་པ་སོགས་གྱིས་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་
དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་
གྲངས་བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་གསུམ་མཐོང་ལམ་དང་།
སྤྱོད་ལམ་ཐ་མ་དང་སྤྱང་བོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་ཞུགས་
པ་ནི་སྤྱོད་ལམ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་དང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་
སྐབས་ལ་དོན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། འགོག་
པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་རོ་བོའི་རྣམ་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།

ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །གྲལ་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དབེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་ལས། རྣམ་མཁྲིན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྷན་ནས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རིག་པ་ནས་ཀ་ཤི་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འགགས་པའི་བར་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞི་བ་དང་དབེན་པ་དང་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེ་ན། ། རྣམ་པ་གཉིས་པ་ངོ་བོ་དང་། གཞན་རྣམས་རྣམ་གྲངས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་བཞིན་དུ་རི་ལྷོང་དེས་པར་འབྱུང་བ། ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པ་དང་། གང་དེས་པར་འབྱུང་བ་འབད་ཅོལ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་དེས་པར་འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱང་འདས་སུ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་རིགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གཏན་ཟད་དུ་

༡ མ་ཕྱ། ༡༦༡བ༡ན། ཞེས ཞོལ། ༡༥༡བ༡ན། ཞེན སྤྱ། ༡༡༠བ༡ན། ཞེས སྤྱ། ༡༦༤བ༡ན། ཞེས

བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ། རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་
ལྷན་པས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་སྒོམ་ཞེས་དང་། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅེས་
དང་། ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་
དང་། ཀོ་བྱ་ཤི་ཀ་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤར་བ་འདྲ་པའི་ཤེས་བྱའི་ལམ་དེ་རྣམས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་
སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྡུ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་
པའི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྟོན་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྐབས་སུའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞི་མདོན་སྤྱུང་གྱིས་གསར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། དེའི་
རྒྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མདོན་སྤྱུང་དུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱ་
དེའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
དང་པོར་ཟིན་པ་བྱོད་དང་། དེ་འཕེལ་བ་ཅེ་མོ་དང་། རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་
དགག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ཟིན་པ་བཟོད་པ་དང་། འདྲིན་པ་ས་བཅུ་ལ་གནས་བྱར་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ཆོས་མཆོག་རྣམས་སོ། །མདོ་ནི་

རིམ་པ་བཞེན་དུ། ཀོ་ཕུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང་།
དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང་།
དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གནས་བྱང་མི་བདེན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སྲུང་དུ་
མཁའ་མཁའ་ཆོས་རྣམས་གནས་བྱང་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡོད་ན། གཟིགས་དགོས་པ་
ལ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་
ཅིག །མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུལ་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་བ་དེ་ལ། དེ་ནི་
བེམ་རིག་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ལྷང་
དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་དུ་མ་བསྟན་པར་མཛད་དེ་གང་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་
མེད་པ་ཅན་དེ་ནི་གནས་པ་རྒྱུ་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་དང་
ཤིང་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་རྒྱ་རྩས་པ་ཅན་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ཕྱན་འདས་ཀྱང་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཏམ་ཆོགས་བཀོད་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ན། བཙུགས་
ཕྱན་འདས་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྩས་པ་ཟད་པས་
སམ། བཙུགས་པའི་སྤྱུགས་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་སམ། ཆེད་འདུ་བྱེད་གནས་པ་ལ་
མངའ་བརྟེན་པ་ལས་ཉམས་པས་སམ། སྟོག་གི་དབང་པོ་གནས་པའི་ལས་ཀྱི་རྩས་
པ་ཟད་པས་སམ། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ལས་ཡིན། ཕྱོགས་དེ་དག་གང་

ཡང་མི་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། ཆིག་མངས་སུ་དོགས་པས་
མ་སྒྲིམ་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པོ་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དོན་
དམ་པར་མན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། སྤྲ་མ་བཞིན་
དུ་བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་བྱུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བྱ་བ་
བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་བྱུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ཉག་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་བྱུང་བདེན་པར་
མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། བདེན་པར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གཟིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱུང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གནས་བྱུང་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བྱས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་འཐད་པས་མི་གནས་པར་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ངི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
བསྒྲུམས་པས་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱ་ངེས་འབྲེད་ནི། གཞུང་འདིར་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་རྣམས་བཅུ་
དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་ཡིན་ནོ། །འོན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་

བ་སྐབས་དང་པོའི་སྒྲོར་ལམ་དང་སྒྲོས་སོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། དགོས་པ་མི་འབྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པར་ཉོགས་པའི་
ཆེད་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ནམ་བ་བཙུ་བྱ་གྲོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
ནས་བསྒྲོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ལ། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་ནི་
དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། དེགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉོན་མོངས་ཤིས་རྒྱུད་བས་འདུ་འཇུག་ལ་མི་
དགའ་ཞིང་གཅིག་བྱ་ལ་དགའ་བ། བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱིར་རྗེ་རྒྱུད་བས་གཞན་
དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་དུ་གྱུར་བས་འགྲན་ཆེ་མེད་པར་
བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེགས་་
ཅན་ཁ་ཅིག །སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་དུས་སྟེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉམ་
པར་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་བསགས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དུས་ངེས་པ་མེད་པར་ཆོགས་གསོག་པ་
དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མན་ཆད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་
ནས། ཕྱི་མ་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་སྤྱེ་བ་ཉིང་མ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མི་
ལྟོས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་
བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །རྒྱས་

པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་བྱང་པར། དེའི་ལམ་ཅི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་རེས་
འབྲེད་ཆ་མ་སྟན་པ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་ཆོས་དངོས་དང་། ཚུད་སྤང་རོ། དང་
པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། ལུང་དང་བསྟན་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་མཆོག་ཐོགས་སོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་བརྗོད་པར་
རིགས་མོད་གྱི། རེ་ཤིག་བྱང་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་འཆད་དོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
ལས་བྱང་མེད་ན་གཞན་དུ་མི་རིགས་ལ། བྱང་པར་ཡོད་ན་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ལམ་
དེ་དག་ཅི་ལྟར་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ན་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་ལམ་གཞན་
ཡིན་སྟེ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་རོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རང་བྱུང་གི་དག་བཙུན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ།
གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་
བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཡང་འཁོར་དེར་ལྷའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟེ་ལྷ་དུ་
སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོད་སྤྱིན་རྣམས་གྱི་སྐྱད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྟེ་ལྷ་
ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། གང་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཞེས་པ་གཞན་ལ་ཡང་
རེས་པར་དག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པའོ། །བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་
ཐོས་ལས་རྟོགས་པ་ཐབ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་བརྗོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་
དག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་རྟོགས་མི་བྱས་ཤིང་། ལུས་གྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་དབང་
གིས་རྟོགས་པ་ཐབ་པ་མོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་འདི་དག་འདི་སྟེ་ལྷ་དུ་

སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གྲེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། སྤ་བ་བས་
ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འོག་ནས་འཆད་པའི་ལམ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱ་རང་རྒྱལ་
རང་རྒྱུད་པའི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་
གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་སྤང་བ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་། འབྲས་
བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
པ་ལ། ལམ་བཟོད་པའི་བྲད་པར་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྲད་པར་དོ། །

དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པས་བྱང་ཚུབ་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །དེའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་སྟོས་
པར་བདག་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོན་ཐོས་པ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་
ལམ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་
ཐོས་ལས་བྲད་ཞུགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ལྷང་ལས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་
ཐ་མ་བའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་ནས་རང་གི་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ལ། གཤུག་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་དགོ་བ་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་མི་

རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་
 འོ། །རང་སངས་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་
 སོགས་པའི་མཐུས་སྐྱ་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གཞན་དག་དགེ་བ་བརྩུ་དང་།
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ནི་སྒྲར་བརྗོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་
 བ་པའི་ཤེས་པའི་ཆལ་སྒྲིའི་རྒྱས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲར་བ་ནི། ཅོད་པ་ལ་ཅོད་པ་གཞན་འཕྲོས་པས་ཡང་
 ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་རྟོགས་བྱའི་དོན་ནི་གང་དང་གང་ལ་
 རྣམ་པ་ཅི་ལྟ་ཅི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། སྐྱ་མེད་ཀྱང་དེ། དེ་ལྟར་
 སྒྲར་ངོ། །རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་སྐྱ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱ་མེད་ཀྱང་
 ཇི་ལྟར་འཆམས་པར་གདུལ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་
 བྱི། སྐྱ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲིའི་དགོས་པའི་
 དོན་ནི། འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ན། །དེ་ནི་རང་རྒྱུ་ཀྱིས་སྐྱ་མེད་དུ་
 ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐྱ་མེད་ཀྱང་
 གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་
 འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དོན་དེ་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྲར་བར་

འགྲུར་བས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་
གྲུར་ནས་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཡང་ཆོས་སྟོན་པར་གྲུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་
བོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་བཟུང་པ་དེ་བས་ན་སངས་
རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་སྟོན་ལམ་དེ་ལྟར་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱད་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་རོ་བོ་ལ་ནམ་
པར་མ་བཟག་ས། བྱད་པར་ལ་ནམ་པར་མ་དབྱེད་པར་ཆོག་ཏུ་མི་སྦྲེལ་བས་སོ། །

སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྟོན་བརྗོད་པ་ལ་མི་
སྟོས་པར་ཡང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱས་པར་
གྲུར་ཅིག །སྟམ་པའི་སྟོན་པ་བྱུབ་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་
ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད། རང་སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། རང་སངས་རྒྱས་དག་ཏུ་ཆོས་སྟོན་
པ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྟོན་གསལ་ལས། གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟོག་དབྱེད་ལ་
མི་སྟོས་པར་སྦྲེལ་བཅས་སུ་ཆོས་སྟོན་ཀྱས་པ་དེ་ལྟར། ཀྱས་པས། སྦྲེལ་བཅས་སུ་ཆོས་
བསྟན་ན་རྒྱད་འབྲུག་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ལུས་
ཀྱིས་སྟོན་པ་ཤེས་པའི་ཙམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པ་མི་
རིགས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྡན་

བ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱས་ཀྱི། བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་མི་ཀྱས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་འབྲུལ་བསྟན་
 དགོས་སྟམ་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་ལ་ངེས་པར་སྟོས་ན། དག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་རྩ་
 མཆོན་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་བས། དེ་འདྲའི་ཀྱན་སྒྲོང་ལ་མི་སྟོས་པར་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་
 ཀྱས་ལ། དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྩད་ལ་མངོན་མཐོང་པའི་ལེགས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །རང་ལུགས་ལ་ཆོས་
 སྟོན་པའི་དོན་ཅུང་ཅད་ཀྱང་བཞག་མི་ཀྱས་པར་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ལ་
 དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
 ལྟར་ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས་ཞེས་སོ། །རྣལ་མ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དཀྱུས་མའི་ལམ་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་
 པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་བ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་དུ་རྟོག་པ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་འཛིན་ཤེས་པ་སོགས་འཛིན་པ་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་མི་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་དང་ནི། རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱིས་བྱང་
 པར་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་བསྐྱོ་བ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པར་གྱིས་ཟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞེན་དུ། གཞུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་སྲ་བ་མ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པ་མ་ཡིན་སྲ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་

དང་། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅའ་བར་བྱ་སྟམ་པ་དང་ཞེས་དང་། དེ་ནས་
རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་
དང་སྦྱལ་པ་ལྟ་བུ་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་མདོ་ལས། བསྟན་པའི་བྱ་དེ་ཆོས་གསུམ་
གྱིས་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་ལྷ་
སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་
འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་འདི་དབྱེད་དེ། ཁ་ཅིག་རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་
ཅམ་པ་ལྟ་བུ་མི་མཆུངས་ཏེ། སྔ་མས་ནི། གཟུང་རྟོག་སྤངས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་པར་
ཞེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མས་ནི་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ནི། ཞིབ་ཏུ་ཡེ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཅི། གཞི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་དོན་
དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའོ་ཞེ་ན། ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་ནས་གཞི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་བདེན་པར་བྱུང་མ་བྱུང་དཔྱེད་པ་ཞུགས་
པ་ན། སྔར་གྱི་ཕྱོགས་བྱུང་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་ཚུལ་བྲན་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ངེས་པར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སློབ་ལམ་དུ་ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་
པ་ལྟས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱན་དེ་

བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་
 འོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་མེད་པར་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའོ་སྟུམ་ན། སུ་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡང་། གཟུགས་དབང་
 ཤེས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཞེས་ནས་དབང་ཤེས་གཟུགས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་མི་
 ཞེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་འོན་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་།
 ཤེས་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གཟུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་
 དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་“རྩོད་”པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཉ། ཞེས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་
 པ་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། སྦྱོན་མེད་དེ། ཤེས་པའི་རྒྱས་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་
 འོན་གཞན་ཞེས་པ་ན། འཛིན་པ་དོན་གཞན་མ་ཞེས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་
 འོན་ཞེས་ནས་བཟུང་བ་དོན་གཞན་ཙམ་མ་ཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་
 པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གཟུང་རྟོག་སྟོང་པའི་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེར་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལས་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་མི་སྟོང་བ་ནི་དབང་
 ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་བདེན་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་བད། ཐེག་པ་
 འབྲིང་པོའི་དགྲ་བཙུན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། རྟོགས་པ་དེ་གོ་མས་པ་ངེས་པར་མི་
 དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་།
 སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོང་མའི་ཁྱད་པར་རྩེད་ཀྱང་མེད་པས། དེ་གཉིས་
 གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པ་མཚར་ཞེས་པ་ནི་གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གད་དོ། །འགྲེལ་

༡ མ་ཕྱི ༡༥༧ན། ཟླ ༡༦ན། རྒྱུ ༡༦ན། ཟླ ༡༦ན། ཟླ ༡༦ན། ཟླ ༡༦ན། ཟླ ༡༦ན།

ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་མ་
སྟད་དུ་ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དང་མ་ཐུན་པར་བཞེད་པ་
ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
པ་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་
ལ་གཙོ་བོར་གོམས་པ་ལྷན་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱི། ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམས་པས་རྒྱན་
གྱི་ཐ་མའི་ཆོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དུ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་
སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པ་སྤྱིད་པར་བཞེད་པ་ཡང་སྟར་
བཤད་ཐིག་ཏོ། །ཆོག་པ་པ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་རང་
སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་
སྒྲེ་བས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་
ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱེ་སྟོང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ཡང་། དབང་པོའི་བྱེད་པར་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོག་པ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མཛོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པར་བྱའི་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །གང་གིས་བྱེད་པར་
དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དེས་གཟུང་ནི་མི་ལྷན་རྣམ་གཙོད་
དོ། །འབྱུང་ཚུལ་དང་ཕྱོག་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འདུག་ཕྱོག་བསྐྱོམས་པས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 འོན་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤངས་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་འོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་མ་སྤངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཐེག་པས་བསྐྱུས་པའི་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་གཞིའི་
 ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱར་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་
 གུལ། །གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་སྐྱེ་
 མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་དེ་
 ཉིད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཐལ་བར་ནི་མི་བསམ་མོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲང་འཁོར་བ་འདུག་ཕྱོག་གི་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་འོན་དུ་ཞེན་པ་མི་སྤང་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་འོན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 འཁྲུལ་སྤང་ཙམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་ནི། སྤྲ་མ་ལས་དབང་པོ་དམན་པས་
 ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 ཀླུ་གྱི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའི་ལོག་ཏུ། དེས་འབྲེད་ཆ་
 མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་འོན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་བརྟེན་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་

དང་མི་འགལ་བར་གཟུགས་སོགས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་”བློ་བྱ་ར་པ་དང་། ཅེ་མོར་
བྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབྲིབ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ་བ་
དང་། བློ་བྱ་ར་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིས། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གྲེ་མ་གནས་
བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་
ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གཟུགས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་ཅེས་
དང་། དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་”རིའི་”བྱ་འདི་ལྟར་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་ཅེས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཤུ་”རིའི་”བྱ་འདི་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ། གཟུང་འཛིན་རྩམ་ཐ་
དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པ་བྱང་བ་
ཅེས་དུ་སྤང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པས་སྦྱོར་ལམ་སྦྱ་མའི་སྟོན་ཆུལ་
དང་འབྲ་བར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙམ་ཅེས་དུ་
ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བརྟན་ལས་བྱང་བའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་
གཟུགས་སོགས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༠བཤན། ཞོལ། ༡༥༡བཤན། སྐ། ༡༥༢བཤན། ལྟ། ༡༥༣བཤན། རྩ།
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༥༠བཤན། -རིའི་ ཞོལ། ༡༥༡བཤན། +རིའི་ སྐ། ༡༥༢བཤན། -རིའི་ ལྟ། ༡༥༣བཤན། +རིའི་
 ༣ མ་ཕྱི། ༡༥༠བཤན། -རིའི་ ཞོལ། ༡༥༡བཤན། +རིའི་ སྐ། ༡༥༢བཤན། -རིའི་ ལྟ། ༡༥༣བཤན། +རིའི་

ནས། གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྫོང་
འབྲུགས་ལ་སྟོན་ཏོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲིབ་བ་དང་འཕེལ་བ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པས། ཅེ་མོ་ཅིག་
ཤོས་འབྲུགས་ལ་སྟོན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུང་བྱ་བ་དེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པའི་བཟོད་པས་བཟོད་པ་ཅིག་ཤོས་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་གཅིག་ཤོས་འབྲུགས་ལ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །བཤད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་
དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེ་
བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲུགས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་ནས་སྟོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། སྤྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་
ལམ་སོ། །

མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སྦྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོན་དང་།
“བརྟན་”པ་མཐོང་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྟོན་ནི། སྤྲི་མི་སྦྱན་པ་དང་། ཟ་མ་དང་།
མ་ཞིང་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྷའི་རྟོན་ལ་”སྦྱེའི་”། གོང་མའི་རྟོན་ལ་མ་ཡིན་
རྟེ། ཁམས་གསུམ་ལ་སྦྱོ་བ་ཤས་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རྟོན་ནི། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་འདོད་སེམས་དང་། སྤིང་ཆེ་ལ་
བརྟན་པ་བཤད་ཀྱང་། དེས་མཐོང་ལམ་མཆོན་མི་རྒྱས་སམ་སྦྱམ་མོ། །མདོ་སྤེ་ས་
བཅུ་བར། ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་མདོན་ཤེས་ཐོབ་པར་བཤད་
པ་ནི། སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་མཉམ་གཞག་གི་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་ན་ལམ་
གང་དཀའ་བ་ལ་བརྟན་ནས་འདས་ལམ་སྦྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྦྱོས་བྲལ་དུ་མདོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་པའི་
རིགས་མཐའ་དག་གིས་ཐེན་པའོ། །དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༨༡བཤད། བརྟན་ ཞོལ། ༡༦༤བཤད། སྤྲི། ༡༨༤བཤད། ཟ། ༡༨༥བཤད། བརྟན་

༢ མ་ཕྱི། ༡༨༡བཤད། ཞོལ། ༡༦༤བཤད། སྦྱེའི་ སྤྲི། ༡༨༤བཤད། སྦྱེའི་ ཟ། ༡༨༥བཤད། སྦྱེའི་

མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཅམ་གྱིས་མཆོན་ཉིད་
ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཐེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཏེ་སྐབས་དེར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བཅོད་པ་བརྒྱུད་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱུད་
དེ། རྟོག་པས་བྱེ་བ་བཅུ་བྱག་གོ། །གསུམ་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆེན་དུ་
དགག་བཞག་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་བསྐྱས་ཏེ་
བསྟན་པ་དང་། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་། འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་སྟེ་ཚུལ་གྱི་
རིམ་པར་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྟོབ་གཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་དེའི་དུས་སུ་སྐྱག་བསྐྱུལ་ཤེས། ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་།
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། ལམ་''བསྟོམ''པས་བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་སམ་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། བདེན་པ་རེ་རེ་
ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱག་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རྟོ། །འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།
སྐྱག་བསྐྱུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན།

༡ མ་ཕྱི། ༡༨༩ན་ལ། བསྟོམ་ ཞོལ། ༡༧༥ན་ལ། སྐྱ། ༡༨༩བ་ལ། ལ། ༡༨༩ན་ལ། བསྟོམས

འགོག་བདེན་ལ་ལམ་བདེན་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞི་གཅིག་གི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཟེར་ན། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དང་བཅུ་བྱག་
གི་རྣམ་དབྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་
མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་
ཞིག་ཡོད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
ལམ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་འདི་ལ་འཕེན་པ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་
རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཚོས་མ་སྐྱན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་
དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོར་མི་
བྱེད་ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་འདོགས་དུ་མ་ཡོད་པས།
རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། །ལྟོག་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱད་ཅིག་
མ་བཅུ་བྱག་ཏུ་བཤད་ལ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་ཞུགས་
གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་སློབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཆ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཡིན་ཡང་།

སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡེ་
 རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེ་ཞིང་། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་སྤྱན་གཅིག་གིས་རྒྱས་པ་རིམ་ཅན་
 ཏུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་
 ཞེས་མི་འདྲ་བ་བཙུ་བྱུག་རིམ་ཅན་ཏུ་སྒྲེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རེས་ཞེས་འདྲེན་པའི་ཆད་
 མ་རིམ་ཅན་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་ཡང་མངོན་སྲུང་གཅིག་
 གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྣམ་པའི་ངེས་པ་རིམ་ཅན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
 ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཟུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་ལ་སྒྲིབ་པ་སེལ་རྒྱས་པ་དེ་
 ཆད་མར་བཤའ་བའི་དོན་ཡང་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་སྤྱན་གཅིག་ལ་ཆད་མ་མི་
 འདྲ་བ་བཙུ་བྱུག་རིམ་ཅན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་སོ་སྒྲེའི་ཆད་མ་
 དང་ཁྱད་པར་སྤེལ་བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཡང་། ས་སོན་སྤོང་
 རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་མོད་གྱི། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་མངོན་སྲུང་
 གྱིས་གཟུང་ཡང་ངེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡོད་ལ། འཕགས་པ་ལ། ལྷོ་
 ལྷོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་འཕགས་པ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
 ཏུ་ན་དེའི་མཐུག་ཏུ་རྣམ་པ་རྗེ་ཙམ་ཞིག་གསལ་བས། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་འབྲུལ་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞེས་པའི་ལན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་བརྒྱད་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲེས་ཤིང་། བདེན་བཞེད་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆད་
 མར་སོང་བའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་པ་བཞེགས་པའི་མཐོང་སྣང་གི་ས་སོན་སྤོང་བཞེན་པའི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྤར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་
བཞག་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན། སྤར་འཁོར་བར་འདིས་མ་སྤྱང་བའི་
ཐབ་མོའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འང་ལ་བའི་ལྷོག་པ་ནས་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་མེས་
ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་དུ་སོང་བའི་སློ་དེ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལས། མི་སྐྱག་
པར་རྟོགས་པས་མེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་ལྷོག་པས་སྤེ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་མེས་བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་སློ་བྱར་ནི་བྲལ་གྱི་འགོག་
བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་
རྟོགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་སློ་བྱར་ནི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་
པ་ནས་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ལྷོག་
པས་སྤེ་བ་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མེས་ཤེས་བཞི་དང་། ཤེས་པ་
བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་པས་མཉམ་གཞག་སྤུན་
གཅིག་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་
བརྩ་བྱུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་པའི་མེས་སུ་མེས་བཟོད་
སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་གི་ངོན་ཡང་། མྱོང་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་སྤུན་གཅིག་

ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་བཞི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཟོད་བ་ལ་གནས་
བའི་ཆེ་ཞུགས་བ་དང་། ཤེས་བ་ལ་གནས་བའི་ཆེ་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་
འཐད་ལ། མཉམ་གཞག་དེའི་ཆེ་སྦྱིན་སོགས་རེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་
བསྐྱས་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་བའི་རྒྱས་བ་མཐུ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་མི་རྒྱས་བས་སོ། །ཀླན་འབྱུང་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་མངོན་གྱུར་དུ་བསྐྱོམ་བ་མེད་
ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སྤར་བསྐྱོམས་ཤིང་། ཕྱིས་ཀྱང་སྐྱོམ་བར་འབྱུར་བའི་
ཡོན་ཏན་མ་ཉམས་བར་ཡོད་བས་འགོག་བར་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བ་ཡང་མེད་
དོ། །མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་གི་གངས་འཛོག་ཚུལ་ལ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་འདི་དང་རིགས་
བ་བྱུག་ཅུ་བ་ཅ་འགྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་བྱུང་བར་ཡོད་བར་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་
རིག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སོགས་ནི་བྱུང་བར་ཆེའོ། །གཞན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་བའི་ཆོ། ཀླན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་“རྟོགས་”བར་ཁས་མི་ལེན་བ་ལ་ནི། མཉན་བྱ་
སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་བ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་བ་སོགས་ཉེས་བ་དུ་མའི་འབྱུང་
ཁུངས་སུ་མཐོང་ངོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་བཞིན་བའི་དུས་ན། །གང་ཟག་
དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱུ་ཐོབ་བར་བྱའོ་སྙམ་བའི་སྒོ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་
གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །

གསུམ་བཞི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བའི་འདུལ་བར་བྱ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༤བཟན། རྟག ཞོལ། ༡༧༧ནཉན། སྤྱི། ༡༩༡བཟན། རྟོགས སྤྱི། ༡༧༠བཟན། རྟག

བའི་མངོན་རྟོགས་དང་། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་བ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
དུའམ་རིམ་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྫོག་ཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་རིམ་བ་དང་རིམ་སྟེད་བ་མཐེན་བ་ངོ་མོ་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ལ། དངོས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིང་
ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན་འདའ་བའི་མཐོང་
ལམ་སྒར་སྟེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྐྱིབ་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་
གྱིས་སྒང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་སྟེ་ན་ནི། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
སྟེ་ས་བོན་པའི་རྩེ་ས་སྟ། ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསར་རྟོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
རྩེ་ས་སྟེ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྫོག་མེད་དེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་བ་བཅུ་དྲུག་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་།
ནམ་བ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་
ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྩེ་ས་སྟ་ནམ་བ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མངོན་གྱུར་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒར་བཤད་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ནམས་ནི་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འེས་སྐྱིབ་
ལྷན་སྟེ་ས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་གཞིམ་པའི་ཆེད་དུ། རྫོང་བ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
མཉམ་པར་མི་འཛོག་པ་དེ་སྲིད་ཚུན་ཆད་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འེས་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། རྐྱད་ཅིག་མ་མངོར་བསྟན། རམ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད། རམ་བ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་

དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་
འདི་བཤད་དོ། །པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་སྤྲུག་ཀྱན་གྱི་བདེན་པ་དང་འགོག་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅུན་པ་ལྟ་བུ་རིམ་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ནས་བཅའ་
བར་བྱའོ། །ལྟ་བུ་རིམ་བུ་སྤྲུག་པ། ཀེའུ་ཤི་ཀ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རབ་
འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཆོ་འདི་དང་ཆོ་རབས་གཞན་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པ་སྙོམས་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་གསུང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་
ནི་མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་པར་བཟོད་དོ། །སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དག་
དང་ལྡན་པ་མཐོང་ལམ་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལྷ་མ་ལོ་རྩྭ་བ་ཆེན་པོས་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་མཛད་
ནས། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཞེས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ།
སྤྲུག་མ་རྣམས་ཀྱིས་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་དེ། མཐའ་མེད་དང་ཞེས་པས་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ལྗེའི་པན་ཡོན་བསྟན་ལ། དེར་གནས་ཞེས་པས་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥ནུ། -རིམ་ ཞོལ། ༡༥༥བུ། +རིམ་ སྤྲུ། ༡༥༥བུ། -རིམ་ ལྷ། ༡༥༥བུ། +རིམ་

༢ མ་ཕྱི། ༡༥༥ནུ། -རིམ་ ཞོལ། ༡༥༥བུ། +རིམ་ སྤྲུ། ༡༥༥བུ། -རིམ་ ལྷ། ༡༥༥བུ། +རིམ་

༣ མ་ཕྱི། ༡༥༥ནུ། ཞོལ། ༡༥༥བུ། སྤྲུ། ༡༥༥བུ། བསྐྱོམ་ ལྷ། ༡༥༥བུ། སྤྲུ།

གི་པན་ཡོན་དང་། སྒང་མེད་ཅེས་པས་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་གི་པན་ཡོན་དང་།
བྱམས་ལ་སོགས་དང་ཞེས་པས་རྗེས་ཤེས་གི་པན་ཡོན་ནོ། །སྒྲིང་ཉིད་དང་ཞེས་པ་
ནས་ཉམས་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ་ཞེས་པའི་བར་བཞིས་འགྲོག་པ་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་
པན་ཡོན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་མན་ཆད་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལམ་
ལ་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་འཆད་དོ། །འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
བ་འདི་དག་སྒྲིང་ལམ་གི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
བསྒྲོམས་པས་མཐོང་ལམ་སྒྲེ་བ་དང་། ཡང་རྗེས་གི་གནས་སྐབས་སུ་པན་ཡོན་འདི་
དག་ཐོབ་ལ། དེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
དོ། །སྒྲིང་ལམ་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་གི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་
བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབས་པོ། །དང་པོ་ལ་
བཞིའི། དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱལ་གི་རྣམ་པ་ནི། རོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་གིས་སྤྱག་བདེན་
གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
དག་ཤོན་དམ་པར་དེ་དག་པན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་གངས་གིས་གནས་པར་
ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་དེ་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་
པ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་གི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས།
མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་གི་ཡེ་ཤེས་་་བརྟན་པར་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་འཐོབ་པ་
ཡིན་ནོ། །རོན་བསྐྱུས་ན་སྤྱག་བདེན་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རོན་

༡ མ་ཕྱ། ༡༩༦༩ན། བརྟན ཞོལ། ༡༩༦༩ན། བརྟན སྐ། ༡༩༦༩ན། སྐ། ༡༩༦༩ན། བརྟན

དམ་པར་ཉེན་དང་བཞེན་པར་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་རོ་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་དང་པོའི་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་དམིགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་བྱིན་ཡང་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལ་སྤྲུམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་དག་དོན་དམ་པར་འཇམ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྲུམ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁའ་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཆད་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་མཚན་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་དུ་བཞིན་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ་ཞེས་དང་། ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ལ་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆད་མ་མེད་པའོ་ཞེས་དང་། ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ཆད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཟག་བཅས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་

ལ་སོགས་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་
ནམ་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ནི། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་
དེའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲང་བ་དང་དོར་བ་མེད་
པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་ནམ་པ་དང་།
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྒྲོམ་པར་
བྱ་བས་ཉེ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
དེའི་ནམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ནི་ཞེས་སོ། །

རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆད་མེད་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་དེ་མ་
ཐག་འགོག་པར་ལྟར་བའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཀྱི་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ཆེ་
དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་བསྒྲོམ་པའམ། མཉམ་གཞག་སྔ་ཕྱིའི་བར་བཅད་ནས་བསྒྲོམ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་ཀོ་འུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་མཆོས་
ཀྱི་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་དང་། བཙུག་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གི་
བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་དང་མ་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བརྩུང་
བར་བཞུའོ་ཞེས་དང་། བཙུག་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་མཆོས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནམ་མཁའ་
ཀྱི་བར་དུ་ཁས་མི་ལེན་མི་འདོར་བའི་ཚུལ་ཞེས་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་
སྒྲོམ་པའི་བྱིར་དེ་ནམས་ལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་གྲགས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་

ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཉེན་མ་དང་
སོ་ནམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་འགོག་པ་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་
མཉམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་
པན་ཡོན་ཅན་ཀྱི་འགོག་པ་ཚོས་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། འགོག་པ་ཆེས་བཟོད་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་གཉེན་སོ་རྣམས་བྱང་གི་རིགས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་ཆེས་བཟོད་དང་། འགོག་པ་ཆེས་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆོ་བ་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་འགོག་
པ་ཆེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཞེས་
སོ། །མདོ་ནི། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ནང་སྟོང་
པ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤིན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཇི་ཅམ་དུ་བྱང་ཆེན་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འདུལ་བ་ངོ་
མཆར་ཆེའོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཅམ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཟབ་མོ་འདི་ཡོངས་
སུ་བཟུང་ན་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་དེ་བཞིན་
དུ་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་འཆར་སོགས་
བྱེད་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་ཅོད་པ་འགལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་སྐྱུར་
དུ་ཞི་བ་དང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་

ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ལྟས་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་
བ་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་གྱི་བར་ཆད་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲ་བ་དག་མངོན་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་ཀྱི་ལམ་ལ་ཆོས་
ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དེའི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པས་
བདག་ཉིད་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱ་པར་ཕྱིན་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྷན་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་
བྱེད་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལམ་ལ་རྗེས་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྤར་
བཤད་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ནི་ཞེས་སོ། །

མདོ་ནི། ཀེ་ལུ་ཤི་ཀ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་
བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟའི་བྱ་
དག་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འདྲིན་འཆང་སོགས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ། ཉན་ཏུ་རྒྱུ་མི་
ཆད་པར་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲ་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་དང་། བདག་གྲུང་སྟོག་
གཙོད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་

བསྐྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཀེའུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་
 སྟོང་པའི་ཆེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱན་དང་
 སྦྱན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་
 དང་རིགས་མཚུངས་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྒོམ་མོད་ཀྱི། དེ་
 འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
 རེ་རེ་ནི། །དེ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་གང་། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགའ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཁ་ཅིག་ནི་འདིར་སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
 ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟོན་པ་སྦྱར་ལེན་པའི་གཞུང་རྒྱས་བཤད་གྱི་ཆིག་དང་། དོན་དེ་དག་
 སྟོན་པའི་མདོའི་ཆིག་གིས་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དོན་དངོས་སུ་མ་
 བཤད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་
 བའི་པན་ཡོན་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཉི་ཆེ་མཛད་པར་བྱད་དེ། དེར་
 མ་བྱད་སྒར་བཤད་པ་དང་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཏུ་ཡང་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་
 བཤད་པར་རྗེས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
 རྣམས་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དང་དེ་དང་མཐུན་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འཇིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་
རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གཞན་
ཡང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱང་རི་ལྟར་བྱང་སྟེ། བྱང་བ་མི་འཐད་
རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་གཞུང་གིས་རྣམ་པ་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རྟོ། །སྤྱི་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དོན་མི་མ་ཐུན་པར་ཐལ་
བ་འཕེན་པའོ། །

སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་མ་ཐག་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་།
བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་
ཤིག་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉེད་
དང་། གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གཞུག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དུག་ཡོད་དེ། སྤྱིས་བྱ་བྱེད་འབྲས་དང་པོ་
བཞེད་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལྔ་པ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དུག་པ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞེན་དུ་ཤིང་བྱུན་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉི་བར་གནས་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་

ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་ནི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་འདུད་པ་
 དང་ང་ཀླུ་མ་མ་ཆེས་པའི་སྤྲད་དུ་ཉི་བར་གནས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་
 གི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲད་པ་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དང་
 བདག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ཡང་བཅོམ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དུག་
 གིས་གཏོར་རམ་”བྱད་’བྱས་སམ་མེ་འོབས་སུ་གཏོར་རམ། མཆོན་གྱིས་བཏབ་བམ།
 དུག་ལྷུད་དམ། ལྷུང་བོར་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒོའི་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་བཏྲ་བར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་གྱིས་ས་ཕྱོགས་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པར་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་ལམ་
 གོང་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་ཀླུ་དང་རྒྱགས་པ་ཐམས་ཅད་
 བཅོམ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། པ་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་དུག་
 དང་མཆོན་དང་བྱད་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་ཞེས་སོ། །རང་སྟོབས་གྱིས་ཡང་དག་
 པར་ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ན་བཞུགས་པའི་རྟེན་
 གི་ཡུལ་དེ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟན་
 ཉི་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། སོ་སའི་ངོ་བོའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་འོག་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རྟོག་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧ན་ཅན། བྱད་ ཞོལ། ༡༧༡བ་ཅན། བྱེད་ སྟེ། ༡༧༧ན་ཅན། སྟེ། ༡༧༧བ་ཅན། བྱད་

པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཟག་
བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྲེ་བས་
མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མོས་པ། བསྟུ་བ། ཟླ་ལྷི་རང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་པན་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་ཟག་བཅས་སྦྱར་བཞག་
པ་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེ་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ། ཟག་བཅས་སྦྱར་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི། སྒང་བྱས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྦྱར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་
ལག་རྒྱ་ཡང་དང་ཡང་རྒྱ་འབད་བས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་
སྒངས་འབད་བས་བསྐྱེད་པའི་འཕགས་པ་སྦྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒང་བྱ་ཡིན་ན་
སྒྲོམ་སྒངས་སྦྱར་བྱེད་དགོས་ལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་སྒངས་ཡང་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་
ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྦྱར་གང་གིས་ཀྱང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པ་
ཀྱན་ལས་བརྟུས་སྦྱར་བཅས་ལ་སྒང་བྱས་བྱབ་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་
ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་
ཡན་ཆད་ན། སྒྲ་དོན་འདྲེ་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་ན་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རུང་ཟད་
ཀྱང་ཡུལ་རྒྱུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་མོས་པ་ཆོས་ཅན། །རྣམ་པ་
གསུམ་རྒྱུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་དོན་དང་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དང་གཞན་

དོན་མོས་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མོས་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་
རྣམ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། རེ་རེ་ལ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་བ་གསུམ་
གསུམ་ཡོད་དེ། རྩུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མོས་བ་རྣམ་བ་ཉི་
ལྷུ་བདུན་དུ་འདོད་དོ། །

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མོས་བའི་ངོ་བོ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་
བ་གསུམ་སྟེ། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་དམིགས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མོས་བ་ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་གྱི་དང་
པོར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་
རི་ལྟར་མོས་བ་བཞིན། མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་མོས་ལྷུ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
ཡིན་ན་ཡང་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འདི་ག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་
ལས་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོས་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རེ་རེ་
ཞིང་རྣམ་བ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེ་ཞིང་རྩུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
སོ། །རྩུང་དུ་ལ་སོགས་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་བ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་
རྩུང་དུ་འབྲིང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་
སོ། །སྤྱིར་མོས་པའི་ལྷུ་ལ་ནི། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཤེབས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
སྒོམ་ལམ་མོས་པའི་ལྷུ་ལ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའོ། །ངོ་བོ་ནི། ལམ་ཤེར་བྱིན་མཉམ་གཞག་དུ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་རྗེས་
ཐོབ་དུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་བས་དད་བ་ཐོབ་

པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དང་བ་དང་། དང་བའི་དང་པོ། །དབྱེ་བའི་བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་མ་
སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་
ཏུ་བྱས་ན། མ་དག་ས་བདུན་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་གཉིས་དང་། ས་བརྩ་པ་ལ་
བཞག་པ་ལྷར་སྤང་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་ལམ་དགུ་གའི་
རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བའི། དེ་ལྟར་མོས་པ་བསྒྲོམ་པ་
ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མོས་པ་དེ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅེས་བསྟོད་པ་དང་། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་པ་ལ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་
ཅན། བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པར་འདོད་དེ། དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་
བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། བསྟོད་པ་དང་
བཀྱར་བ་དང་བསྐྱེད་པར་འདོད་དེ། སྐབས་གང་ཏུ་ཞེ་ན། དུམ་དོན་གསུམ་གྱི་
འབྱུང་གནས་སུ་རྗེ་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་ཏུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མོས་
ཡུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པས་བཞུགས་པའི་མོས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་དགུ་དག་
ཏུ་ཤོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུས་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
གོང་ནས་གོང་ཏུ་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཛོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་

བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་པས་སོ། །དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཆོས་
ཅན། དོན་ལ་མི་གནས་བཞིན་དུ་གཅུང་བུའི་ངོ་བསྟོད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་
ཡོད་པ་ལྷ་རྟོན་ཡང་དག་པ་ཅི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཀྱང་
ནས་བསྐྱངས་ནས་བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྷ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་ཅན་འཕགས་པ་སྟོམ་ལམ་པའི་
བསྟོ་བ་དེའི་བྱེད་པ་བསྟོ་བ་གཞན་ལས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ཐམས་
ཅད་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ། སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་ལ་སོགས་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉི་
བར་གནས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་
མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་འོ། །ཞེས་སོ། །བསྟོ་བའི་རང་བཞིན་ནི། བསྟོ་བའི་རྣམ་དང་།
བསྟོ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དང་། བསྟོ་བ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ནི། དེས་པ་བཞིན་དུ་
དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆན་ཉིད་དང་། དཔེན་དང་
ཞེས་སོ། །རང་གི་དགོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་བ་བཟང་ངན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་
པ་འགོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །ཕྱིན་བྱུག་གི་དགོ་བ་ལ་བཟང་ངན་དུ་ཞེན་པ་
འགོག་པ་ནི། ཐབས་བཅས་དང་། བསྟོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པ་
འགོག་པ་ནི། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཉེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མར་ཤེས་ནས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྟོ་ཞིང་། འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་བསྟོ་བ་ནི་དེས་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་

ཞེས་པ་རྟེན་པ་གཉིས་དང་། བསྟོན་བ་གཞན་ནི་ནམ་པའི་སྟོན་ནམ་གསུམ་
མོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟོན་བ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི་
སྟོན་ནམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
བསྟོན་བ་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་དོ། །དགོས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་
ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནམ་བསྟོན་བ་ཡིན་
ཏེ། བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་
དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་སྐལ་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་རྩོམ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཐབས་ནམས་ཀྱིས་
ཟིན་པར་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ཞེན། རི་སྐད་བཤད་པའི་མོས་
པ་ཉན་རང་གི་དགེ་བ་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་བསྟོན་བ་
ཞེས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟོན་བ་གང་ཞེན།
སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དམིགས་པའི་བསྟོན་
བ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །བསྟོན་བ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་བསྟོན་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོན་བ་འོ། །ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་མིང་ཅན་ནི་བསྟོན་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་
ལ་དམིགས་པ་དང་ཞེས་ལོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །

དོན་ནི། འདིར་བསྟན་བསྟོན་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་ཆོས་
ཅན། བསྟོན་བ་པོ་དོན་དམ་པར་དབེན་པའི་བསྟོན་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྟོན་བ་པོ་བདག་ལ་

སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དམིགས་
 པའི་བསྡུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གོང་ལོག་ཀྱན་ལ་སྦྱར་རོ། དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དཔྱད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྡུ་བ་
 གི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྡུ་བའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་
 པའི་མིང་ཅན་གྱི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་མིང་ཅན་གྱི། དོན་དམ་
 པའི་མཚན་མ་བཀག་པའི་བསྡུ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མིང་ཅན་གྱི།
 ལམ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྡུ་བ་དང་།
 ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
 དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྡུ་
 བའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡུ་བ་ཆུང་དུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤོང་གསུམ་གྱི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་
 དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་
 པའི་བསྡུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡུ་བ་འབྲིང་པོ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་
 སྦྱར་རོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡུ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་
 རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ལེགས་པར་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་

གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་སྒེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསུམ་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ཙ་བ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་
པར་སྐབས་འདིར་བརྗོད་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་དགེ་ཙ་ནམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་
ཐབས་དང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དག་
གིས་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བའི་ཙ་བ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་དང་པའི་དད་པ་ནི། ཡི་རང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཙ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དགེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒེལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགེ་བའི་ཙ་བ་ལ་
དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་གསུམ་པོའི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་མོས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་
བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྐྱོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱབ་སྟེ། གར་བྱ་དེ་གསེར་མགར་གྱིས་
རྒྱན་དུ་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་ནམས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྣ་མ་
ལ་གཞན་རྒྱད་ལ་བྱུབ་པའི་དགེ་བ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་འབྲས་བུར་དང་དགཞན་གྱི་
བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར། ཅས་བྱ་བ་འདི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་
པར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་རོ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བའི། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། "བསྐྱབ་^༡་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། "བསྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། "བསྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། རོ་ལོ་དང་། འབྲས་བུས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་ལོ་ཉིད་དེ། མདོ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ན་སྤང་བར་བགྱིད་པའོ་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཇེས་ལ་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེས་མ་ཟེན་པའི་སྦྱིན་སོགས་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འཛོལ་བ་དེས་ཟེན་པའི་དབང་གིས་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲད་པར་བདེན་པའི་སྦྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི་དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲོན་གྱིས་པར་མདོན་པར་བསྐྱབ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཕྱིན་མདོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །"བསྐྱབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁྲད་པར་ཅན་དང་ལྟན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བ་ན། ཞོལ། ༡༩༥བ་ན། ཟླ། ༡༩༠ན་ལ། བསྐྱབ་ ཟླ། ༡༩༡བ་ན། ལྷུབ

སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རོ་
བོ་ཉིད་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་
གྱིས་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་
རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མཐའི་འབྲས་བྱ་དོན་ཆེན་བོ་ཉིད་
བྱེད་དེ། དོན་ཆེན་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོ་ནི་རྣམ་གངས་གང་
གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཆེན་མོ་ཡིན། ཤེས་བྱིན་ནི་གཟུགས་ཆེ་
བར་མི་བགྱིད་ཚུང་བར་མི་བགྱིད་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱའི་བྱུང་པར་དང་། ཡུལ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་
པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། “བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་
འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་དོ། །དེ་
ཡང་མཐུན་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་འགལ་རྒྱུན་གང་ཞིག་བོར་བས་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། གསུམ་པོ་འདི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་
དག་ཡིན་ནོ། །བྱིའི་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་དང་། ཉང་གི་རྒྱུན་སྦྱོར་སོགས་དང་
ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་ལ་བསྟེན་
བཀྲར་ནས་འོད་ཟེར་འོངས་ཤིང་སྦྱེས་པ་ཞེས་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ན་སྦྱིན་
པའི་པར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅེས་དང་། བྱང་ཆེན་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་
བཟུང་སྟེ། ཡུལ་ཐབ་མོ་འདི་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཙོན་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་
སོ། །སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སོགས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། བདུད་

ཀྱི་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་ཡིན་
ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་
དེ་འཛིན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྲ་བའོ། །སྒྲོམ་ལམ་མི་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སྟོན་དགོ་བ་མ་བསགས་པས་བདུད་ཀྱིས་
གཞོད་པ་བྱས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ཅ་བ་ནི། དགོ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རོ་སྐལ་གྱི་བི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་བྱིར་ན། དག་
བྲ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་དེ་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་
ནས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་བཅད་དུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་
དག་པ་རིགས་གཅིག་དུ་བརྗོད་དོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་བྲ་
གཅིག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་རིགས་གཅིག་དུ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དག་བྲ་
གཅིག་གིས་དབེན་པའི་རྣམ་དག་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་ན་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཆད་མས་རིགས་

ཐ་དད་དུ་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་
ཡུལ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེའི་རོ་སྒྲལ་གྱི་སྤར་
བྱ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་དང་བལ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བྱ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་དག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དགོ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡིན་པ་
དེ་རང་གི་རོ་སྒྲལ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་
ཡུལ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན། དེའི་ཡུལ་
མཐའ་དག་ངི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྦྲེས་བུ་
གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན་བྱེ་མ་རྣམས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་འབད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ་
བར་འཇུག་རོ། །འོན་ཅི་ཞེས། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ངི་མས་དབེན་པ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤར་
བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དབེན་པས། རྣམ་འབྱོར་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཆོ། སྤར་ལས་མི་འདྲ་བའི་སྤར་བ་
འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱ་
མར་འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་སྒྲོམ་ལམ་པ་རྣམས་ཤི་མ་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་དག་དང་ལྡན་
 དེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་དང་། གཟུགས་
 སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པས་དབེན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལམ་གསུམ་
 གྱི་སྤྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་ཤིང་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དག་བ་དེ་དག་ནི་སྒྲོབ་
 མ་དང་། བསེ་བྱ་དང་། ཀྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཀུན་ཤིན་དུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་ཐུག་པའི་
 དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
 ཐུག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་དག་གཉིས་
 སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། མ་རིག་པ་རྣམ་པར་དག་
 པས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་དག་ཅེས་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པས་ཚུ་ལ་
 བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་དང་། ཉོན་སྤྲིབ་དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པའི་
 རྟོགས་གཅིག་པོ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བརྩུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་འཕགས་པ་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྲིབ་པ་ཉོན་སྤྲིབ་དང་། ཤེས་སྤྲིབ་
 གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་

ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་རང་བཞིན་ནམ་དག་དེ་ཉིད་སྒོ་བྱུང་གི་ངི་མ་མཐའ་དག་གིས་
ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གླེན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་
པར་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ངི་བ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཞེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་དག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། གཞན་
རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྐྱབ་པའོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཙ་བ་ནི།
འབྲས་བུ་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། རྒྱ་དག་བྱེད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་
ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་འབྲུབ་པས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །རི་ལྗར་འབྲུབ་
ཅེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཆེན་པོ་ཡི་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏུ་ལ་སོགས་པ་འཛོམས་བྱེད་ངི་མ་ཡི་
གཉིན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ནི་སྦྱིབ་པ་
གཉིས་ཀྱི་དག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངི་མ་
མཐའ་དག་དངོས་སུ་ཟད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ས་དགུ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལམ་གྱི་
སེམས་རྟེན་དུ་སྒྲོན་པའི་རང་ལུགས་དང་། སེམས་རྟེན་ས་དགུར་བཤད་པ་ནི། བསམ་
གཏན་ས་བྱུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཡིན་ལ། འདིར་འདོད་པ་སོགས་

དགུ་བཤད་པ་ནི། ལམ་ཤེར་བྱིན་ཁམས་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་སྟོན་
 པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤད་དོ། །འདོད་པ་དང་། སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་མི་བརྟེན་
 པར་བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐབས་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་དོ། །འགྲེལ་བ་འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། ས་དགུ་སྤང་བྱའི་རྟེན་དུ་མཛད་པར་
 གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཅིག་ཤོས་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་བཞི་དག་སྟེ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 སྟོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུའི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་གོ་
 རིམས་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་
 སྤྱི་བ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་སྟོམ་
 ལམ་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བྱ་ཉི་ཆེ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། རི་ལྟར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་
 ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་
 གྲུབ་པར་ཐལ། གཞོད་བྱ་སྤང་བྱའི་དབྱེ་བ་དགུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་གཞན་
 དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞོད་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་དགུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཅེ་ན། དེ་ནི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལྷན་ཀ་ཡིན་ལ། སྤང་གཉེན་སྤྱི་རིམ་
 དང་འགག་རིམ་ལ་ཚོད་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་པའོ། །སྤང་སངས་རྒྱས་རྣམ་

ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ་ཞེས་པ་ལ་འཛོམས་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྦྲིབ་བ་མ་ལུས་བ་དག་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཏུ་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་བ་དེ་ལ་སྐྱེན་ཀ་སྤངས་བ་ཡི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇལ་བྱེད་ཤེས་བ་དང་གཞལ་བྱ་དག་དོན་དམ་བར་མ་བྱུང་བར་མཉམ་བ་ཉིད་ཏུ་མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བ་ཉིད་གྱིས་སྤང་བྱ་དེ་དག་དངོས་སུ་འཛོམས་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་འབྲེལ་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་གཉེན་སྦྱེ་འགག་གི་རིམ་བ་མི་འཐད་དེ། དག་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་དགོས་བ་ལྟར། དེ་ལ་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་དང་པོར་རིམ་གྱིས་འགག་ན། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་ཅན་ཏུ་སྦྱེ་བ་འཐད་ལ། དག་སྟོབས་ཞན་བ་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་མི་དགོས་བ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ནི་ཆུང་ཏུ་ཆུང་ཏུ་ལ་སོགས་བ་འགག་བ་ལ་གཉེན་པོ་ཡང་ཆུང་ཏུ་ཆུང་ཏུ་ལ་སོགས་བ་རིགས་བས་སྒྲོམ་སྤངས་ཆུང་ཏུ་ཆུང་ཏུ་མཐར་འགག་ན། སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་ཏུ་ཆུང་ཏུ་ཡང་མཐར་སྦྱེ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཡང་ན་གཉེན་པོ་ཆེ་རིམ་ནས་སྦྱེ་བ་འཐད་ལ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཆུང་རིམ་ནས་འགག་བར་རིགས་སོ་ཞེས་ཅོད་བ་ལ་སྦྱར་རོ། །

དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཅོད་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤང་གཉེན་དོན་དམ་བར་མ་བྱུང་ན། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་བ་མི་འཐད་བར་ཅོད་བ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བའི་ཅོད་པའོ། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་བ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་

ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཅི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་གཉེན་དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་ཀྱང་སྤང་གཉེན་གྱི་
རིམ་པ་འཐད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དག་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པས་སྟོང་
པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་བྱིར།
དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་ནོ། །

མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་
པར་དག་པ་ནི་འཆའ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་
བྱ་འགག་རིམ་དང། གཉེན་པོ་སྐྱེ་རིམ་དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རི་སྐད་
བཤད་པའི་ལྷན་ཀ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་བྱི་མ་རགས་པ་སེལ་བ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་
འབད་མི་དགོས་ལ། གོས་ལ་ཆགས་པའི་བྱི་མ་སྤྱོད་པས་ལ་བཙོ་སྤྱོད་མཁན་ཆེ་
ཐང་དུ་འབད་པའི་དཔེས་ལྷན་ཀ་སྤངས་པའི་སྒྲོན་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་བྱུབ་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་བཤད་སྟིང་
པོའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །

སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བཤུ་

གསུམ་པ་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤུ་བ་ལ།
འགྲེལ་དགོད་པས་མཆམས་སྦྱར། ལེ་འུ་འེ་གཞུང་བཤུ་བ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་བཤུ་བ་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཞི་མི་རྟག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་འཆད་པའི་བྱེད། ཅི་སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་བཤུ་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་གཞི་
ཤེས་དེ་གང་ཡིན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་དེའོ། འོན་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་
ཞབས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མཐེན་གྱི་རྒྱུ་ལོ་ལ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
པར་བཤུ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེའོ། འོན་ཏེ་གཞི་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས། བྱི་
མ་མ་ཡིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོ་ལ་ས་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་སྟོན་མོད་ཀྱི། བཤུ་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་
དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་
པར་དག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ན། མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྩིས་མི་འདྲ་བ་

གངགིས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟུང་པ་ལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྦྱིང་རྗེས་ཞི་
ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྲིད་མཐའ་འགོག་
བྱེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྒྱས་བཤད་འདིར་འཆད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་དུ། ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་ཡང་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་ཡང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ།
ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་
དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་མི་དམིགས་པར་བསྒྲོམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པས་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་བཟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མི་རྟག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་
ན། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ཐོན་དུ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་
སྦྱིས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ལ་རག་ལས་པས་སོ། །དེས་ན་ལམ་
ཤེས་ལ་ཐོན་དུ་གཞི་ཤེས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ། སྦྱོང་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལུ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ལ། དེ་ཡང་སྤར་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་འཆད་པ་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་

བྱལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་འཕངས་ཤིང་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འདིར་རྩལ་དུ་བཏོན་
ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གཉེས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀྱི་འཇུག་བསྟུ་
བཤོ། །དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲུང་
བ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱལོ། །

ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ལམ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་དང་། མེ་
མཐུན་སྒྲོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་ལ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བས་རྩ་ཆོག་འདི་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་བཤད་ནས། འོག་མས་རྒྱ་
མཚན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་བཤད་དོ། །གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་འདོད་དེ། དུས་
གསུམ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་
དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟུགས་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་མེད་པས་ཉན་རང་ལ་
རིང་བར་བསྟན་ནོ། །རྒྱ་རོལ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་པ་རོལ་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་གནས་
པ་མིན་ཏེ། མཐའ་དེ་གཉེས་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐའ་དེ་དག་གི་བར་ན་དོན་
དམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར། བ་སྟངས་དུ་སྤྲིད་ཞིའི་

མཐའ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དབུས་ལ་གནས་མོད་ཀྱི། འདིས་ནི་དེ་དག་གི་བར་དོན་
དམ་བཅད་བྱུང་བ་འགོག་པའོ། །མདོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ལྷན་གྱི་ཤེར་
བྱིན་ནི་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་
ན་ཡང་མི་གནས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་སྤྱི་དཔྱད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་དང་། རྒྱལ་ས་བསྟན་ཉན་རང་ལམ་དེ་དག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱུ་ཤེས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ལྷན་པ་དེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་མདོན་སྤྱུང་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །ལམ་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་སྤྱིར་ཇི་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ལག་
རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། མི་རྟག་སོགས་མདོན་སྤྱུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བས་
བསྐྱུས་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་རྟག་པའི་
མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་ཅ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་ཇི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་པ་རོལ་
གྱི་མཐའ་ལྷན་དན་ལས་འདས་པ་སྤྱི་དཔྱད་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཆད་
པའི་མཆོམས་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བྲལ་ནས་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་ཅིང་། སྲིད་ཞི་བ་དེ་ན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་དེ་དག་
གི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་གྲེད་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་པ་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་
"ཞིག"་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་
ཀས་ཤེས་རབ་གྱིས་འཁོར་བའི་སྟོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་
སྟོན་དོན་དམ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་
ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། ཚུར་ངོས་ན་ཡོད་ཀྱི། འཁོར་བ་ཆད་པའི་མར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་
ཏོ། །རྟག་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱིས་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ནས་རྒྱན་རིང་པོར་འཇུག་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི། རྟག་དངོས་གྱི་མཐའ་ནི་མིན་ནོ། །ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་སྟེ་བ་ཆད་པར་མ་བླ། སྟིང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་ཆད་པས་ཐོབ་
པའི་བྱང་འདས་སོ། །ཁྲ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉན་རང་གི་ཡིན་
ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་
བརྒྱུད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལམ་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
འཆད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༠༣༥ན། ཞིག ཞོལ། ༡༩༡༥ན། སྟེ། ༡༩༤༥ན། ཁྲ། ༡༩༤༥ན། ཞིབ

ལ། སྤར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་ཉག་སོགས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི། ལམ་ཤེས་
 གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིས་སྙིང་རྩེའི་བྱང་བར་
 བསྟན་པར་བཞེད་དེ། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ལ། གཞི་
 ཤེས་སྐྱེ་དུས་སོགས་ནི་འཐད་པར་དགའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་དེ།
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་ཤེས་པ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐབས་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་སོ། །སྐབས་འོག་མ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དངོས་སུ་
 ཡང་བསྟན་པས། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ལ་ལར་ལྡོག་པའི་སྟོན་ས་དང་། ལ་ལར་རྩེས་འགྲེའི་
 སྟོན་ས་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་པས་
 གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་
 དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བའི་རྩལ་དུ་རང་གིས་རྟོགས་
 པ་ཅ་མ་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བའི་དངོས་སོ་ཅ་མ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱང་བཟུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་
 ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་མ་ཟད། སྙིང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས།
 འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་སྙིང་བཅེ་བ་དང་བལ་བའི་བྱིར། ལྷ་ངན་ལས་འདས་
 པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཅ་མ་ཆད་པ་ལས་
 ཐོབ་པའི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་སོ་མེད་པ་བྱང་བྱར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེར་

ཐལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ཐོབ་འདོད་ཅིང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་གུང་།
སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་སྦངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། སྦྱང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བལ་བ་དང་། རྒྱ་
མཚན་སྤྲ་མ་གཉིས་གོ་ལྟོག་ནས་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་རྗེ་ཉིད་གྱི་
གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་དུས་
གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རིང་
བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་
ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་
གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཁོན་ཡིན་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་འཕགས་
པ་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་སྐུ་
སྐྱབ་གྱི་ལུང་ལས་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྦྱང་པར་བཞེད། །ཅེས་སྦྱང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་
པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། ལུང་དེས་སྦྱང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཉན་
རང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
བཞེད་པ་དག་གིས་ཚུད་པ་ཡིན་ལ། སྐོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་

ལ་བདེན་སྟོང་གི་བྲལ་བ་བསྟན་ཡང་། ཉན་རང་རྣམས་ལ་རྟོགས་པ་དེ་མེད་པའི་སྒོ་
ནས་ལན་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཉན་རང་འབགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་
ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་རིང་བ་སྟེ་གཞི་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཆོན་མར་
དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་ཟེན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་དགེ་བཤེས་དང་བྲལ་ཞིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་པའི་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཤེས་པར་བགྱིད་ན། ཤེར་ཕྱིན་འདི་འདོར་བར་
འགྱུར་རིང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའུ་ཆོས་ཅན། ཤེར་
ཕྱིན་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་ཉི་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྩུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འབྲས་
ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ཟེན་པས་སོ། །མདོ་ནི། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། ལེགས་པར་མཐར་ཐུང་བའི་བར་
ནི་ངོ་མཆར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་རང་འབགས་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་བར་
གྱུར་ཏོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་མི་ཤེས་པ་
རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་
གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་པར་ཟད་ཀྱི། བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་དཔེ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྦྱུལ་པའི་རྟ་སྦྱང་གི་དངོས་པོ་སྦྱང་བ་ལ་སྦྱ་མ་
ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྦྱང་གི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་
གྱིས་རྟ་སྦྱང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་རྟོགས་ཤིང་མི་སྦྱང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདྲི་གཏེན་ལ་གྲགས་པའི་རྩུན་པ་དང་
དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་མཉེས་
པར་བྱས་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྩུང་པར་བྱ་སྟེ། དེས་མ་བཟོ་པས་དངོས་པོ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་
ལ། དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལས་རིང་བར་བསྟན་པས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་འདི་ཡང་དག་
པར་ཉེ་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་
ཉིད་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ་མ་དེར་
ཐལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཤེས་པ་སྦྱེ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགྲུབ་པར་
བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉེ་རིང་གི་

བྱང་པར་འཐད་དེ། ཉན་རང་ཡུམ་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་ནི་རིང་བ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་་་་གནས་་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་
 དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རང་རང་གི་ལམ་
 ལ་ཞུགས་ནས། འབད་པས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབས་ན། སྲ་མ་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རིང་དུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 འབད་པས་བསྐྱབས་ན་ཆེ་གསུམ་ལ་འཐོབ་ལ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བདུན་པ་
 སོགས་ནས་འཇུག་པར་ཅིག་ཤོས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་
 ལ་དུས་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་རིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་མཐོན་པོ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་
 བཀག་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སྦྱར་ཡང་། སྲར་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་གཙོ་
 བོར་གཞོལ་བ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་མ་ཐུས་ཞི་བདེའི་པན་ཡོན་སེམས་པའི་སྒྲོ་བྲགས་
 བྲག་པས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས། བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་
 པར་འཇུག་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སད་པར་བྱས་པ་ན་ཡང་།
 ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བཅན། པ་ནས ཞོལ། ༡༩༩ནན། སྤྱི། ༡༠༡ནན། ལྷ། ༡༠༠བཅན། གནས

པར་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱང་། སྡོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེའི་
ངང་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་
དེ་ལས་ཆེས་བྱུང་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་ཡང་གདོད་
བཅུམ་དགོས་པས་འབྲས་བྱུང་ལ་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་
ངེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱར་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། གཞི་ལམ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། འབྲས་བྱུང་ལ་
མཆན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་
པོའི། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆན་སྤྱར་བ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རིང་བར་འགྱུར་བའི། སྤྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྱིང་
རྩེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རིགས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་
བསྒྲུབ་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་བས་བསྟུས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ལྷང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ངེ་སྟེད་པས་བསྟུས་པ་དུས་གསུམ་
དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ནམས་དང་ལམ་སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནམས་ལ་
བདེན་པར་སྟོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རིགས་ངེས་པ་དེའི་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱུང་ཤེར་ཕྱིན་
སྤྱབ་པའི་རིང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱེད། མདོ་ནི་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བཅན། པ་ནི། ཞོལ། ༡༩༤བཅན། པའོ། སྤྱི། ༡༠༡ན་༡ན། སྤྱི། ༡༠༡ན་༤ན། པ་ནི།

བྱ་བར་སྤྱོད་ན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་བར་གྱི་
འདུ་ཤེས་ནི་ཆགས་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་མི་འོང་བའི་ཆོག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་།
ཉོན་སྤྱི་བ་གྱི་ས་བོན་འཛོམས་མི་རུས་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
བའི་ལོག་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་
སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཅེས་བཤད་པས་སློབ་པོ་དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་ཡོད་ན། ཅ་བའི་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་
དོན་འབྲེལ་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་མིན་ན། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མིན་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ཡིན་ན་ཆེ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟར་ཐར་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བས་
ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །ཆོག་ལ་
འཆེལ་བ་ཁ་ཅིག་འདིའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱལ་བར་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་་་་སོ་སོ་སྐྱེ་
བའི་་་་རྒྱད་གྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པ་
དང་། གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་
དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བཅིངས་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དང་།
ཐན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བཅིངས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༩ན་ན། སོ་སྐྱེ་བའི་ ཞོལ། ༡༩༥ན་ན། སོ་སྐྱེ་བའི་ ཟླ། ༡༠༡བ་ན། ཟླ། ༡༠༡བ་ན། སོ་སྐྱེ་བའི་

པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་
ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་དངོས་སྤྱད་གནོད་
པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཀྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་དེའི་དམིགས་
ནམ་ཀྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱོག་ཕྱོགས་བཟུང་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སྤྱད་པའི་བྱིར་
རོ། །བདེན་འཛིན་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་བདེན་པར་བྱུང་པ་
བྱུང་བརྟགས་པ་ན། བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤང་ཆོས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་སལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པ་སྤང་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་རང་འཛིན་མེད་པ་ལ་རང་གནས་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། རང་གཞན་ཀྱི་གཞི་ལམ་ལ་མཚན་

མར་མི་འགྱུར། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་
ཅད་བཀག་པས་ཆགས་པ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་དང་གཞི་ལ་
བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རང་གནས་པ་དང་གཞན་སྦྱོར་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ལམ་ཉེ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྲ་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་དེ་དོན་
འབྲེལ། གཉེས་པ་ལ། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་
པོ་དང་། འཕྲོས་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཀླུ་བ་ལ་སོགས་ལ་
བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་བཅེངས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་སོགས་ནི་ཆོས་
ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། གོལ་ས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ཞེས་སོ། །

གཉེས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་དང་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་བྱུག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉེན་
པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲིལ་དང་བཤམ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་གྱི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་ལ་
བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤྱོད་པོ་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་བཅེངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉེས་པ་ལ། མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྒྲིང་བྱེད་གཉེན་
པོ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཀྱི་དང་པོ་རྗེ། ཡང་རི་ལྷོང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉེས་ཀྱི་
དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཟབ་པ་ཉིད་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཤེར་བྱིན་ནི་ཟབ་པོ་
ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་
སོ། །གཉེས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་
སུ་དམིགས་པ་ཡང་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ཆོས་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་
བདེན་པས་སྒྲིང་པའི་ཟབ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་
རིགས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་པོ་ལོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྒྲིང་པས་སོ། །

གཉེས་པ་ལ་གཉེས་ཀྱི་རྗེ་བ་ནི། འོ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉེས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་
ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་
པར་བདེན་སྒྲིང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་
པར་ཆགས་པ་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་ཡང་
རབ་འབྱོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉེས་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གཅིག་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དེ་ཁོ་ནར་མ་
གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ་

ནི་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རོ་གཅིག་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་རོ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པ་དེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་བཞི། ཡང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཅ་བཞི། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ལུས་ནི་སྤྲུམ་ཀྱང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་དེས། རྣམ་པར་
མ་ཤེས། མདོན་པར་སངས་མ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཚོས་ཅན། ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་
པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཆོད་མས་བསལ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱི་བཞི། ཡང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ཅ་བཞི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་པའི་སྟོས་རྟོགས་པར་དཀའ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་
རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུམ་ནི་སྤྲུལ་གྲང་མ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་དང་།
འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ར་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་
བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་
ན་དེར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་
པའི་བར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཤིང་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པས་སོ། །གསུམ་
པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟེ་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་པ་དང་།
གཉེན་པོའི་སྟོགས་དག་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་མདོ་ལས། ཇི་
སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་གཞི་ཤེས་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་
གཉེན་པོའི་སྟོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱ་གཞིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
སྟོང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་
པའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་

གཉེན་སྲིད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གོང་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ཟེན་པས་^༡ གཉེན་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་
བྱའོ། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤར་
བྱར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་ལམ་དེ་ནས་ཁྲིད་ན།
སྤར་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་གོགས་དང་ལམ་གོལ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མི་
ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་། ཉན་རང་གི་ལམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་འཛིན་
པ་ནི། ལམ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གོགས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་
མཛད་པར་སུ་ཞིག་བྱས་འཆའ་ལོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་གཉེན་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ། སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་ནོ། །དང་
སོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་སོ་མཚམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༩༣ ལྷན་ ཞེས་ ༡༩༩༣ ལྷན་ རེས་ ལྷན་ ༡༠༥༧ ལྷན་ ལྷན་ ༡༠༥༧ ལྷན་ ལྷན་

སྒྲོར་བ་དེ་ལ་བརྩམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། རོ་བོའི་སློན་ནས་གསུམ།
བྱེད་པའི་སློན་ནས་གཉིས། ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེའི་སློན་ནས་བྲེ་བ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། རོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་པ་
གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་
པ་དང་། བྱེད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་
རྫོགས་པ་དེ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོད་པ་བཀག་པ་དང་། རོན་དམ་
ལ་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྒྲོད་པ་བཀག་པས་སྒྲོར་བ་དང་། བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་
ཆོ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་སྒྲོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་དོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་
གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་དོ། །དེ་
ཡང་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་རྫོགས་
པའམ་མ་རྫོགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་དོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཆགས་པའམ་མ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོད་
ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་དོ་ཞེས་སོ། །རོ་བོའི་སློན་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་།
བྱེད་པ་སོ་དང་། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་སོ་
མིན་པ་དང་། བྱ་དཀའ་ནས་གསུམ་སྒྲོར་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱ་དཀའ་བ་
གསུམ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ལས་བྱ་དཀའ་
བའོ། །མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་

བ་ན་སེམས་ཞུས་པ་དང་གཡེང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་རྩོམ་པར་བྱེད་
 བ་དང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་སྦྲར་མི་ཕྱོག་པ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ་ཞེས་དང་།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་འཆའ་བ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་
 བར་སྒྲང་ལ་འདེགས་པར་འཆའ་བའོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བྱངས་དེས་
 བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྲད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
 རྒྱ་བར་འཆའ་བ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འཆའ་བ་ལགས་སོ་ཞེས་
 སོ། །བྱེད་པའི་སློན་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སློན་ནས་
 "སྐལ་^༡་བ་རི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་པན་ཡོན་དང་ལྡན་
 བའི་སློན་ནས་གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དགོ་སྒོར་གཞན་ཞིག་འདི་སྦྲུམ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཆོས་གང་ལ་
 སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་ཡང་མེད་ལ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གདགས་པའི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་སྦྲུམ་མོ་ཞེས་དང་། ཀོ་ཁྱ་ཤི་ཀ་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྦྲ་བར་གང་
 སེམས་པ་དེ་ནི་བསམས་པ་ལྟར་མི་འགྲུབ་ཅིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 སོ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློན་ནས་བདེན་པར་མ་བྱུབ་བཞིན་དུ་སྒྲང་བ་རྣམས་པ་བདུན་ཀྱི་སློན་ནས་
 ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

མདོ་ནི། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་མི་ལམ་གྱིས་
 རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་མི་ལམ་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྲུལ་པའི་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩༩ནལ། ཞེལ། ༡༩༩ནལ། བསྐལ། སྐ། ༡༠༦བལ། སྐལ། སྐ། ༡༠༧བལ། བསྐལ།

བར་དུ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྦྱུལ་པ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དངོས་བསྟན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་ནས་སྣང་བ་རྣམ་པ་བདུན་
ལ་སྦྱབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་བསལ་བའི་སློན་ནས་བྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གང་ཞེན། ཡུལ་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་གཞི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་དང་
རྫོགས་པ་ཉིད་དང་། ཇི་སྟེང་པ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་གསུམ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་ལ་
དམིགས་པ་དོན་དམ་པར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་བདེན་སྟོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་སྟོང་རྒྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་
རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་
གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་སུ་བྱ་བ་ཤིང་ཕྱིན་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱིས་གཞན་དུ་
མི་འགྱུར་བར་རྟོགས་པ་དང་། བྱེད་པའི་སློན་ནས་དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་སོ་མེད་པ་ཉིད་

དང་། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དམ་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
 ཆེད་དུ་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་
 ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་སྒྲོལ་བར་རྟོགས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་
 དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གཏུག་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་
 ལྡན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲོལ་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ།
 རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་བ་ཉིད་
 བྱེད་པའི་བྱིར། བན་ཡོན་བྱུང་པར་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་གཞན་ཁོན་ལ་
 རག་མ་ལས་ཤིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་སྐྱོབ་སོགས་རང་གིས་རུས་
 པས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འགོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། མདོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་
 ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཚོས་སྡ་
 མ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྦྱུ་མ་བཞིན།
 བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན།
 རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྦྱ་བརྟན་བཞིན། བག་ཆགས་
 འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་
 བརྟན་བཞིན། བདེན་པར་བྱུབ་པའི་རྟེན་མེད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱི་
 ཟའི་གྲོང་བྱེད་བཞིན། བྱེད་པ་སོ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱལ་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་ནི། གཞིའི་ངོ་མོ་དང་ཁྱད་
པར་སོགས་ལ་བདེན་པར་བྱལ་བ་བཀག་ནས་བསྐྱོམ་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་
ལམ་ནི་ངེ་སྐད་བཤད་པ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་བདེན་ཞེན་མ་བཀག་པར་སྐྱོམ་པའི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ནོ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་བསྟན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱོན་ས་བསྟན་པས་
དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་
བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱ་དྲུག་གི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེའི་རྒྱ་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཞི་བདེན་
སྦྱོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྐྱོམ་པའི་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱོར་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་བཀག་ནས་བསྐྱོམ་
པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་མ་
བཀག་པར་བསྐྱོམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་
སྦྱར་བ་ནི། དུལ་དུལ་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱལ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་སྐྱོན་ས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་གང་གིས་ཟིན་པར་སྐྱོམ་པའི་

སྐྱོར་བ་དེའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཞི་ཡོད་དེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། མཚན་
མ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་པ་བཞི་
ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། གཞུགས་རྫོམ་སེམས་སྤྲི་མི་བྱེད། གཞུགས་ཀྱིས་རྫོམ་
སེམས་སྤྲི་མི་བྱེད། གཞུགས་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་རྫོམ་སེམས་སྤྲི་མི་བྱེད་
གཞུགས་ལ་རྫོམ་སེམས་སྤྲི་མི་བྱེད་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སྐྱོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་མཉམ་གཤག་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་
ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་
དང་དབྱེ་བའི་སྐྱོས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་བདེན་པར་རྫོམ་པ་རྣམས་རྣམས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །

སྐྱོར་བ་སྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐྱོར་བ་སྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ། སྐྱད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་དང་། རྣམ་པ་
རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་ས་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱོར་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་སྐྱོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཇེས་
སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཇེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་
ཉིད་འདི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདེའ་བར་བྱ་བའི་

མཐོང་ལམ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འདའ་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཅུ་བ་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་ལ་
ཟི་བ་ནི། བདེན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་སོ་ཅུ་བ་ནི། གཟུགས་ཉག་མ་
ཡིན་ཞེས་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།
བཙུ་བྱག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས། བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྟོག་པས་
དབྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་
མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་སོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་
དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་བཞིའི་དང་སོ་སྐྱག་བསྐྱུས་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཉག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་ཉག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་
བས་སོ། །དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་སྐྱག་བསྐྱུས་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོག་མ་ཀྱང་ལ་ཡང་སྟོར་
བར་བྱ་ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་ཀྱང་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །སྐྱག་
བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཉག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ཏེ། དོན་དམ་པར་སྐྱག་བསྐྱུས་དང་སྐྱག་བསྐྱུས་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །སྐྱག་བསྐྱུས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་

པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱག་
བསྐལ་བདག་གི་རོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་
པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་རོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་
བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་བཤེས་དུ་རབ་འབྱོར་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་སྐྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ནས་གཟུགས་ཀྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་ཀྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རི་སྐད་ཆོས་སྟོན་པར་
འགྱུར་ཞེས་ཁྲུས་པས། གཟུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ལས་སྟེད་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་
པར་མ་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་
རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་གསོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བ་
དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་རོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་པར་

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རབ་
ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བས་སོ། །དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་
བོས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ལས་དོན་
དམ་པར་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཛོན་སུམ་གྱིས་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་ཀྱུན་
འབྱུང་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་
དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་
དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་
ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་
སུ་དག་པའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཁོག་པ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། འཁོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་སྤྱག་
བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པས་དོན་དམ་པར་རྒྱུད་གཞན་
ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཁོག་པ་དང་འཁོག་པ་མེད་པ་དང་། དོན་
དམ་པར་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཅུམ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུད་
གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་དེ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་བདེན་པར་མེད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པས་སོ། །ཉག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་
པ་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཉན་
ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་པན་ཡོན་དང་ལྡན་ཏེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་

མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོགས་
པ་འགོག་པ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི། རིམ་
པ་བཞིན་དུ། ཉམ་མཁའ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་
དང་། ཉམ་མཁའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་།
རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་འཆང་
སྒོལ་ཀྱན་ཚུབ་པར་བགྱིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལ་
མིག་གི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལམ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་བདེན་པས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་
གྱིས་གསུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་
ཆད་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་དང་བྲལ་བར་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཐབས་ལ་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
གཉེན་སོར་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེས་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་མཆོན་མ་
དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཆོད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་
དང་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་དོན་

དང་། “རྫོད”པར་བྱེད་པ་རོ་བོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འདས་སྤྱེད་ས་པར་
འབྲིན་པ་དང་དེས་པར་འབྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་
གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི།
དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞིགས་རོར་སྐྱས་བརྗོད་པ་ལྟར་མི་སྣང་ཞིང་།
གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། བོང་མ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆོད་དང་མཐུན་
པར་བཤད་པ་ནི། བོ་སྐྱ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱི། དོན་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ལ་
སྤྱར་བར་བྱའོ། །མདོ་ནི། དེས་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
བསྟན་པར་གྱུར་ན་དཔུལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་
འབྱོར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའདི་ལ་ནི་ཆོས་གང་སྐྱེ་བའམ་འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བའམ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའམ་དོར་བ་མེད་ཅེས་དང་།
རབ་འབྱོར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་ཆོས་གང་གྱིས་ཀྱང་གོས་པ་མེད་དོ་
ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་ །དེ་ལྟར་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕྲོ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་
པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་
ཅིག་མ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༡བཤན། བརྗོད་ ཞེལ། ༡༩༡བཤན། སྐྱ། ༡༡༡བཤན། ལྟ། ༡༡༠བཤན། རྫོད་

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ལས་ཐོག་པ་མི་
རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་
རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་
ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་
མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། ཆིག་དོན་དང་
མཐའ་དབྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་ཐེན་པ་
དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་སྐྱབས་འདིར་མ་བསྟན་ནོ། །དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅན་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་
བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལས་དམིགས་
གྱིས་བཀར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ལ་ངེ་སྐྱད་བསྟན་པ་དེ་

༡ མ་ཕྱི ༡༠༡བཟ། བྱི ཞོལ། ༡༩ལན། ཏེ སྤྱི ༡༡༡བཟ། སྤྱི ༡༡༡བཟ། བྱི

བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡང་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱཏོ། ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་
དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ནོ། །ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྗེ་ལྷར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤར་བ་ཤད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་ཉི་མེ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཕྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་
བཟུང་ངོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་འདིའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲིང་ལམ་ནི། སྐབས་དང་པོར་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་འདིའི་རིགས་འདྲའི་
སྒྲོམ་ལམ་ཉན་རང་རྣམས་ལ་བསྟན་དགོས་ཀྱང་། གོ་སླ་བས་སྐབས་འདིར་མ་
གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་
སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཉི་མུང་དུ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པའི་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༠༩ན་འན། པའི་ ཞོལ། ༡༩༩བ་འན། པ་ སྤྱུ། ༡༡ན་འན། ཟུ། ༡༡བ་ལ། པའི་

༢ མ་ཕྱི་ ༡༠༩ན་འན། ཞོལ། ༡༩༩བ་འན། སྤྱུ། ༡༡ན་འན། བ་ ཟུ། ༡༡ན་འན། བི་

སྒྲོམ་ལམ་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རྟོ། །གཞན་དུ་ན་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཉན་རང་རང་རྒྱད་”^༡ ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་མཐོང་གིས་བཟླ་བ་དང་། བཟླས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ལང་ཁ་ཅིག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་གསལ་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་འདིར་ཅིའི་བྱིར་མི་སྟོན་སྟུང་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །མ་གྲུབ་མྱེ་སྐབས་གཉིས་པར་མཐོང་ལམ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཅིའི་བྱིར་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་སྟུང་པའོ་ཞེ་ན། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གང་ཟག་སུ་ལ་ཡང་འདིར་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །

དེས་ན། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་ན། དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྟོན་སྟུང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཅིའི་བྱིར་མི་སྟོན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་ཤེས་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། བྱང་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠༩ན་ལ། +པ ཞོལ། ༡༩༩བ་ལ། -པ སྒྲ། ༡༡༡ན་ལ། སྒྲ། ༡༡༡ན་ལ། +པ

ཁྱབ་སེམས་དཔལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་གཙོད་པའོ། །དེ་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔལ་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཆེད་དང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་ལམ་དེ་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་པས་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་ཉི་མུང་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྐྱ་བ།

གཉིས་པ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྐྱ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཁུག་བསྐྱ་བར་བྱེད་དོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཁུག་སྤྱད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། མདོན་པར་ཏོགས་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་བསྐྱས་ནས་ཏོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་གསུམ་པོ་

གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་བར་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་སྤྱད་སྟོན་པའི་ཆོག་བཟུངས་པོ་
འདི་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཡུམ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་སོགས་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་བསྐྱུ་བའི་ཆོག་འདི་དང་། ཡང་རབ་འབྱོར་
ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་
བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ཆོག་རྣམ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྤར་མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྲུང་བྲུས་པའི་
གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག་གི་མཐུག་རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤར་མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་གི་མཐུག་སྤྱད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་།གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་མི་རྟག་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་ཡིན་མིན་སོགས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷོག་པའི་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་མཐའ་གཉིས་
གཉིས་བཀག་ནས་མཐུག་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པས་ཆོས་ཀྱན་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་མཐའ་གཉིས་བཀག་ནས་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་བསྐྱས་ལ་གསུམ་པས་དོན་གཉིས་སྤྱད་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཐུག་བསྐྱས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་
དོན་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
འདི་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་འཐུག་པའམ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། དེས་
པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའམ། དེས་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་

བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་སྤྱད་པའི་ཆིག་འདི་
དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ནི་གང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་སྤྱད་པའི་ཆིག་འདི་དང་། རབ་འབྱོར་
སྒྲོང་བ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་འཐུག་པའམ་ལྡོག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་སྤྱད་པའི་ཆིག་འདི་སྟེ་དེ་ལྟར་ལེ་འུ་གསུམ་གྱི་མཐུག་སྤྱད་
པའི་ཆིག་དོན་ཆོན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཐེན་བ་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མཐེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་མཐུག་
སྤྱད་སྟོན་པའི་མདོའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལེ་འུ་གསུམ་གྱིས་མཐེན་གསུམ་
རྫོགས་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གཞུང་མ་དག་པ་དང་སྤྱད་ནས་དོན་ལོག་པ་
བཤད་པའོ། །རྩ་བར་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་བར་མ་ལས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་དང་། འདི་
བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །

སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ།

གཉིས་པ་སྟོར་བ་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་།
བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །

སྟོར་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་དང་། འབྲས་བུ་ཅེ་མོའི་སྟོར་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་བཀོད་པས་མཆམས་སྟོར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་གསུམ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་
ཞིག་ཡིན་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གསུམ་ནི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་
རྣམ་པས་རྣམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཆེན་ཉིད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། རྣམ་པ་
ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྟོར་བ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ལ་ལ་ནི་
རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉེན་
པོར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་རང་

བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་
དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཀུན་དང་མཁའ་གསལ་
ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་མ་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོན་མ་དང་། བྱེད་ལས་གྱི་སྒྲོན་མ་
བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁའ་གསལ་གསལ་བསྟན་ནས། ཡང་
འདིར་མཁའ་གསལ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྤར་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲོས་
པར་བྱ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁའ་གསལ་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྒྲོན་མ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྐབས་འདིར་རྣམ་མཁའ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་
ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བྱུག་དང་། གཞི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་
བདུན་དང་། རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོན་མ་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་
རྟོགས་པ་བཤད་པས། བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མཁའ་གསལ་གྱི་
རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁའ་གསལ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྒྲོས་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་
ལུས་པ་བསྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁའ་གསལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བསྒྲོས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཅོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །

འོན་ཕྱིར་མཉིད་བསྟན་པས་ཆོག་མོད་ཅེན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་
པ་ནི། རྒྲོས་སྒྲོན་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐམས་
ཅད་མཁའ་གསལ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་རོ་བོ་རྣམས་དང་མཆོན་

ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བས་
བསྐྱོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ཡང་དབང་
དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དང་། སྐབས་འདིར་སྐྱོམ་བྱེད་གྱི་སྒྲོར་བ་ཤེས་ནས་སྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
པས། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཅོད་པ་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
ཅུབ་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་རྣ་བར་མི་འོང་བའི་ཆོག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་སྒྲོས་སྒྲོན་
མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྲུལ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྩོགས་པར་རྟོགས་པ་
འདིར་མཁུན་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་
པས། གཉེན་པོ་སྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ལ། སྐབས་དང་པོར་གསུམ་དུ་སྤང་བྱ་ཅི་
རིགས་པ་ཞི་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་ནས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྐྱུ་བའི་སྐྱོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་
སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན་ནས། འདིར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་དང་། དང་པོ་
གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ནས། འདིར་དེ་

ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སྒྲོར་བ་བསྟན་པ་དང་། འདིར་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མ་ལུས་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་བཤ་མ་ལུས་བ་བསྟོམ་བ་བསྟན་ནས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཅི་རིགས་བ་དང་བཤ་བའི་མཁུན་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་ཅན་དུ་ཟད་གྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། སྟོམ་བྱུང་གིས་ཀྱང་“སྟོམ”¹པར་བྱེད་པས་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གཞུང་ཆོན་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གཅོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ཡིན་པས། རྟོག་བར་རིགས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དང་། “སྟོམ”¹པར་བྱེད་པས་ཞེས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་མཁུན་བ་གསུམ་བསྟོམ་པ་དང་། གོམས་བ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མ་ལུས་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ནི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བས་སྟོམ་དགོས་པར་སྟོན་གྱི། འདིར་བསྟན་པའི་དོན་རྣམས་གོམས་བ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྤང་བཤད་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་བ་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པར་མི་བཟུང་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་གཅིག་སྒྲོར་བས་བསྟོམས་ཤིང་། འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་སྒྲོར་བས་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་སྟོམ་པའི་དོན་ལ། སྟོན་གྱི་ཐོད་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་། ཀུན་རྗེ་བའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་བསྟོམ་པར་བྱ་

1 མ་ཕྱི། 1024པ། བསྟོམ་ ཞོལ། 1043པ། སྟོམ་ ལྷ། 1043པ། སྟོམ་ ལྷ། 1043པ། བསྟོམ་
1 མ་ཕྱི། 1024པ། ཞོལ། 1043པ། བསྟོམ་ སྟོམ་ ལྷ། 1043པ། བསྟོམ་

བའི་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པོ་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་ལ། བསྐྱུ་ནས་སྒྲོམ་པའི་དོན་ནི་བདུན་ཅུ་ཅ་"ཅེག"་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་
 སྒྲོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་
 གསུམ་པོའི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲིབ་བཞེས་
 པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་
 པ་སྒྲིབ་བ་བཀག་པ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཚན་མེད་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
 བདེན་ཞེན་བཀག་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ནས། དེ་རེ་ལ་
 ཕྱི་མ་གསུམ་འབྲེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཚད་
 མེད་པའི་སྒྲིབ་བ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། དེས་ན་མཉམ་གཞིག་ཏུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
 སྒྲིབ་བས། རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ནས་བསྒྲོམ་པ་མཐུན་གསུམ་བསྐྱུ་སྒྲོམ་
 གྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ནི་དབྱེད་བཟོད་པར་མི་སེམས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་བ་
 སོགས་ཤེས་བྱ་ངེ་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་
 སྒྲིབ་བའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་མཁུ། མི་སྒྲོམ། ཕྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ།
 འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས། ཡུང་བོ་རྟག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར།
 ཡུང་བོ་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བསྒྲོམ་པར་བསྐྱུ་བས་པ་དང་འགལ་ཞིང་།
 བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བོ། །

དང་བོ་ལྟར་ན། ཡུང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིབ་བས་རྣམ་པ་
 མ་ལུས་པར་ཤར་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་"སྒྲོམ་"་པར་བྱེད་ན། དེའི་དབྱེ་བ་མི་མཛད་པ་མི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༡ནལ། བ ཞོལ། ༡༧༡བཀྱ། ཅིག སྤྱ། ༡༡མབཀྱ། གཞིག
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠༡བལ། ཞོལ། ༡༧༧ནལ། བསྒྲོམ་ སྤྱ། ༡༡༡ནལ། སྒྲོམ་ གཞིག ༡༡མནལ། བསྒྲོམ་

རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་སེལྟེ་བཟང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་བ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། རྣམ་ཐར་སྒོ་
གསུམ་དུ་བྱེན་ཤ། དེ་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བརྒྱུ་པའི་བར་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཉེས་
བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཆོད་ཉིད་པ་སྦྱོར་
ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
དུ་སྦྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་དུ་འཕོས་པའི་ས་
མཆོམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བྱེད་པ་མོས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤགས་ལ་
བར་བསྟན་གྱི། དང་པོ་གསུམ་དུ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡང་འཐད་པར་
མི་སེམས་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་བཤད་། གཉིས་པར་
ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་། གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བཤགས་པར་བཤད་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བསྐྱུས་ནས་སྒོམ་པའི་དོན་ནི། མཆོམས་སྦྱར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤགས་ཅད་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་
ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ནས་
བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་རོ་

པོ་དང་། སྐྱེར་བ་སྒྲིམ་པའི་སྐྱོན་ཡོན་དང་། སྐྱེར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་པའི་དབྱེ་བ་དང་།
བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེར་བ་ཁྲད་པར་ཅན་ངོས་བརྒྱུད་བཏོ། །དང་
པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དང་། རོན་བསྟུ་བཏོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་བ་བཞིས་བསྟུས་པའི་
གཞི་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དེ་དང་
དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱོན་པ་དེ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་བསྒྲིམ་
པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་གཉེན་པོའི་མཚན་
ཉིད། གཉེན་པོར་འཛོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་རིགས་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཏུ་འདོད་དེ། ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཉི་
སྒང་ཏུ་བྱེ་བྲག་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་བ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་
པས། རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཆད་བ་ནི་སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་མཤེས་པས། གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་
དགོས་འབྲེལ་ཀྱི་ཙོད་“སྒྲིང་”གི་སྐབས་སུ། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་
བསྟུས་བས་མཚོན་ནས། མཐུན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་སྟུང་པའི་ལན་བཏབ་པའི་སྐབས་
དོན་པོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་པོ་མི་

༡ མ་ཕྱི ༡༠༧བཞུ། སྒང ཞེལ ༡༠༠ན་༡ན། སྒྲིང སྐ ༡༡༧ན་༡ན། སྒ ༡༡ན་༡ན། སྒང

རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྤང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་དེའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་པའི་སྟོན་ས་ཅིག་ཤོས་
ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་འདོགས་རི་སྟེང་བ་དེ་སྟེང་གྱི་གཉེན་པོར་དེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་
ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོམ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དོན་རྣམ་དང་། ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེན་ས་བསྟོམ་བྱ་གང་ཡིན་
མི་མ་སྟུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི། སྟིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྟོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
མི་རྟག་པ་བསྟོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། དེ་རྟོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྟོམ་པར་ཁས་མི་
ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིང་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
ཉིང་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར་འཛིན་པའི་མི་མ་སྟུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིང་གྱི་ངོ་བོ་ཉིང་གཉེན་
པོའི་མཆོན་ཉིང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིང་གྱི་ཡན་ལག་
ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དེ། ཐམས་ཅད་

མཁའ་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་

མཁའ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་པ་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་
རྣམས་སྤྱི་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་པར་དུ་བྱེ་བྲག་སོ། །

གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། མདོ་ལས། བཙུན་ལྟ་བུ་ཤེས་ཤིང་ཤེས་པ་མཆོམས་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཤེས་ཤིང་ཤེས་པ་མཆོམས་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་མི་གཞི་པའི་རྣམ་པའི་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་བསྟན་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བཞེས་བཞེས་
དང་། ལམ་བདེན་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཙུན་པ་བཤད་པའི་བྱེ་བྲག་ རྣམ་པ་འདི་
དག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། སྤྱད་
བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་གདུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་སྤྱི་བུ་འབྲིང་གི་
བསམ་པ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྦྱོང་བར་
མདོན་སྤྱད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ། ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་བཞེས་དང་།

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༠ན་ལ། ཆེ ཞོལ་ ༡༠༠བ་ལ། སྤྱི་ ༡༡༤བ་ལ། སྤྱི་ ༡༡༥བ་ལ། ཕྱེ

གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དང་གྲིས་སྒྲིང་པར་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྩལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་སྒྲིང་འཁྲུལ་པར་ཤེས་པ་ལས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་བཅུ་གཅིག་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གངས་གྱི་དོན་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་བདུན་ནོ། །མདོ་ལས། རྟག་པར་མེད་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱེ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་དབེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་གིས་མི་རྩི་བ་དང་བཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་སྟག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། སྟག་བསྐལ་བདེན་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྤེད་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། གྲུན་འབྱུང་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་རྟོག་དཔྱིད་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡང་སྤིད་གྱི་རྒྱུན་སྤེད་པ་དང་ཆོར་བ་དོན་དམ་པར་མིང་མེད་པ་དང་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་གིས་གྲུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་དོན་དམ་པར་འགོ་བ་མེད་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་རབ་དུ་ཞི་བ་རྒྱུན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། གྲུལ་པའི་ཐར་པ་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་གིས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཉིས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་གསུམ་

གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོས་དོན་རྣམ་གྱིས་ཤེས་རྣམ་ཡང་འཕངས་པས། མདོ་ལས་
 དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པ་
 བློ་བཟང་པོ་འདུག་པས་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་སྐབས་དོན་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། “ཅེས་གསུངས་སོ།” ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཏྲག་པར་མེད་པར་མདོན་སྤྱི་
 དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་ཏྲག་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་
 སོ། ། དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏྲག་འདྲིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་
 ལ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་སྤྱི་མ་ཏྲགས་སུ་བྱ་སྟེ། དེ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་
 བྱའོ། ། འདི་དག་ནི་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་བྱང་
 རྩ་བ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་བསྐྱོམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་སོ། ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་ནི། སྐབས་
 འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། ། རྟོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བའི་
 གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གཅིག་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དེ་
 དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར། ཤེས་སྤྱི་བའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་
 གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བསྟན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་

༡ མ་ཕྱི ༡༡༡ནལ། ཞོལ ༡༠༡བཤ། ཅེས་གསུང་དོ སྤྱ ༡༡༠བལ། སྤྱ ༡༡༤བལ། ཞེས་གསུང་དོ

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་
པོ་ལམ་བདེན་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་
ཆེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། རང་སངས་རྒྱས་
སྟོས་ཀྱི། རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་
ནོ། །འཕགས་པ་སོ་སོའི་ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཤེས་པར་མ་བྱས་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་
མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདི་ལ་སྟོན་ཀྱི་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པར་བཞེད་པ་འབྲེལ་བ་
མེད་དེ། འདི་རྣམས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལམ་བདེན་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་སྟོན་
པ་ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞི་ཤེས་སུ་བསྟུས་པ་ལ། དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
ཡང་མེད་ཅིང་། དེར་འདུས་པ་དགོས་ན། སྟུག་ཀྱན་ཀྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱུད་ཡང་དེར་
གཏོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟུང་དགོས་ན་དེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འདི་
དག་གིས་ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་ཏེ། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལུལ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་མཐའ་དག་སྟོན་ན། སངས་

རྒྱུ་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་ཡང་བསྟན་པར་ཐལ་པོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་
ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་
བོར་རྒྱུར་པའི་ཤེས་རྣམ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན། རྣམ་
རྩོགས་སྒྲིབ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལྟ་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོན་མ་མ་བསྒྲོམས་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་
བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་
བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གཏོགས་པས། རྩི་བཅུན་ནས་བརྒྱུད་དེ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདམས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངའ་བ་ལ་སུན་འབྲིན་
ལྷར་སྤང་འཕེན་པ་ནི་ཏ་ཅང་གཟུ་ལུས་སྟེ་ཆེས་སོ། །

ཉོན་ཐྱིབ་དང་ཤེས་ཐྱིབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུས་བཤད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་གཉིན་པོ་ལ་བཞིར་
དབྱེ་བ་ནི། ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལམ་དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བ་
པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཁྱོད་ཁྱིའ་དུ་
བཟོད་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤེས་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་

༡ མ་ཕྱི ༡༡༡བཀ། ཞོལ ༡༠༡བཀ། སྒྱ ༡༡༡བཀ། ལྷམས ལྷ ༡༡༡བཀ། ལུམས

མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྣམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་གྱི་
 རིགས་པ་དང་”སྐྱབ་”པ་དང་། དེས་འབྲེན་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཇི་
 སྐད་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་དག་གི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་
 སོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་”སྐྱབ་”པ་སྤར་བཞིན་དུ་སྤར་བར་བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་
 ཉོན་སྐྱབ་སྤར་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཉོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་བཅས་ནི། ལམ་གཉེས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་སྟོམ་ལམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་
 པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་
 དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤང་བ་ཅན་དང་། སྐྱ་
 བརྟན་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་སྐྱེས་པ་དང་མིག་ཡོར་བཞིན་དུ་དོན་མ་འགགས་
 པ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན་དུ་དོན་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། སྐྱ་མའི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་ཉོགས་ཤིང་དོན་མེད་
 བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྤང་བའི་འཇུག་སྤང་ཅན་དུ་སྐྱོ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྤྱིར་ཞེས་པ་ནི། དེ་རེ་ནས་ཀྱང་གཟུང་ཉོག་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་གོ་བར་བྱེད་

༡ མ་ཕྱི ༡༡༡ནལ། ཞོལ ༡༠༡ནལ། བསྐྱབ སྐྱ ༡༡༡ནལ། རྒྱབ ཟ། ༡༡༡ནལ། བསྐྱབ

༢ མ་ཕྱི ༡༡༡ནལ། ཞོལ ༡༠༡ནལ། བསྐྱབ སྐྱ ༡༡༡ནལ། རྒྱབ ཟ། ༡༡༡ནལ། བསྐྱབ

པའོ། །འདིར་བཤད་པའི་གཟུང་ཏྟག་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་འདི་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་
 གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ན། སྤར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་
 དང་འགལ་ལ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ན། སྤར་ཤེས་
 མཐོང་གི་བཟླས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་ཏྟགས་སུ་བཤད་པས། དེའི་རྒྱུན་
 གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པར་སྒྲོམ་ལམ་བསྐྱུན་པར་མི་རིགས་ཏེ།
 གཞན་དུ་ན་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་
 མེད་དེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྒྲོ་
 རས་གོམས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་
 དེ་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ནི། སྤར་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
 བཤད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ལམ་གསུམ་པ་ལ་དུག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་
 པར་ཏྟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱང་
 སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
 ཏྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། གཟུང་ཏྟག་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་
 དམིགས་ནས་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དད་སོགས་ཀྱིས་
 རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་
 ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རང་གི་ཏྟགས་པ་ལ་རོ་སྤང་བའི་རྣོ་པ་
 དང་ཏྟགས་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཐེན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཞེན་པ་སྤོང་སྟེ། རིས་པ་བཞིན་
 དུ། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་པའི་བྱིར་

དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བག་
ཆགས་གྱིས་གོས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དུ་ཞེན་
པའི་རྟོགས་པས་རོ་མྱོང་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཉམས་པ་མེད་
པའི་མི་གཡོ་བའི་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྦྱིར་ན་ཞེས་སོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་དུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་
ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་
འགོག་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་དེ་དག་བརྒྱུད་དང་བདུན་དང་ནི། ལྷ་
དང་བརྩ་དྲུག་ཅེས་མདོ་ལས་བསྒྲགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པར་
ཕྱིན་ཅོ་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་ཅོ། །ཞེས་སྦྱིར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སྦྱིར་བསྟན། སོ་སོར་
བཤད། སྦྱིའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་།

༡ མ་ཕྱི ༡༡༡བཅུན། བྱང་ ཞོལ་ ༡༠༩ནམ་ན། མྱོང་ སྒྱ། ༡༡༡ནལ་ན། སྒྱ། ༡༡༡ནལ་ནམ་བྱང་

སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གྲངས་
བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། བདུན་དང་། ལྔ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ས་གཞན་ནས་བཤད་པ་
དང་། མི་མ་སྟན་པས་སྟོན་ཆགས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་གོ་རིམ་ས་འདི་ལྟར་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་རིམ་ས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྒྱ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་
འབྲས་བུར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རིམ་ས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་
ཕྱོགས་རྣམས་བྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་
བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་ས་འོ་
ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་ས་དང་མ་སྟན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་
མ་སྟན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཆ་རེ་རེ་ནས་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་གཉེན་གྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཡུལ་མ་
འོངས་པ་ལ་སླེད་པའི་འདུན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་སླེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཡང་སླེད་
ལ་དགའ་བའི་སླེད་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སླེད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཡོན་དང་མི་འབྲལ་བར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་
གནས་པ་དང་། ལུས་ལ་དགའ་བའི་སླེད་པ་ཞི་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་དང། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་གི་
གཉེན་པོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་གི་ཞེན་ཡུལ་
མེད་པ་དང་གཉི་མུག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་
སོགས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞེན་པའི་གུན་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་མེན་
ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་དང། རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །མངོན་
ཞེན་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་
གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སློན་སྐྱབས་བསྟན་པ་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་
ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཐར་པར་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཐར་པར་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་
ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་

འབྲེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 ལྟར་དུ་ཐ་མི་དད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་
 རིགས་པ་ཡིན་ཞེན། རྟགས་སྒྲ་མ་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མཆོག་ཏུ་
 འཛིན་པ་མེད་པར་སྒྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་
 པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ཤིང་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྐྱུ་
 པ་ཡིན་ཞེན། བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཆད་མས་གཞལ་དུ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 པར་འབྲིན་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པ་ཆགས་
 པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ནའི་ཕྱིར། གོ་བདེ་བའི་ཚུལ་
 དུ་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། དོན་ནི་སྒྲ་མ་བདུན་བཤད་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་བདུན་དེ་འཆད་བྱེད་
 ཡིན་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྐྱུ་བ་པར་
 ལྟན་པའི་དམ་བཅའ་དང་། རྒྱ་མཆན་གཉིས་གཉིས་བཤད་ལ། དེས་འབྲིན་གྱི་རྣམ་པ་
 ལ་དམ་བཅའ་ཅམ་བཤད་ནས། རྒྱ་མཆན་མ་བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་
 ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཆན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལམ་
 བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་འཆད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་བ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་

མཚན་འདི་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེས་འབྲིན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་འདི་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་
བསྟུན་ན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཚད་མེད་པ་ཞེས་དང་། དེ་རི་ལྟར་ལམ་གྱི་རྣམ་
པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སྟུག་བསྐལ་རང་སྤྱི་འཇམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་
ཕྱིར། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་དོར་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་བདེན་པས་གྲུབ་
པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་མངོན་སྲུང་
དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འོ། །བཞི་པ་
འགོག་པ་བན་ཡོན་གྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བའི་བསྟུས་པའི་འགོག་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཅན།
ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ནང་དང་
ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་ས་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་རྩ་བའི་བྲལ་
བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ནས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་
བར་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་བདག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་

ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་དང་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་
 པ་དང་། རྟགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་མེད་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་
 པས་རབ་རྩ་བའི་བྲལ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་ནི།
 འགོག་བདེན་གྱི་གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་བྱེད་པ་པོར་“ཞེན”པ་དགག་པས་རབ་
 རྩ་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། རྟག་པ་སྤང་
 འདས་ཀྱི་གནས་སུ་སྤང་མི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།
 མི་དམིགས་པ་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་
 བཏགས་པ་དང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་མཆོན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་
 འཁྲུལ་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་དུས་སུ་བདེན་པར་འཁྲུལ་པ་རྣམས་དགག་
 པས་རབ་རྩ་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཆོས་
 ཅན། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། གཞན་གྱིས་
 བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་ཐར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དགག་པས་རབ་རྩ་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་དང་། གང་ངེས་
 འབྱུང་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་ཐར་བ་ཁོ་ན་ངེས་འབྱུང་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༦བཟ། ཞན ཞལ། ༡༠༦བཟ། སྟུ ༡༡༦ནལ། སྟུ ༡༡༦ནལ། ཞན

གི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་འབྱུང་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། མཚན་མཚོན་དང་། ཏུས་སུ་
འབྲུལ་པའི་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གློ་བུར་གྱི་རིམ་དང་བལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་
སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲས་མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བའི། སྦྱིར་ནི་ཞེས་སོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ཅ་བ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་འདི་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ལུས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སུམ་ཅུ་ཅ་བཅུན་དང་། སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་
དབྱེ་བ་བྱར་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཞེད་པས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཡང་།

ཕྱེ་ཚན་གྱི་སློན་སྒྲིག་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྟེན་སློབ་མ་ཉན་
 ཐོས་དང། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་
 བ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རིགས་དབྱེ་བའི་སློན་སྒྲིག་རྣམ་
 མཐེན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་མཐེན་ཉིད་ལ་རིགས་གྱི་སློན་སྒྲིག་
 མཐེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་
 རྒྱད་ལ་མཐེན་པས་བསྟུས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་རྣམ་མཐེན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐེན་
 པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སློན་སྒྲིག་ཐོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་སྟུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་
 དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་
 སྟུམ་ཅུ་ཙུ་དགུར་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བརྒྱ་དང་བཅུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་སློན་སྒྲིག་ཀུན་མཐེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་མཐེན་ཉིད་ལ་ཀུན་མཐེན་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐེན་པ་ཡོན་
 ༡ན་“ཡར་”ལྡན་གྱི་ཚུ་ལ་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དན་པ་ཉིར་
 བཞག་སོགས་ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་
 མཐེན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། དངོས་སོ་ལ་ཡོངས་སུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡བཅུ། ཡང ཞོལ། ༡༠༡བཅུ། སྟེ། ༡༡༡བཅུ། སྟེ། ༡༡༡བཅུ། ཡང

རྟོག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་ལམ་ཙམ་དུ་ཆོས་མ་ཐུན་པས་ཉན་ཐོས་
དང་ཐུན་མོང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བཞག་ལ། གཉེན་པོའི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་བྱང་རྩལ་སེམས་དབའ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་བཞག་གོ། །དེས་ན་
ནམ་མཁའ་ཀྱི་ནམ་བུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འོག་མ་ནམས་དང་ཡང་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཁའ་བ་གསུམ་ཡོད་
པ་དེ་དང་པོར་ལམ་འོག་མ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཁའ་བ་གསུམ་
དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་མི་ཤེས་པས་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྡེ་ཚན་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་རྟེན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་མཁའ་བ་
གསུམ་ཐ་དད་པའི་ནམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཆེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་སུ་
བཞག་པར་རིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། སྐབས་འདིར། འན་པ་ཉེར་གཞག་དང་པོར་
ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོ་མ་པའི་རྩལ་འདི་དག་ནི། བྱང་རྩལ་སེམས་དབའ་
ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནམ་བུ་དང་། བྱང་
རྩལ་སེམས་དབའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་བུ་དང་།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་ཀྱི་ནམ་བུ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་གྱི་དང་པོ་འན་པ་ཉེར་གཞག་ནི། རྩལ་མཁའ་བ་
མཁའ་བ་གསུམ་གྱི་ནམ་བུ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྡེ་ཚན་
བདུན་ནོ། །དང་པོར་ལུས་སེམས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ།

བན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ལུས་མི་གཙང་བ་དང་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
བ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་
སྤྱག་བསྐྱེལ་སྟོང་བདག་མེད་དང་། བདེན་པས་སྟོང་བ་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་
པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཆོད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་དེ་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
ལུས་བན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལས་ལུས་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་སྦྱེ་བའི་
བྱིར་། ཆོར་བ་བན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཆོར་བས་
སྟེན་པ་འབྲེན་པར་མཐོང་ནས། སྟེན་པ་སྟོང་འདོད་སྦྱེ་བའི་བྱིར་། སེམས་བན་པ་ཉེ་
བར་བཞག་པས་འགོག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལས་བདག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྐྱད་
ཅིག་གིས་སྦྱེ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་
མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་འདོད་སྦྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཆོས་བན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བུར་གི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེན་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
ནས་ལམ་བསྟོམས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་དང་པོར་
དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། བྱིས་པ་རྣམས་ལུས་ལ་བདག་གི་གནས་ཀྱི་
དངོས་པོ་དང་། ཆོར་བ་ལ་བདག་གི་ཡོངས་སྦྱོང་དང་། སེམས་ལ་བདག་གི་དངོས་
པོ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞིར་རྟོག་

བས། དེ་ལས་ཐོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལུས་མི་གཙང་བ་སོགས་དང་།
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་། བདེན་པས་སྟོང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་
ནས་བྲན་པས་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུའི་གནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པ་ནམ་མཁེན་གྱི་ནམ་པ་ཡིན་པས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་འདིར་བཞག་པ་ལ་དགོས་
བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་
འབྱེད་པའི་ཆོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱོམས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ནམ་
མཁེན་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས། རྣམ་མཁེན་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྟོང་བར་བཞི་ནི། བྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཤད་ཐིག་ལ་དེའི་འོག་
ཏུ་ཚུལ་བ་ལས་རྒྱུད་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོང་བའི་ནམ་པ་བཞིའོ། །རིམ་བ་དེ་
ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་^༡འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་
ལ་སྤང་གཉེན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་བཙུན་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་དག་
སྟོང་བ་ལ་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་
ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་ནམ་བུར་གི་ཕྱོགས་
སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༧༣༡། ཞོལ་ ༡༠༧༩༣། མདོར་ སྟེ། ༡༡༧༩༣། འདོར་ སྟེ། ༡༡༧༩༣། མདོར་

པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ལས་མི་དགེ་
 པའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་སྤོང་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་སྤེལ་
 ཞིང་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། འབད་་་་དེ་ཉི་བཙུན་འགྲུས་ཚོས།
 སེམས་རབ་རྟུ་འཛིན། སེམས་རབ་རྟུ་འཛོག་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་འདུན་པ་ནི།
 བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གནས་དང་། འབད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། རབ་རྟུ་འཛིན་པ་དང་།
 བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཚོས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་ཀྱོད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པ་
 སྟེ། གཉེན་པོ་དངོས་ནི་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སེམས་ནང་དུ་བྱིང་བ་ན་དེའི་གཉེན་
 པོར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་སོགས་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དེ་འཛིན་པར་བྱེད། ཀྱོད་པ་ན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་
 པ་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་བྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་
 དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་སྤོང་བ་རུས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཉིད་པ་
 དང་། རྟན་པ་ཉིད་གཞག་སྟོམས་པའི་འགྲུས་བྱ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དང་
 སྐར་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཚོགས་ལམ་རྩུང་དུ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་་་་སྤྱོད་^༡་
 པའི་ལམ་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནོ། །ཡང་དག་སྤོང་བའི་རྩེས་སུ་དེ་འཆད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་སོ། །རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱུ་པ་རྣམ་པ་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༧༡ན། -དེ ཞོལ་ ༡༠༧༣ན། +དེ སྐྱུ་ ༡༡༧༣ན། གླུ་ ༡༡༧༡ན། -དེ
^༢ མ་ཕྱི་ ༡༡༠ན། སྤྱོད་ ཞོལ་ ༡༠༧༣ན། སྤྱོད་ སྐྱུ་ ༡༡༧༣ན། གླུ་ ༡༡༧༡ན། སྤྱོད་

དུའི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

བཞི་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྟ་ནི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་གྱུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྟལོ། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྩ་མཚན་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཚོ་བ་དང་ཅེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བས་སོ། །དོ་བ་དང་ཅེ་མོའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། ལྟ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། ལྷན་དོར་བྱེད་པར་སྦྱོར་བའི་བཙུན་འབྲུས་དང་། དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མགཞན་རྣམས་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱལོ། །

ལྟ་པ་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། དབང་པོའི་ལོག་ཏུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲུལ་བའི་ལམ་ལ་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟལོ། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྩ་མཚན་ནི། དབང་པོའི་རོ་བོར་སྦྱར་བའི་ཚོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབས་ཀྱི་རོ་བོ་བཟོད་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་འབྱུང་བས་སོ། །བཟོད་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དད་སོགས་ལྟ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བདེན་པ་སྦྱར་བུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙུན་འབྲུས་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བདེན་པ་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ལྟལོ། །ལྟ་པོ་འདི་ཡང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བདག་པོར་སྦྱར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ལྟ་མ་

དང་ཁྱད་པར་ནི། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་ངེས་པ་དང་། རྣམ་གཤམ་དང་།
འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་སྐབས་འདིར་མངོན་གྱུར་མགོ་མོན་པས། དད་པ་སོགས་
མི་སྐྱོམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། མ་དད་པ་སོགས་མངོན་གྱུར་ཤས་ཆེར་
མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྟོད་ཅིའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ། མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་འབྱུང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལན་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་
འབྱུང་བའོ། །

སྤྱག་པ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ནི། དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །རིམ་
པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་
བས་སོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཤམ་བར་བྱེད་པའི་
གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་བྲན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
ཡན་ལག་བཙུན་འགྲུལ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
དགའ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་། གནས་དང་། རོ་བོའི་ཡན་ལག་གིན་
ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།

དེ་ཡང་བྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་
ནས། དེས་དབེན་པ་འཆོལ་ཞིང་། བྲན་པ་མི་བརྟེན་པར་གནས། གྲུན་འབྱུང་ལ་
དམིགས་ནས་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཆོལ་ཞིང་གནས། འགོག་པ་ལ་

དམིགས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པར་བྱེད་
 པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་བསྐྱོམ་པ་ཚོལ་ཞིང་བྲན་པ་མི་བཟེད་པར་གནས་པ་སྟེ།
 ལྷག་མ་དུག་ལ་ཡང་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡན་
 ལག་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་
 རིགས་ཅན་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་
 རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིར་ནི་གཙོ་བོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བའོ། །བདུན་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་
 བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་འཆད་དོ། །

རྒྱ་མཆོན་ནི། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
 ལ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་འབྲུང་བས་སོ། །དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་རྗེས་
 ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་དེ་
 གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དག་ཀུན་ནས་སྦྲང་བ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། རང་
 གིས་ངེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དག་གི་ལས་རྣམ་པར་དག་
 པའི་དག་དང་། རྟོག་གཙོད་སྦྲང་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡང་དག་
 པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཚུལ་འཆོས་དང་། ཁ་གསག་སོགས་སྦྲང་བ་ལུས་དག་གིས་
 ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་སྦྲང་པའི་གཉེན་པོ་ལ་
 ཅོལ་བ་ཡང་དག་པའི་ཅོལ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་
 སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་མ་བཟེད་པའི་ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་

ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གོ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པ་དང་། གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་
ཀྱི་གཉེན་པའི་ཡན་ལག་བཞིར་འདུས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ནམ་པར་བཞག་པའི་རྟེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན། སྒོ་བ་མ་ནམས་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁུན་ཀྱི་ནམ་པ་དང་། གནས་སྐབས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཀྱང་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ནམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནམ་པ་ལ།
སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་གི་དང་པོ། གཉེན་པོའི་ལམ་
ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དྲུག་ལས་གཉེན་པོའི་ལམ་ལ་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་
ནམ་པ་གསུམ་དེ་ཡང་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསུམ་དུ་སྤྱོད་བདེ་ལྟར་ན། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ནམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་པོ་
ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་དང་དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བས་བྱས་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་དང་
ལམ་ཀྱི་བདེན་པའི་ནམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་

ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་སྟེ། བདག་ལྟ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚན་
མ་འདྲིན་པ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་
རྣམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་བཞི་མདོན་སྤུས་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྒོ་གསུམ་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དུ་སྒྲོན་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བདེན་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཡང་། འདིའི་རིགས་
ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡོད་མོད་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
སྒོམ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱུལ་པའི་ལམ་ནི། སྤྱུལ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་རྣམ་པ་
གསུམ་མོ། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། གཟུགས་མེད་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
གཅིག་སྟེ། གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་རྣམ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་
བཞག་ནས་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་བཟང་དན་སོགས་གང་དང་གང་དུ་སྤྱུལ་པར་འདོད་པ་
དེ་དང་དེར་མོས་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་
འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་ཅམ་གྱི་འདུ་ཤེས་
བཞག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྤྱུལ་ནས་བལྟའི་
ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྤྱུལ་མི་རུས་པའི་སྤྱུལ་བའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་

ནམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་ནམ། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞུགས་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཞུགས་མི་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་
ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མི་དགའ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་
གཞུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་། བན་ཚུན་བདག་གཅིག་དུ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ནས། སྤྱག་མི་སྤྱག་ལྟོས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པའི་འདུ་ཤེས་བསལ་ནས། མཐར་གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་
སྤྱག་པར་རོ་གཅིག་དུ་མོས་པར་བྱེད་པ་སྤྱག་པའི་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་ནམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྤྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་
བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འཕགས་པ་ནམས་འདི་དང་
འགོག་པའི་ནམ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་པས། འདི་གཉིས་ལ་མངོ་ལས།
ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་གཞན་
ལ་མ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་ཆོས་བདེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་
སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ནམ་པ་ལྟོ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་ནམ་ཐར་བཞི་
དང་། འགོག་པའི་ནམ་ཐར་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །ཐར་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་
ཅིང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐར་པ་དང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱད་པར་མཐུན་པར་
གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ནམ་ཐར་བཞི་ཡོད་དེ། རང་སའི་
རོ་ཁྱོང་གི་སྤྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་པའི་སྣོ་མས་པར་
འཇུག་པའི་ནམ་པ་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སུ་རང་ཉིད་ཆེ་དེ་ལ་བདེ་
བར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ནམ་ཡང་མངོན་
དུ་མི་བྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་རགས་པ་ཞི་བས་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་
བཞིན་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཅིག་སྟེ། འདྲ་ཤེས་
དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདི་
ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་
སྟོམས་པར་འཇུག་གོ།

བཞི་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་།
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱེད་རུས་པ་དང་།
འགོག་སྟོམས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
དུ་བཞག་གོ། །མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། སྤྲ་མ་
སྤྲ་མའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའི་ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་ཐོད་གཤམ་དུ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་

འབྲུག་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མདོ་སྤེ་ས་བཅུ་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ཆོས་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བ་གཅིག་ལ་མཛད་ལ།
འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་ཆོགས་དྲུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་
རགས་པ་བཀག་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞེད་པར་གསལ་གྱི། ཁ་
ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་སྤྲེད་དུ་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་བཀག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལུང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་
ཉིད་དང་། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཅུམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཆོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
ཀྱན་གཞི་བཤད་པ་བྱུང་ཅུམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་སྒྲུམས་ཀྱི་དོན་གཞན་ནི་
གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་སྒྲོང་པའི་ལམ་ནི། སྒྲོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་བཅུ་སྟེ། སེར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྦྱིན་པ་
ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་
ནི། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་
བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་པོ་ནི་ཆོས་
ཅན། འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་སུ་ཁོ་ན་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རོ་ཐོ་དང་། རྟེན་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའོ། །དང་
མོ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། སྟོབས་བརྩུ་ནི། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ནི། སྟོབས་གྱི་རྣམ་པ་
བརྩུ་ཡོད་དེ། གང་ཞེན། དག་མི་དགའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྟུག་འབྱུང་བ་གནས་
དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཆ་སྤྱ་བའི་འབྲས་
བྱ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་གྱི་རྣམ་པ་ར་སྟོན་པ་མཁུན་པ་དང་། མངོན་
མཐོ་ལ་མོས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཁུན་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། “སྦྱབ”^༡་པ་ལས་གྱུར་པའི་
རིགས་དུ་མ་མཁུན་པ་དང་། དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་
མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་
ལས་སོགས་མངོན་མཐོ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁུན་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་
མཁུན་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་གནས་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་སྦྱེ་གནས་མ་འོངས་པར་འཇུག་པའི་འཆི་འཕོ་
དང་སྦྱེ་བ་མཁུན་པ་དང་། ཉན་རང་རྣམས་གྱི་ཉོན་སྦྱིབ་ཟད་པ་དང་། སངས་བླ་ས་
རྣམས་གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གྱི་རྣམ་པ་བརྩུ་ལོ། །

^༡ མ་ཕྱི ༡༣༥ན་ན། ཞོལ། ༡༧བ་ན། བསྐྱབ སྟུ ༡༣༥ན་ན། སྐྱབ རྟུ ༡༣༥ན་ན། བསྐྱབ

གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ནི། མི་འཛིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་
དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ། ར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་
ལ་ཆོས་འདི་ཐུགས་སུ་མ་རྟུང་དེ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆོལ་བ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཐུན་
ཆོགས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་རྟོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སྤང་བུ་འདི་བསྟེན་ཀྱང་བར་ཆད་དུ་
མི་འབྱུང་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆོལ་བ་མེད་པ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་
མི་འཛིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་ངེས་པར་འབྱུང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་
ལ། ལམ་འདི་བསྟེན་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་
གྱི་ཆོལ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། རང་
དོན་སྤངས་པ་ཐུན་ཆོགས་ལ་མི་འཛིགས་པ་བདག་ཉིད་གྱི་ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་
ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆོལ་བ་མེད་པས་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་
དང་། བག་ཆ་བ་མེད་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པས་གནས་ཏེ་བྱ་མཆོག་རྒྱབས་པོ་
ཆེའི་གནས་སུ་དམ་འཆའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེམྤ་སྤྲོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་ལས།
ཀྱེ་མ་བདག་གིས་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་
བཅས་ནས། འདིར་ང་ལ་ཆོས་འདི་རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བམ་ཟེའམ། ལྷ་འམ། བདུད་དང་། ཆོངས་པ་འམ། གཞན་

སྤྱ་ཡང་རུང་བས་འདིག་ཉེན་ཆོས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཉླ་བུའི་རྒྱ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱ་མ་མཐོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་
རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བཤད་བྱ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་སོ་གཉིས་དང་། འཆད་བྱེད་
ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་
བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་
མཆན་ཉིད་ལ་མཐུན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་ནི། ཆོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། རང་རང་གི་ཡུལ་དང་
མ་ཐུན་པའི་སྐད་སྒྲ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་སྐད་དང་། ཆོས་ངོ་བོ་དང་
རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་མཐུན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །

བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཉེན་འོག་མ་རྣམས་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་སྟོད་པས་
བསྐྱས་པ་བྱུག་དང་ཉོགས་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་
གསུམ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །སྟོད་པས་བསྐྱས་
པ་བྱུག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤང་སོ་ཆེ་གཏུམ་སོ་དང་འཕྲོགས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྤྱིའི་སྟོད་པ་འཁྲལ་བ་དང་། ཉགས་སྐྱུག་སོར་དོན་མེད་ཀྱི་སྤྱི་འཕྲིན་པ་སོགས་གསུང་
ལ་ཅ་ཅོད་དང་། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་དང་། དུས་ལས་ཡོལ་བ་སོགས་བྲན་པ་ཉམས་

ཉིད་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཏུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་
མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་མི་ལྷང་བའི་ཚུལ་དུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་འཛིག་
རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་འགའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐར་བྱིན་པ་དེ་ཉིད་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བ་སྦྱར་བའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་
ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་སྦྱར་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡང་སྤྲུལ་བཤད་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བ་སྦྱར་བའི་རང་
བྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་
བདུན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་སྒྲིབ་ཆེད་

དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བ་ལ་བསམས་ནས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་སྲ་
མ་ལས་ལྷོག་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྲ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་ལ་ཟག་བཅས་བཤད་པ་ནི། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིམ་པའོ། །ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་སོ་དུག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ནམ་གངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནམ་པར་བཞག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པས་ཉོན་
མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་བཏགས་ནས་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བས། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་ནམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
ཏི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བདེན་
འཛིན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དགེ་བའི་
ཙ་བ་གསོག་པའི་རྟེན་དང་།

སྒྱུར་བ་དངོས་བཤད་པ།

སྒྱུར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དུམ་ཉན་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་དགེ་ཙམ་གསོག་པའི་ཉེན་གཙོ་བོར་བསྟན་ནས་དགེ་ཙམ་སྒྲིབ་པ་
ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་སྒྱུར་བ་པོ་འཆད་དོ། །ཀླུ་མཚན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པ་དེ་མ་ཟག་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྒྱུར་བ་བྱུང་བར་ཅན་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྱུར་བ་བྱུང་བར་ཅན་
དག་གིས་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིམ་ཆུ་བ་བརྒྱ་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པོ་རྣམས་སྒྲིམ་དགོས་ན་
སྒྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྱུར་བ་པོ་བཤད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རུས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཙམ་བ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་པོ་འདི་
མཉན་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་བྱངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟོ་
སོགས་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་བསོད་སྟོམས་དབུལ་བ་སོགས་
དགེ་བའི་ཙམ་བ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
མགོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དུམ་གྱི་ཆོག་སྟོ་ལ་ལེན་པ་དང་དོན་མི་བརྗོད་
པར་འཛིན་པ་དང་སྒྲིབ་^༡་བ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་
དོ། །དེའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བའི་ཆོག་དོན་
ཀྱན་འཛི་བ་དང་། དེས་པའི་དོན་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
སྒྲིབ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར།

^༡ མ་ཕྱི ༡༡༥བཤུ། ཞོལ། ༡༡༥ནུལ། བསྐྱབ་ སྟོ ༡༡༥བཤུ། སྒྲིབ་ ཟླ ༡༡༥བཤུ། བསྐྱབ་

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་འབྲེལ་བ་སོགས་སྤྱིར་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་ཐོར་བསྐྱེད་
 ཅིང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྱངས་པ་དང་ལྡན་པ། དགོ་བའི་བཤེས་པ་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོ་རིམ་སྤྱི་ལྟ་བུར་ཤེས་རྣམས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་
 གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདྲིའི་གཞུང་ཉན་པའི་སྣོད་
 དུ་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཞེད་དེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཡང་སྤྱིར་བར་བྱ་སྟེ། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞུང་འདྲིའི་ཆོག་སློལ་འཛིན་པ་དང་། དོན་མི་བཟླེད་པ་དང་སྐྱབ་པ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཚུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱུ་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྣོན་དེ་^༡་
 རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བཀའ་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱིར་དང་། སྣོན་སངས་རྒྱུ་
 རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་། དེས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་
 སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བརྒྱ་སྤྱིར་བ་དང་ལྡན་པ་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་གསོག་པའི་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༥༤ན། ཞོལ་ ༡༡༥ན། སྤྱི་ ༡༡༥ན། -གཉེན་ ལྷ་ ༡༡༥ན། +གཉེན་

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༡༥ན། +བ་ ཞོལ་ ༡༡༥ན། -བ་ སྤྱི་ ༡༡༥ན། ལྷ་ ༡༡༥ན། +བ་

^༣ མ་ཕྱི་ ༡༡༥ན། ཞོལ་ ༡༡༥ན། བསྐྱབ་ སྤྱི་ ༡༡༥ན། ལྷ་ ལྷ་ ༡༡༥ན། བསྐྱབ་

རྟེན་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་”སྦྱབ་”པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་པོ་གང་ཟག་
བསྟན་ནས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་”བའོ།”། གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སྦྱར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱར་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་ས་
དབྱེ་བ་དང་། ལབས་བྱ་དང་དུས་ཀྱི་སྟོན་ས་བཞག་པའོ། །

སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་པས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་ནས་བསྟོམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གནས་པ་
བཀག་པའི་སྦྱར་བ་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཀག་ནས་བསྟོམ་པ་སྦྱར་བ་བཀག་
པའི་སྦྱར་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གཏིང་དཔག་དཀའ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པས་བསྟུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་
ཆོས་ཉིད་ཆད་ནི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པ་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་།
ཆད་མེད་པའི་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆེ་
གཟུགས་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་
བྱེད་དེ་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་
བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ལྷ་”མིའི་”བྱ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༩ན་ཉ། ཞོལ། ༡༡༥བ་ཉ། བསྟུབ སྦྱ། ༡༡༩ན་ཉ། སྦྱ། ༡༡༥ན་ཉ། སྦྱབ

༢ མ་ཕྱི། ༡༡༩ན་ཉ། བྱི ཞོལ། ༡༡༥བ་ཉ། བའོ སྦྱ། ༡༡༩ན་ཉ། སྦྱ། ༡༡༥ན་ཉ། བྱི

༣ མ་ཕྱི། ༡༡༩བ་ཉ། སྦྱ། ༡༡༩བ་ཉ། -མིའི ཞོལ། ༡༡༩ན་ཉ། སྦྱ། ༡༡༥བ་ཉ། +མིའི

ཟབ་པོ་ཞེས་དང་། ལུ་^༡འི་དེ་བྱ་གཟུགས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་གཏིང་དཔག་དཀའོ། ཞེས་དང་། ལུ་^༢འི་དེ་བྱ་གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཆད་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་དབྱེདོ། །སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་མན་ཆད་ན་མེད་ལ། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་མཉམ་བར་བཞག་བཞེན་པའི་དུས་ཉིད་ན་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་བ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་པས་འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི་བརྒྱད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོ་ནས་བྱུང་གི་གསལ་སྤང་མ་ཐོབ་པས་སྒྲག་པ་ཤས་ཆེར་སྦྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དུས་ལྷན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ལྷན་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྦྱེ་བས་ཆོགས་ཆེན་ལྷན་རིང་ཉོགས་པའི་སྦྱོར་བའོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བསྐྱེ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་པོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ། །སྒྲག་པ་ཤས་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དོན་དང་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཞན་དོན་དང་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བའོ། །

དང་པོ་ལ། རྫོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱར་དུ་ལུང་སྦྱོན་པར་འགྱུར་བ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་ནི། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་པོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་མི་འགྱུར་ཀྱན་ཏུ་སྒྲག་པས་ཟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་

༡ *གོང་མཚུངས།

༢ *གོང་མཚུངས།

བསྟན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་དོད་ལས་རྟོགས་པའི་བྱང་
པར་ཐོབ་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྟོན་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་
ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་དག་
ཉིད་ལ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་འཛིན་འཆང་སྟོག་ཀྱན་ཚུབ་པར་བྱེད་
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་དགའི་སྒྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་
བའམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །བཙོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ལས་འདས་པ་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཚས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཚས་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོར་ལྷར་དུ་འཇུག་པར་མཐོང་ནས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།
ནམ་མཁུན་ཀྱི་རྒྱ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཚས་གསར་པ་སྐྱེ་དུང་གི་ཁུས་པ་རྒྱུད་ལ་ལེགས་
པར་གྲུབ་པ་བྱང་ཚུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ལྷུང་དུ་འབྲིན་པར་ལྷུང་
བར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། སྟིང་རྗེས་གཞན་དོན་དུ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་
གཞན་དོན་ཀྱི་སྦྱོར་བཤོ། །མདོ་ནི་བདག་ཀྱང་སྟོན་པའི་མར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ལ་གཞན་
ཡང་སྟོན་པའི་མར་ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་འགོད་དེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡུམ་བསྟོམ་
པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་ཀྱི་བར་འཕེལ་
བ་དང་འགྲིབ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་

བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །དཀར་ནག་སོགས་དོན་དམ་
པར་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཆོས་མིན་
ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་རོ་ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་བསམ་
གྲིས་མི་བྲུབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པ་གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་
བྲུབ་མི་མཐོང་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་གཟུགས་བསམ་གྲིས་མི་བྲུབ་
པའི་ཕྱིར་བསམ་གྲིས་མི་བྲུབ་པར་བསྟན་ཅེས་སོ། །མཆན་གཞི་གཟུགས་སོགས་
དང་གཟུགས་རྒྱུད་སོགས་དེའི་མཆན་མ་དང་དེའི་མཆན་བྱའི་རོ་བོར་བདེན་པར་
རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་
པའི་ཆེ་གཟུགས་སུ་མི་རྫོག་རྣམ་པར་མི་རྫོག་ །གཟུགས་ཀྱི་མཆན་མར་མི་རྫོག་རྣམ་
པར་མི་རྫོག་གོ། །གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་རྫོག་རྣམ་པར་མི་རྫོག་གོ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་ནི། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་
ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱང་པོ་སྟེ།
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རྒྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཉེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྒྱུར་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྱུར་
བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་དུ་དག་པའི་
ཕྱང་པོ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་དུས་ནི། ལྷ་བ་དུ་ཡུམ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ས་
མཆམས་དང་བཅས་པའི་སྒྱུར་བའོ། །མདོ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོས་
འདི་ན་ཡང་ལྷ་བ་དུ་བྱི་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་གཞིའི་སྒྲོར་བ་ལྟ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་
 བའི་མཉམ་གཞག་ལེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་སྒྲོར་
 བ་དང་། ཟབ་བ་དང་། གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་
 མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་
 དག་ལ་མི་སྒྲོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོར་བའི་སེམས་དཔའི་སྒྲོར་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་།
 རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་
 ཏུལ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་
 ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཁོར་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་
 ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་ངོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྱག་པ་མངོན་གྱུར་ཤེས་ཆར་
 འབྱུང་བའི་ལས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་
 རོད་ཆོས་ཅན། ལུང་བསྟན་པ་འཛོལ་བའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དང་ལྟན་
 པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། རོད་ལས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པས་ཡུམ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་

འཛིན་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནི། དེས་པར་
 འབྱུང་བའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ཉིང་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་རང་ཉིང་
 འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཉན་རང་གི་ས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་
 བའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་པས་རྟག་དུ་ཆོས་སྒྲིམ་པའི་དེས་བྱ་བཞི་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་
 བའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་པ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་
 ཉིང་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷུར་
 དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷུར་དུ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
 མངོན་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་
 དང་། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་
 དམ་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་རྣམ་
 པ་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྐྱོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། དིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་རུས་པ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་
 དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་
 མཐོང་བ་དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་རྫོགས་པ་མེད་པ་
 དང་། མཆོན་གཞི་གཟུགས་དང་དེའི་མཆོན་མ་དང་། མཆོན་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིང་དུ་བདེན་

༡ མ་ཕྱི ༡༡༧བཤ། -ཐོབ ཞོལ ༡༡༧ནམ། +ཐོབ སྐྱ ༡༧༧བཤ། ལྷ ༡༧༧ནམ། -ཐོབ

བར་རྣམ་བར་མི་རྟོག་པའི་དག་སའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ནས་ཐོ་
མེད་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་བར་མཐོང་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་བཅུ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་བར་དག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་
རྣམ་བར་དག་པར་སྒྲོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡུམ་སྐྱར་དུ་སྒྲོམ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་ལ་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞག་
དང་། ཐུང་དང་། ལོ་སྒྲོར་དུ་དུས་ཆིགས་བཅད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་མཛོན་བར་བཅོན་བ་
མི་འདོར་བའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤུ་སྤུ་དང་། བྱི་མ་རྣམ་བར་བཅོ་སྟེ་སྒྲོར་བ་
ནི་ལུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་ཡོན་ལ། སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན། སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་
པའི་གོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། སྒྲོར་བའི་ཡོན་
ཏན་མཐོང་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་
གིས་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འཐོབ་པའི་བར་གྱི་ཡོན་
ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་འབྱུང་བའོ། །

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ནི། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་མཛོན་བར་
དགའ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་གིས་མི་
ཆིགས་པ་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་"བསྒྲོམ་"བ་
ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར།

༡ མ་ཕྱི ༡༩༡བཞུ། རོལ། ༡༩༡བཞུ། ལ། ༡༩༡བཞུ། བསྒྲོམ་ ལ། ༡༩༡བཞུ། རོམ་

མདོན་ཅི་ལྟ་"རིའི་བྱ་སྤྲུགས་བཅུ་ཀྱན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་གངས་མེད་
 བ་དག་ན་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱོར་བའི་
 སངས་རྒྱས་དེ་སྟེང་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འདི་བ་དང་འཆར་སྟོག་སྟོན་ཁ་ཉོན་
 གྱེད་ཚུ་ལ་བཞེན་ཡིད་ལ་གྱེད་"བསྟོམ་^༡་བ་ལ་དགོངས་པར་མཛད་པ་འདི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་བ་"བསྟོམ་^༢་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་
 མཁུན་པ་ཉིད་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་"བསྟོམ་^༣་བ་
 དགོངས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོན་སྤུམ་དུ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་སྦྱོར་བ་"བསྟོམ་^༤་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཆེས་ཉེ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་སྟེ། ད་
 ལྟར་དེ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཅི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ཡང་སྤྲུལ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པར་
 རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲུལ་བ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། བདེ་
 འགྲོར་སྦྱེ་བའི་པན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། སངས་"རྒྱས་^༥་པས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་
 དོན་ལ་འབྲུག་པས་རྣམ་སྤྲིན་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་སྦྱོར་བ་
 སྟོམ་པའི་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་བྱ་མོ་གང་ཤེས་ཕྱིན་
 ཟབ་མོ་འདི་གིས་ཤིང་འཆར་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དོན་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་

^༡ མ་ཕྱི་ཞེལ་བསྟོམ་ སྟེ། གྲུ་མཐོན་

^༢ མ་ཕྱི་ཞེལ་གྲུ་བསྟོམ་ སྟེ། མཐོན་

^༣ མ་ཕྱི་ཞེལ་བསྟོམ་ སྟེ། གྲུ་མཐོན་

^༤ མ་ཕྱི་ཞེལ་བསྟོམ་ སྟེ། གྲུ་མཐོན་

^༥ མ་ཕྱི་ ༡༡༡ན་༡ན། རྒྱ ཞེལ་ ༡༡༡ན་༡ན། རྒྱས་ སྟེ། ༡༤༡ན་༡ན། གྲུ་ ༡༤༡ན་༡ན། རྒྱ

དང་། རྣམ་སྤྲོད་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

རང་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པ་
 སོགས་ཡུལ་དབྱེད་པའི་པན་ཡོན་འབྱུང་སྟེ། ཡུམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སོགས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བདེ་ནི་ལྡོ་རིའི་བྱ་ཤེར་བྱིན་འདི་ང་ལྟ་ངན་
 ལས་འདས་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་དར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་
 མོ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་པན་ཡོན་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་གཉིན་པོའི་ཆོས་ལམ་ཤེར་བྱིན་
 གྱིས་བསྟུས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བདེ་ནི་རིགས་ཀྱི་
 བྱ་དང་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤེར་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
 སོ། །ཡུམ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་འཛོལ་སྟེ། ད་ལྟ་རང་ལ་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བདེ་
 ནི་དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེན། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་བྱ་མོ་དེ་དག་ལ་ངས་རྣམས་ཐེན་དང་ལྷན་པའི་
 གཏམ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །རྣམ་མཐེན་ལས་བདུད་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་
 ཉིད་འཛོལ་སྟེ། ད་ལྟ་སྐྱོར་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་མཛད་པའི་
 བྱིར། བདེ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ལྷ་
 མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འགོད་པ་སོགས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞོ་། །ད་ལྟ་སྐྱོར་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་
 ཐོབ་པའི་བྱིར། བདེ་ནི་ལྡོ་རིའི་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་

༡ མ་ཕྱི ༡༩༡༧༡ན། ཉེ ཞོལ། ༡༩༡༧༥ན། མོ སྐྱུ ༡༩༡༧༩ན། ལྷ ༡༩༡༧༥ན། ཉེ

ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་། དད་བ་དང་རབ་ཏུ་
མགུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

གཞན་དོན་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་འཛོལ་
སྟེ། ད་ལྟ་ཡུམ་བསྐྱོམ་པ་དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
སྐྱ་ཡི་རང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གི་ཆོག་གི་སྐྱ་བ་ནི་སེམས་ལ་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བལྟས་
པས་རྗེས་སྐྱ་དགུས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །ཆེ་རབས་གཞན་དུ་དགེ་བ་རྒྱབས་ཆེ་
བའི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སྐྱ་འཛིན་པ་འཛོལ་སྟེ། ད་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་
མོ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མདོ་ནི་དེ་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
མངོན་པར་འདུ་བྱས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཡོངས་སྐྱ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སོ། །ཆེ་རབས་གཞན་དུ་“བདོག”པ་ཀུན་གཏོང་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
པ་འཛོལ་སྟེ། ད་ལྟར་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་བྱང་རྩལ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ལྟ་“རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་
དག་སྐྱེ་བ་བྲན་པས་ཀྱང་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆེ་རབས་
གཞན་དུ་ཡུམ་ངེས་པར་འཛོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། ཆེ་འདིར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོག་དོན་ཆང་བར་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་པས་དེ་
ལྟར་ཡོན་ཏན་བརྩུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། ལྷོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༩༦ལ། འདོག ཞོལ། ༡༩༩༩ལ། སྐྱ། ༡༩༩༩ལ། ཟླ། ༡༩༩༩ལ། བདོག

ཟེན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྐྱོན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སྐྱོར་བ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་། ཀླུ་གནས་པའི་གོགས་སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཙུ་བ་ཞེ་དང་བཅས་པ་དུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གངས་བསྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུ་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཐུན་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། དུམ་གྱི་ཆིག་དོན་ལ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཆེགས་ཆེན་སོས་འཛོལ་བ་དང་། མཐའ་མ་བརྟགས་པར་ངེས་པ་སྐྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱོངས་པ་ཏ་ཅང་སྐྱུར་བའོ། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི། སྐྱལ་བ་སོགས་གྱི་ངང་ནས་དུམ་འདྲི་བ་སོགས་ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཆགས་པར་གྱུར་པས་འདྲི་བ་སོགས་སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟེན་བཀུར་སོགས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་སོགས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བདུན་ནི། དུམ་ལ་བྱིར་སྐྱོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དད་པ་ཉམས་པ་དང་། བྱ་ཚོས་པའི་དུམ་གྱི་རོ་སྐྱོང་བ་ཉམས་པ་དང་། དམན་པའི་སྤེ་སྤོད་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཆོལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་དུམ་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་།

༡ མ་ཕྱི ༡༩༩༣ལ། བས ཞོལ། ༡༩༩༧ལ། སྐྱ ༡༩༩༣ལ། སྐྱ ༡༩༩༧ལ། བ

ཡུམ་རྙེད་པ་དོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནམ་མཁུན་ཆོལ་བ་ཉག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་
བ་ཉམས་པ་དང་བཅུ་ཆེན་དང་པོའོ། དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དོན་ཅམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་
པས་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་དེ་གཉིས་འབྲ་བར་འཛིན་པ་གོང་ན་མེད་པ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ལས་
ཉམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད་ནི་གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་
འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་ནམ་པ་མང་པོ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སློབས་པ་འབྱུང་བ་དང་།
ཡུམ་ཡི་གོར་འཛི་བ་ཅམ་ལ་ཡུམ་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་རྟོན་འབྱུང་དངོས་པོ་མེད་
པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་ཡུམ་དུ་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རོ་ཐུང་འདོད་
པས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བསྟོད་པའི་
ཆོག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་ཐུང་^༡་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་ཆོག་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཆེན་གཉིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་སོ་སྡེ་མ་དང་། འཆད་པ་སོ་དག་བྱི་མ་ནམས་
དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་འབྲེལ་ན་ཡང་སྟོན་དུ་འབྱུང་བས་གང་ཡང་རུང་
བ་དང་མཛོན་པར་འབྲེལ་བས་ཉན་པ་སོ་ཡུམ་ལ་འདུན་པ་ཆེ་བ་དང་། འཆད་པ་སོ་
སྟོམས་ལས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད། འཆད་པ་སོ་
གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་

^༡ མ་ཕྱི ༡༧༧༥༥ན། ཐུང ཞོལ ༡༧༧ན༡ན། ཐུང སྒྱ ༡༧༧ན༡ན། སྒྱ ༡༧༧ན༤ན། ཐུང

འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དང་། འཆད་པ་སོ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་
 བ་དང་། ཉན་པ་སོ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་ལྡན་པ་དག་
 དང་ཉན་པ་སོ་དད་སོགས་དགེ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་
 ལྡན་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་ལ་སེར་སྒྲ་
 བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་ནོར་སྦྱིན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་མི་ལེན་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་
 མགོ་སྒྲོས་པས་གོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་སྒྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་སོ་
 མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མདོན་པར་ཤེས་པ་
 དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་མདོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་སོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་
 དང་ལྡན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟུ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་
 བཞིན་དུ་ཉན་པ་སོ་སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཐབས་མ་ཡིན་
 པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉན་པ་སོ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་། ཅིག་ཤོག་མ་
 ཐོབ་པ་དག་དང་། ཉན་པ་སོ་ཡུམ་ཡི་གར་འདྲི་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཡི་གར་འདྲི་
 མི་འདོད་པ་དག་དང་། ཉན་པ་སོ་འདོད་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྤྱི་བ་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་
 དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྒྲ་མ་བརྟུ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་དང་བརྟུ་
 ཆོན་བརྟུ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་བསྐྱགས་པ་ཐོས་པས་གཞན་དོན་དུ་
 བན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་པ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱགས་པ་ཐོས་
 པས་དེ་ལ་སྤེད་ཅིང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་དཔོན་
 སློབ་ཆོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལོགས་སུ་སྒྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གངས་བཞིན་དུ་འཆད་པ་པོ་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་། ཉན་པ་པོ་དག་གི་
མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཀྱང་
སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་ཐོག་ནས་ཀྱང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འཆད་པ་པོ་གཅིག་གི་ལ་དགའ་
བ་དང་། ཉན་པ་པོ་འཁོར་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། འཆད་པ་
པོ་གཞན་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་གོ་སྐབས་མི་འབྲེད་པ་ཉིད་དང་། ཅིག་ཤོས་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་ཟང་ཟེང་རུང་ཟང་ཅམ་འདོད་པ་ཉིད་དང་།
ཅིག་ཤོས་དེ་སྦྱིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཚན་བཞི་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གང་རུང་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་འཆད་པ་པོ་སྤྲ་གི་རུང་བའི་
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར། ཅིག་ཤོས་དེར་མི་འགྲོ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཚམ་རྒྱུན་པ་ལ་
སོགས་པས་དཀྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེར་མི་འགྲོ་བ་དང་།
འཆད་པ་པོ་རང་ལ་བསོད་སྟོམས་སྟེར་བའི་བྱིས་ཡང་ཡང་བཟླ་བས་ཡིད་བདེ་ཞིང་།
ཉན་པ་པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདུད་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས། ལུས་ནི་དེད་ཀྱི་མདོ་
སྟེར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་གྱི། རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚམས་དང་གང་ཟག་ལ་དབྱེན་བྱེད་པ་བདུད་ཀྱིས་འབྲེད་པའི་སྦྱོར་བ་
དང་། མི་སྤྱུག་པ་བསྐློམ་པ་སོགས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྐློམ་པར་སྟོན་པ་ལུས་
བཅོས་མ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། བདུད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་པ་ལ་སངས་

རྒྱལ་སྤྱོད་དང་བ་སྦྱོར་བ་དང་བའི་ཡུལ་སྟོན་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་བ་ལ་དགའ་བ་
བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གསུམ་མོ། །རི་སྐད་བཤད་བའི་སྟོན་འདི་དག་དང་བལ་
བའི་སྟོན་ས་དཔོན་སྟོབ་ཆོག་ས་པར་བྱས་ན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་
ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་བས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་
བསྟན་མོད་ཀྱི། རྒྱལ་པར་ནི་གོ་སྤྱོད་བར་དགོངས་ནས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་མ་
བསྟུས་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་མོ། །

གསུམ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འགལ་རྒྱུན་ཉི་བར་གནས་བ་ཉིར་གསུམ་དང་། མཐུན་
རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉིར་གསུམ་ཡོད་བ་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་བཞི་བཅུ་རྩ་བྱག་ཡིན་ནོ། །

སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ།

གསུམ་བ་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ལ། སྟེའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་
པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱོད་མའི་ལུགས་དགོད་བ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གོ་མི་ཆེན་པོའི་བཞེད་པར་མཛད་ནས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྟོར་བའི་
མཆོན་ཉིད་ནི་མཆོན་བ་དང་། མཆོན་གཞི་དང་། མཆོན་བྱ་དང་། མཆོན་ཉིད་
བཞིའོ། །དཔེར་ན་རྩ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མཆོན་གཞི་དང་། རོ་པོའི་བྱུང་བར་ཆ་རེག་
དང་། བྱེད་བའི་བྱུང་བར་སྒེག་བྱེད་མཆོན་ཉིད་དང་། མའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་མཆོན་བྱ་
དང་། མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོན་
བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྟོར་བ་ཉི་ལྔ་པོ་ཉིད་མཆོན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཆོས་སྒྲིའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོབ་

པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། རྗེས་
མ་ཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཆ་ཡིན་ན་མཁུན་པ་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་”བ་ནས་བྱེད་”པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། གུན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་
བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་འགོག་
པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བཙོ་ལྷ་སྟེ། བཙུ་དགུ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཀག་
པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱིས་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། གུན་འབྱུང་གི་
བཞི་སྟེ་དུག་ལ་དམིགས་པ་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པ་སོགས་བརྒྱད་དང་། དེ་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་རྫོགས་པ་
འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་སོགས་བཞི་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་དང་
དག་པ་གཉིས་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་བཙོ་བརྒྱད་གཞི་
ཤེས་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་བདག་མེད་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པའི་ཆ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདུན་དང་། འགོག་
པའི་བཙུ་དགུ་སྟེ། ཉེར་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཀག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་
དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་གུན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དུག་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་
ལ་དམིགས་པ་གཏིང་དཔག་བཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་སྤྲ་མ་ལྟར་དབྱེ་བས་བཙོ་བརྒྱད་ནི་
ལམ་ཤེས་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་
བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བར་ཆད་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༥བཟན། བར་འབྱེད་ ཞོལ་ ༡༡༥བཟན། བ་ནས་བྱེད་ སྒྱ། ༡༤༥བཟན། ཟླ། ༡༤༥ན་ཟན། བར་
འབྱེད་

མེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་དང་བཅས་ལ་དམིགས་པ་
གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པོའི་ཆོས་
ཉིད་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། འགྲོགས་པ་དང་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ་གསུམ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྒྲིབ་
བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པོའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱག་
བདེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་། གུན་འབྲུང་གི་བར་ཆད་མེད་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་། དེ་
གསུམ་སྤར་ལྟར་དབྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲིབ་བའོ། །

མཆོན་བྱ་ནི། བྱད་མཆོན་དང་། བྱེད་མཆོན་གྱིས་རྣམ་ཇོགས་སྒྲིབ་བར་མཆོན་
པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་བའི་མཆོན་ཉིད་
ནི་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་བར་མཆོན་པ་ལ་རང་དོན་སྤྱན་ཆོགས་
སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་སྤྱན་ཆོགས་སྦྱབ་བྱེད་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཆོགས་པས་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བྱད་མཆོན་བཅུ་དྲུག་
དང་། བྱེད་མཆོན་བཅུ་གཅིག་གོ། །མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་དང་། མཆོན་ཉིད་
མཆོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་མཆོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་བ་ལ་མ་
ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིབ་བའི་ཇེས་གྱི་ཤེས་བ་ཅི་
རིགས་སུ་ཡོད་ལ། དེས་སྒྲིབ་བ་ནི་ཤུ་མཆོན་གཞིར་བྱས་ཏེ་བྱད་པར་དང་བྱེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྒྱ་མཆོན་དུ་བཀོད་ནས། འདི་ནི་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་

བཅོམ་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་པ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆ་མ་
ཡིན་གྱི། ལམ་ཤེས་རྗེས་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་མཆོན་བཅུ་
དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་གྱིས་འཕངས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མཆོན་པ་ཡེ་ཤེས་
དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཁྱད་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་འཕངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟག་
གསུམ་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

སྒྲུང་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་མཆོན་གཞིར་རུང་མོད་གྱི། སྟོབ་དཔོན་
སེངྒེ་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལྟར་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་གིས་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་བྱེད་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་
བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་མ་
བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་སེམས་སོ། །ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱས་
ནས། མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོན་པ་སོགས་ཀྱང་
འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པའི་ཆོག་དོན་ལ་མི་གསལ་ཞིང་། ཤེས་བྱེད་བྱེད་
པ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ཐ་སྟོན་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱང་
མཆོན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་དང་། རི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་

བ་བཞག་པར་དགའོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་།
ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་
སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱ་གཞི་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དང་གྲེ་བླག་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར། ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ། གཞུང་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་
གྱིས་མདོ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་དེའི་དོན་འགྲེལ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་ལ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
པ་ནི། ཤེས་རབ་ནང་ན་ཀུན་མཁྱེན་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་བསྐྱོད་
པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཆད་པའི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་མཚོན་དགོས་ལ།
གཞན་དུ་ན་ལམ་གོལ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་འདིར་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཁྱད་པར་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱ་དང་། ཡང་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
སྦྱོར་བ་ཡང་མཚོན་བྱ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་གཞན་དོན་སྦྱོབ་པའི་བྱེད་ལས་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་མཚོན་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་པ་

ནམས་སོ། །བཞི་པ་ལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཚུལ་དང་། གྲེ་བྲག་གི་མཆོན་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་
ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱག་
མཆོན་གཞི། ལམ་ཤར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཆོན། །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་ཉིད་
རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་
པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་བཞི་སྟོང་ཞིང་། དེ་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་
སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཆོན་གཞི། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བར་མཆོན། དེ་བ་
འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྒྲུབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་སྟོང་
ཉིད་མཆོན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོར་བ་མཆོན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བར་མཆོན། སྟོང་
ཉིད་མཆོན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཞི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་བདུན་མཆོན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྟོར་བར་མཆོན། དེ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་
ལ་བདེ་གནས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཙུ་བྱག་
པ་སྤྲག་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོར་བ་མཆོན་པའི་ཚུལ་སོ། །ཡང་ངོ་མོ་ཉིད་

ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་བཟུངས་མཆོན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་
པའི་སྦྱོར་བར་མཆོན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནི་ཁྱད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཚུལ་སོ། །

ཡང་དེ་མཆོན་གཞི། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སྦྱོར་བར་མཆོན། བན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དབྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
མཆོན་པ་ལ་བན་བདེ་སྦྱོབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བར་མཆོན་པ་ལ་བྱེད་ལས་བདུན་དང་། གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་
སྦྱོར་བ་སྦྱིར་མཆོན་ནས་བསྟན་གྱི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་
ལྷོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་དེས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་ནས་མཆོན་ཚུལ་བསྟན་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཆོན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ནི། རང་གི་ལྷོག་པས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་ཤིང་། སྦྱོར་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་ལྷོག་པས་^༡ ཁྱད་
ལྷགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཅིག་

^༡ མ་ཕྱི ༡༩༧༧ན། +ཀྱང ཞོག ༡༩༧༧ན། -ཀྱང སྟེ ༡༩༧༧ན། སྟེ ༡༩༧༧ན། +ཀྱང

ཤོས་ཀྱི་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྩས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། ཁྱད་
པར་འཕགས་པར་མཆོན་ཏུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་མཆོན་
གཞི་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་།
ཆུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་དང་། མཁྱེན་
པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་ཐག་ཆོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཙམ་ཞིག་སྔ་རོལ་དུ་
སྦྱེས་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི། སྔ་རོལ་དུ་ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་ཆད་མས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་དུ་སྒྱུར་བ་སྦྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་འདི་དག་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་
གྱི། །ཤེས་མཆོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞེད་པ་སོགས་ནི། མཆོན་ཉིད་འདི་དག་གི་
སྐབས་དོན་མཆོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་དུ་གསལ་ལོ། །ལྷར་བཤད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ལས། །མཁྱེན་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པར་ཏུས་མོད་
གྱི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་པའི་རང་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི།
སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།
སྦྱིའི་གངས་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྒྱུན་གྱི་

འོག་ཏུ་སྒྱུར་བ་དེ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་འཆད་དེ། ཀླུ་མཆོད་ནི། གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་
སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་མང་བ་དང་། སྒྱུན་དོར་བས་སྒྱུར་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལ་
ནི། སྒྱུར་བ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་མཆོད་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཅན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། ཀླུ་ས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་
ནི། ལས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་
བཅས་ཏེ། མཆོན་བྱེད་གང་གིས་ལས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཆོན་ཀུས་པ་དེའི་
མཆོད་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་མཆོད་ཉིད་དེ་ཡང་
རྣམས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཡོད་དོ། །མཁུན་གསུམ་སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱེད་ཤེས་པའི་
མཆོད་ཉིད་དང་། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་སྒྱུར་བ་མཆོན་
བྱེད་བྱུང་པར་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པའི་སྒྱུར་བར་མཆོན་བྱེད་བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད་“དེ”དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
གང་མཆོན་པར་བྱ་བའི་མཆོན་བྱེད་དང་། མཆོན་གཞི་ཡང་སྒྱུར་བའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲས་བསྟན་པའི་སྐོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། འདིས་སྒྱུར་བ་སྒྱུ་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་
པས་ན་སྒྱུར་བའི་མཆོད་ཉིད་ཅེས་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པས་ཤེས་པ་དང་
བྱུང་པར་དང་བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད་རྣམས་ལ་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་སྟེ། དེ་རྣམས་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༠༡ན། ཞོལ ༡༧༧༥ན། རྟེ ༣༣ ༡༧༠༥ན། དེ ༣༣ ༡༧༠༩ན། རྟེ

མཁའ་གསུམ་སྟོར་བའི་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་ཅི་རིགས་སུ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདི་མཆོན་པར་བྱ་བས་ན་མཆོན་ཉིད་ཅེས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་སུ་སྤྱབ་པས་སྟོར་
བའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྟུར་དུ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་བཅུ་
དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་མཆོན་གཞི་དང་། མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱི་སྟོར་བའི་གཞི་མཆོན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱར་བའད་པ་བཞི་
པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བའད་ལ། ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁའ་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ། སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་གི་མཆོན་སྟུར་ནི། དེ་ལ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པ་སྟོར་བའི་
མཆོན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་
སོགས་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
འབྱོར་བཞི་པོ་རྣམས་མཆོན་གཞི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྟོར་བར་མཆོན་ནོ། །གང་གིས་ན་སྟོར་བའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྲེ་
བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་སོ། །རི་ལྗར་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་མཆོན་
པ་རི་ལྗ་བ་བཞིན་མཆོན་པས་ནའོ། །མཆོན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་
སྟོར་བའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་

དང་། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་པ་ནི།
 གང་གིས་ཟེན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཤེས་སྒྲོར་པའི་མཆོན་བྱེད་
 ཅི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་དུ་
 མ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱས་པ་དང་། དེ་ལས་
 སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་
 དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་དང་བཅས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་དང་བྲལ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
 དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་
 སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟེན་མེད་པས་སེམས་
 ཆད་མེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་འདིའོ་ཞེས་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། སྤྱན་
 ལྡན་སེམས་བལྟར་མེད་པ་དང་། སེམས་གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་དང་།
 བཀྲམ་པ་དང་། བརྩམ་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་འཁྲུལ་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་གི།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་
 དཔའི་རྒྱ་དུ་ཉི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མདོ་ནི། དེམ་པ་བཞེན་དུ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་
 སྟོབས་བརྒྱ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ཤེར་བྱིན་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་

རབ་ཏུ་འཛིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་
དག་གི་སེམས་དང་སྟོད་པ་རབ་ཏུ་མཐེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་རབ་
ཏུ་མཐེན་ཏོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་
བསྐྱུས་པ་དང་གཡེང་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
མཐེན་ཏོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པ་དང་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་རབ་ཏུ་མཐེན་ཞེས་དང་། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་ཏོ། ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་ཏོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་པ་རྩོལ་པོའི་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་ཞེས་དང་། སེམས་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་
ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་ཡང་དག་པར་མཐེན་ཞེས་དང་། སེམས་ཆད་མེད་པ་ལ་
སེམས་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་དང་། སེམས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་ལ་སེམས་
བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་དང་། སེམས་བཏྲུང་མེད་པ་ལ་སེམས་བཏྲུང་མེད་
པར་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་པ་རྩོལ་པོ་
དང་སེམས་ཅན་པ་རྩོལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང་
བརྩམ་པ་དང་དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་མཐེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འཕྲོ་
བའམ་འདུ་བའམ་བཀྲམ་པའམ་བརྩམ་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་སྟེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་

ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་བརྟེན། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རབ་རྩ་མཐེན་
ཏོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བ་ངན་པ་
དུག་ཏུ་ཆ་གཉིས་དོན་ཚན་བཅུ་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྩམས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། བྱད་གཞི་བཀག་
ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་། བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་
ཚོས་མི་འཐད་པས། བྲི་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་
བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་བཞི་དང་། ལུས་སྟོག་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའ་དང་ལྡན་
པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་
བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྲོལ་བའི་བདག་ཁྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །

བཞི་པ་ནི། ལུས་སྟོག་རྩལ་གཅིག་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། རྩལ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའོ། །གང་
ཟག་གི་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཇུག་
པར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བ་ཁྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ལྟ་

བ་ཡིན་ལ། དུལ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲལོ། །མི་
རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྷན་བ་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། མྱོངས་པན་
ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དུལ་ལ་དགག་པའི་
རྣམ་པས་འཇུག་པས་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྲལོ། །མཐའ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་
བ་ནི་གཅེར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་སྐྱབ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་བཟུམ་པའི་ལྟ་
བ་ཞེས་བྲལོ། །མཐའ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་
ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་བཟུམ་པའི་ལྟ་
བ་ཞེས་བྲལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇུག་ཚུལ་ལ་བསམས་ན་དགག་སྐྱབ་གང་དུང་
གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདུས་པས་གཡོ་བ་དང་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །ལུས་
སོག་ཇས་གཅིག་དུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཇས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་བྱངས་ཅན་གྱི་ལྟ་
བའོ། །རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་
སྐབས་མི་རྟག་པར་བལྟའོ། །མཐའ་གཅོད་པ་གཞན་ནི་གནས་སྐབས་ཉེར་མཁོ་རྒྱང་
བས་མ་སྒྲིས་སོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་
ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་རང་གི་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བརྟགས་པ་ཞེས་
བྱ་བར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
ཤེས་མཆོན་ལོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་དེ་

བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་གཞི་
གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་འདོགས་པར་མཛད་དོ། ཞེས་དང་། ཡུམ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་དང་། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་
དུག་གིས་བཤད་ནས། རྟེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་
འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆོན་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྡེལ། མཆོན་ཉིད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་བཅུ་དུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་མཆོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཆོན་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཞོ། །གང་
མཆོན་ན་ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཆོན་པས་ན་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་གང་ཞེན།
ལས་ཤེས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པར་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྒྱུའི་
མཆོན་མ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་། རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་སྐྱུས་བསྐྱུས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། དད་
སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༡བཞུ། ཅ ཞོལ། ༡༡༡བལྟ། སྟུ། ༡༥༩ནཞུ། ལ། ༡༥༡ནལ། མོ

དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་མེད་པ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་དེ་བྱུག་དང་། སྤྲ་མ་གཉིས་དང་
བརྒྱད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་
པར་འབྱུག་པ་མེད་པ་དང་། རྫོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་དང་།
མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ལམ་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རོན་ཕྱོག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་བྱ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་
མོ་འདིའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མཆན་མ་མེད་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་དང་།
ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནས་
ནམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། མཆན་ཉིད་འདི་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་
ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱིས་དཀྲུག་པར་བྱས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
མཆན་ཉིད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། མཆན་ཉིད་འདི་དག་ནི་
མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་དམ་འདྲིལ་རྟེན་ནམ་འདྲིལ་རྟེན་
ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་དག་གི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱོན་ཡང་རུང་མ་བྱོན་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་
གནས་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་བྱི་བར་བྱི་ཆོས་དེ་དག་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་

ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤྲུང་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཆོས་་་་བསྟན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུང་བ་སྤྲུང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ནས། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་
 བ་ནི། ཤེས་པའི་མཆོད་ཉིད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་སྤྲུང་བས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །མཆོད་གཞི་ནི་རྣམས་མཐུན་སྤྲུང་བའི་དོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །གང་གིས་མཆོད་
 བ་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམས་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྟན་
 པའི་སེམས་དབའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཆོད་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 དུ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་སྤྲུང་བ་དག་མཆོད་པས་ནའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་
 བ། རྣམས་མཐུན་གྱི་སྤྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལ་མཛོད་པར་བརྟེན་ནས་
 མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སེམས་དབའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤམ་གསུམ་པ་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་
 ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། བཀའ་ལས་མི་འདའ་བ་སྒྲ་མར་བྱ་བ་དང་རྟེན་བཀུར་གྱིས་
 མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 མདོ་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་མཛད་སྒྲ་མར་མཛད་སྟེ་སྤྲུང་དུ་མཛད་མཆོད་པར་
 མཛད། རྟེན་པར་མཛད། བཀུར་སྟེ་མཛད་དེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་
 ནོ། །ཞེས་སོ། །

དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི་དེ་བཞིན་པ་སོ་མེད་པའི་

༡ རེ་ལུག་ན། འོག་ ༡༡༡བ་ན། བསྟན་ སྟུ། ༡༥ལ་ན། བསྟན་ སྟུ། ༡༥ལ་ན། བསྟན་

ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་
ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་མ་
མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། མདོ་ནི་གང་གི་ཆེ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་རྣམ་མཁུན་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་
ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་ནི་
འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་བརྟེན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་
ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། གདུལ་བྱས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་
ཞེས་སྟོན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གའི་སྒོམ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་སྒྲོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་
སྟོན་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། མདོ་
ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་
ཏོ། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲུང་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་
འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་དང་། པ་
རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ། མཆོམས་སྤྱར་བ། མདོར་བསྟན། ཀླུ་ས་
བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་དབྱུས་མཐུན་
གསུམ་སྦྱོར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་
བྱང་ཞུགས་པའི་ཚུལ་དངོས་སྤྱ་མ་བསྟན་པར་སྦྱིའི་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས་ཤེས་
མཆོན་བཅུ་དྲུག་པ་སྟབས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་མཐུན་གསུམ་
སྦྱོར་བ་སོ་སོར་ཆད་མས་ཡོངས་སྤྱ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ལས་བྱང་ཞུགས་པའི་
བྱང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་བསམ་མི་བྱབ་
སོགས་བྱང་པར་གྱིས། བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་ཞུགས་པར་མཆོན་པའི་བདེན་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་ས་
ནི་བཅུ་དྲུག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལས་
ཤེས་པ་དང་། རྣམ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དག་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་
ཞུགས་པའི་སྦྱོར་བར་མཆོན་པས་ནའོ། །གང་གིས་མཆོན་ན་སྟབས་བསྟུས་པའི་
ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཐུགས་སྤྱུང་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱང་པར་གྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟབས་བསྟུས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་
མཆོན་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་བྱང་གཞི་མཐོང་ལས་དང་སྤྱར་ནས་བསྟན་པར་ཟད་ཀྱི།
བྱང་ཆོས་ཀྱི་ལྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོག་ས་ལས་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་

སྒྲོར་བ་ལས་ཆེས་བྱང་ཞུགས་པར་བྱུང་མོད་ཀྱི། འདིར་བྱང་ཞུགས་པའི་ཚུལ་དངོས་
སྤྱི་མ་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་གང་ལས་བྱང་
ཞུགས་པའི་བྱང་གཞིར་མི་རུང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ནི། ཡང་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ནི་བྱང་
པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་གཞན་དག་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པས་
སོ། །གང་གིས་ན་བྱང་པར་ནི་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་གིས་སོ། །དེ་
གང་ན་བསམ་མི་བྱེད་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
གང་ལས་བྱང་ཞུགས་པའི་ཡུལ་དངོས་སྤྱི་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བ་ནི།
མཆོན་གཞི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་བྱང་པར་གྱི་ལམ་
ཡིན་པར་བྱང་ཞུགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་བཅུ་དྲུག་སོ་གང་
གིས་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། བདག་
རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་། དཔེ་
མེད་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་

འདས་པ་དང་། གངས་གྲིས་བགང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །

མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བསམ་གྲིས་མི་བྱ་བ་པའི་བྱ་བ་དང་། མི་མཉམ་པའི་བྱ་
བ་དང་། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་། གངས་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་། མི་
མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་
བཞི་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་། ཇི་
ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
སྤྱར་བ་ཤེས་པ་བཞི་ནི། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་བཞེད་བཞི་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་ཉན་རང་
གི་སྟོར་བ་ལས་བྱང་ཞུགས་པའི་མཆོན་བྱེད་དོ། །མདོ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རབ་
འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་པར་ཕྱིན་ལྟ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་སོ། །ཞེས་
དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཞིབ་པ་སྤྲ་བ་མཛདས་པ་མཁས་པ་རྣམས་
གྲིས་རིགས་པར་བགྱི་བ་སྟེ་ཞེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ངེས་པ་དང་།
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཞེད་པ་ཐོབ་པའི་བཞེད་
པའོ་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་འབྲི་བ་དང་བྲིས་ནས་ལུང་འཕོགས་
པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་
ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་སྤྱངས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པར་བྱའི་ཞེས་སོ། །

འཕོག་པའི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བྱི་བ་མེད་པ་དང་གང་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་རྟོགས་པ་དང་།
མདོ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འགྲིབ་པ་འཕམ་འཕེལ་བར་ཡང་འཆའ་བར་གཏའོ་ཞེས་
དང་། དོན་དམ་པར་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། གྲུས་པ་དང་རྒྱུ་མི་
འཆད་པའི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་སྐྱབ་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པ་དང་། མདོ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་
གཞན་ནམ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་
སོ། །ཐབས་ཀྱིས་བེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི། འགོག་པ་ཤེས་བཟོད་བཞི་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་མཆོན་
པའོ། །ལམ་གྱི་བཞི་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་
ཀྱི་རྟེན་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྩུ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལམ་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་
ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་སྦྱང་བ་མེད་པ་བཞི་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་
ཤེས་བཟོད་བཞི་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་མཆོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གོ་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཇི་སྟེད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་
དང་བྲལ་བའི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྦྱེ་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༥ནལ། ཞོལ། ༡༧༦ནལ། གཞི། སྒྱ། ༡༧༥ནལ། གྲ། ༡༧༦ནལ། བཞི།

བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གོ་སྤྲོད་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ཉན་རང་གི་
ལས་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་དངོས་
སྤྲོད་བཟུང་བ་དེའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་
སྦྱར་བ་ནི། བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་གི་ལས་
བྱད་ལྷགས་པའི་བྱད་པར་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ཙམ་ནི། སྦྱོར་བའི་ངོ་པོ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན་
པན་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་
གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དག་གིས་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཆོན་པའི་ཚུལ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་གཞན་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བར་མཆོན་པས་ན་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་མཆོན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་
ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བར་མཆོན་བྱེད་པན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་
གསུམ་མོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་མ་འོངས་
པའི་པན་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཞི་བ་སོགས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་དང་
འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱུལ་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་སྦྱར་ཡང་མི་སྤྲོད་པར་བྱེད་བས་སྤྱད་བསྐྱུལ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉི་ལྟར་སྦྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གཞན་ལ་
པན་པའི་བྱེད་པའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་པན་

པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་འདོད་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུག་པ་རྣམས་
ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཞིང་མི་འཇིགས་པའི་བདེན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འགོད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་འཁོར་བ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་ཅིང་ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་
སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་བདུན་འོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། གཏན་དུ་ཕན་པ་མྱང་འདས་ལ་
འགོད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱི་རྒྱ་ལྗོག་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
པ་གནས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དབྱང་གཉེན་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་བསྐྱོར་བའི་སྐྱམ་དང་ཆོས་
མ་ཐུན་པར་སྟེང་པའི་རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་ཐར་པ་ལ་འགོད་པས་རང་དང་གཞན་ཀྱི་དོན་
རྫོགས་པའི་རྟེན་ཀྱི་ངོ་བོ་གླིང་གི་བྱེད་པ་དང་། གནས་སྐྱབས་དང་མཐའི་གཞན་ཀྱི་
དོན་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་འབྲེན་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྦྱུན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འབྲུག་པའི་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དུས་མ་
ཡིན་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་དུས་
ཅི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་ཀྱི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་
པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བ་
བཞེན་དུ་སྟོན་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་
པ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་མཛད་པ་གཅིག་སྟེ། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་གོ།

མདོན་ཅི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སོགས་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲོལ་ཞིང་ཕོ་མ་ལུས་པའི་མུ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་
 ཆེན་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲི་བ་མེད་པར་སྟོན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རབ་
 འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་འདྲི་གཏེན་གྱི་དབྱང་
 གཏེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་
 རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ལྷ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཏེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་ནས་
 མཁའ་འཕེལ་འཕྲུལ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་འཕྲུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཕྲུལ་དེ་ལས་མི་འདའ་འོ་ཞེས་
 དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཕྲུལ་
 ཅན་དེ་ལས་མི་འདའ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
 བོ་མཆན་སྐྱར་བ་ནི། བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མཐེན་གསུམ་སྐྱོར་བའི་བྱེད་
 ལས་ཤེས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆན་གཞི་དང་མཆོན་བྱའི་རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། མཐེན་གསུམ་སྐྱོར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་བྱལ་གི་བདག་
 ཉིད་ནི། འདི་མཆོན་པར་བྱ་བས་ན། མཆན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་

མཆོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་ནའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སོ་སོར་བཤད་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་
ཤེས་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲིབ་བ་ཅི་རིགས་པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་བ་སྒྲོང་བ་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྒྲོང་བ་དང་།
དེའི་རྒྱའི་མཆོན་མ་ཚུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ལ་སོགས་བ་སྒྲོང་བ་དང་།
འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་བ་ལ་སོགས་བ་
གཉེན་པོ་དང་། སྒྲང་དོར་གྱི་ནམ་རྟོག་གིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སྒྱུར་བའོ། །མདོ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྒྲང་དང་གཉི་ཕྱག་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བྱང་
ཆེན་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲང་དང་གཉི་ཕྱག་གི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་
བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲང་དང་གཉི་ཕྱག་གི་
གི་མཆོན་མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
ཤེས་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་མོས་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲང་གཉི་ཕྱག་གི་
རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ནི་ལམ་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལའོ། །དེ་
གང་ཞེ་ན། རོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་སྙད་དུ་མཐའ་ཡས་བ་མུ་ངན་ལས་
འདའ་བར་དཀའ་བ་སྒྲིབ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཐེག་བ་གཞན་དུ་མི་ལྟང་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ངེས་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་

ནས་"བསྐྱབ་"པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་བ་
 དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་"སྐྱོམ་"པ་པོའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
 པའི་སྐྱོར་བ་དང་། བདེན་པའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་གི་སྐྱོར་བ་ལྟའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་བྱའོ་ཞེས་གོ་ཆ་འཆའ་ཀྱང་དེ་ལ་སེམས་
 ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་"བགྱིད་"པའོ་
 ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་གོ་ཆ་འཆའ་བ་དེས་ཉན་རང་
 གིས་གཉིས་སུ་དོགས་པར་མི་བགྱི་སྟེ་ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཉི་ཆེ་
 པའི་སྒྲིད་དུ་གོ་འཆའ་བ་མ་ལགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་
 འདའ་བ་དང་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིད་དུ་གོ་འཆའ་ཏེ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཤེར་བྱིན་ནི་ཟབ་སྟེ་དེ་ནི་སྤྱི་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཅི་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་
 བགྱི་ངེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེར་བྱིན་
 ཟབ་མོ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བཏགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་མོ། །

བདུན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷུའ་དུ་
 བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་སྐྱབ་

༡ མ་གྱི་ ༡༤༧བཅུ་ ཞོལ་ ༡༡༧བཅུ་ སྐྱབ་ སྐྱ། ༡༦༠ནལ་ བསྐྱབ་ ལྷ། ༡༤༧ནལ་ སྐྱབ་

༢ མ་གྱི་ ༡༤༧བཅུ་ ཞོལ་ ༡༡༧བཅུ་ བསྐྱོམ་ སྐྱ། ༡༦༠ནལ་ བསྐྱོམ་ ལྷ། ༡༤༧ནལ་ བསྐྱོམ་

༣ མ་གྱི་ ༡༤༧བཅུ་ དབྱིད་ ཞོལ་ ༡༡༧ནལ་ སྐྱ། ༡༦༠བཅུ་ ལྷ། ༡༤༧ནལ་ བགྱིད་

པའི་འཛིན་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ལོག་སྟེ་བསྟན་པས་བྱིས་པ་དང་མི་མ་བླན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པས་འཇུག་གཞི་བདེན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་
པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་
ཆེན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པལ་བ་ནི་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་མ་སྟོས་
སོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྟོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་པའི་
བྱིར་རོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་དེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བའི་བསམ་
པས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ལྷའི་བྱ་དག་ནམ་མཁའ་
ཟབ་པའི་བྱིར་ཆོས་འདི་ཟབ་བོ་ཞེས་དང་། ཆོས་འདི་དག་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མ་
མཆིས་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་ཞེས་དང་། ཆོས་འདི་དག་ནི་གཞི་མ་
མཆིས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མ་མཆིས་པའི་སྦྲད་དུ་དང་ཞེས་དང་།
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་ཏེ། ཅི་དང་ཅི་སྟོན་
པ་དེ་ཐམས་ཅད། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལས་
བརྒྱུམས་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱིར་ཅས་དང་། ལྷའི་བྱ་དག་རབ་འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མ་སྦྱེས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྦྱེས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་

བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་འདི་དག་ཟབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་གྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་
གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་གཤམ་འགྲུབ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མཆོན་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞེད་
དོ། །དེ་ཡང་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ཆ་རེག་གིས་
མེ་མཆོན་པའི་མཆོན་གཞི་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་
དག་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་པས་
ནའོ། །གསུམ་པ་གངས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་མཆོན་ཞེ་བརྟུན། ཁྱད་པར་བཅུ་
དྲུག་ ཁྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས་སྦྱིར་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་ན་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས་བཟུང་སྟེ། རྟུན་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་
པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་
བཤད་པའི་སློན་ནས་རྟུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟུན་སྒྲིན་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཏོགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྟུན་
ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལམ་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་ཆེད་ས་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་
མཁས་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་
བ་ནི། འཆད་པར་འགྲུབ་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་དང་ལྡན་པ་
ཁོ་ན་ལ་རིམ་གྱི་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སློན་མཆོད་མའི་ཡུལ་དུ་མཆོན་

ཏེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འགྱུར་བས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ། གཉིས་པ་ཙྰ་བ་ནི། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྫོགས་པའི་སྒྲོར་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ལ།
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པའི་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པ་འདི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དོན་དམ་པར་མཆན་མ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་ལ་ཐུག་པའི་
བར་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
མངོན་རྫོགས་ནིའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་
སྒྲོར་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་གྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གང་ཞེ་ན།
དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པའི་མཆན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྲིན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ཆད་མས་རྫོགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་རང་
གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་མཁས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྫོགས་ནིའོ། །

དེ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆཅན་ཉི་ཤུ་
ཙྰ་གཅིག་གི་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་ཆོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཀུན་ལ་
སྒྲོར་བ་སྦྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་
གྱི་མགོ་བརྩམས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་

ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྲལ། །ཉམས་སྲ་སྤྱོད་བ་སྐྱེས་པའི་ཆད་རིམ་བྱ་ཞེ་ན།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཏན་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་སྤྱང་རྩེ་ལ་^༡ ངམ་ལྷགས་ཀྱིས་འབྲུག་པ། དཔེར་ན་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་
 བ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་ནས་སྤྱང་རྩེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ཞེས་བྲལ། དེ་ལ་དབགས་ནས་ལམ་
 གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་ས་མཆོམས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ལ་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ལག་རྩེས་
 ཀྱིས་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་ལྟར་ཡིད་དོར་སྤང་ཞིང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱང་བ་འདི་སྤྱ་བཏབ་ན་འགྲོ་བ་ལྟར་ཡིད་
 དོར་སྤང་བ་ལ་བརྟན་^༢ བ་ཐོབ་པ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་སྤོས་
 པའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ཞེས་བྲལ། སྤྱོད་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲུག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་
 སྤྱོད་ལམ་བྱོད་ནས་སོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་དུ་མཆོན་མ་མེད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་
 པས་ཞེས་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། སྤྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་
 སྤྱབ་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ལ། ལམ་སྤྱིའི་ཆིངས་
 ལ་མཁས་པའི་ཆད་དང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་
 པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྟན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སྤོབ་པའི་

^༡ མ་གྱི་ ༡༥༡བལ་ན། དང་ ཞོལ་ ༡༩༠བལ་ན། ངམ་ སྤྱི་ ༡༦༡བལ་ན། དང་ སྤྱི་ ༡༦༡ནལ་ན། ངམ་མ་གྱི་

༡༥༡བལ་ན། དང་ ཞོལ་ ༡༩༠བལ་ན། ངམ་ སྤྱི་ ༡༦༡བལ་ན། དང་ སྤྱི་ ༡༦༡ནལ་ན། ངམ་

^༢ མ་གྱི་ ༡༥༡ནལ་ན། ཞོལ་ ༡༩༡ནལ་ན། སྤྱི་ ༡༦༡བལ་ན། བརྟན་ སྤྱི་ ༡༦༡བལ་ན། བརྟན་

ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་
འགྲོ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་
མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། དང་བའི་དད་པ་ཐོག་མར་
བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ནི་དད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དད་
པ་སྡོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཡོན་ཏྲན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་མཐའ་དག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
དད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་འགྲོ་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་བསྟན་ཡང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ། དད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་པོ་
བསྟན་ཏོ། །མདོ་ནི་ཤེར་བྱིན་དང་ཐབས་མཁས་དང་མ་བྲལ་བར་དུས་གསུམ་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡིད་ལ་སེམས་
ཀྱང་མཆོད་མར་མི་བྱེད། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ལ་མཆོད་མར་མི་བྱེད་ན། བྱང་ཆེན་དེ་
གཉིས་སུ་མི་ལྟར་ཁིང་མ་སྦྱས་མ་ཉམས་པར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་
རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་སྤྱན་ཚོགས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་བླ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་བླ་པ་དང་། ཞེས་སྟོས་ལ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སློ་ལ་
མཁས་པའི་ཆོད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བླ་པའི་བླ་པ་ཁྱད་
པར་བ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་

ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་དང་ཐབས་མཁས་དང་མ་བྲལ་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱོང་བ་སྦྱི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་སྦྱོང་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་
ཚོམ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཚོམ་པས་བྱང་པར་
དུ་བྱས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་དེས་ཐོག་མར་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ནས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཡང་མཆོན་མར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
སོ། །སྦྱོང་བ་ལ་སློབ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོན་པའི་དོན་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྦྱོང་བ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཚོམ་པར་མི་བྱེད་ན།
བསམ་པ་བཟང་བ་ཅེས་དུ་ཟད་ཀྱི། སྒྲ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་
པས་སྦྱོང་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་སློབ་པ་ན་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱང་
པར་དུ་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཐུན་མོང་བ་ནི། དེ་བའི་སྦྱ་གཟུགས་
སོགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་བསྐྱེན་མི་དགོས་པར་ཚུལ་མེད་དུ་འཇུག་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པའི་བདེ་བ་སྦྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་ནི། སྒྲ་
མ་སྦྱོན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་འདིའོ་སྦྱས་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ནས་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ས་ལྗེ་པར་ཐོབ་པའི་བསམ་

གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་སོགས་སོ། །མདོ་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
དེས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བ་
དང་གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བ་དང་། གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཁོང་རྒྱ་བར་བགྱི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་
དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤེས་བྱ་རིམ་ལ་དང་རིམ་སྟེ་ད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྷ་ལ་མཁས་པའོ། །རིམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རིམ་སྟེ་
པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་འདིར་བསྟན་ལ། རིམ་སྟེ་ད་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ལྷག་མཐོང་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། རིམ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་ནི་སྦྱར་ལམ་བོད་ནས་ཐོབ་ལ། དེ་ཡང་སྦྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འབྲེན་ཀུས་པ་ནས་ཐོབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི་ལྷའི་བྱ་དག་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ངས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་
བའམ། གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བའམ། གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཁོང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་ནི། རིམ་སྟེ་ཐོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པས་

གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དབང་པོ་རྫོན་པོ་ཡིས་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་རྫོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་སྒྲ་བ་དང་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྩལ་པོས་རྫོགས་དཀར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་
 ནི་འབྱུང་བར་དཀར་ཞེས་གསུངས་པ། བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་
 རོན་བདག་གིས་འཆའ་བ་དང་སེམས་པ་ལྟར་ན། བཙེམ་ལྷན་འདས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་མི་དཀའ་ཞེས་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
 འབྱོར་ནས་གངས་དེས་ན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་
 དཀར་ཉེ་ཞེས་སོ། །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་དེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་ཟུར་དུ་
 འཆད་པ་དང་། རྩལ་པོ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ནི་གཞུང་གི་དོན་ཕྱི་ཅི་
 ལོག་ཏུ་འཆད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་རྫོ་རྩལ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྷགས་བྲག་ཞེས་ཀྱི་དང་།
 བཙེམ་ལྷན་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུ་ནས་ཤེས་པར་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱང་པར་
 རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། དུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར་དང་། དབང་པོ་རྫོ་རྩལ་
 ཀྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་བྱང་པར་དང་། ལྷགས་ལ་འཕངས་པའི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་དཔའ་དེ་ཆོས་ཅན། དུལ་
 རྒྱལ་པ་ལྷ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་འབྲས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་སྦྱོན་པ་སོགས་མཐའ་དག་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༩ན་ཤན། ཞན ཞོལ། ༡༩༩ན་ཤན། ཞན སྒྱ། ༡༧༩ལ་ཤན། སྒྱ། ༡༧༩ལ་ཤན། ཞན

ལ་སྟོ་བའི་བཙུན་འབྲས་དང་། བསམ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་བཙུན་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་ནི། རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀ་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པར་
མཚུངས་བ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
འཛོལ་བ་སྤྲོ་བར་མཚུངས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་བ་ལ་སོགས་བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པའི་དབང་པོ་རྟོན་པོས་ནི་སྒྲན་མེད་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་སྤྲོ་ལ། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་བ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱལ་པོས་ནི་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་དཀའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དད་སོགས་
ཆེན་པོ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དད་སོགས་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་ཐེག་བ་རྒྱུད་འབྲིང་ཡིན་
ཀྱི། མདོའི་སྤྲུལ་ཐེན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་མིང་བཏགས་བ་ཙམ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོག་པ་ལས་ལ་གནས་པའི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
བ་བྱེད་བ་སོགས་ནི་གཞུང་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་ནི། ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་འདིའི་འཁྲུགས་ཀྱིས་ན་དད་སོགས་འབྲིང་པོ་
ཐེག་བ་འབྲིང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཆོག་པ་ལས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ལ་དད་སོགས་རྒྱུད་ཏུ་ཐེག་བ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་
ཆོག་པ་ལས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
འཕངས་བ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བས། རི་སྙེད་བཤད་པའི་དོན་དེ་འཁྲུགས་ལ་འཕངས་བ་ཡིན་ཏེ།

དང་སོགས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ནོ་རྟལ་གྱིས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་དཀའ་སྤེའི་བྱང་ཆུབ་ས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་
ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཤུག་གི་གོ་རིམས་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། ཐར་
པའི་ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་རྟོགས་དག་^༡་ས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོགས་ལམ་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེའོ། །ཞེས་འདིར་མཆམས་
སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ངོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་
པ་སྐྱབས་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྐྱགས་ཤིང་མདོ་ལས་བརྗོད་དེ།
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མཉམ་པར་ལྟ་བ་སོགས་རྣམ་པ་
དག་ནི་བཅུང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་
རྟོགས་བྱང་དུ་འཆད་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བྱང་དུ་གནས་པར་བྱ།
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་དང་། བན་པ་
དང་ཁོང་ཁྱོ་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་
དུ་བན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཞོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་
བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་མི་འཆེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་

^༡ མ་ཕྱི ༡༡༥ན༡ན། +པ ཞོལ། ༡༩༩ན༡ན། -པ སྒྱ། ༡༦༥བན། སྒྱ། ༡༦༩བན། +པ

དང་། བྱང་ཆེན་ཆེ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་པར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བྱང་དུ་པ་དང་མ་དང་ཞེས་པ་ནས་གཉེན་དང་མནལ་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་མོ་ལ་གནས་པ་བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བ་བརྩུ་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྤྲིན་
སོགས་ལ་གནས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་མ་བསྐྱུལ་བར་
ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱུལ་པ་བརྫོད་དང་མ་སྤྲན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་ཉིད་སོག་གཅོད་ལས་ལྷོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་
སོག་གཅོད་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་བར་བྱ། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལེགས་
པ་བརྫོད་པར་བྱ། གཞན་གང་དག་དེ་ལས་ལྷོག་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྫོད་ཅིང་
མ་སྤྲན་པར་དགའ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་
པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྤྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་བར་བྱ་ཞེས་དང་།
བདག་ཉིད་ཀྱང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ། གཞན་ཡང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་
དག་པར་བསྐྱུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་རང་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེན་ཅན་དེ་
ལ་འགོད་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤྲིག་བསྐྱུལ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་སོ། །ཆོས་མཚོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་
བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་གིས་
ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་གནས་ནས་མདོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་

པར་བྱ་ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་སོ། །

དོད་སོགས་བཞི་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞིའི་དང་པོ་བྱོ་བཞི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་
བ་འདི་ལ་བྱོ་བར་གྱུར་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡིན་པར་བཞེད་
དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྒྲུང་གིས་རིས་སུ་བཅད་ནས་
འཛིན་པ་འགོག་པའི་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་མཉམ་པའི་སེམས་དང་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་དང་། སྤྱགས་སུ་པན་པ་དང་ཀྱན་ནས་མནར་
སེམས་ཀྱིས་ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པ་དང་། མཐོ་མི་འཆོམ་པས་རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པའི་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྲས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་
མེད་ཀླན་པ་ལ་པ་དང་མའི་སེམས་དང་། མཉམ་པ་ལ་སྦྱུན་དང་སྤིང་མའི་སེམས་དང་།
གཞོན་པ་ལ་བྱུང་དང་བྱུ་མའི་སེམས་དང་། པན་ཚུན་ཡིད་ཤེས་པ་བཤེས་དང་། ཡིད་
བརྟན་པ་ཐོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། རུས་གཅིག་པ་གཉེན་དང་། མི་གཅིག་པ་མནག་གི་
གཉེན་མཆོམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལྲས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར།
རྒྱུང་འབྱིང་སོ་སོར་བཅད་པ་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ནི། སྦྱིང་རྗེ་སྟོམ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཡིད་
འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་བསྟོམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

མར་ཤེས་པ་དང་། རིན་ཐན་པ་དང་། བྱས་པ་གཙོ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྟོན་དུ་བཏང་
སྟོམས་བསྟོམས་པ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི། ཅེ་མོར་གྱུར་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །མདོར་
ན། མི་དགེ་བ་ཁྱད་ས་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་སྟོན་པ་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་
རྣམས་ཐྲིག་པ་ལས་ཐྲོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་ལེན་པའི་སྟོན་པ་ཞུགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྟོན་པ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་
སྦྱོར་པའི་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། གང་ཟག་གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱལ་བར་
ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྟུན་པ་དང་། མ་ཐུན་པར་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་བསྟོམས་
པ་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་ཐྲོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི། རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མོ་ལོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་འགོད་བྱེད་རང་དང་འགོད་བྱ་གཞན་
ཀྱི་ཉེན་ཀྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམས་པ་དག་བཤད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་
དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྟུན་པ་དང་། རབ་
ཏུ་དགའ་བས་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཀྱི་ཉེན་ཀྱིས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་
འགོད་པའི་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་
མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསལ་བར་མ་སྦྱར་ཡང་།
གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་བསྟོམས་པར་བྱ་བའི་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་ཀྱི་ཉེན་ཅན་ཁོ་ན་

རང་ཉིད་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རང་གནས་ནས་
གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མི་འཐད་པའི་སྲོགས་སུན་
དབྱུང་བ་དང་། ལེགས་པར་གནས་པའི་སྲོགས་བཞག་པ་དང་། འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་ལམ་གསུམ་གྱིས་རྫོས་སྤོང་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྤྱར་བྱ་བ་
མོད་ཀྱང་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དོན་བོར་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ནི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བཙུན་བྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་གཉིས་ལ་དོགས་
པ་ཤས་རྒྱུ་ཞིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་འགྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམས་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་
འདིར་ལུགས་དེ་བཀག་ནས་གོ་རིམས་གཞན་དུ་མཛད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་
སྤྱི་མཆོམས་སྤྱར་དུ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་ལམ་རྒྱུང་པའི་ལུགས་མཛད་པ་ལྟར་
སྤང་ཡང་། འདིར་བཤད་པའི་ལམ་ཁྱག་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་
གཞན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། སློབ་དཔོན་
རང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སྤྲུམ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཅུམ་ཞིག་
མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །དེ་ཡང་ལུགས་དེ་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་ཆེད་
དུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་རྫོས་པ་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་དུ་བྱས་

ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་དག་¹⁾་སའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
ལ་བཏགས་པར་འཆད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟན་འབྱེན་པའམ། ཡང་ན་
འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། དགག་
པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་བཤད་པ་དང་། ཅེ་མོའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་འཆད་པ་ན། དེ་གཞན་དག་
ལུན་སྟུང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱང་
འཛུམས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་
སྒྲོར་ལམ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྒྲོར་ལམ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ།
སྒྲོམ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཆན་དག་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། དཔའ་བར་
འགོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་དང་། ལུང་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུ་མ་བ་ཟད་པ་དང་། ཉིང་
དེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རྒྱ་ལ་གནས་པ་
ཅམ་དང་། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་ལུང་སྟོན་པ་སོགས་ལ་
འཆད་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ལན་བྱ་རོག་གིས་ཐོས་པ་ནི་མེད་
དོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྒྲོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་ཅེ་མོས་བསྟུས་པའི་
མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་ལ། “བཏགས་¹⁾་བ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་
ས་དང་པོ་ནས་བདུན་བའི་བར་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྤང་གཉིས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་དངོས་སུ་
མ་བསྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ།

¹⁾ མ་གྱི་ ༡༥མནལ། +པ ཞོལ། ༡༥མནལ། -པ སྒྱ། ༡༥མནལ། སྒྱ། ༡༥མནལ། +པ

¹⁾ མ་གྱི་ ༡༥མནལ། ཞོལ། ༡༥མནལ། བརྟགས སྒྱ། ༡༥མནལ། སྒྱ། ༡༥མནལ། བཏགས

ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་”བཙོད་”པ་ལ་ཉན་ཐོས་རང་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་།
བྱང་སེམས་གཞན་དོན་རིམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་ཡོད་པའི་ལན་འབྲེལ་ཆེན་ཏུ་མཛད་
གྱི། སྐབས་འདིར་ནས་བཤད་པ་སྦྱར་ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཕྱིར་མི་ལྟོག་རྫོགས་པའི་མཆོམས་སུ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཐེག་
རྟོ། །

དེ་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་འབྲེལ་ཆེན་ཏུ་
གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་སློབ་པ་དང་
མི་སློབ་པ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་
སྐབས་སུ་ཡང་། ལྷག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཙོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི།
རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སོགས། སློབ་དཔོན་
གྱི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱར་མཐོང་སློབ་
དཔོན་གྱིས་མཆོན་ཉིད་པར་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་བཏགས་པ་བར་བཤད་པ་ཟུར་
ཅོམ་ཡང་མེད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བཤད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་
ལེགས་པར་འཆད་མ་ཤེས་པས་ནོངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པ་དགག་པ་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷ་མ་གསེར་སྒྲིང་པས་གོང་
མའི་འཛིག་རྟོན་པའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་སྡོད་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། འོག་མའི་ངེས་ཆ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༥༥བཅུ། བཙུང་ ཞོལ། ༡༧༥ནཏ། བཙོད་ སྐ། ༡༦༥བཅུ། ལྷ། ༡༧༥བཅུ། བཙུང་

སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གོང་ལོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ་
དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སྦྱང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །རྣམ་མཁེན་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་
དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་འབྲས་གཙོ་
བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མཁེན་པ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་དུ་རྒྱུན་
གཅིག་ལ་སློམ་གྱི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་མི་སློམ་པའི་ཅིག་ཙར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཙར་སྐྱེ་བ་དགག་ཀུས་ཏེ། སྦྱོར་མཐོང་སློམ་གསུམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་བོའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
སོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་གྱི་
སྐབས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སློམ་པའི་ལམ་གསུམ་
གར་སློམ་ཞིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ཤེས་དང་
གཞི་ཤེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་སློམ་གསུམ་
གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་མི་རྟག་
སོགས་ཀྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལམ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་སློམ་པའི་དབྱེ་བས་
ལམ་གསུམ་ག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
སློམ་ལམ་སོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་རྩལ་པའི་བར་འབའ་ཞིག་དང་། གཞི་
ཤེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཅིག་ཙར་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

ནམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 ནམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མིང་
 གི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །ནམ་
 རྟོགས་སྐྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་གྱི། གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་པའི་ཅིག་ཅར་
 རྒྱན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
 ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་བྱས་པར་ཐལ། ནམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་བསྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་
 གིས་གནས་སྐབས་གྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཆ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 བྱད་ཞུགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ནམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཅེ་སྐྱོར་དང་། མཐར་གྱིས་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་ག་མཆོད་ཉིད་པ་གསུངས་
 པའི་དགོས་པ་ཡང་། ཅེ་སྐྱོར་ས་དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་སྟོད་འབའ་ཞིག་དང་། མཐར་
 གྱིས་སྐྱོར། ས་བཅུ་པའི་སྟོད་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཅིག་ཅར་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་
 པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་ལམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་པར་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། རྒྱད་ཅིག་མ་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་ནི། དོགས་པའི་གནས་མེད་པས་མ་
 སྒྲོམ་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་རྟོག་པ་ནམས་ནི་
 མེན་ཉིད་སྤངས་པར་གྱུར་པས་ངེ་ལྟར་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་འདི་ལ་སྐྱོང་བར་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དགོངས་པ་

ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་གསང་བ་སྤ་མོ་ལ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་
དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཀུན་རྒྱལ་མཛད་པ་དག་དང་།
དེའི་ས་བོན་ནི་ས་བརྩ་བ་ལ་སྤོང་རྒྱུ་། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བས་ན་རི་རྒྱུད་ལ་ཤད་
པའི་ཀུན་རྒྱལ་མཛད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་བཅད་པས་རྒྱ་ཅན་ག་ཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི། རབ་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་ལ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ས་བརྩ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་རྒྱ་ནི་ངེས་འགའ་བའི་
སྤོང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྤོན་གྱི་སྤོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། གཞན་དག་གིས་ལུང་དེའི་
དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ནི་ས་བརྩ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཀུན་རྒྱལ་མཛད་པ་
བ་གཉིས་གཉིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གསང་བ་སྤ་མོའི་གནས་པ་ཀུན་རྒྱལ་མཛད་པ་
བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཀུན་རྒྱལ་མཛད་པ་
གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ས་བརྩ་པའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྐབས་དེར་ཟད་པར་
སྤོང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཅེ་སྤྱོད་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པའི་ཤེས་
བྱེད་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

འབྲེལ་ཆེན་མ་དག་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་གོང་ལོག་གཉིས་ཀ་ས་བརྩ་བ་ཞེས་པ་དང་།
ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་སྤ་མ་ཡང་ས་བརྩ་ལ་སྤོང་ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། སྤ་མ་ས་བརྩ་བ་
དང་། ཕྱི་མ་ས་བརྩ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞེས་འབྲུང་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། ཉེས་ན་ལུང་
འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འཛིན་པས་བྱུང་པར་བྱ་བས་ནས་བསྟན་པས་ན། རྣམ་པར་

རྟོག་པ་འདི་དག་ནི་མངོན་གྲུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས། འདི་པལ་ཆེར་སྐྱོར་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་སྤངས་ཐེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་
སྐྱོར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན། དེར་ནི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་སྤོང་
བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཅོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་མངོན་གྲུང་ཅམ་སྤངས་པ་ནི། དེས་
འགའ་བའི་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྒྲོན་ས་སྤངས་པ་
མ་ཡིན་ལ། མཐོང་སྒྲོམ་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་མངོན་གྲུང་
ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བཅུའི་ཅེ་སྐྱོར་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྤོང་
བར་བྱེད་ཅིང་། གུན་མོངས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ས་བཅུ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་
བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ན་སྤང་བྱ་གང་གི་ས་བོན་ཡིན་པ་ཡང་མི་རྟོགས་པས་
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཅེ་མའི་སྐྱོར་བ་ཅམ་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན་གྱི། ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་བྱང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཟླ་ན་
མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་བཤད་པ་དང་། སྐྱ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་
གྱི་ལམ་བྱང་པར་ཅན་བཤད་པའོ། །

རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན་དང་། རྟོགས་གྱིས་དཔོག་པའི་ཚུལ་

ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཐེག་
བ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་བརྒྱུད་ལམ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་ཞིང་།
ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་
ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་མི་
བཞག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་དུ་སྦྱིང་རྩེ་དང་། བཟོད་བ་དང་ནི་མོས་པ་
དང་། །དགོ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་ལྷ་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་
རྩེ་ཆེ་བ་དང་། བཟོད་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ལ་མོས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་
ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མི་
བཞག་གོ། དེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
ཐོབ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་ནས་དང་། འགྲིང་
པོས་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་ཡང་ས་བརྒྱད་བ་ནས་ཐོབ་པར་ནམ་
པར་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་བ་དོན་དུ་
གཉིར་བའི་བསམ་པ་མཛོན་གྱུར་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་
ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་“རྟགས་”པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི ༡༦༠བཤན། རྟགས་ ཞོལ། ༡༩༧བཤན། སྒྱ། ༡༢༡ན་ཤན། སྒྱ། ༡༢༠ན་ཤན། རྟགས་

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིགས་ཆང་
 བ་སྟོན་པའི་རག་གི་ཐ་སྟད་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་རབ་བྱང་
 པར་ཅན་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཤེས་མི་བཟོད་པའི་ལུས་
 གྱི་བ་སྤྱུ་ལྡང་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་གྱི་ཐ་སྟད་བྱང་
 པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས། དེ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་བྱང་པར་
 ཅན་དང་ལྡན་པར་དཔོག་གོ། ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་
 ལས་སྤར་བ་ཤད་པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་སྐོན་ས་རྒྱ་
 རྩ་པ་མ་སྤྱ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་རྩུང་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་
 ལས། རྣམ་པ་དང་། རྟགས་དང་། མཆོན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། གཟུང་
 བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩ་པའི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་སྟེ་པར། རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་
 ཡིན་པ། རྟོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། རྟོན་པར་བཞེན་ཡིན་པར་བརྟེན། ཅས་བྱ་
 བའི་རྒྱལ་གྱིས་དཔོག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་གཞན་དུ་བཤད་
 བར་བྱའོ། །

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྩ་པ་ཤད། དོན་བསྐྱེལ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤྱིའི་མཆོམས་སྤར་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དཔེ་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་

འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
དགེ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་དགེ་འདུན་
གྱི་ཆོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ངེས་
འབྲེད་སོགས་ལ་གནས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། མིད་ཞིའི་
དབང་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་པོ་གང་དག་ཅེས་སོགས་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟགས་དེ་
དང་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འབྱུང་བའི་
རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོན་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་
རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆོམས་སྦྲར་བ་ནི། སྤྱིའི་བྱི་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་གི་ལན་རེ་ཤིག་ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ངེས་འབྲེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་
རྣོན་པོ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞྭ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་ཕྲོག་པ་སོགས་རྟགས་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་བརྗོད་པ་ཡིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ངེས་
པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལས་བདེན་ཞེན་ཕྲོག་པ་དང་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 ཅ་བ་ནི། རྫོང་དང་ཆེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཚོས་མཚོག་ལ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་སུ་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པ་སྦྱོད་པའི་
 བར་གྱིས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
 རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཅི་ཅམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་
 ལྡོག་གོ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནམ་གང་གཟུགས་ལས་ལྡོག་
 པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
 པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་འདི་
 ལྷན་དུ། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སྦྱོད་པ་དེ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། ཞེས་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་དག་གིས་སྦྱོད་པ་
 དེ་དག་ནི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 བར་ལ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་སྦྱིན་ལ། བྱང་ཆེན་སུས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པ་དེ་ནི་
 སྐྱེ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་སོ་སྦྱིན་ལ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་དང་
 རྟགས་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་
 ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །རྫོང་ལ་གནས་པའི་རྟགས་རྣམ་པ་

བཅུ་གཅིག་དང་། ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་
པ་གཉིས་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
བོ་བ་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྷན་ཟེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བོད་ལ་གནས་པའི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ནི། བོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབའ་
དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཟེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་ཤོ་ཉིད་ཟེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོས་མངོན་གྱུར་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཏེ།
སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་
ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་།
ལས་དབང་གིས་དཔྱལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འཁྱར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱུ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་།
ཡིད་དབང་དང་། ལྟེ་དབང་ལ་སྒྲིན་ཞུགས་པས་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་སྐྱེན་པ་དང་།
སྐྱགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཟེད་པ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་
ཁོམ་པ་བརྒྱུད་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་ངེ་ལྟར་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་
སྒྲིན་ལམ་བྱུབ་པས་སོ། །བདག་དང་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱོར་བ་དང་ལྡན་ཏེ།
སྟོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྟོང་རྗེས་ཡིད་གདུངས་པའི་སེམས་དབའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་པར་ཡོངས་སུ་
བསྡུས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཉིད་གྱིས་
སྒྲིན་སོགས་ལ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་
གྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་སོ། །བྱམས་
པའི་བསམ་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་དང་ལྡན་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མི་ཉམས་པས་གཞན་ལ་
ཕན་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་སོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་བ་སོགས་སྒྲིབ་བ་ལྟ་དང་མི་
འགྲོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟན་སྲུང་
ཆོགས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་
ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་གྱིས་དེ་
དག་གི་གཉེན་སོ་རྣམས་པར་བསྒྲོམ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །སྦྱོད་ལམ་ཀྱང་ཏུ་བན་པ་དང་
ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་ནམ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་མ་
གཡེང་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གནས་མལ་དང་།
གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་དམ་པས་སྤང་དུ་མེད་པས་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཙང་སྤྱ་ཀྱང་སྦྱོད་པ་གོམས་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

ཅེ་མོའི་རྟགས་བྱག་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ལུས་ལ་སྒྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་ཏེ། མི་གནས་
པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་ཅེ་བ་འཛིག་རྟོན་ཅེ་མོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་མཛོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་བ་ཉིད་

གིས་སོ། །གཡོ་སྤྱུས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱ་བྱ་
མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དགེ་བའི་ཙུ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་
པས་སོ། །ཕྱག་དར་ཁོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་
པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བཀྲུང་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལྷག་
པར་བསྟེན་པས་རྟེན་པ་དང་བཀྲུང་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱིན་
དྲུག་དེ་དག་དང་འགལ་བ་མེད་སྟེ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་
དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབས་
པས་སོ། །བདེན་པས་སྟོང་པས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་བ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་
དང་། བདག་གཞན་བརྐྱེ་བ་ལྷག་པར་གོམས་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་
གཅིག་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་གཉིས་ནི། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་གཏུབ་པ་དང་ལྡན་
ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ཟས་གཅོད་པ་དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉི་བར་སྟོན་
པའི་བདུད་ལ། བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་

ཉགས་གཅིག་ནི། དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཅན། སྒོ་གསུམ་གྱི་
སྒྲིང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་སྟེ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པས་པར་བྱིན་བྱུག་གི་སྒྲིང་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་ཉགས་ལ། བདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེས་པར་འབྲེད་པའི་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་འབྲིང་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེས་བྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་ཁྱད་པར་ཅན་
ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྐྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཙ་བ་ལྟར་སྦྱར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། དེ་འབྲིང་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་དེས་བྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཚོས་ཅན། རྒྱ་
ལྟན་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་བྱིར། དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་གཅོད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྐྱག་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སུ་བདེན་

པར་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ཕྱོག་པ་དང་ཕྱན་ཏེ། རོན་དམ་པར་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རོན་དམ་པ་དང་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་དང་ཕྱན་ཏེ། སེམས་དེ་
གཉིས་ལས་མི་ཉམས་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ཕྱོག་པ་དང་
ཕྱན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱབས་པས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་
ཆེད་དུ་ཐར་པ་རོན་དུ་གཉེར་བའི་སློ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ལ་
སོགས་པར་ལས་དེའི་དབང་གིས་སྦྱེ་བའི་རྒྱུའི་རུས་པའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པར་
ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། བཞི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་སེམས་ཡང་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཁྲད་པར་
ཅན་དང་ཕྱན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མི་དགོ་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱིས་ན་གནས་ཀྱང་འདོད་ཡོན་ལ་སྟེད་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པར་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་དང་ཕྱན་ཏེ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་ཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་ཉིད་དང་ཕྱན་ཏེ།
འདོད་ཡོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་

ཆངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་བའི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་འཆོ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཀླན་འབྱུང་
 བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འགོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་པོ་དང་། ཁམས་
 དང་སྤྱེ་མཆད་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས་མདོ་ལས་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་བདེན་པར་
 ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྦྱོར་བ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འགོག་པ་ཆོས་
 ཞེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་
 བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་གྱི་མི་
 མ་ཐུན་པའི་སྤྱོགས་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཏམ་སློས་པ་ནི་མིང་ལ་བདེན་པར་
 ཞེན་པ་སྤངས་པའི་དོན་ཏོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་
 དུ་དང་པོ་དང་རྗེས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྦྱོན་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཁྱོད་གི་
 སྤྱེས་བསྟན་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། དབང་རྟེན་ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱེས་བསྟན་པ་
 དང་། ཁྱོད་ནལ་གྱི་སྤྱེས་བསྟན་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་ཞེས་པའི་སྤྱེས་
 བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བྱ་དང་། དེ་དག་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་བདེན་

པར་ཞེན་པ་སྒྲོར་བ་དང་། ཕྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་གནས་པ་སོ་
སོར་བཀག་པ་དང་ལྷན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ས་སོན་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཞི་
འི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་གཡུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་
སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས་ཏེ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་རྗེས་
སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཅེས་དང་།
གྲོང་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས། གྲོང་བྱིར་གྱི་གཏམ་གྱི་
སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས། གྲོང་རྒལ་གྱིས་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་
སུ་སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས། བདག་གི་གཏམ་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས།
ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། སྤང་བྱ་སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྒྲོར་བ་དང་། ཕྱིས་བདེན་པར་
ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྷན་ཏེ། སེར་སྒྲའི་ཀུན་
འཛིན་དང་། འཆལ་ཚུལ་གྱི་བྱི་མ་མི་ལམ་དུ་ཡང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་
བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་ཏེ། རོ་བོ་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྣམ་
པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །བདུད་ལ་སོགས་པས་ཐེ་ཆོམ་
སྒྱུར་ཡང་རང་གང་ལ་གནས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་

རང་གི་ས་ཐོབ་པའི་རང་གི་ས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བའི་ངེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་ས་ཐོབ་པའི་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་
པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྣ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་
འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་
མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་འདི་རྣམས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་
ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་གང་
ཟག་གཞན་ཀྱི་སྒོ་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་
བཞད་དེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་
ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་
བཅུ་བྲུག་གིས་བསྐྱེད་པ་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན་རྗེས་
ཐོབ་དག་པ་འདི་གཉེན་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་
བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མཉམ་
གཞག་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་ལམ་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་ལ། མཉམ་གཞག་གི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་
ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་གྱིན་ནི། རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་
མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་རང་
ལས་སློང་ཐམས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
མཆན་ཉིད་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལས་སློང་ཐམས་
པའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སློང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བསལ་ཁས་སྒྲངས། ཡང་ན་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་རྟགས་འདི་རྣམས་རང་ལས་
སློང་ཐམས་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
མི་རུང་བར་ཐལ། “མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་”མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས། བྱུང་གཞི་སྟོམ་ལམ། སྟོམ་ལམ་གྱིས་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བའི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
གི་རྟགས་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༧༧ན། སྟུ། ༡༧༡ན། གྲ། ༡༧༧༧ན། མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ ཞེས།
༡༧༧༧ན། -མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་

མཚན་ཉིད་བཤད་རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས་རེ་ཤིག་དང་པོར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་
 པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
 སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་ལས་ཁྱད་པར་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་པར་ཅན་
 གྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲུའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཁྱད་གཞི་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 གནས་ལུགས་ཟབ་པ་སྟེ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་
 པར་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་སོ། །སྒྲོ་
 སྐྱར་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟབ་མོ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་ཆེན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཟབ་མོ་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་
 པ་ན། དེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་རྩ་བ་ནི། རེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་

བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ཉིད་གྱིས་མཐོང་བའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་
འཇལ་བ་དང་ངེས་བར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཉམ་
གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིན་བསྐྱུས་ཏེ་སྤར་ལམ་སྤར་མ་རྣམས་གྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་
ཆགས་བ་ཡིན་ཏེ། རེས་བར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་བ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་ངེས་བར་མཐོང་བའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་བ་དང་
བསམ་བ་དང་བསྒྲོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བ་
དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་། ཚད་མས་འཇལ་བ་དང་། ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ནས་ངེས་བར་རྟོགས་
པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཚྱད་བ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་ངི་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅེན། ལན་ལ་
གཉིས་གྱི་དང་པོ་ཙ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་
བཞེད་དོ། །སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་དུ་འབྲི་རྒྱུད་དུ་
སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས་རྣམ་པས་སོ། །རྒྱུད་འབྲིང་དགུར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྒྱུད་འབྲིང་
དགུའི་སྒོ་ནས་རྒྱན་ཆགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱངས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་བ་ས་དགུ་

དག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དམ་
 བར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། རོན་དམ་བར་དབྱེར་མེད་
 ། གྲང་ཐ་སྟོད་དུ་རྣམ་པའི་སྒྲོམ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་། ཆེན་པོ་དང་
 འབྲིང་དང་ཆུང་དུའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་
 ཞིང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ཉི་དེ་ལྟར་
 བཤོ། ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་གཉེན་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་
 སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལུན་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་བ་ཆུང་དུས་སེལ་ལ། ཆུང་དུ་ནི་
 ཆེན་པོས་སེལ་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་ཆུང་དུས་
 འཛོམས་ཤིང་། སྒྲོམ་སྤངས་ཆུང་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོས་འཛོམས་པ་འཐད་པའི་བྱིར།
 ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱང་སྟོང་མོད་ཀྱི། འདིར་ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
 དབྱེ་བས་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་
 པར་སྤང་བའི་གཙོ་བོའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་སྟོང་
 བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་རྟོ། །

གཉེས་བ་ལ། བྱངས་ངེས་ལ་ཚོད་སྤང་དང་། བྱེད་བ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་
 ལ་གཉེས་ཀྱི་དང་པོ་ཚོད་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཁོ་

ནང་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཐེ་བྲག་ནམ་པ་དགྲུ་ལས་མང་
བ་མ་ཡིན་ནམ་མང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་དེ་དང་དེ་
ལས། སྒྲོམ་ལམ་དགྲུ་བོ་ནམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་
ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཉི་ལྔར་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་ནམས། དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་
དོ་ཞེན་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མི་འཐད་པའི་
སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉི་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་
བརྩེ་བའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ལས་གངས་ཅི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐུབ་
"པས"་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཐུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་
བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་དུ་འཛིན་ཏུ་ལྟུང་དུ་ལྟུང་དུ་དོན་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་
ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་དུ་མ་ལ་པན་པ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ལ་རྩས་གཅིག་གིས་ལྟོག་པ་ལ་
ལྟོས་པས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་པར་ན་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆད་
མེད་པ་བསྟན་པ་མདོ་ལས་ཆོག་ཏུ་བརྫོད་པའི་ངོ་བོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་རི་ལྟར་བསྟན་པ་
ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་

༡ མ་ཕྱི ༡༥༤བཅུ། པ ཞོལ། ༡༥༤ན༡ན། པས སྒྱ། ༡༥༠ནཅུ། སྒྱ། ༡༥༤བཅུ། པ

བཟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོམ་ལམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་རྩོམ་ཏུ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྒྲོམ་ལམ་དགུ་བས་གངས་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྒྲོམ་ལམ་རྩས་གཅིག་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་
དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་
རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མདོའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་དེ་པ་བཞེད་
པས་སོ། རོན་ནི་གུན་རྩོམ་ཏུ་བྱུང་པ་མ་དེས་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་དུའི་རྩུང་དུ་
ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རོན་དམ་ལ་ལྷོས་པའི་ཚོད་སྤང་དང་། ཐ་སྟད་ལ་ལྷོས་པའི་ཚོད་
སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆོམས་སྤར་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གོམས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནལ།
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་ཕྱིར་པན་གནོད་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྒྲུམ་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་
དང་བདེན་སྟོང་འགལ་བར་འཛིན་ཅིང་སྟོང་པ་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་དུ་མ་རྩད་པའི་

[illegible]

༡ མ་ཕྱི་ ༣༤༧བཞན། བོར་ཐོབ་ ཞོད། ༣༥༨བཞན། ད རྒྱ། ༣༥༩བཞན། ལ། ༣༦༠བཞན། བོར་ཐོབ་

པར་འཕེལ་འགྲིལ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བྱ་ལ་གཞོན་པ་སོགས་འདོད་པའི་དོན་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱང་ཆུབ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་
མེད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་བྱེད་པར་མཚུངས། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་བྱབ་པ་མ་བྱལ་བ་དང་། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
འདོད་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དཔེ་བསྐྱབ་པ་ནི། རི་ལྷར་དོན་དམ་པར་
འཕེལ་འགྲིལ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པར་མ་བྱལ་བ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
གཏུལ་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་
བྱལ་བ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཅུ་གཉིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་པ་ནས་བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་བར་གྱི་གཏུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱོད་ཐུན་པར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སྤྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སྒྲོན་པ་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར། སོགས་སྐྱས་ཚོས་སྐྱས་ལོངས་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བདག་
ཀྱེན་དང་། ལོངས་སྐྱས་སྐྱའི་བདག་ཀྱེན་བྱེད་པ་སྤྱད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལ་སྐྱར་བ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱས་པའི་ལམ་བཟེན་པས་སྤྱང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
ལམ་འདི་ཡང་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་བྱལ་བ་ཀྱང་ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་

པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཐིམ་
དང་བུལ་བའི་སློན་ནས་ཐིམ་འཛོམས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་
པར་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སློམ་ལམ་མཉམ་གཞག་དེས་
སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་དེའི་ཆེ་དོན་དམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་པ་
ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་པའི་ཆེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་ཏུ་
བཞེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་
བ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་གང་དག །དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་པ་དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་ཡང་སློམ་ལམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྤྲུམ་པའི་
དོགས་པ་བསུ་བར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྲ་མས་བྱང་ཚུབ་
པར་རིགས་པ་མ་ཡིན། བྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྤྲ་བྱི་མང་པོ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་ཀྱང་
མ་ཡིན། དེས་གྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་
ནི། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྲ་བྱི་རེ་རེ་ཁོ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་བྱིར་བྱུང་པའི་སེམས་རེ་རེས་ཁོ་ན་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་།
ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྤང་
པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པར་སྤང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་

འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མང་པོ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྒྱུད་རེ་རེ་བཏོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྲན་པ་ཉི་པར་
བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་པར་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རང་གོ་ངོ་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་བ་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
བསྐྱེད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལ་པན་ཚུན་འབྲེལ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། །ཕྱི་མ་དེ་བྱང་མ་ཐག་ཏུ་སྔ་མ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འཇིག་པས་ནའོ། །དེ་བས་ན་རི་ལྟར་དོན་ཁྲད་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་
དོན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ཅེན། སྔ་མ་ཁ་
ཅིག་གིས་འདིར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་སྔ་མ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་པར་དུ་གནས་ནས་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་ནས་སྐྱེད་པ་བཀག་པ་གསུམ་པ་འདིའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
ནོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མཐའ་ཆོད་
ན། སྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་པས། བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མཐའ་
མ་ཆོད་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྔ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
སུན་འབྲེན་མཛད་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་སྔ་བ་ན་རེ། འོན་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་
མཐའ་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད། མ་ཆོད་ན་སློབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྔ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྣང་

འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཅིང། གསུམ་པོ་
གང་ཡང་མི་འཐད་ན། བྱང་ཚུབ་མི་སྐྱེད་དགོས་ལ། བྱང་ཚུབ་མི་སྐྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཅིང། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན། བྱང་ཚུབ་སྐྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་ཚོད་བ་དེ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
སྐད་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་མང་པོ་རིམས་གྱིས་འབྱུང་བས། རང་འབྲས་སྦྱ་གསུམ་མི་བསྐྱེད་པའི་
སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྡེ་མ་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྩུས་ལྡན་རིམས་གྱིས་
འབྱུང་བས་སྡོད་བྱ་སྦྱུ་ལྡན་ཇོགས་པར་སྟེག་པའི་མར་མའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་མང་པོར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་རང་འབྲས་
སྦྱ་གསུམ་སྐྱེད་པ་དང། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་འཐད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཚོད་པའི་ལན་དངོས་དང། དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་བསྐྱབ་པ་དང། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་
ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་ །ལྟོས་ནས་སྟེག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ། །སྐད་ཅིག་
དང་པོས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལྷེ་དང་སྡིང་པོ་སྦྱུ་ལྡན་སྐད་པའི་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རྒྱུའི་
མཆོན་ཉིད་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང། འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་བསྟེག་པར་བྱ་བ་མེད་དེ།
ཁྱོད་གཉིས་རང་གི་རྒྱས་པན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་པར་སྤང་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་
བསྐྱེད་པས་ཁྱོད་པར་དུ་བྱས་གྱི་སྡོད་བྱ་སྟེག་རྩུས་གྱི་རྩུས་པ་ཁྱོད་པར་ཅན་དུ་མ་

བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་ནི། དེ་བཞིན་
དུ་མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིང་པོ་རྩས་པ་བྱས་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན།
རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀླུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་རྟགས་ཁས་སྦྲངས། འདོད་ན་མཛོན་སུམ་ཆད་མས་བསལ་བས་ཉེས་པ་དེ་ལ་
སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་རྒྱུའི་མཆན་
ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་རྩོམ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟོས་ནས་སྲེག་པའི་དཔེ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྲེག་ཕྱི་ལྟོས་མེད་
དུ་མི་སྲེག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་
བྱ་བ་ཡོད་དོ། མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིང་བུ་སྦྱུ་ལྡན་རྩས་པ་བྱས་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འདིག་རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་རྒྱ་
མེ་ལྷེ་དང་འབྲས་བུ་སྒྲིང་བུ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་འདིག་
པར་དུས་མཉམ་དུ་མཛོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིང་བུ་
གཉིས་ཀ་སྐད་པའི་བྱས་པར་ཅན་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྲེག་པ་དེས་བྱས་པ་
མ་སྦྱ་སྦྱལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྩས་པ་བྱས་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་དབང་སྦྱག་སོགས་གཞན་གྱིས་བྱས་
པ་མིན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་སྣང་ཆོད་འདི་བ་ཅམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མ་བརྟགས་གཅིག་ལུང་

ཉམས་དགའ་བའི་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་“འབྲེལ”པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ།
བྱེད་འབྲས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བས་ན་མེ་ལྷེ་དང་སྟོང་བུ་སྐྱམ་ལྡན་སྐད་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་སྟོས་
མེད་དུ་མི་སྟེག། །སྟོས་ནས་སྟེག་པའི་མར་མེའི་དཔེ་ཚུལ་གྱིས་སྟེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་སོ། །མེ་ལྷེ་དང་སྟོང་བུ་སྐྱམ་ལྡན་
ཅིག་མ་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཆད་ཡོད་པ་རུས་
བ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡེ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་མ་དེ་ལ་སྤང་བའི་
དོན་གྱིས་དབེན་པ་སྡེ་མ་བས་རུས་པ་ལྷག་པར་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྤང་
བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་སོ། །དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མ་སྡེ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་རུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱང་
ཆུབ་གཅིག་ལ་མན་བ་ཉི་བར་སྟོར་བ་མར་མེའི་ཡང་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་
ལེན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་སྟོས་པའི་མར་མེའི་དཔེ་ཁོ་ནས་སྟེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
གྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་འབའ་ཞིག་མཆོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་ཐབ་མེའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཁོར་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཐབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡུལ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

༡ མ་ཕྱི ༡༣༡བཤན། འབྲེལ ཞེས་ ༡༦༡ན། འབྲེལ སྐ ༡༧ལུམ། སྐ ༡༧བཤན། འབྲེལ

བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཚོས་ཅན། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྩུབ་པ་དང་
ལྷན་ཏེ། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཟབ་པ་སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་ཟབ་པ་དང་། སྦྱོད་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་ཟབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་དང་སྦྱོད་དང་
གཉིས་མེད་ཟབ་པ་དང་། འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་རྩལ་ཟབ་པ་ཐབས་མཁས་པ་ལ་
ཟབ་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྩུབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི། དེམ་པ་བཞིན་དུ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་སྣམ་དུ་སེམས། སེམས་གང་འགག་
པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་
འབྱོར་དེ་ནི་སྣམ་དུ་སེམས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་སྣམ་
མམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་
སྣམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པར་འགྱུར་རམ། འགྱུར་
ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་སྣམ་དུ་སེམས་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་རམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནམ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་གང་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན། དེ་ནི་གང་ལ་ཡོངས་སུ་
རྒྱ་བ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་མཆོན་མའི་
མཆོན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམ་པར་བཤེག་པར་བྱའོ་ཞེས། མཆོན་
མེད་རྣམ་པར་གཞིག་པར་བྱའོ་སྣམ་དུ་མི་སེམས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ།

ཟབ་མོའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་ཉགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་པ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་སྤྲུལ་དང་བྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མ་
ཡིན་ཅེས་སྟོང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མ་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་བསྐྱོམས་པས་རྟོགས་པར་
བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་
དང་ལྡན་པའི་བྱིར། འགག་པ་ཟབ་མོ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
དང་པོ་བྱང་བ་ཅན་ཉིད་ནས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ། ཀྱན་
རྩེ་བ་དུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲུགས་སུ་
རྒྱུད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་ལྡན་དེ། སྟོབ་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་དུས་མིན་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཟབ་མོ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་
ཟབ་མོ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་དམ་པར་
མ་བྱུང་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་བྱིར། ཤེས་པ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་
བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
བྱིར། སྟོན་པ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

ལ་སྟོང་བ་མེད་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
ཐུགས་སུ་རྟུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དོན་དམ་
པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
ཐུགས་སུ་རྟུང་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྩལ་ཐབས་མཁས་པ་ཟབ་པ་
དང་ལྡན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱེད་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་རྟུང་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཟབ་པ་ཉིད་བརྒྱན་ཐུགས་སུ་རྟུང་པ་ཡིན་ནོ། རྟོག་གཏེ་སྒྲོས་
བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
པའི་སྟོན་སྒྲོ་དམན་པའི་ངོར་མན་རྩལ་ལ་བའི་དོན་མི་འགལ་བར་གཞི་མ་ཐུན་
དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་བསྐྱབས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྒྲོབ་པ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ། ཡོངས་སྐྱའི་རྒྱ་ཞིང་
དག་པའི་སྟོར་བ། སྐྱལ་སྐྱའི་རྒྱ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོར་བའོ། །

ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྟུར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཁོར་བ་དང་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་
འཆད་རིགས་ཏེ། སྒྲོབ་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་སངས་

རྒྱལ་ཉིད་སྤྱད་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཉེ་བའི་རྒྱལ་འབད་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་
ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ཐོག་པའི་རྟགས་ཀྱང་སྤར་བཤད་མོད་ཀྱི། སྐབས་
འདིའི་མཆའས་སྤྱད་དུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཆན་
ཉིད་བརྟན་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་སློབ་པ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པ་ཡིན་ལ། ས་
བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སྤྱུ་གསུམ་སྤྱུ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
ཤིང་ལམ་གཞན་ལ་སློབ་མི་དགོས་པས་མི་སློབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གྲམ་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་
རབ་འབྱོར་ལ་མི་ལམ་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱེད་གས་
ན། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཉིན་པར་
བསྒོམས་པས་འཕེལ་ན་མི་ལམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་འཕེལ་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མི་
ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། བྱང་
སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྲིད་དང་ཞི་བར་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཆན་
ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།
སྲིད་ཞི་བདེན་པར་མེད་དེ། སྲིད་ཞེས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པ་མི་ལམ་དང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན། ལས་འབྲས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་
སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲམ་ཀའི་ལན་ནི།

མདོ་ལས། རི་སྐད་བཤད་པར་།་་་ཟད་^༡་ཅིང་ཁྲུག་ཀ་དེ་དག་།་་་སྟོང་^༢་རྩལ་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལ། ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་།་་་སྟོང་^༣་བ། མི་ལམ་ན་ལས་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཁྲུག་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉིན་པར་ཡང་དགེ་སྤྲེལ་གི་
ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པ་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་མི་ལམ་བཞིན། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མདོའི་ཆོག་མ་བྲངས་ཤིང་། དོན་བསྐྱུས་
ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ཁྲུག་ཀ་དེ་ཉིད་བཀོད་པ་ནི། བདེན་
གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆད་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་
ལྟར་བཅོས་ནས་མཇུག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། སྤྱི་རིའི་བྱས་བཀོད་པའི་སུན་འབྲིན་དེ་
སུན་འབྲིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་ལན་དང་། ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚྱད་
པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚྱད་པའི་སྐབས་དབྱེ་བ་དང་། སྤྱི་རིའི་
བྱས་ཚྱད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཉིན་པར་སློག་བཅད་
པ་དང་། མི་ལམ་ན་སློག་བཅད་པ་ལ། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ། །དེ་
བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་མདོན་ཞེན་བྲག་པོས་གསོས་འདེབས་ན།
ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་མཚུངས་པར་འདོད་ལ། སྤྱི་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་རི་སྐད་ཐེར་

^༡ མ་ཕྱི ༡༥༥ན་ཉ། ཟད ཞོལ ༡༥༥བ་ཉ། ཟད སྤྱ ༡༥༥ན་ཉ། ཟ། ༡༥༥ན་ཉ། ཟད

^༢ མ་ཕྱི ༡༥༥ན་ཉ། ཟང ཞོལ ༡༥༥བ་ཉ། ཟོང སྤྱ ༡༥༥ན་ཉ། ཟ། ༡༥༥ན་ཉ། ཟང

^༣ མ་ཕྱི ༡༥༥ན་ཉ། ཟང ཞོལ ༡༥༥བ་ཉ། ཟོང སྤྱ ༡༥༥ན་ཉ། ཟ། ༡༥༥ན་ཉ། ཟང

ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་འོན་མེ་ལམ་ན། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད། སྤྱིན་བྱ་
སྤྱིན་བྱེད་སོགས་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསད་པ་དང་མི་
ལམ་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཅེས་པའོ། །འདོད་ན། མི་ལམ་དུ་མི་བསད་པ་མིས་བས་
ཀྱང་། དག་སྒོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲོང་བར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི།
རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། ལྷ་རིའི་བྱའི་སྤྱན་འབྲིན་དེ་ཡང་། ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་བྱིར་རོ། །སད་མིས་གཉིས་ལས་སྒྲོབས་ཆེ་ཆུང་གི་
ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི། བཅོམ་ཞེན་བྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན། མི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱང་དག་
མི་དགའི་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །མི་ལམ་དུ་མི་བསད་པ་མིས་བས་དག་སྒོང་
གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་
དབང་ལས་ནམ་པར་བཞག་སྟེ། མི་ཆངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷང་བ་བྱུང་བར་འབྲུ་བ་ལ། འཆབ་
སེམས་སྦྱེས་པ་དག་སྒོང་མ་ཡིན་པར་འཛོག་ཅིང་། འཆབ་སེམས་མ་སྦྱེས་པས་ཆད་
པ་ལས་གྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་གང་ཐག་དག་སྒོང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ལྷན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས། སད་པ་དང་མི་
ལམ་གཉིས་ཀར་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ན། བཅོམ་ལས། ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་
དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ།
ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཐལ། བཅོམ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལས་དང་སེམས་
པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་
བྱིར་རོ། །ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲེལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཅོད་པ་རིགས་མི་རིགས་དབྱེད་པ་ནི། དོན་

མ་ཉོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་གསལ་ཏེ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་ལྟར་
མཛད་གྱིས། །ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་ནང་འགལ་དུ་འགྲུར་རམ་སྟེན་དུ་བསམ་བར་མི་
བྱའོ། །བཞི་པ་ལ། གྲམ་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། །ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྦྱས་པ། མི་ལམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་བསྐྱོམས་ཏེ། དགེ་ཅད་ཡང་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་ནས་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲུར་བར་ཐལ།
མི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ།
མི་ལམ་གྱི་ལས་ལམ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རབ་
འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལན་དོན་གྱིས་བཏབ་ཐེན་པ་དང་། བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལན་དོན་གྱིས་བཏབ་ཐེན་མོད་ཀྱི། ལན་མཐའ་དག་
ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གདབ་པར་མི་བྱས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་
བ་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ལྷ་རིའི་བྱས། བྱམས་པ་ལ་རྩིས་པས། བྱམས་པས། བྱམས་པའི་
མིང་ལན་འདོན་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །བྱམས་པས་ལན་མ་བཏབ་
པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། མིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །མིད་ཞི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་
མི་ལམ་དུ་སྦྱིན་སོགས་བསྐྱོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་ན་ཆོགས་སུ་འགྲུར་པས་ཉ་
ཅང་ཐལ་བ་མེད་ཅེས་དོན་གྱིས་ལན་མཛད་ལ། བྱམས་པས་ཀྱང་རྩི་བ་དེའི་ལན་དངོས་
སུ་རྫོགས་པར་མ་མཛད་པ་ནི། རྩིས་ལན་མ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སད་པ་དང་

མི་ལམ་གཉིས་ནི། འཁོར་བ་དང་ལྷ་ལས་འདས་པའི་མཆོན་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ།
དངོས་ཀྱི་དོན། ལྷ་ཀ་ཀ་“སྟོང་”ལ། དེས་བྱུང་བའི་དོན་དོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་མེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་
ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་ལྷ་ལས་འདས་པ་དག་ལ་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་བདེན་སྟོང་དུ་མཚུངས་པར་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་
ཏེ་མི་མཐུན་པར་འཁོར་བ་དང་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་
བྱུང་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བརྟན་ཅམ་གྱི་ངོ་བོས་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
བྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཇེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་དེ་སྟེང་བ་གང་སྤང་ཡང་
མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། ས་བདུན་པ་མན་
ཆད་དུ་སྐབས་འགར་སྤང་བ་ལྟར། སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མི་སྤང་ངོ། །བདེན་འཛིན་གྱིས་ས་པོན་ཟད་མར་མ་སྤངས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་མངོན་
གྱུར་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་རྣམ་
པར་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷ་ཀ་ཀ་དང་། ལན་ལོ། དང་པོ་ནི། ཉིན་པར་ཡང་སྟོག་གཅིད་
སོགས་མི་དག་གི་བ་བཅུ་དང་སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བའི་ལས་མེད་པས་བྱུང་བར་
ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཀྱི། དེས་ན་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༧༡ན། བྱང་ ཞོལ། ༡༧༧ན། སྟོང་ སྟེ། ༡༡༡བ། ལྷ། ༡༡༧༧ན། བྱང་

༢ མ་ཕྱི ༡༧༧ན། པའོ ཞོལ། ༡༧༧ན། པས་ སྟེ། ༡༡༧ན། ལྷ། ༡༡༧ན། པའོ

སྐབས་བཞིན་དུ་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བའི་
 གྲུག་ཀ་རྣམས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་གྲུག་ཀ་འདིས་མཆོན་པའི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རྩོད་
 པའི་གྲུག་ཀ་མཐའ་དག་གི་ལན་འོག་ནས་འཆད་པ་འདིས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། རྒྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་དང་། དཔེ་མ་
 རྒྱབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྒྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དཔེར་
 བཞོན་པ་དང་། དེ་དབུ་མ་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གློ་
 དོན་དམ་པའི་ངོར་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་མ་རྒྱབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་
 དང་། གློ་ཀྱན་རྩོལ་བ་རྟོག་པའི་ལྷུའ་དུ་རྒྱབ་པར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་བ་མདོ་སྤེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་
 ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་ཏེ། གློ་དོན་དམ་པ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་
 གསོད་བྱེད་སྤྲུམ་ཀྱང་གསལ་བྱ་སྤྲུལ་ཡང་བསལ་བ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་རྒྱན་ཅན་དུ་སྤྲང་
 བ་ཡང་མེད། མ་བསལ་བ་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྤྲང་བ་ཡང་མ་ཡིན།
 དེའི་གཟུང་ངོར་སྤྲུམ་ཀྱང་སྤྲུའི་ནོར་མ་བྱིན་པར་སྐྱེས་པ་ཡང་མེད་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ངོར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་སྤྲང་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་གཟུང་ངོར་སྤྲོ་བའི་མཐར་སྤྲུག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་སྤྲན་ཉིད་སྤྲང་ལ་དངོས་པོ་
 རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་
 པར་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་གི་རྒྱབ་པའི་མཐའ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཛིག་
 ཉེན་སྒྲོ་ཆོགས་ལས་ལས་སྦྱེས། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། བྱི་ནང་གི་སྟོད་བཅུད་རྣམས་
 སྤྲན་མོང་དང་སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྦྱེས་པར་ཁས་སྐྱེས་པས་སྟོག་

འགགས་པ། འོག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཟད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་ཡང་སྒོ་མ་
འབྲུལ་པའི་གཟུང་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དོན་དམ་པའི་ངོར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་སྒོ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བྱའི་སོག་གི་རྒྱན་འཕྲུག་པ་དང་
འགལ་བའི་དངོས་སོ་གསོད་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱེད་པ་ལ་གསལ་བྱ་དང་གསོད་པ་སོ་ལ་
སོགས་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་
འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པའི་བྲུབ་པ་མ་ངེས་
པའོ། །རང་ཉིད་བརྟན་པེམས་དང་གཞོད་པེམས་སོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པ་དང་།
འབྲ་བར་རོ། །སོགས་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་དགེ་བར་འཛོག་པ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་སོ་དོན་
དམ་བདེན་པ་འཇུག་པའི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་མེད་པ་མི་ལམ་དང་འབྲ་
ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་
སོགས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོང་བ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གིས་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་
བྱེད་སོགས་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཀྱི་དངོས་སོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱ་ལ་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཀྱན་རྫོབ་

ལ་ལྟོས་ནས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་དེ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདོད་པའི་ལན་དེ་
འགྲེལ་ཆུང་འདི་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུང་གི་
བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །རྒྱས་
པར་དེ་དག་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ལན་ནི་དེ་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་པའི་ཆིག་འགྲེལ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་
པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་མདོ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཞེས་སོགས་བཤད་པར་མི་
བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་དང་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲིབ་སྤྱོད་བ་ནི། བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་
ལན་མཐའ་ཡས་པ་མདོ་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་ན་ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པར་
མི་འཐད་པའི་བྲབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་སྤྱོད་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་སྒོ་དོན་དམ་
པའི་ངོར་ལས་འབྲས་འཁོར་གསུམ་ཆང་བ་མེད་ཀྱང་། སྒོ་ཀྱན་རྩོམ་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ། དེད་དཔུ་མ་བ་ཡང་ལས་འབྲས་དོན་དམ་འཇམ་པའི་ངོར་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཆང་མའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་
པའི་ཆིག་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པ་དང་རྒྱན་ཡིན་ན།
བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པས་བྲབ་པོ་ཞེས་སྤྱོད་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་སྤར་གྱི་ཚད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་སྒྲིག་ན་འཁོར་གསུམ་ག་ཁས་ལེན་པར་
འགྱུར་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་འདོད་པ་རང་གིས་དངོས་སུ་སྤྱོད་འབྲིན་པ་དང་། དེ་
ཉིད་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྤྱོད་བ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྤྱིད་

བས་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དབྱ་མ་བ་ལ་དབེ་མ་གྲུབ། རོན་སྐྱ་བ་ལ་དབེ་མ་གྲུབ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཉགས་མ་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཡང་ངེད་དབྱ་མ་བ་ལ་མི་ལམ་ལས་གསོག་པ་
མེད་པས་མ་ཐུན་དབེ་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ། ཉི་ཤུ་བ་ལས། མི་ལམ་སེམས་ནི་
གཉིད་གིས་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བྱ་འབྲམ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་མི་ལམ་གྱི་ལས་
འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་སྟོབས་ཞན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་
ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་དང་མ་ཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། རང་ལ་དབེ་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
བྲངས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པ་ཕྱིར་གྲོལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དབེ་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་
བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་སྐྱ་བས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་སྐར་བཤད་པའི་སྐྱན་འབྲིན་འཕེན་པ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་སེམས་ཅམ་པ་ལ་དབེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་འཆད་ན།
དངོས་སུ་དབྱ་མ་བ་ལ་ཅོད་པའི་གྲོལ་བ་དོན་སྐྱ་བ་གཉིས་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཅམ་
པས་ཀྱང་སྐར་ངེ་ལྟར་དོན་སྐྱ་བས་ཅོད་པ་ལྟར་དབྱ་མ་བ་ལ་ཅོད་པས་སྐར་གྲོལ་
སེམས་ཅམ་པ་ལ་དབེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབེ་དེ་བཞེན་དུ་གྲོལ་བ་དོན་སྐྱ་བ་རང་ལ་ཡང་མི་ལམ་ལས་གསོག་
པ་མེད་པའི་མ་ཐུན་དབེ་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་ལམ་ལ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
བ་སྟོད་པ་ན། སད་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་གྱེ་མ། བདག་གིས་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་
སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་གསོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ། མངོན་ཞེན་བྲག་པོས་གསོས་བཅུབ་ན་མི་ལམ་

གྲི་ལས་དེ་འབྲས་བུ་འབྲིན་ངེས་སུ་དོན་སྤྲོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་མ་ངེས་ཤིང་ཡང་དག་
པའི་མཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པས། ལུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁིང་དག་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་
སྦྱར་བ་ནི། སྤྱི་ཁི་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པ་ནི་རང་གང་དུ་
སངས་རྒྱ་བར་འཁྱུར་བའི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་དག་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པས་རང་གང་དུ་སངས་
རྒྱ་འཁྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་ནི་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་
འཛིག་ཉེན་མ་དག་པ་དག་པར་བསྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གྱི་འཛིག་ཉེན་མ་དག་པ་དེ་
ལ་དག་པར་སྐྱབ་པའི་དགེ་ཙུ་བས་གས་པ་ཡིས་ཁིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་རྣམ་པར་
དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཁིང་སྦྱོར་བའི་དགེ་བའི་ཙུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་
སོང་བ་ལ་བཞེན་ནས་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དག་པར་
བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁིང་བགྲས་
པ་དང་སྟོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དེའི་གཉེན་པོར་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བར་

“སྟོང་”པ་དང་ལྷན་ཞིང་བཀྲེས་སྟོམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོང་གི་ཞིང་རྫོང་པ་དང་ཆེང་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ལ་ཨིན་ཏུ་ལས་མིག་མངས་རིས་སྤྱི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཞིང་དག་པའི་སྟོར་བ་དང་ལྷན་པའོ།

སྤུལ་སྤྱིའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤུལ་སྤྱིའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྟོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྟོར་བ་ནི། ཞིང་དག་སྟོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོར་བ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཆོན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྟོར་བའི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་དང་ཞེས་སོ། །སྟོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་སྟོར་བ་ཅན་འདི་ནི་ཞེས་པའོ། །སྟོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི་དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོར་བའི་བར་རྣམ་པ་བརྩའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རྣམ་ཐར་སྟོགས་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བརྩ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་པན་བ་དུས་དང་། མི་པན་བ་དུས་མ་ཡིན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་དག་སའི་སྟོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ས་བརྩ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༧༡ན། ཟ࿳ ༡༧༧༡ན། ཟ࿳ ༡༧༧༡ན། ཟ࿳ ༡༧༧༡ན། ཟ࿳

"ཀླུ་^༡་བས་སོ། །གང་འཆི་བ་ཕྱང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟོ། །གང་གིས་འཆི་བ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བ་གང་ཡིན་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་རང་དབང་མེད་པར་སློག་གི་དབང་པོ་འགག་པའོ། །འཆི་བ་ལས་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ལྟའི་བདུད་ནི། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གོ། །དེ་དག་ནི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །ཐེག་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བདུད་ལས་འདས་ཤིང་། དབྱ་བཙུག་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོའི་བདུད་ལས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་འདའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཙུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ནའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་ཐ་སྙད་དུ་གནས་པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་སྤྲོད་ཀྱི་སྤོང་ལམ་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་དོན་སྤྲོད་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྤོང་ལམ་གྲུབ་པས་སོ། །ཉན་རང་དང་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དགའ་བ་ཕྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་

^༡ མ་ཕྱི ༡༩༠༩༡ན། ཞོལ ༡༩༧༧༡ན། སྤྱི ༡༩༩༩༡ན། ཀླུ ལྷ ༡༩༧༧༡ན། ཀླུ

གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ།
ས་དང་ལམ་གྱི་ཆོས་དཀར་པོ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པས་
རྣམ་པར་དག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པས་སོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་རོ་བོ་
བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱའི་མཆན་མ་
བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཆན་མ་
མེད་པ་ཉིད་གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྒོན་
པ་བདེན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒོན་པ་མེད་པ་ཉིད་
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རང་ཉིད་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ལས་
བརྩམས་ཏེ། འི་བ་ལྟོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་
པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་པས་རང་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
ཏུ་གོ་བར་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྡ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང་།
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་དུ་མར་མངོན་སུམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་
པས་འི་བའི་ལན་འདོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྐབས་འདིར། མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་རྟོགས་སྒྲིབ་པའི་བྱུང་པར་
སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་

བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་སྟེང་པོའི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །

སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ།

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་མོའི་སྒྲོར་བ་ལ། འགྲེལ་བཞོད་པས་
མཆོམས་སྒྲོར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བཤོ། །

ཅེ་མོའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྒྲོར་བ་བཤད་ཅིན་པའི་འོག་ཏུ། ཅེ་མོའི་མདོན་པར་
རྫོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོམས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོམས་པ་
རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྫོགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། ། ཅེ་མོ་ཐོབ་
པའི་རྫོགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་ཅེ་མོ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་མོ། མཐོང་ལམ། སྟོམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
མོའོ། །

སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་རོ་བོ་དང་། རོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ལ། རོད་ཀྱི་ཅེ་སྒྲོར་ ཅེ་

སྟོ། བཅོད་པ། ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྒྲུང་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཅེ་མོར་
 ཕྱིན་པའི་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པའི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་མདོ་ལས་བཞེད་དེ།
 སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱལ། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་མདོ་ལས་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། སད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་དུ་ལན་གཅིག་དེ་ལྟར་དམིགས་ཀྱས་ན་ཡང་ཅེ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་
 རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ཞེས་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སྟོང་
 པའི་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་བ་ལགས་
 སྟོ། །ཞེས་སྟོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཅེ་མོའི་མདོན་པར་རྟོགས་
 པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །

དེ་གང་ཞེ་ན། སྒྲུང་ལམ་རྟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། མི་ལམ་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་བ་
 དང་ལྡན་ཏེ། སད་དུས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏུ་
 གོམས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོའི་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གོམས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་སྣ་མ་ལ། རྟགས་ནི་སངས་རྒྱུས་མཐོང་བ་དང་མི་
 འབྲེལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་རྩ་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འཁོར་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ནམ་པར་འབྲུལ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་ཆོས་
སྟོན་པ་སོགས་མི་ལམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། བདག་སད་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །སྟོན་ནས་མི་ལམ་དུ་ཡང་
ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སད་པ་དང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་
དཔུལ་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་རང་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དན་སོང་གི་མིང་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་དུ་དན་སོང་སྟོང་བ་
རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། མི་ལམ་དང་སད་པ་ན། མྱོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་མེས་ཆོག་པ་
རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྲུབ་པ་དང་སད་པའི་སྐབས་
སུ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཞོད་སྟོན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པས་ཟིན་པ་ན། བདེན་
སྟོབས་བརྗོད་པས་དེ་དག་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་པ་དང་། མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་མེད་ཅིང་རང་ཉིད་བདུད་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་བདུད་
ཀྱིས་ལས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། མཉམ་
གཞག་དང་རྗེས་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པ་སོགས་ལ་
གནས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཅེ་མའི་རྟགས་
ཐོབ་པའི་བྱིན། གཉིས་པ་ཅེ་མའི་ཅེ་སྟོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྟོར་བ་ནི།
དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཅེ་མའི་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་ཆོས་ཅན།

བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་
སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེང་གིས་སངས་རྒྱལ་མཆོད་པའི་
དགེ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་མང་དུ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་ཆེས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། གལ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྔ་
ཕྱི་མེད་པར་མི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་པར་གྱུར་ལ། དེ་ན་ནམ་འཛོའི་
བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ། དེགས་ཀྱི་བྱའམ་དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དེས་
གོ་བུས། བཀུར་སྟེར་བུས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ལས་དེགས་ཀྱི་བྱའམ་
དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་
སྟོང་ན། དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་འདི་སྟུམ་དུ་འདི་
ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནོ། །ཤེས་ཕྱིན་འདིས་རྣམ་མཐུན་ཉིད་སྦྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་སྟོང་ན། ཤེས་ཕྱིན་ལ་མི་སྟོང་དོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེ་མའི་ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་
སངས་རྒྱལ་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་བོ་དཔེར་མཛད་ནས་སྔ་མ་སྔ་
མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། ཅེ་མའི་ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།
བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེང་གིས་དེ་བ་ལ་མཆོད་པ་བས་
བསོད་ནམས་ཆེས་ལྷག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ། ཉགས་

བསོད་ནམས་དེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྦྱོར་པ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཚུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་
སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་པར་འཕྲུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཅེ་
མོའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་དུ་གྲུས་ཤིང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པར་ལྷའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་བ་དང་། ཅེ་མོའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཐུས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རང་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་བྱང་སེམས་གཞན་
ལ་སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་གྲུས་ཤིང་བསྐྱབ་པ་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་
ཟག་གཞན་ལ་ལྟོས་པས་བྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དང་ཡང་
དེ་ཆོས་ཅན། ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་ཉིད་སྟོམ་བྱུང་གིས་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་ཅེ་མོའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
ཐོབ་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་འཐོབ་པའི་བྱིར། ཅེ་མོའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཐུས་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་བློགས་ཀྱི་སེམས་སེར་སྣ་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་མངོན་
གྱུར་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྦྱེ་བ་ཅེ་མོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནང་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ལྷན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ནང་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་སྤྲོ་མ་ལས་བསོད་ནམས་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཅེ་མོའི་
ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་པར་བརྟན་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རང་
དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་
པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལས་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་ཅེ་མོ་
ཞེས་པ་ནི་མདོ་ལས་མངོན་པར་བརྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་དོན་སྤྱིར་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་
མི་གཏོང་བ་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དག་པ་ས་ལ་

སྒྱོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་པའི་རོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ས་དགུ་བ་ནས་ཐོབ་པ་
དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །མདོ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཐེག་པ་གང་གིས། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་དམིགས་པ་དེ་དག་གིས། སངས་
རྒྱུ་གི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རང་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་པར་བརྟན་པའི་ཅེ་མོ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་
ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དེས་ཆ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་བརྟན་པ་བྱུང་
པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རོ་བོས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་པའི་མཆན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་
བརྟན་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་
ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པ་གོང་དུ་སྟོས་པ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྒྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། བརྟན་པའི་ཅེ་མོ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་
པའི་ཅེ་མོ་འཆད་དེ། དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཅེ་མོས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེས་པར་
བརྟན་པར་བྱེད་པས་དེའི་རྗེས་སུ་དེས་པར་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་

མཆན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཆོས་
མཆོག་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་མདོ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བཞི་
པ་དང་སྒྲོང་དག་དང་སྒྲོང་གཉིས་དང་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་ཚུ་དག་སྤང་བྲངས་གྱིས་གཞལ་
རྩས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ནི་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། མི་ལྷོག་
བྱང་ཚུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་
ཡི་རང་བ། །སྒྲོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་
རང་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། སྤྱིང་བཞི་པ་དང་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་ས་ཆེན་པོ་སྤང་བྲངས་
དང་། ཚུ་རྣམས་སྤྱི་ཅེ་མོས་སྤངས་པའི་ཐིགས་པའི་བྲངས་གྱི་ཆད་གྱིས་ཆད་བཟུང་
བར་རྩས་ཏེ། ཆད་སྤྱིད་པ་ནི་སྤང་ཆད་གྱིས་གཞལ་བར་རྩས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་དེ་ལྟར་རྩས་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། སྐབས་འདིར་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མངོན་བར་ཉོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཉིང་ཏེ་
འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་མདོ་ལས་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཆོས་མཆོག་ཅེ་
སྒྲོར་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་རི་ལྟར་བརྗོད་ན་སྤྱིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་གསུམ་པའི་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་གྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤང་བྲངས་དང་། ཚུ་སྤྱི་ཅེ་མོའི་
བྲངས་གྱིས་ཐིགས་པའི་ཆད་བཟུང་རྩས་པ་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དཔེ་དེ་དག་
ལས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཆེས་ཁྱད་པར་

དུ་འཕགས་ཤིང་ཆད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོང་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། སྦྱོ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བཞིའི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་བསོད་ནམས་སྤར་བ་འད་པའི་དཔེ་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་
བསྟན་པས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཉགས་ལ་
སོགས་པ་བཞི་པོས་བསྟན་པའི་ཅེ་སྦྱོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བོ་བ་
ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་
ལུང་པར་བྱའོ། །

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བའད་པ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ལ། མཆོམས་སྤར་བ་དང་། སྤང་གཉེན་སོ་སའི་
དོན་བའད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཅེ་མོ་བའད་
ཟིན་པའི་འོག་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་མོ་བའད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ། སྤང་
བྱ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བའད་པ།
དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་
བསྟན་ཏོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ལ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ་
གཟུང་བའི་ནམ་རྟོག་དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་བཞིན་ཡུལ་འཛིན་པ་མེན་པའི་བདག་
 ཉིད་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པར་བྱ་བ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དག་ལ་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ལེན་པའི་གཟུང་བ་དང་། རྟོག་པར་བྱ་བ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་རོ་
 བོ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔས་འདོར་བའི་སྒྲོན་ས་གཟུང་བའོ། །ཞེས་གཟུང་བར་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་མཐོང་སྤང་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་ལམ་རྩེ་
 སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་རང་གི་རོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ཆོད་ཀྱི་དངོས་པོ་
 དང་མ་འབྲེལ་བར་བདེན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
 ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤངས་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་
 པའི་དབྱེ་བས་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་འཛིན་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྟོན་བྱེད་དུ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤར་

སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་དག་སོ་སོར་དགྲ་དགྲའི་བདག་
ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགྲ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གནས་
ཆོད་དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
དེ་དག་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་མེད་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་
ལྟར་རྟོག་པ་དེ་དག་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་པ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། རྟེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གི་
རྒྱད་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་སྐྱེས་བྱ་རྩས་དང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤངས་རྩས་སུ་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་
པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་
བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་
དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། རང་དུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་
ནི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དུལ་གྱི་གནས་ཆོད་དང་མ་ཐུན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་དཔེན་
པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། དེར་ཐལ། དུལ་གྱི་གནས་ཆོད་དང་མ་ཐུན་པ་གང་གི་ཡང་
འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་དུལ་གྱི་དངོས་
པོར་གྱུར་པ་གཟུང་བའི་དོན་དག་ནི་ལྟར་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཆེའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ནམ་པར་དགྲ་ཡོད་པ་ནི་ཡིན་ཏེ།
དུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད། འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད་

དོ། །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་ཏོག་། རྟོག་པ་གཟུང་ཏོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། གཟུང་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། འཇུག་པའི་
ཕྱོགས་གྱི་ཏེན་ཅན་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་ཏོག་དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྒྲམ་དུ་སེམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་
དེ་ཁྱོད་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངམ་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཤིང་གི་
འབྲུལ་འཁོར་མཁན་གྱི་དཔེས་བྱ་བའི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་ཏོག་བསལ་བའི་བར་གྱིས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་གཟུང་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོངས་སྒྱུད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་ཏེན་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་པོ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་གྱིས་སྤང་བར་
བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ཏོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་
གང་ཞེན། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཇུག་བྱ་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།
དོན་དམ་པར་དབེན་པ་པར་ཕྱིན་བྱུག་གིས་དོན་དམ་པར་དབེན་པ་སྒྲན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་མཏོགས་ཤིང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཇུག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉམས་
སྤྲང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། རོ་བོ་དང་། འབྲས་བྱའོ། །
དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་

པར་འགྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲུག་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལམ་དངོས་དང་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་
རྒྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་^༡ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་
འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྤང་བརྟན་ཅམ་དུ་ཟད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤང་བྱ་སེལ་བའི་
རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྡོན་མཐོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
སྟེ་བ་དང་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་རང་གི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་སྟེ། རྟོགས་པ་གང་ཞིག་གི་ ་ཁི་མ་
ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་།
ལས་དང་། འབྲས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐག་སྤིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དམན་ཞིང་
འབྲས་བྱ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་དང་ལྡན་ཏེ་གདུལ་བྱའི་བསམ་བཤ།
རི་ལྟ་བུར་དང་མ་སྟན་པར་བརྒྱ་བྱེན་སོགས་སུ་སྒྲུལ་པས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་ལས་འདས་པ་ལ་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༥༦ན། བ ཞོལ་ ༡༩༥༧ན། སྟུ་ ༡༩༩ན། བ ཞོལ་ ༡༩༥༧ན། བ

དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྒྲིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཟུང་བའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དམན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལྡན་གྱི་
བྱར་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །ཉན་
རང་གི་ལམ་སྲིད་མཐའ་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་བྱིར་རྟོགས་པ་དམན་པ་སོགས་ལུལ་གྱི་
སྒོ་ནས་དགྲ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་བལ་ན། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་མིང་མི་
འཐོབ་པོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ནི། དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱོད་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་ལྡན་པ་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་དགྲའི་པོ་ཆོས་
ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་བོན་འཛུམས་པའི་བྱིར། དགྲའི་གང་ཞེ་ན། ཉན་
རང་གི་ལམ་འབྲས་རྟོགས་པ་དམན་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ་དང་།

དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལས་ཉམས་
པ་དང་། ལམ་འབྲས་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉན་རང་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཐར་ལམ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་
ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། རང་དོན་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་དམན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་
ཅམ་སྟོང་རུས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་སོ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐར་བར་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔལ་
བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་སོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆེན་སོ་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །

བཞི་པ་ལ། སྤངས་པ་དམན་པ་དང་། རྟོགས་པ་དམན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤངས་
པ་ཉི་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་སོ་ཅམ་
ཞིག་བསྟོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་

བ་རྟོགས་པ་མཐོང་མན་གྱི་རིགས་ཐ་དང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་
དམིགས་པ་དང་བཅས་བ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བྱ་བཞི་རིམས་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། ལམ་བྱེད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱེད་པར་
ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་བའི་མཐའ་མ་ཐོབ་པར་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། དེའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་ཅན་ལ་གནས་པས་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་
སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ལྷ་པ་ལས་
འདས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཐེན་དེ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་
མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་བ་ཉིད་
གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྟོག་པར་
བྱའོ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་ལྟོག་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགུའོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ལ། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་
རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་དགུར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་ཡོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་
ཞེན་པ་སོགས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ཆོས་གང་
ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །གཏོང་བར་བབྱིད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་

འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཞེས་བྱའམ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མངོན་པར་
ཆགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་
བའི་འཛིན་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་བའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་
འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་སོ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱིན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་
དབྱ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་
བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་བྱིད། ས་བོན་སྤྱོད་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་བྱའི་དབང་གིས་གཉེན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་
གྱི། དངོས་སུ་ན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྤངས་
གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་གའི་ས་བོན་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི།
རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་དུ་མས་གཞོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་སོ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཉར་བཞེགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
སྤྱོད་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་གྱུར་ལ་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་སྤྲོ་བས་དེ་ལྟར་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱིས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་
ས་བོན་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པའོ། །དང་སོ་ལ་
སྤྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པའོ། །དང་སོ་ལ།
སྤང་དོར་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་ཀྱན་སྤྱོད་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཉེས་
དམིགས་སོ། །

དང་སོ་ནི། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྩོབ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་ཏན་འཛིན་པ་

དང་སྒྲིན་གཏོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཀྱན་བཏགས་
 གྱིས་བསྐྱས་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁོང་གི་ས་
 བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཏགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྤར་
 བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 བར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་
 ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་ཞེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པ་དང་།
 བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་
 ལ་མི་གནས་པས་བདེན་པར་བརྩུང་ནས་གནས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་
 མཛོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གསུམ་
 པ་ནི། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་
 ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ། མི་མཐུན་སྤྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཆགས་པས་གང་ལ་ཡང་མཛོན་པར་
 མ་ཞེན་པ་སྒྲན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་གྱིས་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་
 ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་

མཁེན་དུ་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་
ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཆོས་ཅན་
འོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བའི། འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བའི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ནས།
བདུད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ལོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་སྦྱེས་བུར་བརྟགས་པ་ལ་ལོངས་
སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་གཞན་དགུ་ཡིན་འོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ནི་རྟ་ཟུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་“གཉི”ནས་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་
འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་འབྱོར་བའི་གཞུ་
ཐོགས་པ་ནི་དགྲ་དང་ཕྱིར་ལོལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐབ་པར་དགའོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོང་པ་ཡང་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་སྐབ་
པར་དགའོ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་
པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཤེས་སྟོབ་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ས་པོན་དངོས་སུ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༠ན་༡ན། སྟེ། ༡༠༡བཤན། ཟླ། ༡༠༠ན་༥ན། གཉི བཤན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཞོལ། ༡༡༠ན་༡ན།
མཉི

འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་གང་ཞེན། འབྲས་བྱ་འདོད་པ་བཞིན་མི་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ཙམ་ལ་སོགས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །འདོད་པའི་འབྲས་བྱར་ངེས་པར་འབྱུང་མི་རུས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཆོས་ཙན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་
གཞན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བརྟགས་
པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་སྒྲིབ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་
པར་འཛིན་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་
བྱ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འགག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་གནས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཞེན་པའི་
སྐྱེས་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་
ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་བར་ཆད་དང་བཅས་པར་སྤང་བ་ཉིད་གྱིས་
ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བདེན་པར་འཛིན་
པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བརྟགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འབྲས་

བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་
ཞེན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་
དང་། འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སློན་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འདི་ག་ཅིང་ཉམས་པ་ལ་སྐྱེས་
བྱར་བཏགས་པ་ལའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཤེར་
ཕྱིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ན་དེ་ཅུམ་གྱིས་ཆོག་པར་
བཟུང་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱར་
བཏགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སེར་སྣ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
བདུད་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་དངོས་པོ་
དམིགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤང་བུ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཆོས་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས་སོ་
སོར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དབྱེ་ཡིན་ལ་སྤང་བུ་
དེ་དག་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཉེར་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ཞེས་སོ། །སྤང་བུ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཡུལ་གྱི་
སློན་པ་ལྟ་བུ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི།

གཟུགས་སོགས་ལ་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་
གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་
ཞེན་པ་སྟེ། གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པ་
ལ་གཞག་པའོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟེན། རྒྱན་དང་ལྗན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ།
དེ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་ཕྱིར་ཞེན་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཞེན་པ་འཛིན་རྟོག་
གོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གྱི་
འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ལ་མི་མཐུན་པའི་
ཐོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འབྲུབ་
པར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་
སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་
བསྤྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྗན་པ་ལས་འཕྱར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་
ཅན་གཞན་བྱང་ཚུབ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་དེའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་བྱང་ཚུབ་དེའི་རྒྱ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་དེ་ཐོབ་པའི་
བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བསོད་
ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྗན་པའོ། །མཐའི་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་
མོད་གྱི། གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་

ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ལོ། །མདོ་ནི། རིམ་བ་བཞིན་དུ། ཀྱན་དགའ་བོ་དགེ་སྦྱོང་
བརྒྱ་ཐག་བཅུ་དུག་པོ་འདི་དག་བསྐྱལ་བ་དཔེ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྲེལ་བ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་
ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་བྱང་ཆེན་ལ་རྒྱུད་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བྱང་རྒྱལ་ལ་འགོད་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལ་འགོད་བ་དང་།
རང་ཉིད་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་བསྐྱོན་པའོ། །དང་བོ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་
འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་
དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་འགོད་བ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་མཐའི་བྱང་ཆེན་ལ་དམིགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
རྒྱ་མཆན་ཁོ་ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོག་
དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་
སོར་གཏོད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་རྒྱ་ལ་གཞན་འགོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་གི་

བསྐྱོམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་
བའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ། དངོས་པོ་བདེན་པར་
ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པ། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་རང་གི་རྒྱ་དེ་
ལྟ་བུ་དང་བཅས་པས་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སྤྱི་བ་བ་དོན་
དམ་པར་བདེན་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་མདོ་ལས་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་སྐྱེ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་དེ་དག་གོ་རིམས་བཞེན་དུ་བདེ་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བྱི་མ་བདེན་པ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།
ཀུན་དགའ་པོ་ཤེས་ཕྱིན་ཟད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་འདོད་དུ་
བདེན་དོ་ཞེས་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བའང་མེད་ན་ཟད་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བའི་བྱི་མ་སྐྱེས་པ་
འདས་ད་ལྟར་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དངོས་པོར་སྤྲ་བས་བདེན་

པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། འོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པས་སྒྲོང་
པའི་ཚོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
དབྱུས་མཐར། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཚོས་ཡོད་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །རམ་སྲོས་པ་ནི་རྟགས་གང་རུང་རེས་བྱུབ་པའི་དོན་
ཏོ། །སྤྱི་བ་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། འོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འོན་དམ་པར་
རྒྱ་བདག་དང་གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་དང་
ཚོས་ཅན་ལྷ་མ་ལ་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་མི་སྐྱེ། དངོས་མེད་དུ་བྱུར་
པའང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་སྒྲ་བཞིན་དུ་ཤོ། །འི་མ་
དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆད་མ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པར་འཐད་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པས་སོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་གསུམ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀྱི་བདག་
ཉིད་རྣམ་མཁུན་ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། གོ་རིམས་བཞིན་
དུ་འི་མ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་སྐྱུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་གང་དག་

དེ་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྤར་ཡོད་འདིགས་པའི་བསམ་བས་ཟད་པ་ལ་
ཟད་དོ་སྟུམ་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེ་མའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་འཕྲོ་ཆད་ནས་མི་སྐྱེ་
བའི་བསམ་བས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་འཕྲོ་སྟུམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་
བྱང་ཆེན་དུ་རྒྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཁོ་ནས་
སོ། །ཁང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་མ་བདེན་སྟོང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཅེས་གཞན་
ཀྱིས་བརྟགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་
གསུངས་པ།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན།
ཤེས་སྐྱེ་བ་ནས་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་བདེན་
གྲུབ་སྐྱེ་འཕྲོ་ཆད་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ནམ་པའི་འགོག་བདེན་ཅི་ཞིག་ཐོབ་སྟེ་མི་ཐོབ་པར་
ཐལ། དེ་མ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར།
ཐལ་བ་སྤེལ་ཁས་སྐྱངས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྐྱེ་བ་
ནས་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་སྐྱེ་
འཕྲོ་ཆད་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ནམ་གྲོལ་ལམ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ་དེ་

འབྲེེ་ཟད་སྒྲེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་མ་སྒྲེས་པ་དང་མ་སྒྲེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་
དུ་གཉེན་པོས་ཟད་པ་དང་སྒྲེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདེན་པས་
སྒྲོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟད་སྒྲེ་
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་པས་སྒྲོང་བ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ས་བོན་
སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་འགལ་བ་ཁས་
སྐྱོངས་པས་ངོ་མཆོང་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དངོས་པོར་སྦྱ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཕྱི་དང་
ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་
སྒྲོན་པ་ཡི་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་མཆོར་དུ་ཅིས་ཏེ།
དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་སྤྱིབ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་
ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་འདི་དག་དང་པོ་གཉིས་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པ་དང་། སེམས་
ཅམ་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་དོན་
རྣམས་ནི་སྐྱབས་འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་

ས་བཞིར་བྱས་ནས། གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པ་དང་། གསུམ་པ་
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་དང་
སེམས་ཅམ་པ་ལ་ལྷ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
འཛིན་པ་བདེན་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཅམ་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་
དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་བྱད་ཡོད་ཅེས་སྤྲོ་བ་ཡང་མ་བརྟགས་གཅིག་ཤུར་ཉམས་
དགའ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་བསྟན་ལ། དེ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་
"འབེབས་^༡་ཚུ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་སྤྲུལ་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་བཞི་ཞེས་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོ་སྡོ་སྤང་ཤེས་པ་ལས་རྩས་
ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས། སྡོ་སྤང་ཤེས་པ་སྡོན་པོ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་
"ཀྱི་གཞན་མ་ཁེགས་པའི་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གཉིས་པས་སྡོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་
བྱ་རྩས་གཞན་ཅམ་མི་ཁེགས་པས་གཟུང་འཛིན་རྩས་གཞན་ཅམ་གྱིས་སྟོང་བ་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པས་སྟོན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞིན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། དེར་ཡང་ཅོད་པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་
པའི་གཟུང་འཛིན་རྩས་གཞན་ཡང་རིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེགས་ཤིང་། དེ་
ལ་བྱུབ་མཐའ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྲུ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་སེམས་ཅམ་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩༧༡ན། འབབས ཞོལ། ༡༩༧༧ན། ཟླ། ༡༠མའཔ་༡ན། ཟླ། ༡༠པ་༡ན། འབེབས

^༢ མ་ཕྱི། ༡༩༧༧ན། +རྩས ཞོལ། ༡༩༧༧ན། -རྩས ཟླ། ༡༠མའཔ་༡ན། ཟླ། ༡༠པ་༡ན། +རྩས

གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཙམ་མ་ཁེགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་མ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པས་བསྟན་ལ། ཁྱིད་ལྟར་ན་དེ་
ལས་གོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཙམ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མ་ལུས་པར་རྟོགས་ལ། དེ་དང་མ་སྒྲུབ་པ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གོང་ན་དབྱུ་མ་པའི་
ལྷ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡང་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པར་
བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་ཁོ་
ན་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་མོང་བ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་
གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་
དུ་རྟོགས་པའོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲིང་བ་འདི་རི་ལྟར་ཞེ་
ན་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ་འདི་དག་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དོན་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་མོང་བ་བསྟོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྩལ་
སུ་ཐ་སྟོད་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དབེན་པའི་གཟུང་འཛིན་
ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྟོད་དུ་རྣལ་འབྱོར་
སྟོད་པ་བ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་དབེན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པས།
འདིར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་སྟོམ་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པའི་སྒྲུབ་མོང་

མིན་པའི་བྱུང་མཐའ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་མི་རིགས་པས་
བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཟླ་མོ་རྟོགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་སློབ་ཏུ་
རྟོན་འབྱུང་སྐྱེ་མར་སྟོང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་
རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་སློབ་ཏུ་སྡོ་སྦྱང་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འཁུལ་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་ཅིང་། གཞན་
དབང་འཁུལ་པར་སྟོང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་སློབ་ཀྱི་
རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལྟ་བུ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པར་
འདོད་པ་ནི། དབྱུང་མི་བཟོད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བར་བར་དུ་
བཤའ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྟོང་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། ཅ་བའི་ཆོག་དོན་ཙམ་
བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་།
གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་བླུང་གི་
རིགས་པ། སྟོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྟོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཉར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙན། ཆོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་གང་
ཟག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྟེ་བ་དང་འཛིག་པས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན་སྟེ་
འཛིག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྟོམས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་སྤངས་ཤིང་། ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་ཡང་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ།
ཡོངས་སུ་བོར་ནས་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་
པར་དམིགས་ཏེ། ལྷན་རྗེས་ཡོད་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་ཞི་
ལྷག་ཕུང་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྤྱོར་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ཏུ་ཡོད་ལ། ཞི་
གནས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དགོས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་དབལ་ཆོགས་སྤྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བཅོམ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་རང་མཚན་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་
འབྲས་བུར་གྱུར་”བ་ཡིན།¹ འཁོར་བ་མ་སྤངས་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་དོན་ཡང་མི་
འབྲུབ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་འབྲུམ་འབྱུར་
གྱིས་སྐྱོ་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྤར་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱར་
བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་རིམ་པའོ། །བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། བསམ་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྐྱོམ་
པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་བྱུང་གི་
རིགས་པ། སྐྱོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། སྤོན་སོ་ཆོས་

¹ མ་ཁྱུ། ༡༩༦ན་༡ན། པའི་ ཞོལ། ༡༩༦ན་༥ན། པ་ཡིན། སྐྱུ། ༡༠༩ན་༤ན། ལྷ། ༡༠༦བཅན། པའི་

ཅན། ཁྱོད་དང་དེའི་སྟེ་ཁྱོད་སྤང་བའི་སྒོ་དག་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནི་བསམ་བློང་གི་
རིགས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་
བ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་སྟོང་ཉིད་ཟླ་མོ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པར་ཁོང་དུ་ཅུད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་
སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྟད་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པས་
ཐ་སྟད་དུ་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་ཞིང་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་
ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟད་ཡང་མེད་པ་ཅན་
ཞིག་སེམས་ཅན་པ་དང་སྟན་མོང་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ནི་
སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྐྱེད་བར་མི་བྱའོ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་
གྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་དུ་ཞེན་པ་
སྟོང་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་
བསྟན་པ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་
མཐོང་ལམ་གྱི་བར་དུ་བསྒྲོམ་མོ། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་མེད་ན་
གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་རྟེན་གྱི་

གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་ནམ་པའི་མཆན་ཉིད་ནམ་པར་
རིག་པ་མ་འབྱུང་བར་འཛིན་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་མོ་ཡིན་ལོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་
བྱས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་རྟོགས་པ་དེའི་ལག་རྒྱུས་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདེན་ཞེན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་པ་
དང་། བདེན་པར་བྱུབ་པ་ལ་བྱུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །སྤར་བ་ཤད་
པ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་འབྱུང་པར་ཁོང་དུ་ཐུང་ཅིང་།
མ་འབྱུང་བར་འཛིན་པ་ལྡོག་པ་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། བསམ་བླུང་གི་རིགས་པ། སྒྲོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་
འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ངོ་
མོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་
བཞིན་དུའོ། །དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པ་ན། །དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་
དག་ཏུ་ནི་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བཀག་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་
ཡང་ཁེགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དེ་བཀག་པའི་
བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པའི་ངོ་མོ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལོ་སྙམ་དུ་བསྒྲོམ་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་བྱུབ་པ་ཆོས་
ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོན་མོངས་པའི་ཕྱིབ་པ་

དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་རོ། །ཀླུ་མཆན་ནི་དེའི་ཆེ་ཕུང་པོ་བདེན་
པར་འཁྲུལ་པའི་མཆན་མ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ས་པོན་མཐའ་དག་སྤངས་པ་
སྤང་ཡང་བདེན་པས་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་རང་ཉིད་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་མཉམ་
གཞག་གི་སྒོ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་
བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྤྱེས་ན་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱེས་བྱ་མཁས་
པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རོར་བྱ་ཆུ་ཤེས་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་པན་ཚུན་མ་
འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཤེས་པ་བཞིན་དུའོ། །སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྤོ་
ཞེས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཉིད་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་དུ་མར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་འཇམ་བའི་འཕགས་པ་
སྤོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་རོར་རྟེན་འགྲེལ་སྤྱུ་མར་སྤང་བར་འདོད་པ་ལ་ནི།
དབྱུ་མ་པའི་ངི་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སྤོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱུ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤོབ་དཔོན་སྤྱུ་མ་རིགས་སྤྱི་བ་
པར་འདོད་པ་ཡང་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་བ་པ་རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟན་པ་དང་། དེ་ཁས་
ལེན་པ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ས་པོན་སྤྲོད་བྱས་པར་འདོད་པ་ཁས་སྤངས་འགལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསར་
དུ་སྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་རོ་བོ་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་
བདེན་པས་སྤྲོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་རོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་རོ་

པོ་ལའི་ན་བ་བཞིན་དུ་ལོ། །འདོད་ན། སྤང་གཉེན་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་དེའི་ཆེ་གཉེན་
པོ་བསྐྱོམས་པས་ནམ་མཁའ་ལ་པན་གཞོད་སྐྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་དེ་དག་
ལ་གཉེན་པོས་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྤང་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་
ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིབ་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར།

གཉེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་བྱུབ་སྟེ།
དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་ཁས་
ལྡངས། སྤང་གཉེན་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་ཁས་ལྡངས་པ་གང་ཞིག་། དེ་དོན་དམ་པར་
ཡོད་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་མི་ལྟོག་པས་
སོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྡུབ་པ་དེའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་ངོ་མཆར་དུ་བཅིས་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱིབ་པ་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་
པོར་མཛད་པས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་འདི་ཁོ་ན་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་ཆོགས་པའི་ལྟ་
བ་དང་། ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་འདི་ལ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་

འཛིན་པའི་ཞེན་ལུལ་དང་ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་དང་ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་
 མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 ལས་གོལ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་ཞེན་ལུལ་དང་པོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་
 ཏོ། །ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་
 མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་འདི་ལ་སྤར་
 མེད་གསར་དུ་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་ཟག་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་དབེན་པ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བདག་
 མེད་པ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱར་
 འདེབས་དང་། དེའི་ཞེན་ལུལ་བཀག་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
 བསྟན་དོ། །དེ་མ་བསལ་དུ་མེད་པ་དང་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དགག་བྱ་ལ་བྱང་
 པར་མ་སྐྱར་བར་སྐྱིར་འཆད་པ་ནི་སྤངས་གཉིན་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །ཡང་རྒྱུ་
 པ་གཉིས་པ་དང་པོས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་བདེན་
 གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་བདེན་སྤོང་སྤར་མེད་གསར་
 དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དེ་ནི་རང་ལྟོག་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི། མཆོན་གཞི་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་དང་སྤང་
 པོ་འདི་ལ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་བདེན་
 མྱོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གྲུབ་པ་ན་བདེན་སྤོང་རྩུན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྤར་མེད་གསར་
 དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་

བྱུང་བས་སྟོང་པའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རང་
ལུགས་ལ་ཁས་སྤངས་པས་”ཆོག”པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་
རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཅུང་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི། སྟོད་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འབྱུང་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ལ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་
པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་ཅིང་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་
པར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་གནས་ལུགས་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དུ་ལྟ་བར་བྱ་
སྟེ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པའི་ངོ་བོ་བསལ་

༡ མ་ཕྱི ༡༩༧༦ན། ཆོག ཞོལ ༡༩༩ན། སྟུ ༡༩༩ན། སྟུ ༡༩༩ན། སྟུ ༡༩༩ན། ཆོག

བ་དང་། རོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བཞག་པ་མ་བྱས་པར་
རོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྟངས་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོམས་པར་
བྱས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་གོམས་ན། སྒྲུ་མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲུ་མའི་སྒྲང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་
གཉེན་པོ་རྩལ་པས་སྒྲང་བྱ་རྩལ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ངོ་བོ་ལ། དངོས་དང་། སྒྲངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མདོས་དངོས་སུ་མ་
ཐེན་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་
མ་སྟེ་སྒྲུས་མ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་
ནི་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིས་བསྐྱས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆོས་
ཅན། །སྐབས་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒྲངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་ཞིང་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་སྤྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་རེ་རེ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་དག་
སྒྲུ་མ་གོ་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱས་པ་པར་ཕྱིན་དུག་

ག་ལ་འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལྡོག་པས་དབྱེ་བ་ནམ་པ་སུམ་ཅུ་
ཅ་དུག་ཅན་སྐྱེས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཅེ་མོའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཅ་བ་ལྟར་རོ། །ཤེས་
སྐྱེབ་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་ན་ཤེས་སྐྱེབ་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་དེ་སྐྱེས་ན་མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་
པར་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པས་ནམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་འཛོལ་བོ། །དེས་མཐོང་སྤངས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་ཟད་པར་སྤངས་པས་སོ། །ནམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དབྱེ་རུང་སྟེ། འདོད་པ་
དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སམས་བསྟུས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་
པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་ནམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་རེ་རེ་ལ་སུམ་ཅུ་
ཅ་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་
ཅེ་མོ་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་
ནས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་སྟོམ་པའི་ནམ་འབྱོར་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་ལ་དབང་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེལ་ནམ་པར་

བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་མེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བས་ཞེས་སྟོམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་བསྟོམས་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྟོམ་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་སུ་སྟོམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་
 ཉེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྟོམ་པ་ཆེས་
 གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་པར་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ལ་སྟོར་ན་ཡང་། གཞུང་སྔ་
 མས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། འདིས་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ཟད་པའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པར་བྱཏོ། །མདོའི། དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་མཐར་
 གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སེལ་རྟེན་རྣམ་པར་
 བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་
 ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ་ཞེས་སོ། །བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་
 ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱར་མེད་པས་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་ཆིག་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྐབས་སྔ་ཕྱི་
 གཉིས་ཡོད་པས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སྟོམ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྟོམ་པར་
 མ་ཟད། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སྟོམ་ཞེས་བཤད་
 པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །འདིར་བཤད་པ་འདི་དག་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོར་བ་ནི་
 འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཉོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ། མཉམ་གཞག་གིས་
 བསྐྱེད་ས་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟོམས་ནས་

འདྲའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་རྟོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྟུང་ཐོབ་
པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མེད་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤངས་
པའི་སྟོན་ས་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཞེས་པ་ཕྱི་
མ་འབྲེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་བར་བཞག་པ་དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྟེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཀླ་ཤི་ཞེས་པའི་བར་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགོག་
ཅེས་པ་ནས། སྟེ་བ་འགགས་པས་ཀླ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་
ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ཀླ་ཤི་སྟེ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནས་འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། གང་འགགས་པས་
ཀླ་ཤི་འགགས་སྟམ་ན་སྟེ་བ་འགགས་པས་ཀླ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པའི་བར་རྣམ་བྱང་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་
པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་ལ་བརྟགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་འདོད་སྟེ་ལ། ལུགས་མ་ཐུན་ལ་བརྟགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་

རྒྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཀླུ་འབྱུང་སྤོང་འདོད་སྤྱོད། ཀླུ་འབྱུང་སྤོང་རུས་སུ་ཚད་མས་
བྱུང་བ་ན། རྣམ་བུར་ལུགས་ཐོག་ལ་བརྟགས་བས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་འགོག་རུས་སུ་ཁོང་
དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུགས་དང་མཐུན་པར་བརྟགས་བས་མ་རིག་བ་འགོག་
བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བུར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
བཤད་པ་འདི་ནི་བུར་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཤེས་མཐོང་གིས་
བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་བཤད་པ།

གསུམ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ལ། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། གཉེན་
པོས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྤྱར་བ་
ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཅེ་སོ་འཆད་དོ། །རྟོན་ཚད་མ་བྱུང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཡིན་ན་བརྟེན་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གོ་སྤྱོད་བས་སོ། །གཉིས་
བ་ཅ་བ་ལ། མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ཐོད་ཀླུ་ཀྱི་རང་
བཞིན་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚིག་དོན་རྟོ། །མདོ་ལས་བསྟན་
ཚུལ་ནི། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ། ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་
མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་བ་སེལ་རྣམ་བསྐྱེདས་དང་། བར་དུ་གང་ཡང་
མ་བརྟག་པའི་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་
འགོག་པ་སྤེལ་བའི་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་

འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་མར་འོང་གཅིག་ནམས་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི།
ཀང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་སེང་གོ་ནམ་བསྐྱིངས་དང་། ཀང་བ་ལྷག་མ་ནམས་
ཀྱིས་མར་འོང་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་དོན་བསྟུ་དང་བཅས་བ་ཅམ་ཞིག་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས་བར་བ་གཉིས་གོ་སྤྱོད་བར་དགོངས་ནས་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །ཐོད་ཀྱལ་
གྱི་རང་བཞིན་ནི། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་སྤེལ་
ཆོས་འགོག་བ་སྤེལ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་སྤེལ་གཞིར་བྱེད་
པའི་ཆོ། སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤེལ་ནས་སྟོམས་བར་འཇུག་
རུས་བ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཅལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གང་ཡང་བར་དུ་མ་
བརྟག་པའི་ཡར་འོང་ནི། “སྒྱུས་^༡་ས་བསྟན་བ་ཅམ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀྱལ་གྱི་དངོས་གཞི་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་གཞི་དང་མི་འབྲ་བ་སྤེལ་ནས་འགྲོ་བ་ཐོད་བཀྱལ་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ན་ས་བྱག་བ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོབ་པོ། །

གཉིས་བ་ཆིག་དོན་ནི། འདིར་ཐོད་ཀྱལ་དུ་ནི་སྟོམས་བར་འཇུག་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་
བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བ་སྔོན་དུ་
བཏང་ནས་སྟོམས་བར་འཇུག་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གཞིའི་“དང་^༢་པོར་འགོག་བ་དང་
བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར་ལྷགས་དང་མ་ཐུན་བ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མ་ཐུན་བ་
ནམ་བ་གཉིས་སུ་ཡར་སོང་མར་འོངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་ཅོམ་པའི་ཕྱིར།
མཛད་ནི། རབ་འགྱུར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེཀླེ་ནམ་བར་བསྐྱིངས་བ་གང་ཞེ་ན།
རབ་འགྱུར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་སྡིག་བ་མི་དགོ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་བ་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༠༡ན་ ༡ན། ཞོལ། ༡༩༡བ་ ༡ན། སྒྱུས་ སྤྱི་ ༡༡༥བ་ ༥ན། ལྷ། ༡༡ན་ ༡ན། དུལ་

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༠༡ན་ ༤ན། དང་ ཞོལ། ༡༩༡བ་ ༤ན། དབང་ སྤྱི་ ༡༡༦ན་ ༡ན། ལྷ། ༡༡ན་ ༥ན། དང་

རྟོག་པ་དང་བཅས། དེ་ཕྱིད་པ་དང་བཅས། དཔེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་
བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །

འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆམས་
གཟུང་སྟེ་གནས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་
འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཐར་གནས་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་རྒྱས་ཏེ། དང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་ནས་འདོད་སེམས་ལ་དེ་ནས་འགོག་པ་གཅིག་བྱ་བར་གནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ། དེ་
ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་འགོག་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་གཉིས་བརྒྱལ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་
ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་ལྷ་མ་གཉིས་དང་གསུམ་བརྒྱལ་རྣམ་ཤེས་ལ།
དེ་བཞིན་བྱ་བཞི་བརྒྱལ་ནས་མཁའ་དང་འདོད་སེམས་ལ། ལྷ་བརྒྱལ་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་དང་། འདོད་སེམས་ལ། རྒྱག་བརྒྱལ་གསུམ་པ་འདོད་སེམས་ལ། བདུན་
བརྒྱལ་གཉིས་པ་དང་འདོད་སེམས་ལ། བརྒྱད་བརྒྱལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ།
དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་བྱ་བས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་
བཤད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་
བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི་འགོག་པའི་བར་བྱ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་མི་འདྲ་བར་
སྤེལ་བའི་སྟོན་པ་འགོ་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མཇུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་
རྒྱག་པ་ཡན་ཆད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཐོད་ཀྱི་ལ་
སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་མངོན་བྱ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོཙ་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཐག་ཐོད་ཀྱི་ལ་

གྱི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོ་ག་
པའི་བར་དུ་ཡར་སོང་སྟེ་དེའི་འོག་དུ་འགོ་ག་པ་ནས་བཟུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་བར་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་བཞུགས་
གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འགོ་ག་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོངས་ནས་དེ་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འོག་མ་འདིས་དངོས་གཞི་འབྲེན་པའི་ཆེད་དུ་སྔ་མ་བསྒྲ་
སྟེ་བརྗོད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། གནས་གཞན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཆོག་དོན་ལ་མ་
ཞུགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གང་ཡང་བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཡར་
འོང་ནི། གོ་སྤྱོད་བར་དགོངས་ནས་འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་
ཆོས་ཅན། མེད་ཀྱལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེས་ལས་ལངས་ནས་འགོ་ག་པ་
ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་གྱི་བར་ལས་ལངས་
ནས་འགོ་ག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཅལ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ལངས་ནས། འགོ་ག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་སྤིང་ཅེ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་
རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མར་འོང་ལ་འདོད་སེམས་སྟེལ་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགོ་ག་པའི་རྗེས་སུ་སྤིང་ཅེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
དགོས་པ་འགོ་ག་པ་ལས་འགོ་ག་པར་ལྡང་མི་བྱས་པས། དེ་ལ་བྱད་རྒྱུད་བྱས་པར་

འདོད་པ་ནི། ཡར་མོང་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུག་ཡིན་སྟེ་དེ་བས་མ་
ན་ཡང་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་པ་སྤེལ་གཞིར་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་
སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་འོང་གི་སྤེལ་གཞི་ལ་སྟོམས་འཇུག་དགྲུག་
ཡོད་པས། འབྲེལ་པ་འདིར་འགོག་པ་གངས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འགོག་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཐག་མེད་ལ་ཡང་ལྡང་བྱས་མོད་ཀྱི། སྤིང་ཅེ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མར་འོང་ལ་
འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐབས་དམན་པས།
རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དང་། རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིས་
རིང་བའི་ཕྱིར། སྤིང་ཅེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་ཀྱང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤིང་ཅེ་ལས་ལངས་ཏེ་
འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
འདོད་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མཆོམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་མར་འོང་ཚུལ་ལོ། །དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་
ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་ཕུ་བོར་ལ་
ཞེས་སོགས་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
བར་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་ལའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་སྤེལ་གཞི་དང་།

སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
བཞི་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཏེ་འགྲོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྒྲིམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་གྱི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཅེ་
མོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར། སོ་སོའི་ངོ་བོ། རོན་བསྐྱ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་ཉེན་སྒོམ་པའི་ལམ་”ཅེ”^༡་སྦྱོར་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་མ་སྤུན་
པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་།
འཛིན་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟོག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་
དགུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། དུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྐྱས་པ་དང་། རྒྱས་
པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནས་ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་ལ་འོངས་སྦྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། གསུང་རབ་དང་། དེའི་བརྗོད་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་འབྲས་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་
སྟེའོ། །གཉིན་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོད་དུལ་ཅན་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
གནས་སྐབས་སོ། །མདོ་ནི། དེམ་པ་བཞེན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་དང་། །གལ་ཏེ་ཅི་སྐད་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠༩ན༡ན། ཅ་ ཞོལ། ༡༧༩བ༡ན། སྒྱ། ༡༡༥བ༥ན། སྒྱ། ༡༡༥ན༥ན། ཅེ

བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིར་ལ་སྟོབ་ཅིང་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་
པར་བསྟུན་པ་དང་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན། སྟོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་བན་ཡོན་འདི་དག་
ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པོ་མེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟུང་
པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྟུན་པས་ཤེར་ཕྱིན་
མངོན་པར་བསྟུན་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམས་པས་
ཤེར་ཕྱིར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི་གཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
དགུ་སྟེ། སྟོམ་པའི་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྟོར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྤང་
བར་བྱ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་དགུ་སྟོར་བ་ཉེར་
བསྟོགས་གྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དགུ་གང་ཞེ་ན།
མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གསུང་རབ་གྱི་ཆོས་
མདོར་བསྟུས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྟན་སྟེས་
གྱིས་བསྟུས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྟོམ་ལམ་སྟོར་བ་ཉེར་
བསྟོགས་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞིམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་རྟགས་སྟོར་དེ་བཞིན་དུ་སྟུང་བར་བྱའོ། །རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་
རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གསུང་རབ་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྟན་སྟེས་གྱིས་བསྟུས་པ་ཆོས་ཅན་ནོ། །

དོན་ནི་སྔ་མ་གསུང་རབ་གྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་མཚན་

ཉིད་ཤེས་པ་དང་། བྱི་མ་ཚས་རྒྱས་པ་སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་
བྱར་ཞེན་པའོ། །སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་མདོ་
རྒྱས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགོན་བྱས་པའི་སྒོ་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་པའི་གཉེན་པོ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པ་དང་། བསྐྱངས་ནི་ཐོགས་དང་མགོན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཡིན་གྱི། བྱིར་བཏང་བའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་བརྟུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པའོ། །ལམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་སྒྲོས་ཏེ་བྱུང་བ་འགགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་མཐའ་བཞེས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྩལ་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
དུས་ན་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའོ། །

ལམ་གྱི་རོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི། རྟག་འཛིན་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་
བ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་སྦྱོར་བའི་
ལམ་དང་། རྟོང་བ་ཉིད་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ་“སྒྲོམ”^༡པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མཛོན་སུ་མ་གྱིས་རྟོགས་
ཟེན་“སྒྲོམ”^༢པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་“སྒྲོམ་པ”^༣འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྟན་སྦྱེས་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༠༥ན་༡༣། ཞོལ། ༡༧༥བཤན། བསྒྲོམ་ སྤྱི་ ༡༡༧ན་༤༣། གླ། ༡༡༥བཤན། སྒྲོམ་

༢ མ་ཕྱི་ ༡༠༥ན་༤༣། བསྒྲོམ་ ཞོལ། ༡༧༥བཤན། སྤྱི་ ༡༡༧ན་༤༣། གླ། ༡༡༥བཤན། སྒྲོམ་

༣ མ་ཕྱི་ ༡༠༥ན་༤༣། སྒྲོམ་པའི་ལ་ ཞོལ། ༡༧༥བཤན། སྒྲོམ་པ་ སྤྱི་ ༡༡༧བཤན། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ གླ།

གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ལ། གཉེན་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་
པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉེན་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདུག་པའི་ཡུལ་ཅན་བར་ཆད་
མེད་ལས་རྣམས་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་
པའི་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་
ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་ཡུལ་གྱིས་
དབྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཞེས་
དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སྤང་བྱ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་
སྒྲོ་ནས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལས་གྱི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་གཞོམ་བྱ་ཡིན་ཏེ།
གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

དགུ་གང་ཞེ་ན། ཞི་བ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལས་པ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་དུ་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་
བྲལ་བས་སོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོགས་ལས་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བས་བྱང་

རྒྱལ་མེས་པ་དཔལ་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞོམ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་
བྱའོ། །ཆོས་ཅན་ལྷ་མ་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་སྤྱོད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་
སོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ལུ་བ་ཆོས་ཅན།
ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར།
རིགས་ངེས་པ་རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་དེའི་ཐེག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ལུ་
བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་རེ་ཤིག་
རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་མེད་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་ཕྱིན་
གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མ་ཐེན་པར་
མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དམིགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་བསྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་
དམིགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་
རྟག་སོགས་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
བཤད་ཀྱི། བསྒྲོམ་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་

བ་དང་། སྒོམ་མི་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་བ་མི་བཞི་ལ་བདེན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་བ་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་
ནོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་མི་བཞི་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སོ། །ཉན་རང་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་
བ་ཉིད་ལ་ཞེན་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་
བས་སོ། །ཉན་རང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་བས་དེ་ལ་ལྟོག་བྱར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །

གཉིས་བ་འཛིན་རྟོག་བཤད་བ་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་བ་དང་། བཏགས་འཛིན་
རྟོག་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་
བ་ནི། འཛིན་པར་བྱེད་བ་དང་པོ་རྩས་འཛིན་རྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མདོ་ལས་
བསྐྱབས་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སོགས་ལ་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་བ་སོགས་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དགུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ནི། སྤ་མ་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བ་བཞིན་དུ་སྤང་
བྱ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩས་སུ་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་བ་ཡུལ་ཅན་ནམ་བ་
དགུ་ལོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་སྟོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགུ་བོ་གང་ཞེན། ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་བ་གསུམ་ནི། རང་
དབང་བའི་གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པར་མི་སྐྱེ་བས་སྤང་བོ་ལྟ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་
བཏགས་བ་ཅམ་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན།

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་ལས་སྒྱུར་བ་ཉེར་བཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་
དངོས་སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་
བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱཏོ། །ཕྱང་སོགས་ལ་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
བྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐའེན་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་
སྤྱིང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་བྱེད་དུ་འགྲོ་
བའི་བྱིར། མཐའེན་བ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ལ་གང་ཟག་དུ་བཞག་པ་ལ་ཁོངས་སྒྱུད་པ་པོར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྦྲེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
ནི། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སོ། །སྒྲིད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་གཉིས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བ་ཙམ་དོན་དུ་
གཉེར་ཀྱི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་
ཤིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་
པར་མི་དམིགས་པའི་བྱིར། ཉན་རང་གི་ལྟ་སྒྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་
ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་གིས་
སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་སོགས་ལ་
སྤྱོད་པའི་ཆེ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཏེ་བསྐྱབས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། ཀུས་
བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྟངས་དེ་འདོགས་
པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་སྤངས་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བའི་མི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་
རྣམས་འཛིན་ལས་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་ཕྱེ་བ་དགུ་སྒྲོམ་ལམ་དེ་
ཡིས་རྣམ་པར་འཛོམས་པས་སོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཐ་སྟངས་དང་མིང་དང་མཆེན་
མ་དང་མདོན་བར་ཞེན་པ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྟངས་དེར་རྣམ་
པར་བཞག་པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོར་སྤངས་པ་ཅམ་གྱི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་སྐྱུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པ་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་སྤྱན་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་
ལམ་དེ་དང་སྤངས་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་ཕྱེ་བ་དགུ་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོམ་སྤངས་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་

བཞེན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་གསུམ་ལ་ཚོངས་པའི་བཏགས་འཛིན་
རྟོག་པ་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་ལ་སྤྱིས་བྱར་
བཏགས་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བར་དགུ་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། སྤྱི་མ་བཞེན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ་
བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱིས་ཆོས་ཅན། དུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་
དངོས་སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགུ་གང་ཞེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་གསུམ་ནི། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་
བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཚོངས་པའི་བྱིར། ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཚོངས་པའི་བྱིར། སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཆོས་
ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ཀུན་དུ་ཚོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཚོངས་པའི་བྱིར། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་སྤོང་བ་ལ་
ཚོངས་པ་ལ་སྤྱིས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་
པ་ལྟན་སྤྱིས་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལམ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཚོངས་པས་དེ་གསུམ་གྱི་
སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ལ་ཚོངས་པའོ། །

ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་བ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་བྱིར། ལམ་གྱི་དམིགས་
པ་ལ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་མི་ལྡན་པ་བདེན་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཚོས་ཅན་དང་། ཚོས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་
པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མི་མཉམ་པ་
ཉིད་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་
ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་བྱིར།
ཡང་ན་འདི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་སྒྲོངས་པ་ལ་བཤད་
དོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པ་ཞིག་ནི། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚོས་ཅན།
སྤྱུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་སྤེའི་དོན་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་སྤྱུག་པའི་སྤྱི་
བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོངས་པ་ཞིག་ནི། ཉན་
མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྒྲོ་བྱུང་བ་དང་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་བྱིར། ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་ཞིག་ནི། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲོང་
པའི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་

རྒྱུ་ཐ་དང་གྲིས་སྒྲོང་པར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒོངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྒོངས་དགྲ་
པོ་ལ་སྒྲེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་མོངས་སྒྲོང་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲན་སྒྲེས་གྱི་
རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་
གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་པལ་ཆེར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒྲོན་ས་
བསྒྲན་གྱི། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ས་པོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།
གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་
དེའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཡོད་
པ་དེ་དག་སྒོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་སྤངས་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཙུག་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་
དེ་དག་གིས་བསྐྱུ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཙུག་བརྒྱད་སྤངས་པས་སོ། །སྒྲོམ་སྤངས་
ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་ལ་ཡང་བཤད་
དུ་བྱང་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཤེས་སྤྱིབ་རྟོག་
པ་མངོན་འགྱུར་དང་ས་པོན་དུས་མཉམ་དུ་སྤངས་པར་བཞེད་པ་ལ་གསལ་ཞིང་། ས་

བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་
འགའ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མཆོག་གིས་མངེས་ཤིང་སྤྲ་བ་ཡིས་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཀྱུ་མཆོ་ཆེ་ལ་རྩ་བོ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྲན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཀུན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱེད་དེ།
"ལུས་ལ་^༡འཆོ་བར་བྱེད་པས་ཡམས་ནད་དང་འབྲ་བའི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་སྤངས་རྩུང་དུའི་
རྩུང་དུས་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྟེན་པ་
ལ་འགའ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་པ་ནད་ལས་གྲོལ་
ཏེ་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་ལ་གནས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཐོབ་པ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་མངེས་པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྙིང་ཐེའི་གཞན་
གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྲན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་^༢སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་པས་
བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་དུ་མར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པས་

^༡ མ་ཕྱི ༡༠༧བཅུ། དུ་མ་ལ ཞོལ ༡༠༠ནལ། ལུས་ལ སྒྱ། ༡༡༡བལ། ལྷ། ༡༡༡ནལ། དུ་མ་ལ

^༢ མ་ཕྱི ༡༠༧བལ། མངོན་དུ་སྤྲ ཞོལ ༡༠༠བལ། སྒྲོན་དུ་བསྐྱ སྒྱ། ༡༡༤ནལ། མངོན་དུ་སྤྲ ལྷ།
༡༡༡བལ། མངོན་དུ་ -ཞིང

གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་འཆེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཡམས་
གྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་ནམས་ཟད་ནས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ཆ་ཆང་ཞིང་
འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ནད་པ་རིམས་ནད་བྱང་སྟེ་
ཡུན་རིང་དུ་ཡོན་ནས་དགའ་བས་དབུགས་ཕྱིན་པ་སོབ་པ་བཞིན་དུ་ཤོ། །ཡོན་ཏན་ངང་
གིས་འདུ་བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་རྩ་བོ་བཞི་དག་ངང་གིས་འདུ་བ་བཞིན་
དུ་ཤོ། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་བཤད་པ།

བཞི་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལོག་རྟོག་བསལ་
བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་མང་པོས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་
ནམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྟར་བ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་
གྱི་ཅེ་མོ་བཤད་པའི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཆད་དོ། །ཅེ་མོ་འདི་
ཉིད་སངས་རྒྱས་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་མོ་སྟེ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་བཤད་པའམ། ཡང་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་མོའི་སྐབས་
ནས་བཤད་པ་ནམས་ནི་རྟོག་པའི་ས་སོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་
དུས་ན་ས་སོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཁྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ལྷན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་
སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་དངོས་རྒྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བར་

ཆད་མེད་ཅེ་མདོ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་མང་། སོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་ཏེ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྒྲེ་བོ་ཉན་ཐོས་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་
པ་ས་དང་སོ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་
བས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་སོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། དངོས་འབྲས་བསོད་ནམས་མང་བས་དངོས་རྒྱ་བསོད་
ནམས་མང་བར་མཆོན་པའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོ་མདོ་ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་མང་བས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ས་དང་སོ་ལ་བཀོད་ནས་བསོད་ནམས་
བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསོད་ནམས་མང་བ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བར་ཆད་
མེད་ཅེའི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་བསོད་ནམས་མང་བ་
ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་
བསོད་ནམས་མང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་ཆད་མེད་
ཅེའི་དངོས་འབྲས་སྤྱུ་རྒྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་སྒྲུར་བ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༠༧ན། པ ཞོལ་ ༡༩༡༣ན། ཙ སྤྱི་ ༡༩༤༧ན། ཟླ་ ༡༩༡༣ན། བ

གཉིས་པ་ལ། ཇི་བ་དང་། ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེའི་
དམིགས་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། བདེན་པའི་དངོས་མེད་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བཙུ་རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་
གྲིས་བསྐྱས་པའི་བྲན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེ་བདག་
པོའི་རྒྱན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བར་ཆད་མེད་ཅེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྲིས་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེ་དམིགས་
རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་འདི་ལ་ནི་བདེན་གཉིས་འགལ་
བར་རབ་དུ་སྒྲ་བ་རྣམས་གཅིག་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པར་དམིགས་རྒྱན་ཡིན་ན་བདེན་
པར་གྲུབ་ལ། བདེན་པར་མེད་ན་དམིགས་རྒྱན་དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཀྟོལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་པོ་ནི་
བྲན་པ། རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། གནས་འདི་ཟབ་པར་བསྐྱར་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་
རྒྱན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བདག་རྒྱན་དང་རྣམ་པ་ནི་རྩ་བ་ལྟར་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རབ་དུ་སྒྲ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེའི་
ཐམས་ལ་མཁས་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཀའི་ཀྟོལ་བ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་

ཀླུ་མཆན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ལ་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པས་གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གྲུག་ཀའི་ཚོལ་
བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདིའི་དམིགས་རྣམ་
འདིའི་ཟབ་པ་ཉིད་བསྟན་དོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲུག་ཀ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་
བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཟབས་ལ་མཁས་པས་གྲུག་ཀ་དེ་དག་
བསལ་བར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བཞི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་འོག་ཏུ་བསལ་བྱ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཆད་པའི་ཀླུ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་
གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་ནོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ལོག་པར་རྟོག་
པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་བཅད་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་ཀླུ་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་
དམིགས་རྣམ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་
པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། ལམ་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་དང་།
སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཅིག་དང་། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཀུན་རྫོབ་
དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མི་འཐད་པར་ཚོད་པ་གཉིས་དང་། སྟོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ་གཅིག་དང་། སྟོད་པའི་རྟེན་སྦྱབས་འགོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
གསུམ་དང་། སྟོད་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། མངོན་རྟོགས་དང་།

དེའི་སྤང་བྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
གཅིག་དང་། སྤང་གཉིན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། བསྐྱོམ་བྱ་རང་
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། དེ་བསྐྱོམ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
གཅིག་གོ། མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱང་དངོས་པོ་
མ་མཆིས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ངོས་བརྩུང་བ་དང་། དེ་བསལ་ནས་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསྐྱེད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་བོ་བྱང་ལྷ་བ་
སེམས་དཔའི་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པ་རབ་རྩ་སྤྱོད་བ་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་བ་ཤད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲིན་
ཡང་དག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་
འདས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པས་སྒྲོང་
བ་མི་འགལ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བསྐྱབས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
དམིགས་པ་དང་བདེན་སྒྲོང་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་འཐད་པར་བསམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྩ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་རྟོག་པ་བརྩུ་བྱས་པོ། །རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་
བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་འཐད་པ་
སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་བརྩུ་བྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩུ་བྱས་པོ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་བདེན་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོ་ལ་སྦྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་མ་ཡིན་
པར་ཡུལ་གྱི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་བཀག་པ་ན། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་
པ་རང་གི་ངོས་ནས་དམིགས་སྤྱོད་ཀྱི་མི་འཐད་པར་མཐོང་ཞིང་རང་གི་ངོས་ནས་
དམིགས་སྤྱོད་ཀྱི་བཞག་པ་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པའི་དོན་མི་ཞེགས་པར་
མཐོང་ནས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་སྟེ། གུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་
ལྷངས་པ་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
ལྟར་སོང་བ་ན་གུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མི་བདེ་བ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །

འདི་ནི་དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཆོད་བཞག་པའི་ཁས་ལྷངས་ཉགས་སུ་
བཀོད་ནས་གུན་རྫོབ་མི་འཐད་པར་ཅོད་པ་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ཡིན་ལ།
ཉགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ན་བྱུང་བ་མ་བྱུང་པའི་ལན་དང་།
དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ན་ཉགས་མ་བྱུང་པའི་ལན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉགས་ཀྱི་སྤྲིག་
མཆོམས་ལ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། དམིགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ནམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་གུན་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་
ཡིན་ཞིང་ཉགས་མ་བྱུང་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཉགས་མ་བྱུང་ཅེས་
པའི་ལན་སྟོར་བ་ནི་སྤྱོད་སྤྱུལ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་བསྐྱེགས་པ་ན་བྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་
བས་སོ། །ཉགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་ཅོད་ན། བྱུང་བ་མ་བྱུང་

པའི་ལན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དུ་དེར་ཐལ་ཟེར་ན། འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ། དོན་
དམ་དུ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་
པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པ་ལ་མི་གཞོ་བའི་རྣམ་འགྲུར་རོ། །

འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་
སོ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་”^༡ ཀྱིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་པའོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་སྟེ། ཚོད་པ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོར་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ། །སྟོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །སྟོད་པའི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་
ལ་སྟོར་རྒྱུས་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅུ་ཅད་ཐད་པས་སོ། །དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་འདུན་དུ་གདགས་པའི་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་
དམིགས་པ་བཀག་པས་སོ། །

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡ནམ། + ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ ཞེས་ ༡༠ནམ། - ཀྱི་ངོ་བོ་ སྟེ། ༡༡མམ། ལྷ། ༡༡ལན་ནམ། + ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་

སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པས་
 སོ། །མངོན་རྟོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོགས་བྱ་དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་
 རྟོགས་པ་བཀག་པས་སོ། །སྤང་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། སྤང་བོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོས་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་ཡང་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པའོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ལམ་རྣམས་པར་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སོ། །སྤང་
 གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་སོ་དག་གི་
 དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོར་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། །ཆོས་རྣམས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མཆོན་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པས་སོ། །རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྒྲོམ་བྱ་
 རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་
 སྤོན་དུ་བཏང་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོགས་གཉིས་
 གྱི་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་

ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་།
རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
དག་པར་བསྐྱེད་ནས་བར་ཆད་མེད་ཅེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་དགྲེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ལ་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་སྟོན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ལ། དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་གྱི་
ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དོན་དམ་པའི་སྟོ་
ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། བདེན་
གཉིས་འགལ་བའི་ཁྲན་ཀ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་ལ་དེ་ལ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་
གདབ་དགོས་པ་དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་
རྟོག་བསལ་བར་རིགས་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་ས་བོན་
དང་བཅས་པ་ཟད་པར་བྱ་བའོ། །

བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་གྲུབ་མཐས་བཞག་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་ཟད་
པར་སྤངས་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་འགལ་བར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ས་
བདུན་པ་བར་དུ་འཇུག་ལ། ས་བོན་ཟད་པར་བར་ཆད་མེད་ཅེས་སྟོང་བའོ། །དོན་
བསྟུན་ན། ས་བོན་གྱིས་རྩ་བུ་སྐྱེད་པ་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་བར་
ཡུལ་གྱི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་ཅིང་། ས་བོན་
རང་གི་ངོས་ནས་རྩ་བུ་སྐྱེད་པ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པ་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་མཐོང་

ནས་མི་འཐད་པར་ཚད་པ་ཡིན་ལ། བདེན་བྱ་བ་ཀྱི་དོན་བཀག་པ་ན་ས་བོན་གྱིས་མུ་
གུ་སྐྱེད་པ་ཐག་ཁ་ལ་སྐྱུལ་འཛིན་གྱི་རོར་སྐྱུལ་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་དུ་བཞག་པར་ཐད་
པའོ། །ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་མུ་གུ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་མུ་གུ་
སྐྱེད་པ་སློའི་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་ཐད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དོན་དམ་
སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ཡིན་ཡང་ཁུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་རིགས་ཀྱི། དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་
ཁྲན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་ནས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འབའ་ཞིག་འདེབས་དགོས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ས་བོན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེད་པ་སློའི་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་མུ་
གུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་བོན་རང་གི་
ངོས་ནས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ཡིན་ཡང་ཁུབ་པ་
མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་རིགས་པའོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡིན་གྱི། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བཀའ་བ་ལྟར་ན་
ནི། དགག་བྱ་དེ་བས་ཆེས་སྤྲ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་
ནི་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བའི་ནམ་
བཤད་སྟིང་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱབས་ལྡ་པའི་འབྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །

སྐབས་ཐུག་པའི་འགྲེམ་པ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་ལྗེས་ལ་གཉིས། བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་མཐར་
གྱིས་སྒྱོར་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཞོད་
པས་མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། ལེན་ལེན་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །

མཐར་གྱིས་སྒྱོར་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་མཐར་གྱིས་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཆན་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་
དང་རྣམ་ཀུན་དུ་རྣམ་པ་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་མཁུན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐགས་
ནས་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱོམ་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ཅ་བ་ནི། ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད་དེ། བརྒྱ་གསུམ་པོ་གང་།
སྤྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་པར་ཕྱིན་ཐུག་དག་དང་། སངས་རྒྱུས་ལ་སོགས་ཐུན་

པའི་རྗེས་བྱས་ཏེ་དང་། “ཆོས”^༡་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དངོས་མེད་འོ་ཉིད་ཏུ་
 ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའོ། །མདོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
 མ་མཆིས་པའི་འོ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆེན་མཐར་ཀྱིས་སྒྲིབ་བ་དང་། མཐར་ཀྱིས་སྒོལ་བ་
 དང་། མཐར་ཀྱིས་ནན་ཏན་ཏུ་བགྱི་ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ཆོས་བརྩ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་རིམ་ཅན་ཏུ་བསྒྲོམ་བ་མཐར་ཀྱིས་པའི་
 སྒོམ་ཚུལ་ཏུ་བྱེད་བ་ནི་སྒོལ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། འོག་བསྐྱུས་དོན་བྱག་ཏུ་
 བཤད་པའི་འགྲེལ་པར་མཁྱེན་གསུམ་རིམ་ཅན་ཏུ་བསྒྲོམ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདིའི་མཆོམས་སྐུར་ཏུ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་བ་ཉིད་ཏུ་ཉོགས་པའི་དོན་རྣམས་
 རིམ་ཅན་ཏུ་བསྒྲོམ་བ་ཡང་སྐྱབས་དང་སོ་གསུམ་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་
 བསྟན་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྒོལ་ཅིང་ཅུང་ཟད་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་
 ཉིད་སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
 རྫོགས་པར་བསྟན་བ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྫོགས་
 པར་བསྒྲོམ་བ་བསྐྱུས་ནས་སྒོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་
 པ་ཏྲ་རྒྱུག་པ་ལྟར་གོ་རིམ་རེས་ཅན་སྐྱུས་^༢་ཐོག་གཅིག་ལ་བསྒྲོམ་བ་མཐར་ཀྱིས་པའི་
 སྒོམ་ཚུལ་ཏུ་རེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་བ་ཡང་ཆོས་བརྩ་
 གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོག་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་བ་མཐར་
 ཀྱིས་བྱ་བ་དང་། རེས་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་བ་མཐར་ཀྱིས་སྒོལ་བ་དང་། མཐོང་
 སྒོམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་བ་མཐར་ཀྱིས་བསྒྲོམ་བ་མཐར་ཀྱིས་བསྐྱུབ་པའོ། །ཆོས་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༥ན་ ༡ན། མོས ཞོལ། ༡༠༥ན་ ༡ན། སྐྱ་ ༡༡༧བ་ ༥ན། ལྷ་ ༡༡༧ན་ ༥ན། ཆོས་

༢ མ་ཕྱི་ ༡༡༥བ་ ༡ན། ཞོལ། ༡༠༥བ་ ༡ན། སྐྱུས་ སྐྱ་ ༡༡༠ན་ ༥ན། ལྷ་ ༡༡༢བ་ ༥ན། དུས་

བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་མེད་དོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་
ཟིན་ཚུལ་གོ་བར་ཟད་ལ། རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་
དང་། མི་མ་བྲུན་པའི་སྤྱོད་ལས་སྤྲོག་པ་མཆོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་བྲན་དང་། དགེ་
བ་ལ་འདུག་པ་མཆོན་པ་གཏོང་བ་རྗེས་བྲན་དང་། དབང་པོ་ཉིད་དུ་སྟོང་དང་སྦྲུམ་རྗེས་
སུ་བྲན་ནས་སློབ་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པར་བྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཆོས་ལྷ་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་
མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན།
རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་པ་པར་བྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིན་བྱ་སྤྱིན་བྱེད་སྤྱིན་པ་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་འཁོར་
གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར། སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་
དེས་ཟིན་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པའི་བྱིར་དོ། །ས་བཅུ་རྟོགས་པ་ལ་པར་
བྱིན་བཅུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། པར་བྱིན་སྟག་མ་བཞེད་རིམ་འདུས་པའི་སྒྲོན་
མེད་དེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་། སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་བཞེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། བསམ་པ་
དུན་ཆོག་རྗེས་བྲན་དྲུག་གིས་ཟིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་སངས་རྒྱས་

རྗེས་སུ་བློ་བཟང་མི་འབྲུལ་པའི་སྒྲོན་མ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་
བློ་བཟང་པའི་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་
བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བཟོད་པར་
བྱེད་པ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་རྒྱུད་སྒྲོ་
ནས་སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པས་ཟེན་
པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་"དང་"མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་བློ་བཟང་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲང་དོར་བཅུང་སྟོམས་སུ་
བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་རིམ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པའི་སྒྲོན་མ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པའི་སྒྲོན་མ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་གྲོགས་སུ་
རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ་དང་མི་འབྲུལ་པར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ལས་
ལྷོག་པར་མཆོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་མཆོན་པ་གཏོང་བ་དང་།
དབང་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་བློ་བཟང་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཆོན་
ཉིད་རིམ་བཞིན་དུ་བློ་བཟང་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྐབས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བའི་རྣམ་པ་འདད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བྱུག་
པའི་འགྲེལ་བའི་བཤད་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི་ ༡༧༦ན་པ། དག ཞོལ་ ༡༠མན་པ། སྤྱི་ ༡༡༦ན་པ། གླ་ ༡༡བཟུང་། དང

སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ལ། འགྲེལ་བཞོན་པས་
མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཞད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །

སྐད་ཅིག་པའི་སྐྱོར་བ་བཞད་བ།

དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བྱང་ཆུབ་པ་འཆད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཕྱིན་པ་ན་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྐྱོམ་ཁུས་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་
བསྐལ་པ་གངས་མེད་མང་པོར་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་སྐྱོར་དེ་
ཡང་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་བྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་གྱིས་རྣམ་
པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་
སྐྱོར་ལ་གཉིས། དངོས་དང་དེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྩོལ་བས་
བསྐྱབས་པས་ན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཀླུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་
 གི་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གི་ལམ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་
 པ་ཡི་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་ཐོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་
 མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གི་རིགས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ཟག་མེད་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་གཞན་རྣམས་
 མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གི་ཆོས་
 ཀྱན་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཡུམ་པ་སྒྲོད་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
 པ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཀླུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཐུབ་པ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
 རྫོགས་པ་བྱང་རྒྱལ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་ཆལ་གིས་ཤ་བ་
 བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་མང་སོས་གཅིག་བསྐྱས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་གི། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སོ་སྟོས་པའི་རྒྱུ་
 མཐའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གིས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུང་
 བར་གི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱས་ནས་སྟོམ་པའི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་
 མེད་གི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟོམ་པའི་ཆོ། ཟག་མེད་གི་ལམ་མཐའ་དག་སྟོམ་
 ཀྱས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་མཐུན་སྤྱོད་ཆོང་ཞིང་འགལ་སྤྱོད་
 བདེན་གཉིས་གི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་
 དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་དེ་ལྟར་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་ཆེ་

གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ངི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ངི་མ་ཟད་པར་
བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ལུགས་
ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་ལ་
དགོངས་ནས་དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆོས་
ཉིད་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་
ནམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྤང་གི་མི་འབྲ་བར་མི་སྤང་ལ། དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤང་བས་གང་ཟག་གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་
བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་མཐོང་ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་ངེ་ལྟར་ན་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཀྱས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བྱས་ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
ཀྱས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་དམིགས་ན་དེ་དང་རིགས་མ་སྟུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པའི་
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་འཕྲེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
ངོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་ཀྱས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་

སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུར་
བཞི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བཞི། གང་གི་ཆེ་ངོ་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྩོལ་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་རྣམ་པར་
སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲེས་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་རྩལ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ནི། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་
གནས་པས་བྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། གང་གི་ཆེ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲེས་པ་དེའི་ཆེ་དུས་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་བྱུང་བས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་རྫོགས་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པ་རྫོགས་པར་བྱང་རྩལ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པའི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་བསྐྱལ་བ་
བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམས་པས་སྤྲིབ་
གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་
པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ངེ་མ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བས་

དཀར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩལ། དུ་བ་¹་ཁྱ་²་
ན་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ཆེ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆན་པས་
སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱོར་ཡིན་ཏེ། གུན་བྱང་
གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
རྟོགས་བྱས་ཏེ། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྐྱོད་པ་ཡིས་ཆོས་ཀྱན་མི་ལས་
དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་གོམས་པའི་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆེ་མི་ལས་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་བྱང་པོ་ལྟ་
ལ་གནས་ཤིང་སྦྱོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་པའི་
བར་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
"པའི་¹་བྱང་ཆུབ་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །དུས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པས་ནའོ། །བྱང་སེམས་ས་བཙུ་རྒྱན་མཐའ་བ་དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

¹ མ་ཕྱི། ༡༧བཤན། ཞོལ། ༡༠༧བཤན། སྐྱ། ༡༡འབཤན། ཁྱ རྒྱ། ༡༡འབཤན། ཁྱག

² མ་ཕྱི། ༡༧བཤན། པ ཞོལ། ༡༠འབཤན། པའི་ སྐྱ། ༡༡འབཤན། རྒྱ། ༡༡འབཤན། པ

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་གནས་ཤིང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་བསྐྱབས་པས་གནས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པར་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤོན་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་
 བྱར་གོམས་པའི་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ཐོབ་ཅིང་གོམས་པ་སྤོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་
 བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་
 གྱི་ཆོས་རྣམས་རྩིས་ཐ་དད་གྱིས་སྤོང་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་
 གིས་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རི་ཁང་
 ཁྲིམ་སོགས་དང་ནི་དེ་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་རྩིས་ཐ་དད་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་
 རོ། །མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་མི་མཐོང་མི་ལམ་མཐོང་བ་
 མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་ཚུབ་པ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱང་རྩིས་ཐ་དད་གྱིས་སྤོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པས་ན་སྤྱོད་བ་མཐར་ཐུག་དུ་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཅུས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བའི་

འཇུལ་པའི་བག་ཆགས་བྱངས་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་
གྱི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྒྲང་བ་ཡི་འཇུལ་བ་སྒྲོང་
བ་ལ་གོམས་པ་ངང་དུ་གྱུར་པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་ཆུས་ཐ་
དད་པའི་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་ཕྱི་ལམ་གྱི་རི་ཁང་བྱིས་སོགས་ལ་གཟུང་བ་དོན་
གཞན་དང་། ཕྱི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་ཆུས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེ་
བཞིན་དུའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་^༡ ། བྱ་བའི་འགྲེལ་པའི་ནཱ་བཤད་
སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༧༥༡ན། ཅེས ཞོལ། ༡༡༠༧༦ན། ཞེས སྐྱུ་ ༡༡༧༥༡ན། ལྷ། ༡༡༡ནལ། ཅེས

སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བཤེས།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྒྱར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱེ་བའོ། །

འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྱུར་པ་རྣམས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པས་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བའི་དུས་མཆོམས་དང་། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོན་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་

ནམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་ཤོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ངི་མ་ཟད་
བར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉི་ཤུ་ཙ
གཅིག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ནམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་
བ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་ནས་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་དུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་
ངེ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱར་དུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་སྦྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
བས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་མངོན་དུ་བས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་ཚུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་
ཆེ་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྦྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྦྱ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་
ཉིད་ལྟ་ལྟན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟན་དང་། དེས་པ་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་
སྦྱ་འབྲུབ་ལ། ལོངས་སྦྱས་བདག་རྒྱུན་བས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མེད་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་པའི་སྦྱའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྦྱ་
དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་
ཀྱི་བར་དུ་བཟོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་གཟུགས་
སྦྱ་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱའི་སྟོན་ལྟར་ནས་དག་གིས་

བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། དེའི་སྤྲེང་གི་སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྲེང་པོས་བདེན་གཉིས་སྟུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་རོ་བོའི་ཕྱིར། ཅེས་མཐར་ཐུག་དཔྱིད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་སངས་རྒྱུ་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ན་མི་རྟག་པར་འབྱུར་དགོས་སོ་སྟེ་པ་ནི། མཁས་སྒོངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་དང་། དེས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་བའི་བྱུང་པར་མ་བྱས་པས་ནོངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྔ་དོ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འབྱུར་ཞིང་ཕྱིར་དོ་གསར་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་སྔ་དོའི་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འབྱུར་དོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲེང་ཆོན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི། སྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐྱུ་བཞི་བར་གསུངས་ལ། ཀྱལ་བའི་སྤྱས་པོ་སེཀླེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐྱུ་བཞི་བར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱེ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི། སྐྱུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཅི་སྤྲེ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་བར་མི་རུང་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱུ་བཞིར་ཡང་བསྐྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུའི་སེན་མོ་བཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྐྱུ་བཞི་པོ་གང་ཡང་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་“ཅེས་”སྐྱུ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མ་གྲུབ་སྟེ། འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་ཁས་སྦངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད།
འོན་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཆན་བཟང་པོ་སུ་མ་ཏུ་རྩ་
གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཏུ་རྫོགས་པར་ཆང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
འདྲོད་ན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འདྲོད་པས་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དེ་འོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱུའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་གྱི་འོངས་སྐྱུ་དངོས་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཆན་དཔེ་མ་
ལུས་པ་ཆོགས་པ་ལ་འདོགས་པས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་ཆ་ཤས་ཡིན་
གྱི། དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་སྟེང་དུ་དག་པ་གཉིས་ལྟན་ཆོགས་པ་ལ་
འདོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པར་
གཟིགས་ནས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པར་ནམ་གཞག་མཛད་དོ། །འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ནི་
བཤད་ཟིན་ལ། མཆོག་གི་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་
ལ་ཡང་མཆན་དཔེས་སྐྱུ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སྒྲུང་བ་དགའ་ལྟན་གྱི་གནས་ནས་
འཕོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་བ་དེ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་སངས་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་པ་མ་
ཡིན་པར་འདྲོད་པ་ནི། སྟེག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྟེག་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྐྱུ་ལ་
སྐྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་མཐར་
བྱུག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༣༣། ཞོལ་ ༡༡༣༥། ཅེས་ སྐྱུ་ ༡༡༤༣༥། ཟླ་ ༡༡༣༧། ཞེས་

རྟགས་སྡེ་མ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་མིན་པ་ཉམས་ལ། འདོད་ན་སྤངས་པ་མཐར་
ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ན། རྟགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་
སོ། །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གདུལ་བུའི་གཞན་སྤང་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་རང་སྤང་
ལ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སྐྱ་པ་ནི་ཁ་
མཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པས་མདོན་སྤུལ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་སྤང་ལ་མེད་པ་
འགལ་ལོ། །སངས་རྒྱལ་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་གཟིགས་པའི་དོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྤར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སྤུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་
པའམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་འདོད།

དང་སོ་ལྟར་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མཐར་
ཐུག་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བྱ་
མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་སྤུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་
ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མ་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སངས་རྒྱལ་པའི་ཆེ། རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ནས་དེ་
བཞིན་ཉིད་ནམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ་ཞེན། དེ་ལྟར་རྒྱུད་
"པན"ཀྱིས། འཆི་ཁ་མ་ཚུན་ཆད་རིག་པ་འབྱུང་གི། །ཤིན་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༡བཅུ། པན ཞོལ་ ༡༡༡ནེན། པན སྐྱ་ ༡༡༡ནེན། སྐྱ་ ༡༡༡བཅུ། པན

ལ་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་མི་བྱས་པས། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བའི་ལུགས་དེ་ཉིད་
ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པར་མ་སྦྱ་ཞིག །འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་སྒོ་མེད་
བར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །འོན་ཏེ་གཟུགས་སྦྱ་གཉིས་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཅམ་མོ་ཞེ་ན། འོན་གང་ཟག་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་གཏོང་བའི་
སེམས་པ་དང་སྤོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་
རྒྱད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མཆོད་སྦྱིན་གཤུལ་བྱའི་སྤང་རོ་ཚུན་ཆད་དུ་”འགྲངས་”པའི་
ཚུལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཆེ་རིང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་
པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི། ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཐོས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུང་
བར་ཁས་ལེན་པའི་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་
བྱལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྦྱ་བ་ནི། སྒོ་ཟད་ཆོས་ཟད་དུ་འདོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་གྱི་
ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་
སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁ་
ཅིག །དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་
མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་རྣལ་
དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱ་བ་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལྡངས་
པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་

༡ མ་ཕྱི ༡༩༡༣༡ན། འགྲོངས ཞོལ། ༡༩༡༧༡ན། འགྲོངས སྒྱ། ༡༩༢༣༧ན། ལྷ། ༡༩༤༧༧ན། འགྲོངས

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞུས་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་མ་རབ་
བསགས་པའི་ལུས་ནི་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ། མོངས་
སྤོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ། མཆོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་
སྐྱར་ནི། སྐྱུ་བཞིའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱུ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པའི་
བྱང་པར་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་གང་
དག་ཐོབ་པར་གྱུར་པ། བྲལ་པའི་བྱང་པར་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་
"པ་ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རོ་བོའི་བྱང་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་
བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་དངོས་པོ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་
དག་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་
འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་ཐ་དང་དུ་བཞག་པའི་
དགོས་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཆོས་ཅན།

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༩༣ན། འགྲོངས ཞོལ། ༡༩༩༣ན། འགྲོངས སྐྱུ། ༡༩༩༣ན། ལྷ། ༡༩༩༤ན། འགྲོངས

བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ལྷན་པའི་བྱང་པར་བྲན་པ་ཉི་ལྔ་བར་བཞག་པ་
ལ་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲལ་བའི་
བྱང་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམས་པར་དག་
ཅིང་དབེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་པ་གཉིན་པོས་གཏན་ཟད་པར་བྱར་རུང་སྟེ། བྲི་མ་རྣམས་སྒོ་
བྱར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ངོ་བོའི་བྱང་པར་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱར་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བཙོས་མ་
མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་གང་ཡང་
རུང་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཙམ་དང་རྒྱེན་གྱིས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་མོ་པོས་¹བརྒྱན་ཞིང་།
སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་
བྲལ་ཏུ་རྟོགས་པ་²པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་
དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པས་སྒྲིང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་བྱིད་གསུམ་ཐ་དད་པར་རྣམ་
པར་བཞག་པོ། །དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་། བྱིད་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡༡ནུ། རོས ཞོལ། ༡༡༥བཟ། སྒྲ། ༡༡༤བཟ། ལྷ། ༡༡༥ནུ། པོས

² མ་ཕྱི། ༡༡༡ནུ། པས ཞོལ། ༡༡༥བཟ། པ སྒྲ། ༡༡༤བཟ། ལྷ། ༡༡༥ནུ། པས

མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་བ་རིམ་ལྔར་མོས་པ་ཐ་དད་པས་བཞག་ཅིང་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་
 བའི་མཛོན་སྤུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་དུ་ནཱ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་དང་རོ་ཐོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་
 བྲུགས་ལས། སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགལ་ཡང་ཡོད་མིན་
 ཏེ། །གང་གི་སྤྱིར་ན་བདེན་པར་བྱུབ་པས་དཔེན་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པས་དཔེན་པར་
 བྱུར་པ་སྤྱོད་གཞི་ལས་རོ་ཐོ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ཅེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།
 གཟུགས་སྤྱུ་གཉིས་སྒྲུང་ཆུམ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
 པ་ནི། འབྲེལ་པ་བྱི་མ་མེད་པ་འདྲི་དག་མཐོང་བའི་སྤྱུལ་པ་དང་བྲལ་བར་བད་དོ། །

ཡེ་ཤེས་ཚེས་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐུ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱང་པར་བཤད་པ་
དང་། དེ་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་གསུམ་ལས་ཐ་དང་
དུ་བསྟན་པ་དང་། ཐ་དང་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་དང་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚེད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ཉམས་སྦྱང་དང་པོ་བསྟན་
ནས་སྐུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པར་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོ་མོ། གཉིས་པ་
ཙ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྟེ་ཚན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཏུ་དབྱེད་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་

ཕྱོགས་མ་ཐུན་ནས་ནམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མདོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚས་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་ཞེས་བ་ནས། ལམ་ཤེས་
བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚས་
ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་བ་འགྲེལ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱར་བཞག་པའོ། །ང་
པོ་ནི། རྣ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་བ་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པའི་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ནམས་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་དང་། སྡེ་མ་
བཞིན་དུ་བྱམས་བ་ལ་སོགས་བ་ཆད་མེད་པ་བཞི་ཆངས་པའི་གནས་བ་ནམས་སྡེ་
ཚན་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་དང་། སྡེ་ཚན་གསུམ་བ་ནི། རང་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་
གཟུགས་ཅན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མིང་བཞིའི་སྤང་
པོ་ཅམ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱིས་གཟུགས་ནམས་ལ་མི་སྤྲུག་པའི་ནམ་
པར་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། མཐར་གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་པར་རོ་
གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱེད་བ་སྤྲུག་པའི་ནམ་པར་ཐར་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
ཏེ། རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་
པའི་གཟུགས་ལས་སྤང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་སྤང་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་བ་ནི།
རི་ལྟར་འདོད་པར་དབང་མ་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

ནམ་ཐར་གསུམ་བ་ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྤྲུག་པ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་ལྷུ་
པ་ན་གཟེངས་སྟོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། རྣ་བ་དང་པོ་གཉིས་བྱུབ་མ་བྱུབ་བཏྟག་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་ཞེན་པ་མི་སྦྱེན། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་
བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ནི་རོ་སྤྱང་
བའི་སྦྱིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཐག་བསྐང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་
བ་རགས་པའི་སྦྱིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དོ། །མངོན་པ་ཀྱང་ལས་བརྟུན་
སུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་“རབ”མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པར་
བཤད་ལ། མངོན་དུ། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྤྱག་བསམ་གཏན་
གཉིས་ན་ཡོད། ཅེས་བཤད་དེ། སྤྲ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱེ་ཆོན་བཞི་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། མཐར་ཀྱིས་གནས་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །སྤྱེ་ཆོན་ལྷ་པ་ཟད་པར་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྣམ་
ཐར། ཟེལ་གཞོན། ཟད་པར་གསུམ་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་ནི། ཆོས་བརྩ་
ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དབྱེ་
བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། སྟོན་པོ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་བཞི་དང་།
ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པར་རྣམ་པ་བརྩའོ། །སེམས་ཀྱི་
རྟེན་ནི། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་
ཤེས་ལ་བརྟེན་པའོ། །སྤྱོད་ཚུལ་ནི། སྤར་སྤྱང་བ་བྱས་པའི་གོམས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་
ཡིན་ན། དམིགས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧༧བཅུ། རབ ཞོལ། ༡༧༧བཅུ། རང སྤྱ། ༡༧༠ནཱ། སྤ། ༡༧༧ནཱ། རབ

བར་འགྲུར་ལ། གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ནི། ལུ་^੧དྲམ་^੨ཤིང་^੩མ་མེད་པས་སྒྲོད་གང་
བ་དང་། ཤིང་དྲམ་རམ་འགྲོཅ་ཁང་སོགས་རྗེས་སུ་མ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སུ་སྐྱུམ་ཞིང་སྒྲིང་
སོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུམ་བྱར་བྱས་པ་སྤྱད་ས་ཏེ་མཐའ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོ་
གང་སོར་བཞི་ཅམ་གྱི་བྱ་ག་བྱས་པར་མེ་སྤར་ནས། འོག་ཏུ་ཤིང་། མྱིང་དུ་དུ་བ། བར་
དུ་མེ་བྱས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྤྱོགས་གང་དུ་རྒྱུད་གིས་རེག་པར་འགྲུར་བའི་སྐར་
ཁུང་དང་། ཅིག་པའི་བྱ་ག་བྱས་པ་དང་། ཆོན་གྱིས་ཁ་དོག་སྒྲོན་སོ་དང་། སེར་སོ་དང་།
དམར་སོ་དང་། དཀར་སོ་སོགས་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱམ་ནང་དུ་མར་མེ་
བཞག་ཅིང་བྱ་ག་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་བཏོད་ནས། དེའི་འོད་གྱིས་ཅིག་ངོས་ལ་སོག་པའི་སྤང་
བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཅིག་པ་རེ་ལྷེ་སྐྱམ་བྱ་གང་རུང་གིས་
གཡོགས་པའི་གནས་སུ། མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཅམ་བྱ་ག་བཏོད་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་
བྱས་པ་ནམས་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། ས་ས་ཆུ་ཆུ་
ཞེས་སོ་སོའི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་བའོ། །དེ་
ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་མ་ལུས་
པ་བྱབ་པར་སྒྲོ་རྒྱས་ཤིང་སྤར་ཡང་སྤྱད་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ། བྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཆུ་ལྷ་
བ་ཅན་དང་། མེ་ཆད་ཅིང་ལྷང་བ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤང་ཞིང་། རི་ལྟར་འདོད་པར་སྒྲོ་
མི་རྒྱས་ན། མ་བྱབ་པའོ། །ཟད་པར་སའི་མཚན་མ་མ་བཤད་པ་ནི། གོ་སྤྱོད་པར་དགོངས་
པ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཆུ་གོ་ཅན་སོགས་སུ་སྤང་བཞི་མ་བྱབ་པའི་མཚན་
མ་ཡིན་ལ། སྐྱུམ་ཞིང་འདྲིལ་ལ་ཁོད་སྒྲོམས་པ་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་པར་སྒྲོ་རྒྱས་པ་ནི་

^੧ མ་ཕྱི། ੧੧༤བཤ། ཞོལ། ੧੧༥ནམ། དངས་ སྤྱ། ੧༤༠ནམ། ཟ། ੧੧༥བཤ། དྲམ

གྲུབ་པའི་མཆན་མཛོ།

དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་བྱེད་ལས་ནི། གཟུགས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྦྱལ་བ་
དང་། བསྐྱར་བའི་རྩ་འབྲུལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་
མཁའ་ལ་འགྲོ་ཡོང་བྱེད་པ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
བ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའོ། །ཟད་
པར་འདི་དག་ནི་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་བཞི་ཁོ་ན་ལ་བཞག་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་
མཆེད་ལ་ཁ་དོག་བཞི་དང་། རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་
མཆེད་ལ་ནམ་མཁའ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྣམ་ཤེས་སོ། །ཟད་པར་གྱི་མིང་དོན་
ནི། ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །འདི་
དག་གི་སྦྱེའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་འབྱུར་ལ་ཚུལ་གཞན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །བཅུ་ལས་
གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཟད་པར་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
གཞན་གྱིས་བྱུང་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་ལ་དེའི་རིགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེས་བྱུང་
པར་རྒྱས་ལ། སྒོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་དབང་པོ་ལྡེའི་རིགས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བྱི་རོའི་རིགས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
མེད་པས་བྱུང་བར་སྦྱོ་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཟད་པར་མ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གཞོད་དང་། ཟད་པར་དག་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། སྦྱ་
མ་སྦྱ་མ་ཡིན་ལ། དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བྱི་མ་བྱི་མ་ཡིན་པས། ཟེལ་གཞོན་
དང་ཟད་པར་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་
བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དེ་རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་སྦྱང་བའི་ཆེད་

དུ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་བསྐྱོན་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཐང་ལ་སྤྱོད་
བྱེད་ཟེལ་གཞོན་བཤད་ལ། གཟུགས་མེད་གྱི་རྒྱལ་ཐང་ལ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
གཟུགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ན་གཟུགས་
མེད་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་ཐང་གྱིས་རང་
བཞིན་པའི་གཟུགས་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས་གྱི་རྒྱལ་པ་གཞན་དུ་
མོས་པར་བྱེད་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱིས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ནས་སྤྲུལ་པ་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱིར་ཟེལ་གཞོན་ལ་ཆེ་བས་རྒྱང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་།
སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སྟོབས་རྒྱང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྤར་སྤར་བ་མི་སྤར་
བར་བྱས་ནས་ཟེལ་གྱི་གཞོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་འབྱེན་པས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྩེ་བོས་བྲན་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དབང་བྱེད་པས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པ་ལྟ་བུ་ལོད་པ་ལ་འདྲིར་ནི། གསུམ་པ་དང་ལྟ་བུ་པས་བསྐྲུས་པའི་ཟེལ་གྱི་
གཞོན་པའོ། །

སྤྱི་ཆོན་བྲག་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཟུགས་སྤྱུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུགས་རྒྱང་དུ་
དང་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པ་མཛེས་མི་མཛེས་དང་བཟང་ངན་དག་ཏུ་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
རྒྱལ་པ་ལ་བལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་
ལྟག་མཐོང་གིས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། བྱང་
གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་སྤོན་སོ་དང་། སེར་སོ་དང་། དམར་སོ་
དང་། དཀར་སོ་དག་ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པ་བཞི་

སྟེ། དང་པོ་བཞི་ཅུ་མ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་སྟུག་པའི་
 ཅུ་མ་ཐར་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ལ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་
 པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་
 མེ་ཏོག་གམ། དུལ་ལྷ་ར་ན་མེའི་རས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ།
 སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བྱུང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་
 ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་
 སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ནས་ཤེས།
 ཟེལ་གྱིས་མཉན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་
 མཆེད་ལྔ་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རས་སེར་པོ་ལ་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་
 པོ་ལ་བན་དུ་རྩྭ་བ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་བ་སངས་སྐར་ནས་གཞན་
 གསུམ་ལ་འང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ནི་
 ལྷན་སྐྱེས་སོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི་སྐར་བྱུང་ངོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་
 གཉིས་ཀ་ལ་འོད་གསལ་པོ་ཡོད་པའོ། །མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེའོ། །རས་ནི་སྐར་
 བྱུང་གི་དཔེའོ། །

བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཁྱོང་ལ་སོགས་པར་བྱོན་པ་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་མཐུས། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་

སེམས་ཅན་པ་རོལ་གྱི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དགའི་རྒྱན་བྱངས་འབྲིན་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།

བརྒྱད་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་པའི་འབད་ཚོལ་
གྱི་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཞི་བའི་སྒྲོན་ནས་གཞན་དོན་སྦྱོན་བྱ་བ་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་དང་། ཐོགས་མེད་དུ་
མཐུན་པའི་སྒྲོན་ནས་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་མཛད་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱུ་བ་པས་
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཇི་
སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཐུན་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྒྲོན་གནས་མཐུན་པ་དང་།

དགུ་པ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ན་དགེ་སྒྲོང་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་
བར་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ཅིང་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །ལུས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཅིག་པ་ལ་
ཡང་ཐད་བྱང་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་བོ་ལ་ཡང་ཐད་བྱང་དུ་འགྲོ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལ་བྱ་བ་
བཞིན་ནོ། །ས་ལ་ཡང་བྱི་བྲལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རྩེ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །རྩེ་ལ་ཡང་མི་
"འབྲིང་"པར་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་མཁའ་ལ་ཡང་སྦྱིལ་མོ་
གྱུར་བཅས་ནས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཉི་མ་དང་རྩྭ་བ་ཡང་
ལག་པས་ཉུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༧༥༥ན། འབྲིང ཞོལ་ ༡༧༥༦ན། འབྲིང སྒྱ། ༡༧༥༧ན། སྒྱ། ༡༧༥༨ན། འབྲིང

བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་སྤར་བཤད་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་
དང་།

བཙུ་བ་ནི། བཤད་བྱ་དང་། འཆད་བྱེད་དག་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
དང་། བཙུ་གཅིག་པ་ནི། ལུས་ལེན་པ་དང་གནས་པ་དང་། གཏོང་པ་ལ་མངའ་བཞེས་
པས་ཉེན་ལུས་དག་པ་དང་། གཟུགས་དང་བྲི་དང་རོ་རིག་བྱ་སོགས་སྦྱལ་པ་དང་།
བསྐྱར་བ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་པ་དམིགས་པ་དག་པ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ཐུགས་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ཡེ་
ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པ་བཞི་དང་།

བཙུ་གཉིས་པ་ནི། ཆོ་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་རི་ལྟར་འདོད་པར་གནས་ཀྱས་པ་ཆེ་
ལ་དབང་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སེམས་ལ་དབང་བ་
དང་། ཉམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་དང་། བཟོ་དང་རྒྱ་
ཅལ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། རི་
ལྟར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྦྱས་གང་བར་སྟོན་ཀྱས་པ་སོགས་མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་སྦྱལ་པ་སྟོན་ཀྱས་པས་སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་སྒྲ་
ཆོགས་ལ་རྩ་འཕྲུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་ལ་དབང་བས་རྩ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་དང་།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་དབང་ཐོབ་པས་ཆོས་ལ་དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དབང་བཙུ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །

བཙུག་སྐུམ་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྟོབས་བཙུང་དང། བཙུ་བཞི་པ་སྤར་བཤད་པའི་
མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང། བཙུ་ལྔ་པ་དེ་པའི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་སྦྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་འདི་ལ་སྒྲོ་
ག་སྐུམ་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་དོགས་པའི་
བསྐྱེདས་པས་ཉེས་པ་བཅབ་པར་བྱའོ་སྐུམ་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
བསྐྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དང།

བཙུ་བྲུག་པ་ནི། ཐུབ་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་སྤྱད་པ་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། འཁོར་གྱི་
ཆོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་གྲུས་པས་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་དང། གྲུས་པས་ཉན་པར་མི་འདོད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་དང། གྲུས་པ་དང་མ་
གྲུས་པ་གཉིས་ཀ་འབྲེས་མ་འབྲུག་པ་དག་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་
ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར།

བཙུ་བདུན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་
ལྷན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྲན་པ་ཉེ་བར་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙུ་བརྒྱད་པ་ནི། སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་ལྷན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༢༥བཅུ། མདའོ་ ཞོལ། ༡༡༧ནུབ། སྒྱ། ༡༩༡བཅུ། སྒྱ། ༡༩༡ནུབ། མདའོ་

ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོ་ས་བོན་ཟད་པར་
སྤངས་པས་སོ། །བཙུང་དགྲུ་པ་ནི། སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པར་དགོངས་
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཐུན་ཏེ། སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཉིན་མཆོན་དུ་ལན་དུག་
དུ་སྤྱི་ཉི་མོ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉི་མ་
བྱ་བ་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་བསམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུ་པ་ནི། སྤང་བ་ཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
བཙོ་བརྒྱད་དང་། ཉེར་གཅིག་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བཙུ་མངོན་སྤྱི་ཉི་མ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་བ་བསྐྱབ་པ་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤང་སྐབས་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པར་བཤད་པ་མཐར་ཐུག་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱོད་
པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་ཟག་
མེད་དུ་གྱུར་པ་སྤྱི་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱི་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཁན་པོ་རྣམ་སྤྱང་
མཛད་དང་། སྤྱི་བ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤང་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཉི་མ་པའི་
བསྐྱན་བཤད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྟེན་པ་དང་། སྤྱི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱན་
ཡང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉིས་པ་མེད་པའི་བཞེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་
པ་གྲོ་ལ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་

སྤྱི་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པས་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་
པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱུན་
པར་ཁས་ཐུངས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དོན་དམ་
པར་སྤྱོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཆོག་པ་བཅད་ཟུ་མས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱུན་པར་
བཞེད་ཀྱང་། བྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་སྤྱི་གཞན་དུ་
བསྐྱུན་པ་ཟེ་བཅུན་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་པ་བཅད་ཟུ་བྱི་བསྐྱུན་བཤད་དུ་བྱེད་པ་
མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མཐུག་ཇོགས་པའི་སྐབས་སུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེར་
གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་
རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས། ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་བོ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་པ་
སྟེ། རྒྱས་ཏ་ཀྲ་ཡ་ཞེས་པའི་རོ་བོའི་ཁྱེན་བྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱུན་ཏོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་ཏེ་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱིར་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་གཞན་དུ་“འབྲེལ”པ་མེད་ཅིང་སྤྱི་བཞིར་འདོད་པའི་གཞུང་
བཅུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་
དེར་བསྐྱུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཟུ་བྱི་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཟག་
པ་མེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་དག་གི་རང་བཞིན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༧༩༣༡ན། འབྲེལ ཞོལ་ ༡༧༠༧༡ན། འབྲེལ སྤྱི་ ༡༧༡༣༡ན། ཟུ་ ༡༧༡༣༡ན། འབྲེལ

ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་དེ་དག་གི་ཡང་དག་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། བྱང་ཆུབ་
ཐོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འཆད་
པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཆོགས་བཅད་སྤྱི་ཕྱི་མདོར་བསྟན་ཆུས་བཤད་དུ་མི་འདོད་
པ་དེས་གྱུར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་གང་དག་ཤེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་ཕྱི་མེད་
དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་བསྟན་བཤད་དུ་དེས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་ཞེས་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་
སྐྱབ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་གདོན་
མི་ཐ་བར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྟན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཅི་ལྟར་བསྐྱུས་བསྐྱུས་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབ་གཞན་གསུམ་
གང་གིས་གྱུར་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །བྱུང་བར་གསུམ་དང་
ལྟན་ཏེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྣམས་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྩེ་བ་དུ་དོན་བྱུང་བར་ཅན་རང་
འབྲས་གཟུགས་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། འོད་ཟེར་
འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་ཟག་
བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་པས་^༡ ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་བར་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་གསུམ་གང་གིས་གྱུར་མ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༨༧ན། པས ཞོལ་ ༡༡༡ན་ན། པར སྐྱུ་ ༡༤༥བཅན། བློ་ ༡༤༡བཅན། པས

ཆོས་ཅན་བསྐྱུས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུས་བསྐྱུས་སོ་ཞེ་ན། འོན་ཡངས་སྐྱུལ་གཉིས་
ཀྱང་སྐྱུ་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་རིགས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཁྲ་མ་སོགས་ལས་སྐྱུ་གསུམ་
གསུངས་པས། སྐྱུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོན་ཡེ་
ལེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་འོངས་སྐྱུལ་བཞིན་དུ་སྐྱུའི་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་བཞག་རིགས་པར་
ཐལ། གསུང་རབ་དང་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་ལས་སྐྱུ་བཞིར་ཡང་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་རྟོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཚད་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ནི། ལུས་མདོར་བསྐྱེད་དང་། ལུས་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་བའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཞན་
བདུན་གྱི་ལུས་ལ་མདོར་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་སྦྱོར་བའི་ཆོག་གསུངས་ནས་བརྒྱད་པ་
ལ་མི་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ལྟར་ན་ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེའི་རྒྱས་
བཤད། བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཡིན་ཞིང་དེས་སྐྱུ་
གསུམ་ལས་གཞན་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། ཆོས་སྐྱུའི་ལུས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་
ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྱི་འབྱུང་རིགས་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བས། སྐྱུ་ནི་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་བཞིར་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམས་དང་
མི་མ་ཐུན་“བ་དང་”^༡ ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་དེ་སྐད་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡ན་ཉ། པར་ ཞོལ། ༡༢༡བལ། པ་དང་ སྐྱུ། ༡༤༦ན་པ། ཟ། ༡༤༧ན་པ། པར་

དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེ་ཁོན་དང་མཛད་པ་ལྷན་ཅིག་
སྐྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་
"སྒྲོས"པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྐྱར་སྐྱ་བའི་ངོར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེའི་མཛད་པར་ངེ་
ལྟར་རྟོགས་ཞེན། དེ་ལྟར་རྟོགས་བྱས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱེ་དང་མཛད་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱ་བཞིར་དབྱེ་བ་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་
དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ལྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
ལུང་རིགས་དང་མི་འགལ་བར་འཐད་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་ཟེར་གྲོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ཁྲད་པར་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་།
སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྲོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྐྱར་
བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཆེས་ཁྲད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི།
གྲོང་ལ་སོགས་པར་རང་ལ་བལྟ་བའི་མིའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱེད་པ་
ཡོངས་སུ་གྲོང་བ་ཉིད་དུ་ཟད་ལ། ཀྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི།
གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲེན་སོགས་སུ་བྱེན་པ་ན། རང་ལ་དམིགས་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་དེའི་
ཉོན་མོངས་རྣམས་རྩ་བ་ནས་རྒྱན་གཅོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་རྣམས་ནི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡༡ན་ལ། མོ། ཞོལ། ༡༡༡བལ་ན། སྐྱ། ༡༤༤ན་ལ། ལ། ༡༤༡བལ་ན། མོས

བསོད་སྟོམས་སོགས་ལ་རྒྱ་བའི་སྟོན་དུ་རང་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་
སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་བརྟགས་ནས། སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་བཞེད་པ་
ཅམ་ལ་རག་ལས་བཤོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཅ
བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཆེས་བྱད་པར་འབགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རང་གི་རང་
གིས་འཇུག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་དང་།
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་མཛད་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་
གནས་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཆེས་དམན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། དེ་བའི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཆེས་བྱད་པར་འབགས་ཏེ། འབད་ཚྱལ་གྱི་མཆོན་མ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དངོས་སོ་ལ་བདེན་པར་མཛོན་པར་མ་ཞེན་
པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་
དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་།
འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་གནས་པའི་བྱིར། ཉག་དུ་གནས་པ་
དང་། ཡང་དག་པ་སོ་སོར་རིག་པ་བཞི་མཐར་བྱིན་པར་བརྟེན་པས་བྱི་བའི་ལན་ཀྱང་
འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་

གནས་མཁའ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གི་སྒྲོན་གནས་མཁའ་བ་ལས་ཆ་ཀུན་
ནས་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པོ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལས་
ལྔ་པ་ཆོལ་བ་དང་བཅས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གནས་མཁའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཆོས་སྐྱེ་ཏྲག་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཁྲབ་
ཏྲག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚྱོད་པས་མཆོམས་
སྤྱར་བ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། དུས་ཏྲག་ཏུ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྐྱེའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་རི་ལྟར་མི་མཛད་
ཅིང་། མཛད་རིགས་ལ། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྒྲོན་ནས་རེས་
འགའ་དོན་མི་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་རི་སྤྱད་བར་དུས་ཏྲག་ཏུ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་སྤྱེ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གང་བ་
པའི་ཕྱིར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

གཉིས་པ་ལན་ལ། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཆང་ན་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་སྤང་བ་དཔེས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཆ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་དངོས་
སུ་སྤང་ནས་དོན་མཛད་པར་རང་གིས་ཆོགས་བསགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པར་
ཐལ། ལྔ་ན་སངས་རྒྱུ་ལ་དམིགས་ནས་དད་པ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ལ་
དངོས་སུ་ཆོས་ཉན་པའི་རྒྱ་དགེ་བའི་ཆ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་བར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་ཡུལ་གང་དང་ནི་དུས་གང་གི་ཆེ་དངོས་སུ་

ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པས་པན་པར་གྱུར་པ་དེ་དང་དེ་ལ་སྐྱེ་དེ་དངོས་སུ་སྤང་
ནས་བྱ་བ་མཛད་ཅིང་ཆོག་པ་མ་བསགས་པ་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲེལ་
བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་བྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ཁུང་པར་ཅན་གཉིས་
ལ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུན་སྟོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་ལ་
སོགས་པ་དང་ཐུང་པས་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྩས་པ་མ་ཐུ་ཅན་ཡོངས་སུ་
"བརྟན"པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟན་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིའི་རྒྱུན་སེམས་
ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་དངོས་སུ་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ན་གནས་
སྐབས་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་པས་ཡུལ་ཅན་དུ་འཕྲོད་ཅིང་པན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་
དངོས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ལྟར་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྩས་པ་ཉེ་བར་
གནས་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པར་མི་སྤང་
ངོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཟེའི་རྩས་པ་ཉམས་པས་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲིག་པ་ལྷག་པར་
སྤྱད་པའི་སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་
སྤང་བའི་རྒྱ་མ་ཆང་བས་སོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ལྟར་གནས་
ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོག་པ་བསགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་
སྤང་བ་དང་འཆོམ་པར་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་སོ། །དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་དེའི་དོན་
དངོས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༧བཅུ། བརྟན ཞོལ། ༡༡༧བཅུ། བརྟན སྐྱ། ༡༤༦ན་༡ན། ལྷ། ༡༤༧ན་༡ན། བརྟན

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་རིམ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དེ་དང་དངོས་སུ་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སངས་
རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བཟང་པོ་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་འི་རྒྱ་ལ་པོས་ཆར་པའ་ཀྱང་མེས་ཆོག་པ་ལ་
སོགས་པས་ས་བོན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་སྦྱ་བྱ་སྟོན་པོ་མི་འཁྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡིད་ལ་
རེ་བ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་ཁ་
ཅིག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་
ཅིག་ལ་དེའི་སྐལ་བ་མེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་
བྲི་བ་ནི། འདུས་བྱས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་ཆོས་
གྱི་སྦྱ་ཆོས་ཅན། རི་ལྷར་བྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འོག་མིན་སོགས་ན་
བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཏེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྦྱེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲག་པ་ཞེས་ཀྱང་རི་ལྷར་བརྗོད་ཅེན། ལན་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་
གསུངས་པ།

གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། བྱབ་པར་ངེས་པར་བརྗོད་པ་འགལ་
བ་མེད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལ་བསམས་ནས། ཏྲག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་

ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཅིང་བཞུགས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་
ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཁྲབ་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ནས་ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དངོས་སུ་འདུལ་བའི་དུས་
ལ་བབ་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་
མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལ་བསམས་ནས་རྟག་པ་ཞེས་མདོན་པར་བརྗོད་
དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་བཞུགས་ཀྱང་རྒྱན་ལ་
ཟད་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར།

ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་སྐྱར་
བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། མཚན་ནི་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱེད་
བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་སྐབས་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་འདི་
ཆོས་ཅན། ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཞེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་
པར་ཉི་ལྔ་ཡོངས་སྒྲོད་པ་སོགས་ངེས་པ་ལྟས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། མཚན་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་
ཅུའི་ངོ་བོ་ཉིད་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཙུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་མེད་པ་ཉི་མར་སྤྱོད་པ་སོགས་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་དང་། དཔེ་བྱད་དོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་མཆོན་དང་། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། མཆོན་སུམ་ཙུ་ཙ་གཉིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི།
ཕྱག་ཞབས་ཞེས་སོ། །སུམ་ཙུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་དག་མཆོན་བཟང་པོའོ། །མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་སྒྲ་མེད་
ཚྲོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་ཚྲོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་
ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙེམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཙུ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན། དཔེ་བྱད་བཟང་
པོ་བརྒྱད་ཙུམ་བརྒྱན་པ། བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཆོམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། སྒྲ་མ་རྣམས་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་འབྲས་བུ་མཆོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དེ་དང་དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་འབྲས་བུ་འདི་དག་དང་ལྟན་པར་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ། །ཕུབ་པའི་ཕྱག་དང་ཞབས་རུས་པའམ་བ་སོ་ལས་བཞོས་པ་དང་འབྲ་བར།
ཅེབས་སྟོང་ལྟེ་བ་སུ་ཁྱུད་རྣམས་ཚྲོགས་པའི་འཁོར་ལོའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྟོན་སྟོབ་པའི་དུས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསྐྱེད་

བ་དང་། གཡོག་འཁོར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོམས་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ
 བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱར་རོ། །¹“ཅུས་²སྤུལ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་གཉིས་མ་རྫོངས་
 བར་ས་ལ་འིན་དུ་མཉམ་བར་གནས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྡོན་སྡོམ་བ་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་གང་ཡང་དག་པར་བྲུངས་པ་ལ་ཡི་དམ་བཟླ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ། །ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བྱུང་སོར་ཆོགས་དང་པོ་ནས་
 བརྩམས་པའི་སོར་མོའི་བར་ལ་སང་སང་པོའང་མེད། སོར་གདུབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་
 ཡང་གཞུག་དུ་རུང་བའི་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱིན་པ་དང་སྤྱན་པར་སྤྱོད་བ་
 སོགས་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་³བསྐྱན་⁴པས་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱག་
 དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤིང་ཆགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྡོན་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
 བ་ལ་སོགས་པ་གྲུ་ཞོམ་པ་ཕྱིན་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱག་གཉིས་དང་ཞབས་
 གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྱག་པའི་བར་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཁེངས་པས་
 མཐོ་བའི་ཕྱིར། བདུན་མཐོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། “ལྟག་⁵པ་ལ་སོགས་པ་འིན་དུ་གྲུ་ཞོམ་
 པ་ཕྱིན་བས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ངང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
 གསལ་དཔར་བྱ་བ་བཅིངས་པ་སོགས་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། “ཞེས་⁶པ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཇི་ལྟར་རིགས་
 བར་སྤྱར་རོ། །ཞབས་མཐེལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྟེང་བ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་

¹ མ་ཕྱི་ ༡༡༡བཙན། ཞོལ། ༡༡༥ནལན། ཅ སྤྱི་ ༡༥༠ནལན། ལྷ། ༡༤༡ནལན། ཅུས་

² མ་ཕྱི་ ༡༡༡བཙན། བཞེན། ཞོལ། ༡༡༥བཙན། བསྐྱན། སྤྱི་ ༡༥༠ནལན། ལྷ། ༡༤༡ནལན། བཞེན།

³ མ་ཕྱི་ ༡༡༤ནལན། ཞོལ། ༡༡༥བཙན། སྤྱི་ ༡༥༠ནལན། ལྷ། ལྷ། ༡༤༡ནལན། ཞོལ།

⁴ མ་ཕྱི་ ༡༡༤ནལན། ཅུས། ཞོལ། ༡༡༥བཙན། སྤྱི་ ༡༥༠ནལན། ལྷ། ༡༤༡བཙན། ཞེས་

ལྷན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྟོག་བསྐྱངས་ཏེ་འཆོ་བ་ལ་པན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ། །སྐྱུ་ལྷ་
བདུན་ཙམ་དུ་འབགས་ཤིང་ཡ་ཡོ་མེད་པས་སྐྱུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ་སྟོག་
གཙོད་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ། །ཞབས་བྱས་མའི་ལྷ་དང་མོང་བུ་བྱིར་མི་མངོན་པ་
ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། སྐྱིན་སྟོགས་དག་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པས་སྟོ། །སྐྱུ་ལྷ་
རེ་རེ་ནས་བྱེད་དུ་སྟོགས་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། དག་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་གཞན་
ལ་སྟེལ་བས་སྟོ། །མ་ཉམས་ཤིང་རིམ་པར་འཆམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་སྐྱུ་ལྷ་བྱིན་པ་རེ་
དུགས་ཨེན་ཡའི་ལྷ་བུ་དང་ལྷན་ཏེ། གསོ་བ་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སྟོགས་པ་གྲུས་པར་
བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་པས་སྟོ། །སྐྱུ་མ་བཏུད་ཀྱང་བྱུག་གིས་བྱས་མའི་ལྷ་དང་སྟེབས་
པས་བྱུག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་ནོར་བཞོག་པ་སྟོང་བ་པོའི་
སྐྱེ་བོ་བྱིར་མ་སྤངས་པས་སྟོ། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། གཞན་ལ་གསང་བའི་
གསང་ཆོག་བསྐྱངས་པས་སྤང་བོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་ཅང་ཤེས་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྱབས་
སྤྱ་རྒྱབ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའོ། །འགས་པའི་མདོག་གསེར་འདྲ་བ་དག་ཅིང་གསལ་བ་
ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། གཞན་ལ་གདིང་བ་གྲུ་ཞོམ་པ་བྱིན་པས་སྟོ། །གསེར་དཔུལ་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པ་ལྟར་འགས་པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། ཁང་བཟང་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་
ལ་སྟོགས་པའི་དམ་པ་བྱིན་པས་སྟོ། །བ་སྤྱི་ལྷང་བུ་རེ་རེ་སྤྱ་གཉིས་གཉིས་མེད་པར་
སྤྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སྤྱ་འབྱེལ་བ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། འདྲ་འཛི་དང་ནམ་གཡེང་ལ་སྟོགས་
པ་ཡོངས་སྤྱ་སྤངས་པས་སྟོ། །

ཞལ་མཛོད་སྤྱས་བརྒྱན་པ་སྤྱིན་མཆམས་ཀྱི་བར་ཐིག་ལའི་གནས་ན་འཇམ་པ།

དཀར་བ། "མཉན"པ། དངས་ན་ཁྱ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་འབྱུང་བ། གཏང་ན་
གཡས་སུ་འབྲིལ་བ། ཅེ་མོ་བྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྐྱུ་དུ་དུའི་འབྲེལ་ཆད་ཅམ་པ་དུལ་
འབྱུང་གི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མེད་གནས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བཀྱར་ཞིང་བཀོད་པས་སོ། །རྡོ་སྟོད་སེང་གེ་འབྲུ་བ་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། གཞན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་བྲག་གི་ཆོག་གིས་ཁྱད་དུ་མ་བསད་པས་
སོ། །དབྱང་མགོ་ཤིན་ཏུ་ལྷུམ་པ་གསེར་གྱི་བྱམ་པའི་མཁྱིན་པ་ལྟར་ལྷུམ་ཞིང་ལེགས་
པར་འབྲེལ་བ། ཅའི་བྲ་བ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ་གཞན་གྱིས་སྟན་པར་སྐྱབ་བ་དང་
ལེགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱབ་ཤིང་བྱས་པས་སོ། །དབྱང་མགོ་པན་
ཚུན་གྱི་བར་རྒྱས་པ་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ལ་སྟན་དང་། སྟན་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱིན་པས་སོ། །རྡོ་མི་ཞིམ་པ་ལའང་རྡོ་བོའི་མཆོག་ཏུ་སྤང་ཞིང་། མཁྱེན་
པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ནད་པའི་གཡོག་དང་། རིམ་གྱོ་སོགས་བྱས་པས་སོ། །སྐྱའི་
ཡན་མན་དང་འདྲོམ་མཉམ་པ་ཤིང་བྱ་གོ་ཏ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
ནགས་ཆལ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་སྐྱེད་མོས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་གཞན་ཡང་
དག་པར་ལེན་ཏུ་བརྩྭ་བས་སོ། །

དབྱའི་གཙུག་ཏྲར་ལྷུམ་ཞིང་ཀུན་ནས་མཉམ་པ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་ལྡན་པ་
ཉིད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱིན་པས་སོ། །སྟན་
གྱི་བྱག་པ་དང་སྐྱ་མཆོམས་གྱི་བར་ལྷགས་གྱིས་རེག་པ་ལྷན་ལ་དམར་པོའི་ཁ་དོག་
འབྲུ་བའི་ལྷགས་རིང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༧༡ན། ཞོལ་ ༡༩༧༥ན། སྐྱ་ ༡༩༨༧ན། མཉན ལྷ་ ༡༩༩༣ན། མཉེན

འདྲམ་སོ་དང་སྟན་ལ་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གསུང་ཤེས་ཞིང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཉམ་པར་འོས་ཤིང་མི་མ་སྟན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་
 ཅིང་རྗེས་སུ་སློགས་པ་དང་། བཏང་མི་^༡ གི་ཞིང་རྣམ་སྟན་པ་དང་། མ་འབྱུགས་ཤིང་
 གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་ལྔ་ཉེ། གསུང་ག་ཅིག་
 གིས་འདྲི་ག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་རང་རང་གི་སྐད་དང་མ་སྟན་
 པར་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས་སོ། །མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་ལྟར་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱས་པ་
 འབྲམ་པ་^༢ སང་གའི་^༣ འདྲ་བ་ཉིད་དེ། སྟོན་ཆོག་གྲུལ་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཆོམས་དཀར་
 བ་ཉིད་དང་ལྔ་ཉེ། སྟོན་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྱར་བ་དང་། བསྐྱགས་པ་ལ་སོགས་
 པས་སོ། །མཐོ་དམན་མེད་པར་ཆོམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ལྔ་ཉེ། ལོག་འཆོ་ལྔ་སྤངས་
 པའི་འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བར་མཆོམས་མ་དོད་པས་ཆོམས་ཐགས་
 བཟང་བ་ཉིད་དང་ལྔ་ཉེ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བདེན་པའི་ཆོག་ཀུན་དུ་
 སྤྱད་པས་སོ། །སོ་གཉིས་ལས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡན་མན་ན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་
 ཆོམས་བཞི་བཅུ་མངའ་བ་ཉིད་དེ། དུས་སྤྱི་མ་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་མའི་ཆོག་སྤངས་པས་
 སོ། །དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འདྲེས་ཤིང་དམར་སེའི་ར་རི་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྟུན་ནོར་བུ་
 མཐོན་མཐིང་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེ། དུས་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་
 པ་དང་འདྲ་བར་བལྟས་པས་སོ། །སྤྱིང་ལོག་གི་རྗེ་མ་རྣམས་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་
 འདྲེས་པས་རྗེ་མ་བའི་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ། དུས་རིང་སོར་སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་།
 ཆགས་པ་དང་རྫོངས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བལྟས་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༥ན་ ༡ན། བ ཞོལ། ༡༡༥བལ། བྱི སྐ། ༡༥༡བལ། ཟ། ༡༤༤བལ། བ

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༡༥ན་ ༤ན། ཞོལ། ༡༡༥ན་ ༡ན། སྐྱེའི སྐ། ༡༥༡བལ། སང་གའི ཟ། ༡༤༤བལ། སྐྱེའི

པོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། མཆན་གྱི་རྒྱ་བྱུང་བས་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ལོངས་སྐྱེའདི་ལ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མཆན་ནི་སོ་
གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སྟེ། མཆན་སོ་གཉིས་ནི་གང་དང་གང་གི་
འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་རབ་ཏུ་རྫོགས་པས་སོ། །གསུམ་པ་
"འགྲེལ"^༡་བ་ནི། མཆན་གང་གི་ཞེས་ཏེ། ཙ་བ་ལྟར་སྐྱར་པོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། མཆན་གྱི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་
བ་ནི། སྐར་བཤད་པའི་མཆན་གྱི་རྒྱ་དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་པས། འབྲས་བུ་མཆན་
ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། མཆན་སོ་གཉིས་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་ལྷ་མ་སྐྱེལ་
བ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷངས་པ་བསྟེན་པ་སོགས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
བདུན་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཉེར་ལྷ་པོ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་
བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་པས་འབྲས་བུ་མཆན་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ། འདིར་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡང་འདིར་རྒྱས་པར་མི་བློ་སྟེ། བོང་ཉིད་དུ་མཆན་གྱི་ངོ་བོ་
བཤད་པར་རྒྱས་པར་བཀོལ་ཟེན་པས་འདིར་མི་བློ་བའི་ཕྱིར། དེར་འཆད་པ་ནི། བཤད་
པ་"ཟོར"^༢་ཡང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སྐྱར་བས་གཞན་གྱིས་རྟོགས་སྒྲ་བས་སོ། །གཉིས་
པ་དཔེ་བྱད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཆན་ནམས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་ཞིང་། ཀྱང་པ་

^༡ མ་གྱི་ཀམ་པ་ཀམ། འགྲེལ ཞེས། ཀམ་པ་ཀམ། སྐྱེ་ཀམ་པ་ཀམ། ལྷ་ཀམ་པ་ཀམ། འགྲེལ

^༢ མ་གྱི་ཀམ་པ་ཀམ། ཟོར ཞེས། ཀམ་པ་ཀམ། སྐྱེ་ཀམ་པ་ཀམ། ལྷ་ཀམ་པ་ཀམ། ཟོར

ཐ་མ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཡུང་སྦྱར་རོ། །ཕྱི་གཞན་ལ་སྤང་བའི་སྦྱིའི་རྟགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་རྒྱུད་
ལ་བགོ་བར་བྱེད་པས་ན་དཔེ་བྱད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བརྒྱད་ལས།

བཙུ་ཚན་དང་པོ་ནི། འོངས་སྦྱ་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ནང་གི་
ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་སུ། །སྦྱ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་འདི་དང་ལྡན་
ཞེས་བཤོ། །སེན་མོའི་མདོག་སྦྱ་པ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དུགས་སུ་པན་པའི་ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཤར་
ཤོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་མཆོག་ལས་སྦྱེས་པས་
སོ། །སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་པ་ཉིད་དེ་སྦྱ་བ་པའི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་ཁ་ན་མ་མཐོ་བ་མེད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྒོན་དགེ་བའི་ཅ་
བ་བསགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སོར་མོ་རྣམས་བྱེན་གྱིས་སྦྱ་བ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ལ་ཡང་དག་པར་མཐར་རམ། རིམ་གྱིས་
ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྒྲ་བས་སུ་རི་ལྟར་འཆོམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཞེས་སྦྱར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཅ་ཕྱི་ནས་མི་མངོན་པ་ཉིད་དེ། སྒོན་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་
ལམ་མི་དགེ་བ་བཙུ་དང་། འོག་པར་འཆོ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཅ་མཐུད་
པ་མེད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་མཐུད་པ་འགྲོལ་ཞིང་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །ཞབས་ཀྱི་འོང་བུ་རྒྱུད་པ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དེ། གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་
པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྲོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞབས་རིང་བྱང་མེད་པས་མི་

མཉམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འཁོར་བ་སོགས་བསྐྱོད་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་
བོ་སྐྱོལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཅུ་ཆེན་གཉིས་པ་ནི། “སེང་གེའི” ལྷབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མི་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤང་བོ་ཆེའི་ལྷབས་སུ་གཤེགས་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལྷ་གདུག་པ་སོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །ངང་བའི་ལྷབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་
གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྷ་མཆོག་གི་ལྷབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། འདོད་པའི་གནས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྣ་འབྲེན་པ་སྐྱེས་བུའི་ལྷ་མཆོག་ཏུ་
མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཡལས་ཕྱོགས་སུ་ཐོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དེ། རྫོང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐུན་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མངེས་བར་གཤེགས་པ་
ཉིད་དེ། གཤེགས་པའི་ཆེ་ལྷན་སྤྱུག་ཅིང་མངེས་བར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མི་
གཡོ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་དེ། ཉག་ཏུ་ས་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱ་བྱ་མི་མངའ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འུ་རྒྱས་ཤིང་འབྱིངས་ལེགས་པས་སྐྱེ་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཙང་
ཁིང་དག་པས་སྐྱེ་བྱེད་པས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རྫོགས་ལྡན་པའི་ཆོས་དང་
མ་སྤགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱེ་རིང་བྱུང་དང་སློམ་སྤྲོས་སོགས་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་བས་
རིམ་བར་མཆོམ་པ་ཉིད་དེ། གདུལ་བུའི་སྐྱོད་དང་མཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་བར་མཛད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༦བཅུ་ ཞོལ། ༡༩༦བཅུ་ བཟླའི་ སྐྱུ་ ༡༩༦ན་ཏེ། སེང་གེའི་ བླ་ ༡༩༠ན་ཏེ། བཟླའི་

བཙུ་ཚཏ་གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པས་གཙང་བ་ཉིད་དེ། སྐྱ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཙང་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
ཏེ། ཐུགས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཐུགས་
འི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། མཚན་རྫོགས་པ་ཉིད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་
དང་རྣམ་རྟོག་འཇོམས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།
སྐྱའི་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བྱད་པར་བཟང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ལ་
རྒྱ་ཆེ་བས་ཡང་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལོམ་པ་
ཆེ་རུང་མེད་པས་སྦྱོམས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་
སྦྱོམས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གཉིས་ར་རི་སོགས་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དེ། ཡོན་
ཏན་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་
ཤིང་ཅན་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། དཔེ་དང་བཅས་ནས་ཆོས་གོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཤིན་
ཏུ་མ་མེད་པ་ཉིད་དེ། བྱ་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཏུ་མ་ཞུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
སྐྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དེ། དགོ་བའི་ཅ་བ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་
འཕགས་པའི་ཕྱིར།

བཙུ་ཚཏ་བཞི་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པས་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ་ཉིད་དེ། ཡང་སྤིང་བ་
ལེན་པའི་ལས་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་ཞབས་སོགས་ཡན་ལག་དང་། སོར་
ཆོགས་སོགས་ཉིང་ལག་རིང་ཐུང་སོགས་ཆ་ཕྱིད་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེས་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གདུལ་བྱ་སྤིང་བ་ལས་ཁྱོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་རྒྱ་འབྲས་ཕྱགས་འབྱུང་ཕྱགས་སྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པར་མཛད་པ་

ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཟིགས་པ་སྒོ་བྱར་གྱི་དེ་མའི་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཚིག་དོན་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ལས་བརྒྱུམས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྟོན་པས་སོ། །སྐྱའི་ཕུལ་རྒྱུམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྒོ་བ་མ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱེད་སྐབས་
འཆམས་པས་སྐྱ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཉེན་པོས་བཅོམ་པ་འཁོར་བའི་
སྟོན་ཀྱིས་མ་གོས་ཤིང་མ་སྤགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱེད་པ་ཏ་ཅང་རིང་པོ་མ་ཡིན་
པས་སྐྱ་མ་རྟོངས་པ་ཉིད་དེ། ར་རྒྱལ་གྱི་འགྲིང་བ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱའི་ཕུལ་
ཕྱང་རེ་བ་མཐོང་མནལ་མེད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བཤད་བྱའི་ཆོས་ཟད་པ་རྣམ་པར་ལྡོག་
པ་ཟད་མི་ཤེས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྷེ་བ་གཏིང་ཟབ་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་ཟབ་མོ་
རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྷེ་བའི་རི་མོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲིལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
སྒོ་བ་མ་རང་དང་མ་ཐུན་པར་གདམས་ངག་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྟོང་
ལམ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འཁོར་ཐམས་ཅད་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་པ་
ཀུན་ནས་མཛེས་པར་མཛད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཅུ་ཚན་ལྔ་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པ་གཙང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་མ་
མེད་པས་སྤྲུགས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱུ་ལ་སྟེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་ཉིད་དེ།
ལམ་ལོག་པ་སྟོན་པ་དང་དུས་ལ་མ་བབ་པར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སོགས་དུས་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་དང་ངག་ཡིད་ལ་སོགས་་་བཟོ་མདོག་བདེ་བ་འཕྲོ་བ་

༡ མ་ཕྱི ༡༩༩༩ན། པ་ཚོ ཞོལ། ༡༩༩༧ན། པ་ཚོ སྐྱ ༡༩༩༧ན། ལྷ ༡༩༩༧ན། པ་ཚོ

པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྟོམས་པར་བྱས་པ་མདངས་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཆེན་པོ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུར་རིང་པོ་ནས་གསལ་བའི་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འབྲས་ལྷ་བདེ་ལ་ཕྱགས་སུ་པན་པ་དང་བྱི་རྩེས་སུ་ཡང་དང་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞལ་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དེ། གཤམ་བྱའི་རིས་པ་མང་པོ་ལ་རི་ལྗར་འཆོས་པའི་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་མཆུ་བིས་པ་ལྗར་དམར་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོད་བཟུང་གི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྡགས་མཉེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཤམ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྡགས་སྐབ་པ་ཉིད་དེ། ཡོན་ཏན་རིགས་པའི་འཐད་པ་མང་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཙུ་ཆོན་བྲུག་པ་ནི། ལྡགས་དམར་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱིས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གསུང་འབྲུག་གི་སྤྲ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དེ། བསྐྱེདས་པ་ཉེས་པ་བཅའ་པར་བྱ་བའི་དོགས་པ་དང་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གསུང་སྟོན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་དེ། རྩ་བར་འབྲེས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མཆེ་བ་རྒྱུམ་པ་ཉིད་དང་

ལྷན་ཏེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སོགས་སྤིང་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དགུ་ཟད་པར་བསྐྱམས་
བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མཆེ་བ་རྣེས་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་གདུལ་དཀའ་བ་ཉོན་མོངས་
ཤས་ཆེ་བ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མཆེ་བ་དཀར་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་
འཛོམས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཛོམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། རིང་ཐུང་མེད་པས་མཆེ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བ་ཉིད་དེ། མཐར་
གྱིས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་ཉིད་དེ། ཐབས་ཆ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །འདས་སྐབས་སོགས་ཀྱིས་དག་པའི་གཙང་བ་ཉིད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྤྱི་ལོ་ཡིད་
ཆེས་པའི་གཙང་མ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཅུ་ཆེན་བདུན་པ་ནི། སྤྱན་ཡངས་པ་ཉིད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གངས་
མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་གསལ་བ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ལས་འདས་པ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་དངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྱན་
དཀར་ནག་མ་འདྲེས་པས་འབྲེས་ཤིང་བད་མའི་འདབ་མ་རངས་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་
ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། མགུ་བར་དཀའ་བའི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་
མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་པར་འོས་པས་མངོན་པར་མགུ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །སྤྱིན་ཚུགས་རིང་བ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཅི་འགྱུར་ལྟ་བས་རྟག་ཏུ་ཕྱི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྱིན་མ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། ཆོས་

འདུལ་བ་འཇམ་པོ་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ་འཇམ་པོའི་ཚོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་
ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྱིན་མ་སྦྱུང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་
སུ་དགེ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྱིན་མའི་སྦྱ་རིང་བྱང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་
དེ། ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱོན་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བྲུག་རིང་ཤིང་རྒྱས་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གཞོད་པ་འཁོར་བ་སྦྱི་དང་རན་འགྲོའི་རྒྱ་
ལྷོག་པར་མཇད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྦྱར་རིང་བྱང་དང་ཆེ་རྒྱང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་
དང་ལྡན་ཏེ། ཀླུ་བར་དཀའ་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྲུལ་འཇུག་པ་བྱེད་པ་ཉམས་པ་སོགས་སྦྱར་གྱི་དབང་པོ་མ་
ཉམས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་ཉམས་པར་
བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་མཇད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། “དབལ་^༡་བ་ལེགས་པར་”འབྲེས་^༢་བ་སྤྲོ་མཆོམས་
ལེགས་པར་དོད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལྷ་བ་རན་པ་བྲུག་ཏུ་ཅ་གཉིས་སོགས་མཐར་
འཛིན་གྱི་ལྷ་བས་བྲས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟོན་འགྱུར་བར་
མ་རུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །“དབལ་བ་དབྲས་^༣་ཆེ་བ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལོག་པའི་
སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་མཇད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གདུགས་ལྟར་དབུ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་

^༡ མ་ཕྱི་འཁོར་ནུལ། དབལ་ ཞོལ། འཁོར་ནུལ། སྤྲུལ་ ཞེལ། འཁོར་ནུལ། དབལ་ ཞེལ། འཁོར་ནུལ། དབལ་

^༢ མ་ཕྱི་འཁོར་ནུལ། འབྲས་ ཞོལ། འཁོར་ནུལ། དབྲས་ སྤྲུལ་ ཞེལ། འཁོར་ནུལ། ཞེལ། འཁོར་ནུལ། འབྲས་

^༣ མ་ཕྱི་འཁོར་ནུལ། དབལ་བ་དབྲས་ ཞོལ། འཁོར་ནུལ། དབལ་བ་དབྲས་ སྤྲུལ་ ཞེལ། འཁོར་ནུལ། དབལ་བ་
དབྲས་ ཞེལ། འཁོར་ནུལ། དབལ་བ་དབྲས་

མཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་ཉིད་དང་ལྷན་
ཏེ། ཡུལ་གྱི་དགའ་བ་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སྲེད་པ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་
པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བར་མཆོམས་མེད་པར་དབུ་སྐྱ་སྟག་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ།
མཐོང་བ་དང་་་བསྐྱོམ་^༡་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །དབུ་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། བསྟན་པ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྩལ་བག་མེད་པའི་
ཁྲོ་འཇམ་པོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དེ། ཐུགས་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་མ་འཁུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱ་མི་རྩལ་ཅིང་མི་
བཞོར་བ་ཉིད་དེ། ཆོག་རྩལ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཏྲག་ཏུ་ཆོག་མི་རྩལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །དབུ་སྐྱ་བི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གི་མདུན་དུ་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་དང་ཞབས་མཐེ་བོང་ལ་རྩོ་
རྩེའི་རི་མོ་ལྟ་བུ་དཔལ་གྱིས་བེའུ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་རི་མོ་བྱ་བཞི་པའི་བཟ་
ཤིས་དང་། དེའི་མཐའ་སྲིན་ལག་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ན་རི་མོ་བདུན་གཤམས་སུ་
འབྲིལ་བའི་གཡུང་བྱང་འབྲིལ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དཔལ་བེའུ་ཐུགས་ཀ་ན་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་
སོ། །དཔེ་བྱད་འདི་རྣམས་ནང་ན་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་པས་ཕྱིར་ཏྲགས་འདི་ཤར་བ་དང་།
རྒྱ་འབྲས་ཅི་རིགས་སུ་གསུངས་སོ། །

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༡༤བཟ། བསྐྱོམས་ ཞོལ་ ༡༡༡བཟ། བསྐྱོམས་ སྐྱ། ༡༥༥ནཟ། སྐོམ་ ལྷ། ༡༥༡ནལ།
བསྐྱོམས

མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོ་བ་འད་པ།

བཞི་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྤྱོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་
ལྟར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། འུ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོ་
གང་གིས་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་མཛད་པའི་དེས་པ་ལྷ་མིན་གྱིས་སྤྱོ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། སྤྱལ་བའི་སྤྱོ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་པ་ཇི་སྤིང་བར་དག་མ་དག་གི་འགྲོ་བ་ལ་དངོས་
སྤྱ་སྤང་ནས་མཛོན་མཛོད་པ་ལེགས་ཀྱི་པན་པ་སྤྱ་ཆོགས་དག་དུས་མཉམ་དུ་མཛད་
པའི་སྤྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུལ་འདི་ལ་སྤོབ་པ་ནི་ཆོས་
དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་སྤྱ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་དུ་མེད་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
མཛད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
བ་ནི། འུ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་གང་གིས་དངོས་སྤྱ་སྤང་ནས་དག་མ་དག་
གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྤྱོ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། སངས་རྒྱས་བཙུགས་པ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱལ་བའི་སྤྱོ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་ལྷ་མིན་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྤིང་བར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་
ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ། དངོས་ཀྱི་
དོན་དང་། ཆོག་དོན་གཞན་གྱིས་གོ་རིམས་ཀྱང་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་

བརྟེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ལ། སྤྱི་
གསུམ་བཤད་ཟེན་པ་བསྟན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འཆད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལྟག་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ས་གཉིས་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡག་
དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྟགས་པའི་སྤྱི་གསུམ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྟོན་
རྫོགས་པའི་སྤྱི་ནི་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་བྱུང་ཞིང་། མཆོག་གི་སྤྱི་ལ་པའི་སྤྱི་ནི་ཆོག་ས་གཉིས་ཀའི་ཆ་བསགས་པ་ལས་
བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདྲིའི་དོན་ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་བཞི་སྤྱི་གསུམ་གྱི་གདགས་
གཞིར་བསྟན་པར་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་བཀག་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
གཅིག་དང་། སོགས་ཁོངས་ནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་མཆོན་དཔེས་སྤྱིས་
པའི་སྤྱི་དང་། དེའི་གཞུགས་བརྟན་ཏུ་སྤང་བའི་སྤྱི་གསུམ་ལ་སྤྱི་ལྟག་མ་གསུམ་ཏུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་ཕྱིར་རོལ་ཏུ་གྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདྲིའི་མངོར་བསྟན་ལུས་ནམ་གཞག་གི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ཏུ།
སྤྱི་ལྟག་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་དང་། །བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོག་ས་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་བྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་ནས་འཕྲིན་ལས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དག་མ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཉུང་གས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོ་ནས་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱིས་བྱ་བ་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་སྐྱེ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་ཆོས་སྐྱེ་འདི་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཆོག་གས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོག་གས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སློམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །རྩ་བ་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་མཛད་ནས། པཱྌ་ཏ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་པ་སྤྱན་ཆོག་གས་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། བདེན་བཞེ་རྫོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསམ་པ་སྤྱན་ཆོག་གས་ལ་ཐོག་མར་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་དང་འན་འགྲོའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་

བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལམ་གྱི་ཉེན་ལ་འགོད་པ་ཡང་
འཕངས་མོད་ཀྱི་དངོས་སྤྱི་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་བསྟན་
ཏོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱན་གྱིས་འཛིག་ཉེན་ལ་རྣམ་པར་
གཟིགས་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཞུང་གི་བྱེ་མ་ནས། བྱང་ཆེན་
དག་ཆེད་དུ་བསམ་ཏེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་དོར་ཞིང་། སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་རྒྱུད་
སྤྱིན་བྱེད་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་དང་སྟན་པར་སྤྱི་བ་དང་། དོན་སྤྱོད་པ་
དང་། དོན་མཐུན་པ་བསྟུ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པའི་སྤྱུག་ཀུན་དོར་བྱ་དང་། རྣམ་པར་
བྱང་བ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་སྤང་བྱར་རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་བྱང་པར་འགྱུར་བའི་འགྲོ་བ་ལྗེའི་
འཁོར་བར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་སྤྱན་རྟོགས་དང་། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོར་བ་དང་།
ལྟ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་
དགོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གིས་རྟོགས་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ངེ་
བཞིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཐབས་མཁའས་པས་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་དགོད་པར་
བྱེད་དེ། པར་ཕྱིར་བྱུག་རྫོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་གྲུང་
སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོང་བ་ལ་དགོད་པར་
བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སུ་བགོད་པའི་དགེ་བ་བརྩའི་ལམ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
མདོ་ནི། བདག་གྲུང་དགེ་བ་བརྩའི་ལམ་གྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་བ་རྣམ་དག་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྫོགས་པ་ལ་དགོད་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ནས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྫོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ།
གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་ཟད་པའི་སྟོང་ཉིད་གསར་རྫོགས་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་རྣམས་ལ་སྦྱོང་ཅིང་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་བྱུག །ས་ཁྲི་མ་མེད་པ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་
སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བརྒྱུད་པ་ལ་འགོད་པ་
དང་། དབྱུ་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བརྩ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་སོ་ནི། ས་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བརྟུ་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉི་བར་བརྩུང་སྟེ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་གསུམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་
བཞི་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ས་ལྔ་པར་བདེན་བཞི་
ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ས་དྲུག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་
འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མེད་པར་མཐོང་ནས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་
དེས་བསྐྱས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅེས་
སོ། །བཞི་པ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ནི་བ་
དང་། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཀྲགས་¹་བ་བ་²་འཛོལ་³་བ་དང་། ཞིང་དག་པའི་
སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་
བསྐྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ལམ་གསུམ་མཛོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་རྩར་ལྔ་མ་འོག་
མ་གསུམ་ལ་ཡང་འབྲ་བར་སྦྱར་རོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་པར་ཕྱིར་དུག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ལམ་མོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མཛོན་གྱུར་ལྷོག་པ་ལ་
འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱོད་པས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་

¹ མ་ཕྱི། ༡༩༧༧ལ། བཀྲགས་ ཞོལ། ༡༩༩༧ལ། སྟེ། ༡༩༩༧ལ། སྟེ། ༡༩༩༧ལ། བཀྲགས་

² མ་ཕྱི། ༡༩༧༧ལ། ཐོབ ཞོལ། ༡༩༩༧ལ། འཛོལ་ སྟེ། ༡༩༩༧ལ། སྟེ། ༡༩༩༧ལ། ཐོབ

བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཚོས་གང་ཡང་ངོ་བོ་
ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བརྟགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་
འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་ནི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལམ་མ་
ཡིན་པས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་
དག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་
པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་ལ། རང་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་དང་།
གཞན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་བྱང་^༡་བར་ངེས་
པའི་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཉན་རང་གི་སྤང་པོར་ངེས་
པ་ནི་མ་ཡིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་པོར་ངེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་དང་རྟགས་ཟུར་སྔ་མ་ལྟར་སྐྱར་ལ་སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆོད་
མེད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་
བརྩའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཁམས་གསྐྱ་ལྷང་གི་བྱེད་མ་སྟེད་དག་ཏུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །དུག་པ་ལ། ས་བརྩ་བས་བསྐྱས་པའི་
བཤེས་གཉན་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྩ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༡༩ན། ལྷང་ ཞོལ་ ༡༩༡༩ན། རྩང་ སྟེ། ༡༩༧༧ན། ལྷ། ༡༩༧༩ན། ལྷང་

བསྐྱུས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། མཆོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱུབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རྟོགས་
བཅུའི་རྟོགས་རེ་རེའི་འདིག་རྟེན་གྱིས་ཁམས་གསལ་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་མཆི་
བ་དང་ཞེས་སོ། །བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་བྱང་སྤྲ་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་
ལྟར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་
པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་ཟ་རགས་
གང་ཡིན་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་། མི་བསྐྱུ་བར་མདོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྲེལ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བདེན་བཞི་རྫོགས་པར་མདོན་སྤྲུལ་
དུ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་སྤྲེལ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཆོས་་་སྟོན་ཏེ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཅང་བདེ་རྟག་
བདག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི།
བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མི་མཁས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སྤང་པོ་སྤྲེལ་

༡ མ་ཕྱི ༡༩༡༥ན། ལྷན་ ཞོལ་ ༡༩༡༥ན། སྤྱ ༡༦༠༧ན། ལྷན་ ལྷ ༡༩༡༥ན། བསྟན

མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་གཞི་མེད་པ་འགོད་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བསྐྱེད་
པའི་གཞི་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་
གཏོགས་པ་གང་ལ་གནས་ཏེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
དངོས་སོ་ནི་ཚུང་དུ་ན་སྐྱའི་ཅེ་མོའི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

དུག་པ་རྣམས་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
རྫོགས་པའི་རྣམས་པར་བྱང་བ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། “ངས་^༡རྣམས་པར་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་
སོ། །བདུན་པ་ཆོགས་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་
པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་བསྐྱབ་པ་དང་ལམ་
སྐྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་
སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཟུང་ན་འདས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཤིང་། དོན་དམ་
པར་ཐ་མི་དད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་གྲུད་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་དེ། མི་གནས་པའི་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། མི་མཉམ་པ་རྫོངས་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གངས་ཀྱི་སྒོ་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༧༩ན་ ༡ན། ངས་ ཞོལ་ ༡༧༩ན་ ༡ན། དེས་ སྐྱུ་ ༡༧༠ན་ ༩ན། བླེ་ ༡༧༤ན་ ༡ན། ངས་

ནས་དོན་བསྐྱབ་ནི། དེ་ལེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཉི་ལུ་
བདུན་དུ་མདོ་ལས་བཞེད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གསུམ་པ་
འགྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ་
དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོག་མཁན་ལམ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དང་།
མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་
གི་བསམ་པ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པ་ནི། མདོར་མཐོང་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དང་
པོར་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་བདེ་འགྲོ་
དང་། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་དན་འགྲོ་ལ་ཐོབ་བྱུང་མདོར་བར་ཞེན་པ་མེད་པར་
གནས་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་རབ་རྒྱུ་ཞི་བའི་
ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལམ་གྱི་ཉེན་ལ་འགོད་པ་
ཡང་བསྐྱར་མོད་ཀྱི། དངོས་སུ་ནི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱར་
རྟོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བཞི་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
སྤྱད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་དེ་འཕྲིན་
ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བདེན་བཞི་ལེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ཅམ་དུ་ཟད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལེས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤྱུག་ཀྱང་གཉིས་དང་གཉེན་པོ་འགོག་
ལམ་གཉིས་ཤིང་པ་བཞེན་དུ་དོར་བ་དང་ལྷང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོན་སྟོགས་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་

བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་
བ་ལ་སོགས་པས་ནམ་པར་དབེན་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་
བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་བཞིའི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་
དེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། སྦྱོང་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འགོད་དེ་དེའི་རྗེས་ལ་
རང་གི་དོན་ལས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ལ་གོམས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བྱུག་པ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་
པའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ངེས་པར་དགོས་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་ལ་
འགོད་དེ། དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཉིད་འཛིག་
ཉེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་བཞིན་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་དེ། སྦྱིན་པའི་བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཞེན་ནས་ས་དང་སོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་
ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཆོས་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་བྱུག་གི་དང་སྟོ། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་
ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ནས་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་དེ། ཆོགས་གཉིས་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་
བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་རྫོགས་པའི་སྟོན་ས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་བདར་བཏགས་པར་ཤེས་པ་ལ་
འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་བླག་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་དང་སོན་ས་ལྔ་པའི་བར་ལ་
བཀོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ས་བླག་པ་ལ་འགོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་
གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་ཁོང་
དུ་རྒྱད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བླག་པ་ལ།
ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་བླག་པ་ལ་བཀོད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་
པ་ལ་འགོད་དེ། ས་བདུན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་གྱི་བ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། སྟོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་།
བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཟད་པ་ལ་བཀོད་པའོ། །དང་སོན་ཤི། ས་བདུན་པ་ལ་བཀོད་པ་
དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་དེ། སྟོབས་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་ལམ་པར་ཕྱིན་བླག་གི་སྟོད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཅམ་དུ་ཟད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ས་འདི་ཐོབ་ནས་བདེན་

འཛིན་མངོན་གྱུར་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱལོ།

ལྷ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་དེ། ས་དགུ་པ་ལ་སློན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་རྫོགས་པའི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པ་ལ་འགོད་པའི་བྱིར། རྟུག་པ་ལ། ས་བརྩ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྩ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྩ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོད་བརྩུང་གི་ཞིང་སྤྲ་ཆོགས་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས་དེར་རྗེས་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ་བ་བྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ས་བརྩ་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་བ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལྟན་བྱུང་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པར་མཛད་པ་ལ་འགོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་སེམས་ཅན་སློན་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ། དེ་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དང་། “རྟོགས་”པའི་བྱང་པར་དང་། སྤངས་པའི་བྱང་པར་དང་། དག་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་རྒྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་བས་ཡང་ས་བརྩ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འགོད་དེ། ས་བརྩ་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ལག་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་བདུན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱིས་ལས་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་བ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཉིས་པ་ལ་དེ་སྤྲེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྤངས་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བཀོད་ནས་དེ་རྗེས་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་དང་། དེའི་གཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་བདེན་འཛིན་”ཟད་¹པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བཞི་པ་ལ་རང་བཞིན་ནུས་དག་གི་ཚོས་སྐྱེའི་རྒྱ་ཚོགས་

¹ མ་ཕྱི་ ༡༧༧༡ན། རྟགས་ ཞོལ་ ༡༡༧༡ན། སྤྱི་ ༡༧༡༣ན། ལྷ་ ༡༧༧༡ན། རྟོགས་

² མ་ཕྱི་ ༡༧༧༡ན། མེད་ ཞོལ་ ༡༡༧༡ན། ཟད་ སྤྱི་ ༡༧༧༡ན། ལྷ་ ༡༧༡༣ན། མེད་

ལ་འགོད་པ་དང་། སྒོ་བྱར་བྱི་བྱལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པའོ།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ས་བཙུ་བ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྒོ་བྱར་བྱི་བྱལ་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་
བྱས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་
བྱལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱའི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་
མཛད་དེ། དེ་བའི་ས་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བའི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་བཞིན་དུ་
ཆོས་སྐྱེ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཡང་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་པར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པས་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་
སྟུ། སོ་སོའི་ས་མཆོམས་བཤད་ནས། བར་གྱི་ཆོག་དོན་དུག་ཅུ་ཙུག་གྱི་ས་
མཆོམས་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སལ་ཆེར་ལས་སྤྱིའི་ཁྲད་ཆོས་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་
པས། ས་མཆོམས་ངེས་པ་མ་མཛད་ལ། སྐབས་ལ་ལར་ས་མཆོམས་གསལ་བར་
བསྟན་ཅིང་། མི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་། དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་རེ་བརྒྱད་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཏེ། ས་མཆོམས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟོགས་
པའི་སྟོན་མེད་དེ། དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐ་མའི་འཕྲིན་ལས་

བསྟན་པའི་གོ་རིམ་སྟེ། ས་མཆམས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ས་
མཆམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་ཡང་འགྲེལ་བར་ངེས་པར་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཆིག་དོན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་
ས་མཆམས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་ཚུང་འདིར། སེང་བཟང་བདག་གིས་ནི་མ་བྲིས་
སོ། ཆིག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དང་
པོ་དང་། ཐ་མ་ལྟར། ཆིག་དོན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་འཆད་པར་རིགས་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་རིམ་བ་རྫོགས་པ་ལན་བདུན་ཅུ་བསྟན་དགོས་པས། རྫོས་པའི་
སྟོན་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཅི་ཁྱོད་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནམ།
དེ་མི་འཐད་དེ། དེར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞིང་སྐབས་གཞན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་
དག་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་བསྟན་པ་རྣམས་སྐབས་དེ་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་སྟོན་ན་ནི། དེར་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆང་བ་བྲིས་པར་ཟད་པས། རྫོས་པའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་
ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་རྟོགས་གཞན་རྣམས་སྐབས་གང་
དུ་ཡང་མི་སྟོན་ན་མི་རྟོགས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་རྐང་གངས་དང་ཡོན་ཏན་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བསྟན་
ཡང་། དེར་མ་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་གཞན་གངམས་ངག་དང་། སྟོར་ལམ་སོགས་
དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་ལ། དོན་སྟོར་ལམ་དུ་མཚུངས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་ཆང་དགོས་

བ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྟོན་ཅུས་མི་ཅུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་མཐའ་ཡས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། རྫོང་བྱེད་སེལ་བས་འབྲུག་པ་འདིའི་མཐའ་མ་ཆོད་བས། མཁས་བ་དུ་
 མ་ལ་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་སྤང་རོ། རྫོག་བ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དགོས་བ་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་
 བར་གྱིས་ལན་དུ་མར་བསྟན་བས་སྒྲོས་བའི་སྟོན་གྱི་བྱི་ཅམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། རྫོག་བ་
 གཅིག་ཆོགས་ལམ་དང་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་གཉིས་སུ་བཤད་བཞི། སྐབས་གཉིས་
 ཀར་ཡོད་ཅིང་བསྒྲོམ་བར་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོགས་ལམ་གཅིག་ཤིང་
 སྐབས་སུ་མངོན་བར་རྟོགས་བའི་རིགས་མཐའ་དག་བསྒྲོམ་བ་ཡིན་ཡང་། དེར་མངོན་
 བར་རྟོགས་བ་མཐའ་དག་སྟོན་ན་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྫོགས་བར་སྟོན་བའི་བསྟན་
 བཅོས་རྩོམ་བ་པོ་མི་མཁས་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། རྫོག་བ་གཅིག་མིང་མི་འབྲ་བ་དུ་
 མས་བསྟན་བ་སྤང་བ་ནི། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་མཁས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། མཆན་
 ཉིད་ལ་དབྱེད་ནས་ཤེས་བར་བྱའོ། དོགས་གཅོད་འདི་དག་ནི་རྟོགས་བར་དཀའ་ཞིང་
 དགོས་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་བར་བྱའོ།

གསུམ་བ་སྐབས་བསྐྱེད་བཞི། ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྩོན་བའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
 བཅོས་མངོན་བར་རྟོགས་བའི་རྒྱན་ཞེས་ཀྱི་བྱ་བའི་འགྲེལ་བའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་
 རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའི་བཤད་བའོ། གསུམ་བ་བསྐྱེད་
 དོན་གཞན་བསྟན་བ་ལ། དོན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་། དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་བའོ། དང་པོ་
 ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། དོན་གྱི་སྒྲོས་བ་རྒྱས་བ་ལ་དད་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་པན་གདགས་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་དོན་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༩༥ན། ཅེས ཞོལ། ༡༩༩༥ན། ཞེས སྤྱི། ༡༩༩༥ན། ལྷ། ༡༩༩༥ན། ཅེས

རྣམ་པར་བཤད་ནས་ཡང་དེ་ལས་འབྲིང་དུ་དང་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྐྱུས་དོན་གཞན་དུ་
 བྱག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པར་བཤད་པ། གཉིས་པ་ཅ་བཞི། རྒྱུ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་བརྒྱད་
 ལས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་བྱག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཟུང་བ་གསུམ་གྱི་དོ་ཤོར་གྱུར་པའི་
 མཚན་ཉིད་དང་། བཟུང་གསུམ་དེའི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་དང་།
 སྦྱོར་བ་དེ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཅེ་མོ་དང་། བཟུང་གསུམ་དེའི་ཉམས་སུ་ལེན་གྱི་གོ་རིམ་
 མཐར་གྱིས་པ་དང་། བཟུང་གསུམ་དེའི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྐྱད་ཅིག་པ་དང་།
 བཟུང་གསུམ་དེའི་རྣམ་སྟོན་ཆོས་སྐྱུ་དང་བྱག་ཞི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་འབྲིང་དུ་ཤེས་་
 པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུས་ནས་ཆིག་དོན་
རྒྱས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ཁ་འབང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་བཤེས་བསྟོམ་བྱ་གང་
ཡིན་དང་པོར་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མཆོན་དགོས་པས་འདི་མཆོན་པར་བྱ་བས་ན་མཆོན་
ཉིད་དོ། །མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་པ་མངོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་
པས་ཆོས་སུམ་རྩས་མངོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་སུ་ཡང་བཤད་པར་རིགས་མེད་
གྱི། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་ནི་སྤར་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་
པའི་འགྲེལ་པའི་ཆིག་ཟེན་ལྟར་ན། མཆོན་བྱེད་ལ་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཀླུ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་བཏི་ཚས་
 ཅན། ཐམས་ཅད་མཁའའི་བཏིང་གསུམ་གྱི་ཀླུ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྤྱིར་བཏི། །བྱང་
 ལྷུང་མེས་པ་དཔའི་ཞི་ལྷག་ལྷུང་ལྷེལ་གྱི་རྣམ་འགྲུལ་འདིས་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱིས་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྐྱོར་བས་ན་སྟེ། སྐྱོམ་པའི་སྐྱོར་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིད། སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ནས་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྤར་
 རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་པ་ཡིན་ཏུ་གོམས་པས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྲོ་ཞིང་སོང་བའི་སྐྱོར་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་
 ནས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམས་ཆོས་ཅན་དུ་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་སྐྱོམ་པའི་གོ་རིམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་མཁྱེན་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀྱན་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་སྐོས་
 པའི་དོན་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་ཅན་དུ་གཞུང་སྤོང་བར་བྱེད་པས་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོར་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ནས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱོར་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོབ་
 ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སྐྱོར་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པའི་བྱིད། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །སྐྱོར་
 པ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་
ལས། གཞན་རྣམ་པ་དུག་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནོ། །བསྐྱུས་དོན་དེའི་ཆིག་དོན་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆིག་དོན་ནི་སྤུ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཁོན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤར་བ་ནི། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་
བར་མ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་དོན་
བསྐྱུས་པ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་ཡང་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ་
ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་
སྤུ་མ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉམས་སུ་
ལྷང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་སྤྱང་ཟེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱང་ཟེ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་
ལྟར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོར་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། མིག་
ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་མ་ལོ་རྩུ་བ་ཆེན་པོས། ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཡུལ་ཞེས་བཤད་དོ། འདྲིར་
ནི་སྒྲོར་བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་འདུས་པས་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲོར་བ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་གསུམ་མཐར་
སྟག་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱེའམ་ལས་དང་
བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་སྒྲོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པར་བྱ་བ་མཐར་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་སྤུ་མ་གཉིས་
ལས་གཞན་ཏེ། ཡུལ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་
 འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲོར་བའི་ཤེས་བྱ་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་དང་། རྩེ་
 བྱར་བྱས་ནས་སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་བ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ལྷ་ར་
 སྒྲོར་བས་བསྒྲོམ་ཞིང་། སྒྲོར་བའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་སྒྲོར་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་
 པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོམ་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དེ་ལྷ་བྱ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་སྒྲོར་བ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། དེའི་
 འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་སྒྲོར་བའི་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཀྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ལྷ་མ་གཉིས་
 ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བརྒྱུད་དུ་བཤད་
 པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ལ་སོ་
 སོར་དད་པའི་གང་ཟག་ལ། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་རྫོགས་པར་བསྟན་
 དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ན། ལྷན་པར་སྒྲུར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། གྲུན་ལ་རྒྱས་པར་
 འཆད་དགོས་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཡང་མྱེད། རྫོགས་པར་བཤད་དགོས་པར་བྱུང་བར་མེད་
 ཅ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་སོ་སོར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ལ། འོན་ཏེ་

དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཡང་བསྐྱུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་།
ཡུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ག་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དབང་
པོ་ཚོ་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་དབྱེ་རེས་པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་
མོད་གྱི། དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་ན་ཡང་། མཁས་པ་
སུ་གང་གིས་ཀྱང་དབྱེད་པ་བྱས་པ་མ་མཐོང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི། མངོན་པར་རྫོགས་པའི་
ངོ་བོ་རེས་པ་དང་། གྲངས་རེས་པ་དང་། གོ་རིམས་རེས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། ཆིག་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་དགོས་པ་ལ་
ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ནི་ཆིག་རྒྱས་
བསྐྱུས་ལ་དཀའ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། ཡུམ་རེ་རེ་ལ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་གྱི་
ཁྱད་པར་མིན་ཡང་། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ལ་དཀའ་བའི་གདུལ་བྱའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་ཡང་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་
པར་དཀའོ། །བསྐྱུས་དོན་ལུས་ནམ་གཞག་གི་ཆིག་མང་ཅུང་གི་ཁྱད་པར་ཅོམ་དུ་ཟད་
པ་ཡིན་ན་ནི། ལམ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པ་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་སུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟད། དེས་ན་འདི་ལྟར་
སེམས་ཏེ། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་གསུམ་ག་ལ་ཡང་ཆིག་དོན་རྫོགས་
པར་འཆད་དགོས་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ཡང་ཆིག་དོན་མཐའ་དག་ལ་རིགས་
པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱུས་དོན་དེ་ཅོམ་ཞིག་བཤད་པ་ན།

ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་ངེས་པ་འདེན་ཅུས་
བ་དང་། མི་ཅུས་པའི་བྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱིས་ན་གནས་པའི་ཆེ་རྒྱ་
མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁོན་པ་རྙིང་བ་དེ་ན་རྒྱ་ཡོད་སྟུང་བ་དང་། རྒྱ་ཚད་མས་རྟོགས་
པའི་བྱད་པར་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལུས་རྣམ་
གཞག་གི་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་མིན་གྱི། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་
མེད་དོ། །འོ་ན་ལུས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉེས་བ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་
མཚུངས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཆོག་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱད་
འདེན་ཅུས་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཤད། བསྟུས་བཤད་ལ་སྟོས་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བསམས་པ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅེ་འགྲེལ་འདི་དག་མདོ་དང་ཞིབ་ཏུ་ས་སྤྱར་ཞིང་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྟོས་པ་
རྒྱས་པར་མ་བཤད་པ་ནི། ཀྱང་བ་བརྒྱུད་སྟེ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་སོ། །མདོན་
པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པ་དང་བསྟུས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
ནི། གཞན་དུ་འགོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་
བྱད་པར་དང་། བརྒྱམས་པའི་དགོ་བ་བསྟོ་བ་དང་། ཁེངས་སྤྱད་ཞིང་འགྲེལ་པ་ཙམ་པ་
སྟོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་བྱད་པར་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་
རི་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་ལ་འདུག་བཞིན་བྱའི་དོན་བསྟུས་བརྒྱུད་དང་བྱུག་དང་གསུམ་པོ་

དེ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལ་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་དངོས་ཤུགས་
ལ་དོན་ཚང་བ་དང་། གཞན་ཡུམ་བར་མ་ལས་དོན་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཆིག་ཚང་བ་
དང་། གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་མིང་གིས་ཏེ། དོན་རེ་
རེའང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆིག་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ཀྱི་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ལེགས་
པར་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་
ཕྱིར། དོན་བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་ལ་གཞུང་མི་འབྲ་བ་གསུམ་གསུངས་པས་ཅི་བྱ་
ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་སྒྲོས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། “དེ”ལ་ཆིག་བསྟུས་པ་དང་། འབྲིང་དང་རྒྱས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་
ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་
དོན་གསལ་བ་འདི་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོས་བྱས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱས་ན། སྟོབ་དཔོན་སྤེལ་པའི་མན་ངག་མེད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་
རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བསམས་པའི་མ་ཐུ་ཡིས་དོན་མཐོང་བའི་
སྟོན་ན་ནི་བྱས་ཤིང་། དངོས་སུ་མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤང་མཛད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་ཀུན་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་བཟང་ལ་བྱག་འཆོལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། གནང་
བ་ཞུས་ནས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རེ་ལྟར་བྱས་ན། འགྲེལ་པ་འདིར་སྟོས་ནས་བཤད་པ་མ་

༡ མ་ཕྱི ༡༧༡བཅན། ༥ ཞོལ། ༡༧༧ན་ཀན། སྟུ། ༡༧༥བཅན། སྟུ། ༡༧༦ན་ཀན། ༥

ཡིན་ཏེ། མདོའི་ཆིག་དང་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དག་སོགས་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་
 བར་དོན་ཅུམ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མདོའི་ཆིག་གི་སྒྱུར་བ་དང་ནི་
 བཞུལ་ལན་དག་གི་སྒྱུར་བ་དང་། ཁུངས་གཞན་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་མ་
 བྱས་པར་བསྟུས་ནས་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། མདོ་ཆིག་དང་རྒྱས་པར་མ་སྒྱུར་བར་དོན་
 བསྟུས་ནས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་བར་སྒྲ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 བློ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་སོང་གོ་བ་བཟང་པོ་
 བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱན་མཐུན་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁེངས་སྒྱུར་བ་དང་། རྟོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། འགྲེལ་
 བ་ཅོམ་པར་སྒྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། རང་ཉིད་སྒོ་དམན་པ་ནི།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བདག་གི་མདོན་སུམ་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་གང་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་
 གི་ཤེས་རབ་མི་གསལ་བས། བསྟན་བཅོས་བཟོད་པ་ལ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བདག་གི་མདོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་མ་ལུས་པ་
 བདག་གི་མདོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་གང་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་སྒྲེའི་
 མདོན་སུམ་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་མདོན་སུམ་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༥༡ནལ་། སྒྱུར་ རོལ་ ༡༤༤བཤུ། སྒྱུར་ སྤྱི་ ༡༥༧ནལ་། གླ་ ༡༥༥བཤུ། སྒྱུར་

༢ མ་ཕྱི་ ༡༥༡ནལ་། རོལ་ ༡༤༤བཤུ། མེད་ སྤྱི་ ༡༥༧ནལ་། མེད་པེ་ གླ་ ༡༥༥བཤུ། མེད་

མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་གིས་འབད་ནས་བགྱིས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་འོངས་པའི་ཚོགས་
མཆིས་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་པོ་མཁས་པ་རྣམས་བཟོད་པ་མཛོད་
ཅིག་པའོ། །འབད་ནས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རིང་
བྱས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྱེ་མ་ཞེས་པ་སྤྲད་པ་དང་། སློན་པ་དང་། ལྷམ་པ་དང་། རོ་མཚར་
བ་བཞི་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །བྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་རྫོགས་པ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་
པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱ་ཚོགས་བལྟས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་
ལ་བདག་གི་ཡིད་ངལ་བ་སོ། །བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལུགས་འདི་རྫོགས་ཤིང་མཐོང་བ་ཡིན་པས་འགྲེལ་པ་ཚོམ་པར་
རིགས་པའོ། །དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་དཀའ་
བ་མང་པོ་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ། དུས་རིང་མོ་ཞིག་ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་
མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་དང་། གང་གིས་བསྐྱར་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མཛོད་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་¹ །བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་བྱུབ་པའི་
མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་སོན་པ། བྱུང་པར་དུ་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་གདམས་པ་རྫོགས་པ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༥༡བཤ། ཞོལ། ༡༥༥ན༡ན། སྤྱ། ༡༥༧བཤ། བཞོ། གླ། ༡༥༡ན༥ན། གཞོ།

² མ་ཕྱི། ༡༥༡ན༡ན། སྤྱ། ༡༥༠ན༡ན། གླ། ༡༥༡བཤ། ཅེས་ ཞོལ། ༡༥༥ན༥ན། ཞེས་

མངའ་བ་སློབ་དཔོན་མེད་ཀྱི་བཟང་པོས་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་འད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་
"ཞེས་ཀྱི་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ཆུ་ཀ་ར་ཤ་རྩམས། བེ་ཆུ་ཀ་ར་ཤ་བ་རྩ་བ་
རིག་བྱེད་འོད་ཟེར་རམ། རིག་པའི་འབྲུང་གནས་སོ། །དེ་དང་འཁྱེད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེ་
དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས།
སྤྲད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་
ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །

གཞན་ཡང་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ལྷ་ཏི་
ལྷོ་དང་། ལོ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་ནས་ལོ་ཆེན་
ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། ཡང་པ་རྩེ་ཏེ་དེས་གསུངས་ནས་འབྲོམ་སྟོན་པས་བསྐྱར་བ་དང་།
དུས་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲུང་གསར་ཀྱན་ལ་ལེགས་པར་བལྟས་ནས་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་བཟོད་ཅིག་ལས། རྒྱུ་ཚབ་དམ་
པའི་གསུང་གི་བཞེད་པའི་དོན། མཁས་པའི་མཁས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་བཟང་པོའི་
ལུགས། གསལ་ལ་མ་འདྲེས་གོ་སྤྲིད་དག་གིས་བཤད། གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་
པོའི་དོན་དང་ནི། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པའི་ཕུལ། རྫོགས་པར་
མངའ་བའི་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལས་
ཡིན། རྒྱལ་འདིར་ལྷགས་པའི་སྤྱེ་བོ་ཐལ་ཆེར་ཡང་། རྟེན་བཀྱར་བྱ་བྱའི་བསམ་
པས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། ཡུམ་དོན་རྒྱལ་བཞེད་སྤྱི་བལ་གོལ་གྱུར་པས། གཞུང་

༡ མ་ཕྱི་ ༡༥༡ན་ ༡ན། ཞོལ། ༡༥༥ན་ ༡ན། མཁྱེ་ སྤྱི་ ༡༢༠ན་ ༡ན། མེད་ག

༢ མ་ཕྱི་ ༡༥༡ན་ ༡ན། སྤྱི་ ༡༢༠ན་ ༡ན། མཁྱེ་ ཞོལ། ༡༥༥ན་ ༡ན། ཞེས

མཆོག་འདི་ལ་དད་པ་ཅམ་དུ་ཟད། །རྩ་བ་འདི་ཡི་འབྲེལ་པ་འདི་འོ་ཞེས། །དེ་ཅམ་གྱིས་
ཀྲུང་ཁ་ཅིག་རྫོམ་པས་ཁེངས། །གཞན་དག་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཐེང་བ་
བསྒྲིག། །ལྷགས་འདིའི་ཆ་ཅམ་རྟོགས་པར་མ་མཐོང་བས། །ལམ་གྱི་རོ་བོ་གངས་དང་
གོ་རིམ་སོགས། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ལེགས་འོངས་ཤིང་། །འགལ་དང་མ་
"འབྲེལ་¹་རྫོམ་པ་"ཀུན་སྤངས་ནས། །རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་བྲིན་གྱིས་ལེགས་པར་
བཤད། །སྤང་འདོད་ཕྱོགས་སུ་སྤྱང་བའི་ཡིད་སྤངས་ཤིང་། །དམ་བ་མིན་ལ་ལྷག་པར་
བཅེ་བ་ཅན། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །སྒྲ་མ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ། །འདིར་འབད་དགོ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །སྲིད་པའི་བཙོན་རར་
བསྐྱམས་པའི་ཉམས་ཐག་རྣམས། །ཡུལ་ལ་སྲིད་པའི་ཞགས་པ་ཀུན་བཅད་ནས། །ཀུན་
མཁེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཕྲུག་པར་ཤོག། །བདག་ཀྲུང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་
ཅད་དུ། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཐེག་མཆོག་དགོ་པའི་བཤེས་
གཉེན་མཉེས་བྱས་ནས། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་གྲུར་ཅིག །

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ལྷགས་འདི་ནི། །རྒྱལ་བའི་རིང་ལྷགས་པ་
ཆེན་པོ། །རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་རྒྱའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། །དཀའ་བཞི་འཛིན་པ་རིན་
ཆེན་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ལ་སོགས་པ་ལས་མང་དུ་སྟོས་ཤིང་། །དུས་བྱིས་རྩེ་རིན་པོ་
ཆེ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་རྫོ་བཟང་
གྲགས་"པའི་²་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་
ནས། །པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལན་དུ་མར་ནོད་པའི་མཐུ་

¹ མ་ཕྱི། ཀལ་འཕུལ། འབྲེལ། རོལ། ཀལ་འཕུལ། འབྲལ། སྒྱ། ཀལ་འཕུལ། སྒྱ། ཀལ་འཕུལ། འབྲེལ།

² མ་ཕྱི། ཀལ་འཕུལ། པའི་ རོལ། ཀལ་འཕུལ། པ་ སྒྱ། ཀལ་འཕུལ། སྒྱ། ཀལ་འཕུལ། པའི་

ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་
"ཞེས"^༡ བྱ་འདི་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་བསྐྱེད་ནས། ཐེག་པ་མཆོག་གི་
བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འགྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགོ་ལྷན་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ། ། །

༥ ཨོ་སྤྱི་སྤྱི། བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་རྒྱས་
འགྲོ་ཀྱན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོང་བྱིར་བཟ་ཤེས་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་གྲ་
ཆེད། །ཆོས་སྦྱིན་འཇོན་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །

སྐྱ་མཁྱེད་ལོ། །

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༥༤ན་ཉན། ཅེས ཞོལ་ ༡༥༦ན་ལན། ཞེས སྒྱ། ༡༥༡ན་ལན། རྒྱ། ༡༥༧ན་ལན། ཅེས

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་འཛིན་པའི་
ལུགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕྲུལ་ལུན་ལེགས་ཆོག་སུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་
བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལ་འང་སྤྱར་
ཆིག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུགས་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོབ་ཐབས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
མཚོས་སྤྱར་བའོ།

༡༣། །ནམ་མཁའ་སྐུ་བྱུང་སྤྱོད། །ཕྱོགས་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱོད། །ཏུ་རེ་སྤྱོད། །